KÂZIM TAŞKENT KLASİK YAPITLAR DİZİSİ

William Wordsworth

PRELÜD

Bir Şairin Zihinsel Gelişimi

Çeviren: Nazmi Ağıl

YKY

1770 yılında Cumberland'de dünyaya gelen William Wordsworth, 18. yüzyıl sonlarında başlayıp 19. yüzyıla uzanan Romantizm akımının en önemli şairlerindendir. Asıl önemli ürünlerini kırk yaşından önce vermişse de son yıllarına kadar yazmaya devam etmiş ve 1850 yılında kraliyet şairi olarak ölmüştür. *Prelüd* kendine has özellikleriyle yapıtları arasında aytı bir yer tutar.

1789 yılında Fransa'yla süren savaşın, hayal kırıklığıyla sonuçlanan toplumsal reform planlarının yarattığı yoğun karamsarlık havaşının içinde Wordsworth insanlara yeniden umutlanmanın, huzura ermenin yollarını öğretecek uzun soluklu felsefi bir metin yazmaya koyulur. Kitabının adı *Münzevi; ya da İnsan, Tabiat ve İnsan Hayatı Üzerine Düşünceler* olacaktır. Ancak birkaç yüz dizeden sonra kendi içine eğilerek tabiatın ve eğitimin ona kattığı gücü incelemeye karar verir. İşte bu içe bakıştan *Prelüd* doğar. Adından anlaşılacağı gibi bu metin bağımsız bir yapıt olarak değil, *Münzevi* için bir önsöz olarak planlanmıştır ama 1805 yılında yaklaşık sekiz bin dizeyi aşan, bir önsöz için fazlaca uzun bir metin ortaya çıkar. Asıl kitabı *Münzevi*'yi henüz yazamadığı için bir türlü yayımlayamadığı *Prelüd*, 1839 yılına kadar gerek dil, gerek içerik olarak sürekli bir değişim geçirir. Bunun bir nedeni Wordsworth'ün gençliğindeki keskin düşüncelerini ve atak ifadelerini törpülemek eğiliminde olmasıdır. Ne var ki bu değişimler de *Prelüd*'ün okur önüne çıkması için yeterli olmaz ve başlığı bile olmayan şiir ancak 1850 yılında, Wordsworth'ün ölümünden sonra karısının uygun gördüğü adla yayımlanır.

William Wordsworth
PRELÜD
(Bir Şairin Zihinsel Gelişimi)

KÂZIM TAŞKENT KLASİK YAPITLAR DİZİSİ

William Wordsworth

PRELÜD

(Bir Şairin Zihinsel Gelişimi)

Çeviren:
Nazmi Ağıl

YKY
İSTANBUL

Yapı Kredi Yayınları - 3051
Kâzım Taşkent
Klasik Yapıtlar Dizisi - 74

Prelüd (Bir Şairin Zihinsel Gelişimi) / William Wordsworth
Özgün adı: The Prelude
Çeviren: Nazmi Ağıl

Kitap editörü: Dürrin Tunç

Kapak tasarımı: Mehmet Ulusel

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Haramidere - Avcılar / İstanbul

Çeviriye temel alınan baskı: The Prelude, the four texts (1798, 1799, 1805, 1850)
Ed: Jonathan Wordsworth, Penguin books, Ltd, 80 strand, London, 1995
1. baskı: İstanbul, Şubat 2010
ISBN 978-975-0 8-1740-3

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2009
Sertifika No: 12334
Bütün yayınhakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısaalıntılardışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 25247 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İÇİNDEKİLER

Önsöz • 9

Prelüd (Bir Şairin Zihinsel Gelişimi)
Birinci Kitap / Giriş, Çocukluk ve Okul Yılları • 19
İkinci Kitap / Okul Yılları (devam) • 40
Üçüncü Kitap / Cambridge Günleri • 54
Dördüncü Kitap / Yaz Tatili • 74
Beşinci Kitap / Kitaplar • 89
Altıncı Kitap / Cambridge ve Alpler • 109
Yedinci Kitap / Londra'da Kalış • 133
Sekizinci Kitap / Retrospekt - Tabiat Sevgisinin İnsan Sevgisine Götürmesi • 156
Dokuzuncu Kitap / Fransa'da Kalış • 177
Onuncu Kitap / Fransa (devam) • 195
Onbirinci Kitap / Fransa (son) • 214
Onikinci Kitap / Hayal Gücü ve Beğeninin Yaralanması ve İyileşmesi • 228
Onüçüncü Kitap / Hayal Gücü ve Beğeninin Yaralanması ve İyileşmesi (son) • 239
Ondördüncü Kitap / Bitiriş • 250

Bana Wordsworth'ü anlatan sevgili hocalarım,
Prof. Dr. Dilek Doltaş,
Prof. Dr. Süheyla Artemel'e...

ÖNSÖZ

Avrupa'da 18. yüzyılın sonlarında başlayıp 19. yüzyıla uzanan Romantizm akımı edebiyat, eleştiri, resim, müzik, mimari gibi birçok alanda, temelde Klasik, özelde ise Neoklasik eğilimin karşıtı özellikler taşır. Biraz Endüstri Devrimi sonucu kentlerde ortaya çıkan sefaletten, biraz Fransız Devrimi'nin ateşlediği düşüncelerden ve elbet sayısız başka toplumsal nedenlerden doğan Romantizm, düzenden, uyumdan, rasyonaliteden, materyalizmden bunalan insanın başkaldırışıyla birlikte, bireysel, öznel, akıl dışı, kendiliğinden, duygusal, gizemci ve aşkın olanın öne çıkması demektir. Bu dönemde Tabiat yaratıcı gücün kaynağı ve görünümü olarak ayrı bir önem kazanmış, insanın Tabiatla bütünleşmesini sağlayan Hayal Gücü, benzer şekilde, yaratıcı bir unsur olarak öne çıkmış, bir önceki dönemde belli kuralların doğrultusunda mekanik bir üretim içinde görülen sanatçının özgün eserler yaratabilme yetisi övülmüş, dış dünyaya tutulan bir ayna olarak tanımlanan sanat artık dışarıyı değil, bütün karmaşası içinde sanatçının ruhunu yansıtan bir kavram olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. Yüksek sanat eserlerine karşılık, sıradan halkın yarattığı popüler eserler, sadelikleri ve Tabiata yakın oldukları düşüncesiyle daha değerli tutulmuş, genel ve tipik olanı aktaran yüce konulardan, soylu sınıfın yaşantılarını konu alan çalışmalardan vazgeçilip yoksul kesimin, yalnızların, toplum dışına itilmişlerin hayatına eğilinmiştir.

Dönemler arasında hiçbir geçiş burada anlattığımız kadar belirgin ve ani olmaz. Elbette bu sürecin öncesi de vardır, fakat bugüne kadar sanat akımlarını çeşitli şekillerde etkilemeye devam eden

Romantizmin genel olarak 1798 yılında İngiliz şairleri William Wordsworth ve Samuel Taylor Coleridge'in *Lyrical Ballads* adlı şiirlerini yayımlamalarıyla başladığı kabul edilir. Wordsworth'ün bu şiirlerin ikinci baskısına yazdığı önsöz ise bu akımın manifestosu niteliğindedir. Şiiri, "kendiliğinden taşan güçlü duyguların sakin kafayla yeniden hatırlanarak kayda geçirilmesi," sözleriyle tanımlayarak, öğrenilmiş söz sanatları, kalıplaşmış algı ve ifade biçimleri yerine şairin özgün duyumsamalarını öne çıkaran Wordsworth *Lyrical Ballads*'da amacın halkın yaşantısını halk diliyle şiirleştirme denemesi olduğunu açıklar. Ne de olsa şair insanlardan ayrı bir dünyada yaşayan mucizevi bir varlık değil, onlarla aynı yaşantıları paylaşan, onlarla sohbet eden bir insandır. Sadece çevresine her an şaşırmaya hazır, meraklı bir gözle bakması sayesinde Tabiattaki yaratıcı ruhla kurduğu temas sonucu sezgilerinin daha derin oluşu, Wordsworth'ün "Ne vakit bir gökkuşağı görsem/Kalbim yerinden oynar" dizelerindeki gibi yüreğinin en basit varlıklar ve olaylar karşısında coşup aşkın bir duruma geçebilmesiyle sıradan insanlardan ayrılır. Bu önsözle Wordsworth, şiirini haklı çıkarmak için ona uygun bir kuram geliştiriyor değildi, bilakis, çok uzun yıllara uzanan kariyeri boyunca gerçekten yaptığı tanıma uygun bir şair hayatı yaşayacak, bu önsözde belirlediği ilkelere son derece sadık ve başlattığı akımın yukarıda saydığımız özelliklerini akılda tutarak okunması gereken şiirler yazacaktı.

William Wordsworth, 1770 yılında Cumberland'de beş kardeşin ikincisi olarak dünyaya gelir. Küçük yaşta anne babasını kaybeder. Liseden sonra Cambridge'de okur ancak kırlarda özgürce dolaştığı yaz tatillerini daha çok sever. Fransa'ya gidişinde Annette Vallon'la tanışır, bir kızları olur. Ancak İngiltere ve Fransa arasında çıkan ve 23 yıl süren savaş yüzünden bir araya gelemezler. Ama Fransa şair açısından, 1789 devrimiyle yeşeren ve oradan tüm dünyaya yayılmasını umduğu özgürlük, eşitlik, kardeşlik ideallerinin vatanı olarak ayrıca önemlidir. Bir arkadaşından kalan miras sayesinde akrabalarının yanında büyüyen kız kardeşi Dorothy'yi yanına alır, bir kır evine yerleşirler. Sonraki yıllarda Wordsworth, Mary Hutchinson'la evlenir, ikisi küçük yaşta ölen beş çocukları olur. Ünlü düşünür, eleştirmen ve şair Coleridge'le dostluğu gerek şiir

kuramını oluşturmasında, gerek dostunun büyük teşvikiyle yazdığı şiirlerinin ortaya çıkmasında önemli rol oynar. Asıl önemli ürünlerini kırk yaşından önce vermiş olduğu yaygın bir kanıdır ancak Wordsworth'ün ünü sonraki yıllarda giderek artar, önemli edebi isimler onu ziyarete gelirler. 1850 yılında seksen yaşında öldüğünde kraliyet şairidir.

Son yıllarına kadar yazmaya devam eden Wordsworth çok sayıda eser vermiş, sözü uzattığı zamanlarda bazen sıkıcı olsa da *Tintern Abbey, Daffodils, Ode on Intimations of Immortality, My Heart Leaps Up* ve *Lucy Poems* gibi unutulmaz birçok şiiri okurlarına armağan etmiştir. Fakat elinizde tuttuğunuz kitapta bir çevirisini sunduğumuz *The Prelude* kendine has özellikleriyle yapıtları arasında ayrı bir yer tutar.

1789 yılında Fransa'yla süren savaşın, hayal kırıklığıyla sonuçlanan toplumsal reform planlarının yarattığı yoğun karamsarlık havasının içinde Wordsworth insanlara yeniden umutlanmanın, huzura ermenin yollarını öğretecek uzun soluklu felsefi bir metin yazmaya koyulur. Kitabının adı *Münzevi; ya da İnsan, Tabiat ve İnsan Hayatı Üzerine Düşünceler* olacaktır. Ancak birkaç yüz dizeden sonra şair birikiminin böyle bir girişimi sonuçlandırmasına yetip yetmeyeceği konusunda kuşkuya kapılır ve kendi içine eğilerek Tabiatın ve eğitimin ona kattığı gücü incelemeye karar verir. İşte bu incelemeden *Prelüd* doğar. Adından anlaşılacağı gibi bu metin bağımsız bir yapıt olarak değil *Münzevi* için bir önsöz olarak planlanmıştır ama 1805 yılında tamamlanmış haliyle yaklaşık sekiz bin dizeyi aşan, bir önsöz için fazlaca uzun bir metin ortaya çıkar. Tamamlanmış haliyle dedik ama asıl kitabı *Münzevi*'yi henüz yazamadığı için bir türlü yayımlamadığı *Prelüd* şair için uzun süre pek tamam sayılmamış, 1839 yılına kadar gerek dil, gerek kapsam bağlamında sürekli bir değişim geçirmiştir. Doğrusu eleştirmenler bu değişikliklerin çoğu zaman isabetsiz olduğu görüşünü paylaşırlar, çünkü yaşı ilerledikçe daha muhafazakâr bir ruh haline bürünen Wordsworth'ün gençliğindeki devrimci ve keskin düşüncelerini ve bunları dile getirdiği atak ifadeleri törpülemek eğilimi içinde olduğu görülür. Ne var ki bu değişimler de *Prelüd*'ün okur önüne çıkması için yeterli olmaz ve başlığı bile olmayan şiir ancak 1850

yılında Wordsworth'ün ölümünden sonra karısının uygun gördüğü adla yayımlanır.

1805'teki haliyle on üç, son haliyle on dört kitapta toplanan şiiri kısa kısa özetlemek gerekirse:

Birinci kitap şairin bir hapishaneye benzettiği şehirden çıkmanın verdiği sevinci dile getiren dizelerle başlayıp Tabiatın onu şiirsel ilham açısından ikisi de aynı derecede değerli olan korku ve sevgi uyandıracak varlıklar ve olaylarla nasıl beslediğini anlatır.

İkinci kitapta şairin ilk gençlik yıllarında tabiatla bilinçsizce kurduğu temasın zamanla daha bilinçli bir arayışa dönüşmesi konu edilir.

Üçüncü kitabın konusu Cambridge'deki ilk yıldır. Şair burada olmaktan dolayı gururludur fakat akademik çalışmalar çok da ilgisini çekmez. Orada yetişen Chaucer, Spenser ve Milton gibi büyük yazarların dolaştıkları yerde gezinmek hoş bir duygudur fakat o asıl kendisiyle baş başa kaldığında içindeki gücün varlığını hisseder ve bundan hoşlanır.

Dördüncü kitapta okul tatil olmuş, şair köyüne Hawkshead'e dönmüştür, orada çok iyi karşılanır. Tek başına kırlarda bayırlarda dolaşmaktan sonsuz haz alır, köylülerin yaşadığı gibi sade bir hayatın erdemini fark eder.

Beşinci kitap kitapların şaire genç yaşlarında yaptığı katkılardan söz eder. Geometri ve şiir dünya yıkılsa bile etkilenmeyecek iki bilim dalıdır. Mevcut eğitim sisteminin yaptığı gibi çocukların dimağını katı bilgilerle doldurmak yerine onların hayal gücünü geliştiren masallar ve şövalye hikâyeleri çok daha yararlı olacaktır. Şair kitapların sonraki yıllarda kendisine olan katkılarından daha sonra söz edeceğini belirtirse de bu konuya tekrar dönmez, zaten gerçekte onu yakından tanıyanlar Wordsworth'ün kitapları çok ciddiye almadığını, çok sınırlı bir kütüphanesi olduğunu ve öyle aman aman bir okur olmadığını belirtirler.

Altıncı kitap, Cambridge'de geçen üçüncü ve dördüncü yıllara odaklanır. Ama okul günlerinden çok, yine yaz tatilleridir şairi ilgilendiren. Bu tatillerine özellikle kızkardeşi Dorothy'nin eşlik ediyor olması ise Wordsworth için başlı başına bir sevinç kaynağıdır.

Yedinci kitap Londra izlenimlerini anlatır. Wordsworth her ne kadar kırsal hayatı şehir hayatına tercih etse de Londra onun için bir metropol olarak sunduğu zengin insan manzaraları ve hareketlilikle hayal gücünü besleyecek çok önemli bir mekândır.

Sekizinci kitap Tabiat sevgisinin insan sevgisine götürmesi konusunu yeniden ele alır. Şair bir dağın eteğinde kurulan panayırdaki insanlara bakarken çobanıl hayatın, şehirlerdeki kötülükler düşünüldüğünde, ne kadar soylu olduğunu düşünür. Bu tür duyguları daha önce de hissetmiştir ancak bu sefer insan sevgisi Tabiat sevgisinden daha baskın olarak ortaya çıkar.

Dokuzuncu kitapta Wordsworth Fransa'ya, Orleans'a gider ve oradan devrimci düşüncelerle döner.

Onuncu kitapta şairi İngiltere'ye dönüş yolunda Paris'te dolaşırken görürüz. Fransız Devrimi başarılı olmuş, fakat yönetimi ele geçiren Robespierre tam bir diktatör kesilmiştir. Wordsworth bu durumdan duyduğu üzüntü içinde Roma'ya gider, bu esnada İngiltere'nin Fransa'ya savaş ilan ettiğini öğrenir, tüm insanlık için yeşerdiğini düşündüğü özgürlük umudunun kendi ülkesi tarafından bu şekilde söndürülecek olması üzüntüsünü daha da artırır, neyse ki İngiltere'ye vardığında Robespierre'in öldüğü müjdesini alacaktır.

On birinci kitap şairin yapılan yanlışlıklara karşın Fransız halkının iç çatışmaları sonlandırıp devrim ideallerini gerçekleştireceği inancını anlatır. Aşırı şiddete başvurulmuş olmasını devrim için biraz serbestlik gerekirdi diyerek mazur görmeye çalışır. Bu dönemde Godwin'in rasyonel felsefesinin etkisi altına girer, herhangi bir düşüncenin makbul olabilmesi için mutlaka akıl yoluyla kanıtlanması gerektiğini düşünüp her şeyi sorgulamaya başlar.

On ikinci kitapta Godwin'ci yaklaşımın şairi tehlikeli bir noktaya taşıdığını, önceleri tam bir kabulle yaklaştığı Tabiatın bile onun sorgulayıcı tutumundan payını aldığını okuruz. Bir diğer hatası da bu dönemde Tabiata bir tablo gibi yaklaşmış ve ondaki derinliği değil de göze sunduğu çeşitli manzaraların güzelliğini yaşamaya çalışmış olmasıdır. Neyse ki Tabiatın karşısına tekrar eski duyarlı ve yaratıcı ruh olarak çıkmayı başaracaktır. Çocukluktan itibaren ruhumuzu besleyen meşhur "zaman lekelerinden" ("spots of time") bu bölümde söz eder.

On üçüncü kitapta şair doğru ruh haline tekrar kavuşmasına değinir, insanı insan yapan erdemleri merak eder ve şiirlerine bu erdemlere sahip insanların en sık görüldüğü kırsal kesimde yaşanan hayatı konu etme kararına varır.

Son kitap hayal gücünün görkemine ayrılır. Şair, bir arkadaşıyla tırmandığı dağın doruğundan aşağıda uzanıp giden, üzerinde ayın bütün çıplaklığıyla parladığı sis tarlasına bakar. İleriden, sisin içinde bir yarıkta gürleyen suların sesi duyulmaktadır. Bu noktadan Wordsworth suların, karaların, gökyüzünün, her şeyin bir bütünlük içinde nasıl birbirine dönüştüğünü gözler ve bu algıyı mümkün kılan Hayal Gücünü kutsar.

Prelüd bir dereceye kadar otobiyografik bir eserdir ancak onu şairin hayatının ilk yirmi yedi yılını konu alan bir belgesel olarak okumak yanlış olur. Wordsworth dış olayları nesnel bir şekilde aktarmak derdinde değildir, şiirin gerekleri doğrultusunda, kendisiyle ilgili olanları ise keyfî olarak eğip büker. Bazı önemli olaylardan, mesela Annette ile olan ilişkisinden hiç bahsetmez, öyle ki onun varlığı Annette'in yazdığı, ancak yıllar sonra bulunan mektuplardan öğrenilir. Şiirin önemi, tek insanın yaratıcı gücünün şairin kimliğinde ilk kez destansı bir havada yüceltilmesinde yatar, tıpkı Milton'ın *Paradise Lost*'ta Tanrı'nın gücünü yücelttiği gibi... Wordsworth şiirini önceden çizdiği bir plana göre değil, sonradan yaptığı ekleme ve eksiltmelerle (ki pek çok bölüm önceden ayrı şiirler olarak yazılıp yayımlanmıştır) sürekli değiştirerek oluşturmuşsa da şairin yüce görev için hazırlandığı, umudunu yitirip boşluğa düştüğü, sonra tekrar gücünü kazanıp macerasını zaferle sonlandırdığı çok genel bir epik yapının varlığından söz etmek çok da yadırgatıcı olmaz.

Verdiğimiz kısa özetten de anlaşılacağı gibi kitabın esas kahramanı Hayal Gücüdür, insan ilahi olanla onun sayesinde temas kurabilir. Ahlaki yüceliğe ve oradan da tüm var oluşu sevmeye götüren odur. Bu zorlu görevde en büyük yardımcı kitaplar ya da bir başkası değil, yaratıcı gücün bir tezahürü olan tabiatın kendisi olacaktır. Her şey birlik içindedir ve insanla Tabiat, Tabiatla Tanrı ayrı varlıklar değillerdir.

Hayal Gücü çok yoğun yaşanmış anların hatırlanmasıyla harekete geçer, Wordsworth bu ilham verici anılara "zaman lekeleri"

adını verir. Mina Urgan'ın tür olarak başka hiç bir esere benzemeyen, tamamen kendine has bir yapıt diyerek tanımladığı *Prelüd*'ü okumak da sanırım okura kendisini "yüce"yle temas halinde hissettiren bir tecrübe olarak belleklerde yerini alacaktır, tıpkı böyle anlar gibi...

Doğrusu, *Prelüd*'ü çevirme kararı almamda etkili olan, hem de daha ilk sayfayı okurken benim yaşadığım bu tecrübeydi. Şehirden kaçışın verdiği coşkuyu anlatan dizeler bana epeydir unuttuğum bir ruh halini anımsattı, basit yaşantıların verdiği çocuksu sevinci. O ilk sayfadaki enerjinin taşarak bana da ulaştığını, kalbimin bir şeylerin eşiğindeymişim hissiyle kıpır kıpır olduğunu duydum. Ama nasıl Wordsworth bir süre sonra coşkusunu yitirip şiirini sürdüremez olmuşsa, çeviri sırasında benzer tıkanmaları yaşamak benim için de kaçınılmaz oldu. İşe başlamadan önce ilkin "Hangi *Prelüd*?" sorusunu cevaplamam gerekti. Çünkü yukarıda belirttiğim gibi, ortada iki versiyon ve bunların sunduğu iki farklı Wordsworth portresi vardı. 1805 versiyonu kendini daha doğrudan ifadelerle ortaya koyan, daha genç, daha cesur bir Wordsworth sunarken, 1850 versiyonu daha dolaylı, daha ihtiyatlı, daha soyutlamacı ifadelerin sisi ardından bakan bir yüz gösteriyordu. Epey tereddütten sonra metni Wordsworth'ün okur karşısına çıkmak istediği son haliyle çevirmenin daha vefalı bir tutum olacağı kanısına vardım. Ama madem bugün İngilizce baskılarında şiirin her iki hali de mevcut, belki bir gün 1805 versiyonu da çevrilir –artık ben mi yaparım, başkası mı yapar?– ve böylece Türkçe okuyanlar da şiirin ve dolayısıyla Wordsworth'ün zaman içinde geçirdiği değişimle ilgili karşılaştırmalı bir bakış imkânı bulurlar.

Konu bağlamındaki ilk güçlük ise şiirde Wordsworth'ün hayatındaki dönemsel ve coğrafi pek çok ayrıntıya yer veriliyor olmasıydı. Sunduğum dipnotların okur için yeterince açıklayıcı olacağını sanıyorum, ancak, her şeyden önce şiir olarak okunması gereken bir metni bir ders kitabı formatına sokmak istemediğim için dipnotlar konusunda biraz seçici davrandım. Ta başından beri aklımı kurcalayan ve son ana kadar çözümsüz bıraktığım en temel çeviri sorunu Wordsworth'ün farklı anlamlarda kullandığı "imagination" ve "fancy" sözcüklerini karşılamak oldu. Nasıl bir yol izlediğimi

metinde okuyacaksınız. Bir başka çeviri güçlüğü Wordsworth'ün kullanmayı çok sevdiği yan cümleciklerle uzadıkça uzayan pasajlardan kaynaklanıyordu. Bu tür pasajları özne-yüklem bağlantısını ve şiirsel tınıyı kaybetmeden ama şiirin yapısal özelliğini de aktarmaya çalışarak çevirmeye özel çaba harcadım. Bütün uzun cümlelerde olduğu gibi orijinal metinde de zaman zaman anlam bulanıklaşıyordu, öyle ki Wordsworth uzmanları aynı cümleler hakkında farklı yorumlar yapıyorlardı, bu gibi durumlarda benimsediğim yorumun nihai olmadığını belirtmek isterim. Hatta belki biraz ileri giderek, yer yer ortaya çıkan bulanıklığın Wordsworth'ün bilerek yarattığı bir etki olabileceğini söyleyeceğim. Bu cüretim, onun, okuru sınırlayan "kesinlik" yerine "Hayal Gücü"nü harekete geçirecek muğlaklıkta bir şiiri tercih edeceği hissimden kaynaklanıyor. *Prelüd*'ün, ara ara, düzyazı yavanlığına düştüğü bilinen bir gerçek, okurun buralardaki sıkıcılığı benim beceriksizliğime yoracağı kaygısını hâlâ taşıdığımı itiraf etmeliyim. Ya da editörümün dediği gibi, benim *Prelüd*'üm aslına göre daha "oynak," daha "enerjik" olmuşsa böyle bir kaygıdan dolayıdır. Ama Wordsworth şiirinde insanı Tabiatla, toplumla, kendisiyle sürekli bir temas ve diyalog içinde dinamik bir varlık olarak sunuyor, ben de bu kitapta söz konusu dinamizmi bu şekilde istemeden de olsa okura duyurabildimse, belki hatamı telafi etmiş olurum.

Son olarak, çeviri sürecinde bütün coşkularımı ve umutsuzluklarımı paylaşmak zorunda kalan değerli arkadaşlarım İsmail İğdeli, Zafer Parlak, İrfan Karagöz, Ferhat Güngör, Murat Ergin ve Veli Uğur'a; minik Thea'dan bana zaman ayırarak, birçok pasajı, bir uzman gözüyle açıklama zahmetinde bulunan Margaret Russett'a; el yazmalarımı bilgisayara geçirmeme yardımcı olan sevgili oğlum Umut ve kızım Selin'e ve elbette her zaman olduğu gibi, yaklaşık bir yıl süren bu uğraş sırasında hep yanımda olan eşim Meral'e teşekkür ederim.

Nazmi Ağıl

PRELÜD

(Bir Şairin Zihinsel Gelişimi)

BİRİNCİ KİTAP

Giriş, Çocukluk ve Okul Yılları

Ah, bir kutsayış var bu yumuşak meltemde,
Yanağımı yelpazelerken, yeşil kırlardan
Ve öte mavi göklerden getirdiği mutluluğun
Pek de farkında olmayan bu ziyaretçide.
Görevi ne olursa olsun, bu nazik esinti
Benden daha minnettar birini bulamaz,
Ki ben, uzun süre mutsuz bir konuk
Olarak eriyip tükendiğim koca şehirden
Kaçtım – özgürüm bundan böyle,
Bir kuş kadar özgür, nereye istersem
Kurmaya yuvamı. Hangi çatı ağırlayacak beni?
Hangi vadide olsa limanım? Hangi ağaçların
Altını mesken tutsam? Ve hangi berrak dere
Uykuya salsa beni mırıltısıyla?
Koca bir dünya önümde: Coşkulu
Ve özgürlüğünden korkmayan bir yürekle
Bakınıyorum çevreme; seçtiğim kılavuz
Altı üstü başıboş bir bulut olsa bile
Kaybetmem mümkün değil yolumu.
Nefes alıyorum yeniden! Büyüleyen
Düşünceler akın ediyor, kanatlanıyor aklım:
Silkinip attım, doğamda
Yeri olmayan o tuhaf benliği,
Onca yorucu günün dayanılmaz ağırlığı

Yok artık, zaten bana göre değil öylesi.
Aylar sürecek bir huzur,
(İnsan hayatına dair herhangi bir vaat
İçin böyle cesur sözler söylenebilirse tabii),
Aylarca bitmeyecek rahatlık ve bozulmayacak hazlar
Beni bekliyor işte; ne yana yönelsem,
Yoldan mı, patikadan mı gitsem,
Yoksa ayak basılmamış arazilerden mi,
Yokuş mu çıksam, insem mi,
Ya da nehrin üzerinde yüzen
Bir şeyin gösterdiği rotayı mı izlesem?

Canım Özgürlük! Ama neye yarardı
Bu coşkumu kutsayan bir armağan da olmasa?
Göğün tatlı nefesi gövdemin üzerinde
Gezinirken çünkü, bir meltem hissettim içimde,
Canlandırıcı etkisiyle hafif hafif ona eşlik eden,
Fakat, demeye kalmadan,
Bir fırtınaya dönüştü, taşkın bir enerjiye,
Kendi yarattığı şeyi allak bullak eden.
Teşekkürler ikisine de,
Ve epeydir hükmeden donu kırmak amacıyla
El ele verdiklerinde oluşan uyumlu güçlere;
Getirdikleri taze vaatler için teşekkürler,
Uçup giden saatlerin telaşa verdiği
Umutla beklenen hareketli günler,
Sabır isteyen karmaşık düşünceler,
Ve ama aynı zamanda titiz, değerli ibadetle,
Ayinler ve ahenkli ilahilerle geçen
Tatlı aylaklık günleri için!

Böylece, Ey Dostum! mevcut mutluluğu*[1]
Bir şarkıya konu etmeye alışkın olmayan ben,
Taşırdım o gün ruhumu, işte burada kayıtlı

* Başka türlü belirtilmedikçe tüm dipnotlar çevirmene aittir. (ed. n.)
1 Samuel Taylor Coleridge.

Unutulmayacak, ölçülü nağmelerle:
Geniş kırlara doğru bir kehanette bulundum:
Şiirsel vezinler kendiliğinden gelip,
Seçilmiş, yenilenmiş bir ruhu
Kuşandırdılar rahip giysileriyle,
Kutsal amaçlar için, öyle umuyordum.
Kendi sesim bir sevinç veriyordu bana,
Hatta ayrıca, kusurlu sesin yankısı aklın içinde;
Her ikisine de kulak verdim, olacaklara
Dair şen bir güven damıttım ikisinden de.

Doygun ve artık bu coşkuya bir ara
Vermeye razı, yürüdüm, gayretli adımlarla;
Sonunda, yeşil, gölgelik bir yerde
Bir ağacın altına oturdum,
İsteyerek gevşettim düşüncelerimi
Ve kendimi daha yumuşak bir mutluluğa bıraktım.
Sonbahardı, açık ve ılık bir gün,
Batıya doğru iki saat yol almış güneş
Tam kararınca ısıtıyordu;
Gümüş bulutlar vardı gökte,
Çimenler üzerinde gün ışığı,
Korunmuş ve korunaklarla dolu ormanda
Muhteşem bir sessizlik.
Epeyce düşünüp kararımı verdim:
Bildik bir vadiye yönelecek
Ve gözümde canlandırdığım o tek kulübeye
Varıncaya kadar hiç mola vermeyecektim.
Sadece hafıza ürünü olan başka hiçbir resim
Böyle hoş görünmemiştir; kabaran bir aşkla
Bakarken ben o hayali manzaraya,
Hayalden daha yüksek bir güç, orada
Şahane bir şeyin başlayacağına
Belki de tamamlanacağına temin etti beni.
Böylece kalakaldım uzun bir süre,
Seyrine daldığım şeyi hiç yitirmeden;

Gür meşe ormanında, kâh orada kâh burada,
Bir palamudun dalından kopup
Kuru yaprakları hışırdattığı, ya da
İrkilten bir sesle çıplak toprağa
Düşüverdiği zamanlar dışında.
O yumuşak minderde kaldım güneş nerdeyse
Ufka değene dek; sonra arkama,
Şehrin çöreklenen dumanına doğru bakıp,
Kırların ötesinden, okulu asmış bir öğrenci,
Ya da bir kaçak kadar hevesle,
Ama bir hacı kadar da kararlı, hatta biraz da
Şansıma güvenerek yürüdüm
Seçmiş olduğum vadiye doğru.
Harika bir akşamdı ve ruhum bir kere daha
Sınadı gücünü, Aeoleus'un ziyaretleri sürüyordu;[2]
Ama az sonra ihanete uğradı arp,
Bütün o uyumlu müzik dağılıp gitti,
Başına buyruk sesler halinde,
Ve nihayet, mutlak sessizlik! "Olsun;
Neden başka şeyler düşünmeli
Mevcut güzellikler varken?"
Böylece, evine dönen bir işçi gibi
Devam ettim yoluma, olgunlaşan güneşin
Yumuşak ışınları altında; o Sept gününü[3]
Boyunduruğa vurma isteğinden
Bir tek iz kalmamıştı içimde.
Uzun lafın kısası, dura dinlene, hoş bir yolculuk,
İnziva yerime getirdi beni üç günün sonunda.
Sonrasını kısa geçiyorum – en nadide
Ya da öyle görünen binlerce şey her gün etrafımda –
Kendi kendini kutlama ve sabahtan akşama[4]
Kesintisiz, sakin bir mutluluk.

2 Şiirsel ilham anları. Rüzgâr tanrısı Aeolus'un adından gelen rüzgârın çaldığı arp romantikler için ilhamın simgesi olmuştur.
3 Septgünü: Kutsal istirahat yanihuzurgünü.
4 Ozan şansının yaver gitmesinden dolayı mutlu oluyor ve kendi kendisini kutluyor.

Ama çabucak, kendimi, okumak ya da yazmak
Gibi belirli bir amaca vakfetmek için,
Kendiliğinden bir arzu uyandı içimde;
Ya yeni birikimler yapmalı,
Ya da zamanında bir müdahaleyle,
Çürümekten kurtarmalıydım eskileri:
Böylelikle doğdu daha yüce umutlar,
Hayat verebilirdim yıllardır havada
Uçuşup duran bazı hayallerime,
Ve bu türden varlıklara, azar azar
Dağıtabilirdim içimi daraltan duyguları.
Bu umudumu yitirdim; davetkâr ışık
Doğudan uç verir ama kaybolur hemen,
Kararlı bir sabaha dönüşmeyen bir gökle
Baş başa bırakıp, alay eder benimle:
Geçmişin cömert vaadini anımsayıp sevinçle
Sarılmak isterse eğer aklım
Soylu bir konuya, boşuna heveslenir;
Nereye dönse her gün başka başka
Engeller bulur karşısında.

Ve şimdilik payıma, zevk aldığım bu yüce
Umutlardan bir süreliğine vazgeçmek düşer,
Daha kolay kazanımlar uğruna.[5]
Ama ah, sevgili Dostum!
Uysal bir yaratık olmasına rağmen şairin
Söz dinlemez zamanları olur âşıklar gibi;
Ne hasta, ne iyidir böyle heyheyleri geldi mi,
Kendi gem almaz düşüncelerinden başka, halbuki,
Hiçbir derdi yoktur: Halinden hoşnuttur aklı
Anne kumru gibi vazifeşinas otururken kuluçkada,
Ama hep öyle kalmaz ve bir şeyin
Dürtükleyip belaya, ormanın derinine,
Sürdüğü masum kuş gibi, kıpır kıpır olur içi;
İçimde böyle bir tutku var işte,
Şikâyetçi olmazdım çok uzamasa.

5 Daha az zamanda yazılacak ve böylece karşılığı çabuk alınacak kısa şiirler.

Böyle iddialı bir işe soyunan birine yakıştığı gibi
Sıkı bir sorgulamadan geçirdiğimde kendimi,
Sonuç çoğu zaman sevindirici;
Çünkü ne o ilk armağandan, hayat veren ruhtan
Yoksunum, yaşayan aklın bir tür öğesi, aracısı, astı,
Yardımcıları olan genel doğrulardan:
Ne de harici şeyler eksik,[6]
Biçimler, imgeler ya da çabayla edinilmiş
Ve şair için gerekli olsa da,
Daha az önemli öteki şeylerden.
Zaman, mekân ve gelenekler benim aradığım,
Bunlarsa fazlasıyla mevcut, ama ha deyince
Seçip ayrılacak gibi değil; hatırlanan birkaç isim
Değil ki bunlar çağırayım tam bir güvenle
Sürgün yalnızlıklarından ve yerleştireyim,
Şu an sağ ya da yıllar sonra yaşayacak olan
İnsanların kalbine.
Bazen tutkulu Seçme Gücü,
Sıradan bir deniz sanarak mağrur bahar taşkınlarını,
İngiltere'yle ilgili bir konuya soyunuyor, eski
Romantik bir şarkıya, Milton'ın söylemediği:[7]
Daha da sıklıkla, cengâverlik ormanlarında
Sakin bir köşeye yönelip
Âşık çobanlara çalıyorum flütümü,
Ya da elde arp, oturup bir ırmak
Ya da çeşme başında dinlenmekte olan
Şövalyelerin yanına, karşılaştıkları
Ama akıl marifetiyle başa çıktıkları,
Korkunç kara büyülerin hikâyelerini dinliyorum;
Ya da mızrağın mızrakla, kılıcın kılıçla,
Sanki kalkandaki armanın farkındalarmış gibi
Yani öyle şanlı bir kavgada, çarpıştığı hikâyeleri;
İlham olsun diyerek bir şarkıya,

6 Wordsworth harici görüntüleri zihinde taşımayı çok önemserdi.
7 *Kayıp Cennet*'i yazmadan önce ünlü İngiliz ozanı John Milton, Kral Arthur hakkında epik bir şiir yazmayı planlamıştı.

Haksızlıkları düzeltmeye, sabırlı cesarete
Ve lekesiz doğruya, yılmayan adanmaya,
Sönmeyen hevese ve sadık
Aşkları kutsayan Hıristiyanca ağırbaşlılığa
Hak ettiği saygıyı vermeye adanmış seferlerden
Sahneler arasından döne kıvrıla
Süzülecek olan bir şarkıya esin versin diye.
Bazen daha da coşar, mağlup Mithridates'in nasıl
Geçip kuzeye doğru gittiğini ve saklanıp
Yılların bulutu ardına Odin adını alarak
Roma imparatorluğuna son veren
Irkın babası olduğunu anlatırdım:
Sertorius'un yandaşları ve dostlarının,[8]
Kaçarak İspanya'dan Fortunate Adaları'na sığındıklarını,
Geleneklerini, sanatlarını ve kanunlarını
Yavaş ölüme, eriyip yok olmaya bırakıp birer birer,
Açlık çektiklerini bu dar arazide:
Ama özgürlük ruhunun kaybolmadığını asla,
Bin beş yüz yıl yaşadığını ve Avrupalılar geldiğinde,
Karşı konamaz beceri ve güçleriyle,
Bir salgın hastalık gibi tutunup yerine,
Şanlı bir yok oluşa yolladığını
Bu doğuştan kahramanlar soyunu:
– Ya da anlatırdım, tiranlık günlerinde
Kraliyet kayıtlarında anılmayan yüce
Ruhlu bir adamın nasıl sessizce
Acı çektiğini Gerçek uğruna:
Ya da anlatırdım o Fransız'ın, Hint Adaları'nı[9]
İlk ele geçirenlerin insanlık dışı zulümlerini
Her an tutarak aklında, nasıl aştığını okyanusu;
Bir başına, ezilenleri rahatlatmaya değil ama
Susamış bir rüzgâr gibi etrafında dönerek

8 Romalıgeneral (İÖ 112-7).
9 Dominique de Gourges: 1568 yılında İspanyolların Fransızları katletmesine son vermekiçin Florida'ya gidenFransız soylusu.

Kurutmaya Ezen'i: Gustavus'un nasıl[10]
Yardım aranıp, adam topladığını
Dalecarlia madenlerinde: Wallace'ın[11]
Nasıl savaştığını İskoçya için;
Wallace adını nasıl saçtığını, kır çiçeklerince,
Sevgili ülkesinin kıyı köşesine;
Başarılarını bir hayalet aile gibi bıraktığını,
Doldursunlar diye
Sarp kayalıkları ve nehir boylarını,
Doğal sığınaklarını yurdun, yerel bağımsızlık
Ve şağlam bir özgürlük ruhu içinde.
Bazen, sanki daha çok bana göre,
Kendi kafamdan bir hikâye icat etmek,
Tutkularıma, mutat düşüncelerime daha yakın,
Rengârenk bir hikâye, genel hatlarıyla yüce;
Ama dayanıksız yapısı eriyiveriyor
Onu ışıtan güneşin altında, havaya karışıp gidiyor!
Sonra bir dilek, hayatımızı kucaklayan
Gerçekliği anlatan bir şarkıya duyduğum
En iyi, en gözde özlem başlıyor bastırmaya;
Tutkulu bir hevesle, diyor, insan kalbinin
Derin koyaklarından, Orpheus'un lirine[12]
Yakışır ölümsüz dizeler çıkar;
Ama bu müthiş yükten kurtulup hemen
Sığınıyorum ileriki yaşların daha olgun
Bir kafa ve daha duru bir bakış
Getireceği avuntusuna. Böyle böyle,
Çelişkiler içinde geçiyor günlerim;
Memnuniyetle aczimden beslenen boş özlemi
Üstün – karşı konamaz – dürtüden,
Ürkekliği akıllı davranmaktan,

10 Gustavus I, (1496-1560) madencilerin desteğini alarak ülkeyi Danimarka egemenliğinden kurtarmıştı.
11 William Wallace: Ülkemizde "Cesur Yürek" adlı filmde de gösterilen İskoçya'nın bağımsızlığı için savaşan kahraman.
12 Orpheus müzisyen olduğu kadar bir filozof olarak da kabul edilir.

İhtiyatı sonsuz gecikmeden
Ayırma becerisinden yoksun bir halde.
Mütevazılık ve yetersizlik duygusu
İhanet ediyorlar bana, üzerini örtüyorlar
Daha sinsi bir bencilliğin;
Elimi kolumu sımsıkı bağladı derken,
Bakıyorum kandırmış beni, güvenir olmuşum
Müdahaleci bir huzursuzlukla sadeliği
Ve bariz gerçeği sorgulayan endişeli bir göze.
Ah, çok daha iyi olurdu, kırda bayırda
Kendinden geçerek dolaşmak, sormadan saat kaç,
Sürüklenip gitmek düşüncelerin akışında,
Gönül rahatlığıyla ihmal etmek her şeyi,
Bile isteye tatile çıkmak.
Çok daha iyi olurdu hiç duymamış olmak
Hevesin ve tutkunun adını, saat başı
Görevinden korkan, tekrar cesaret bulunca da,
Boş bir düşüncenin, umutları üstünde bir hüküm
Gibi asıldığını hisseden şaşkın,
Bunalmış bir kafayla yaşamaktan. Kaderim bu;
Çünkü ya hâlâ bir kusur buluyorum
Seçtiğim konuda, ya da tam başarı için çok eksiğim
Varmış gibi geliyor bana, öyle çok eksik, içimde,
Kıvrılıp bükülüyorum, başım düşüyor,
Ve yararsız şaşkınlıktan kaçıp, kayıtsızlığa
Sığınıyorum. Mezara doğru verimsizce
Yol alıyorum, sahtekâr bir kâhya gibiyim,
Çok şey alıp hiçbir şey vermiyorum geriye.[13]

Bunun için mi,
Dadımın ninnilerine mırıltılarını katmıştı
Irmakların en güzeli, akçaağaç gölgelerinden
Ve taşlı çağlayanlarından, yürüyüp geçilebilen,
Sığ yerlerinden, bunun için mi bir ses

13 Ozan Tanrı'nın verdiği yeteneklere ihanet edip kayda değer şiirler üretemediğinden yakınıyor.

Yollamıştı düşlerim boyunca akan? Sen,
Ey Derwent! Kucakta bir bebeğin gözleriyle
Bakınırken ben; kıvrılarak, çimenli adacıklar
Arasından süreğen müziğinle,
Düşüncelerimi oluşturmuştun,
Bir bebekten daha yumuşak bir kıvamda,
Bana insanların korku dolu yaşam alanları arasında
Bir tadımlık, ufacık bir pey vermiştin
Tabiatın tepeler ve ormanlarda
Soluduğu huzurdan, bunun için mi?
Dağlardan ayrılıp pürüzsüz göğsüne,
Feodal günlerin çatlamış bir abidesi olan
Hâlâ ayaktaki şu kulelerin gölgesi düştüğünde,
Parlak mavi ırmak, yürüyüş yolumuzun
Kıyısından akardı; akıl çelen
Bir oyun arkadaşıydı, çok sevdiğimiz.
Ah, daha beş yaşımdayken kaç yaz gününü
Yıkanarak geçirdim, ana kaynaktan ayrılmış
Bir değirmen kanalında; güneşte kuruyup
Sonra dalarak sonra tekrar kuruyup, sabahtan akşama,
Ya da seğirtirdim kumluklarda,
Sarı kanarya çiçeği kaplı korularda atlaya zıplaya;
Ya da dere tepe, korular ve uzaktaki
Skiddow'un dorukları kızıla kestiğinde,
Tek başıma dikilirdim göğün altında,
Sanki Kızılderili ovalarında doğmuş da
Annemin çatısı altından kaçmışım gibi
Yaramazlığımdan, çıplak bir vahşiydim o an
Yıldırımlar yağdıran fırtınada.

Hoş bir filizlenme mevsimi yaşadı ruhum,
Güzellikten de nasibimi aldım, korkudan da:[14]
Çok seviliyordum doğduğum topraklarda
Ve çok geçmeden aşılandığımız o sevgili vadide.
– Orada daha geniş çaplı oyunlar için özgür kaldık.

14 Sadece iyi ve güzeldeğil korku da yüce duygusunuyaşatarak ruhu besler.

Daha on doğum günü geçmeden,
Dağ yamaçlarının donu ve rüzgârın ayaz soluğu
Kapmadan son güz çiğdemini, en büyük zevkimdi,
Omzumdan sarkan bir sürü ökseyle,
Ağaçkakanların düz yeşil çimenlerde cirit attığı
Tepeleri arşınlamak. Gece yarısına kadar
Tuzaktan tuzağa kayarak, o merak
Dolu ziyareti yapardım; – ay ve yıldızlar
Parıldıyor olurdu başımın üstünde. Yalnızdım
Ve tehdit gibiydim aralarında barınan huzura.
Bazen, bu gece gezintileri sırasında,
Güçlü bir arzu galip gelirdi sağduyuma
Ve başka birinin tuzağına yakalanmış bir kuş
Benim avım olurdu; bu işi yaptığımdaysa,
Issız tepeler arasından usul solumaların
Geldiğini duyardım peşim sıra,
Kaynağını kestiremediğim kıpırtıların
Çıkardığı seslerin, neredeyse bastıkları
Çimenli toprak kadar sessiz adımların.

Bitmedi, bahar gelip ısıtınca ekili vadiyi,
Anne kuşun yüksek yerlere inşa ettiği
Yuvasına varırdık biz yağmacılar;
Amacımız alçakça ve utanç verici olsa da
Sonuç öyle olmazdı. Ah! Kuzgun yuvasının üstünde[15]
Asılı duruyorken, ot yumaklarına
Ve kaygan kayalardaki bir iki parmak
Kalınlığında çatlaklara tutunup,
Ha düştü ha düşecek ve nerdeyse (öyle gelirdi bana)
Sert rüzgârın itmesiyle yapışmışken çıplak kayaya,
Ah, işte o vakit, dehşet verici uçurumda
Yapayalnız asılıyken, ne garip bir dille
Uğuldardı kulaklarımda hoyrat rüzgâr! Gök
Sanki tanıdık gök değildi – ve nasıl akardı bulutlar!

15 Kuzgunlar zararlı yaratıklar olarak değerlendirildiği için kilise, bölgedeki kuzgun yuvalarını bozan çocuklara para veriyordu, çocuk Wordsworth'ün motivasyonu bu ödül; muhtemelen belinebir halat bağlayıp kayaların tepesindenaşağıya sarkıyordu.

Topraktan geldik ya, ölümsüz ruh
Müziğin içindeki uyum gibi büyür;
Gözlenemez karanlık bir işçilik vardır
Uyumsuz öğeleri bağdaştıran,
Bir telden çalmasını sağlayan.
Kafamda birbirine karışmış bütün korkuların,
Acıların ve ilk yıllardaki ıstırap, pişmanlık,
Öfke ve yorgunlukların ne kadar garip,
Bir payının, hem de vazgeçilemez bir payının olması
Bana ait sakin tabiatın şekillenmesinde,
Kendim olmayı hak ettiğim zaman.
Şükürler mutlu sona! Şükürler olsun
Tabiatın lütfedip izlediği yöntemlere;
Korkutmayan ziyaretlerine,
Ya da sakin bulutları aralayıp gelen,
Can yakmayan şimşekler gibi hafif uyarılarına,
Daha sert müdahalelere başvurmasına ya da,
Daha somut aracılar kullanmasına
Amacı doğrultusunda.

Bir yaz akşamında (onun yönlendirmesiyle)
Bir söğüt ağacına bağlı küçük bir kayık
Buldum kayalar arasında,
Her zamanki limanı olan bir mağarada.
Derhal çözdüm zincirini, atlayıp açıldım.
Kaçamak ve zor bir işi yapmanın verdiği bir hazla,
Dağların yankısı eşliğinde yol alıyordu teknem,
Arkasında, iki yanda küçük halkalar bırakıyor,
Bu halkalar ay ışığında parıldayıp duruyor,
Ama şimdi, becerisinden gurur duyan,
Belirli bir hedefe şaşmadan varmak için
Kürek çeken biri gibi, kayalık bir uçurumun
En uç noktasına dikmiştim gözlerimi;
Çok yükseklerde, yalnızca yıldızlar ve gri gökyüzü.
Bir peri teknesiydi altımdaki, şehvetle
Daldırıyordum küreklerimi sessiz göle,

Ve küreklere yüklenip doğrulduğumda,
Bir kuğu gibi kayarak ilerliyordu suda;
İşte o ara, o zamana değin ufkun sınırı olan
O sarp kayalığın arkasından
Dev bir doruk, kapkara ve devasa,
Sanki isteyerek, bir içgüdüyle
Kaldırdı kafasını. Bir daha,
Bir daha asıldım küreklere,
Ve daha da büyüyerek o iç karartıcı gövde,
Dikiliyordu öylece benimle yıldızlar arasında,
Sanki bir kasıt güden ölçülü adımlarla
Geliyordu peşim sıra.
Titreyen küreklerle döndüm
Sessiz sular boyunca, yeniden
Gittim söğüt ağacının dalları altına;
Oraya limanına bıraktım teknemi; –
Ve kırların içinden bir karış suratla
Yürüdüm eve doğru;
Ama o hayaleti görmemden sonra
Günler boyunca, beynim, bulanık ve kararsızlıklar
İçinde, bilinmeyen var oluş biçimleriyle
Meşgul olup durdu;
Düşüncelerim üstünde bir gölge asılıydı,
Issızlık diyelim, ya da düpedüz terk edilme.[16]
Hiçbir tanıdık şekil kalmadı benimle,
Ne ağaçların hoş görüntüleri,
Ne denizin, gökyüzünün, yeşil kırların rengi;
Ama insanlar gibi yaşamayan devasa,
Güçlü şekiller usul usul kımıldanıyordu
Gün boyu kafamda,
Geceleri ise dadanmışlardı rüyalarıma.

16 İntikamcı dağların görüntüleri aklını işgal ettikçe çocuğun kafasındaki günlük manzaralar siliniyordu.

Bilgelik ve Evrenin Ruhu!
Sen, Düşüncenin sonsuzluğu olan Ruh,
Şekillere ve görüntülere sonsuz nefes
Ve hareket veren; boşuna değilmiş,
Çocukluğumun ilk sabahından itibaren
Gece gündüz yoğurman benim için,
İnsan ruhunu oluşturan tutkuları;
İnsanoğlunun sıradan ve kaba uğraşlarıyla değil,
Yüce, dayanıklı şeylerle –
Hayatla, tabiatla, böylece arıtarak öğelerini
Duygu ve düşüncenin ve kutsayarak
Böyle bir disiplinle, hem acı, hem korkuyu,
Ta ki bir azamet görelim biz kalbin çarpışında.
Böylesi bir dostluk, sınırlı bir cömertlikle de
Bağışlanmış değildi bana. Kasım günlerinde,
Vadide akıp giden buharlar daha da
Yalnız kıldığında yalnız manzarayı,
Ormanda, öğlenleri ve sakin yaz gecelerinde,
Titreşen gölün kıyısından, kasvetli tepelerin altından
Evime doğru giderken sessizce, benimdi bu temas;
Benimdi kırlarda gece ve gündüz
Ve su boylarında koca yaz boyu.

Ve don mevsiminde, gün battıktan sonra,
Millerce uzaktan kulübelerin camları
Kıpkızıl kesilmişken akşam alacasında,
Hiç kulak asmazdım beni eve çağırmalarına:
Hepimiz için mutlu günlerdi doğrusu,
– Benim içinse kendimden geçme zamanı!
Anlaşılır şekilde ve kuvvetle
Altıyı vururdu köyün saati, – ben sağa sola sapardım,
Tıpkı mağrur ve coşkulu bir at gibi,
Eve dönmek istemeyen.
Ayağımızda çelik ayakkabılarla
Parıldayan buz üstünde ıslık sesleri
Toplu oyunlar sırasında,

Kovalamaca oynardık ya da orman sporlarını
Taklit ederdik – çınlayan boru, köpek havlamaları
Ve tavşan avı. İşte böyle, karanlığın
Ve soğuğun içinden uçup giderdik
Hiçbir ses boşuna değildi;
Uçurumlar çalkanırdı gürültü patırtıdan;
Yapraksız ağaçlar ve buz tutmuş kayalar
Demir gibi, çın çın öterdi; bu ara
Uzak tepeler, yabansı, belirgin bir "ah"
Yollardı bu cümbüşe, Doğu'da
Yıldızlar ışırdı par par ve akşamın kızıl göğü
Soluyor olurdu Batı'da.
Sık sık bu hayhuydan sıyrılıp
Çekilirdim sakin bir koya,
Ya da neşeli kâbilinden bir yan bakışla,
Ayrılırdım şamatacı kalabalıktan, hızla kayan
Ve kayarken önümdeki cam gibi ovada
Hâlâ yansıyan bir yıldızın önünü kesmek amacıyla;
Ve çoğu zaman, bedenlerimizi rüzgâra verdiğimizde,
Ve tüm gölgeli kıyılar karanlığın içinden
Akıp geliyorken iki yanımızda,
Artırarak hızını hareketin, ansızın yüklenip
Topuklarıma, dururdum; ama yalnız tepeler
Dönmeye devam ederdi etrafımda
– Sanki günlük hareketi görünür olmuştu,
Dönüyordu Dünya! Arkamda ağırbaşlılık içinde
Uzanırdı her şey, sıra sıra, gittikçe yavaş,
Ve dikilip seyrederdim, her yan
Rüyasız bir uyku kadar sakinleşene değin.

Ey, Tabiatın Varlıkları, havada, yeryüzünde!
Siz ey tepelerin Görüntüleri! Ve Ruhları tenha yerlerin!
Sıradan bir umut beslediğinizi düşünebilir miyim
Yıllarca böyle, uğrayıp bana,
Çocukça oyunlarım sırasında,
Mağaralar ya da ağaç tepelerinde, tepeler, ormanlarda,

Bütün nesneler üstüne tehlikenin ve arzunun
Harflerini nakşederken siz,
Ve böylece yeryüzünü zafer ve hazla,
Umut ve korkuyla bir deniz gibi
Boşuna mı dalgalandırdınız?

Boşa konuşmuş olmazdım,
Bu konuya devam etsem, mevsimlerinin
Şen dönüşüyle yılın bizleri çağırdığı
Farklı oyunların birinden öbürüne geçe geçe.

Gürültücü bir tayfaydık; bizimkinden daha güzel
Bir vadi olmamıştır gökteki güneş altında;
Ne de daha mutlu ve neşeli ve üstünde
Yürüdükleri toprağa bizim kadar yakışan
Bir grup görülmüştür. Zevkle anlatabilirdim
Güz ormanlarını, fındık ağaçlarının
Salkım salkım sütbeyazı dallarını; oltalarımızı,
Gerçek simgesi budalaca umutlanmanın, ki
Güçlü büyüsüne kapılıp yürürdük, koca yeşil yaz boyu,
Yıldız yüzü görmemiş taşlar ve göletlerin yanından
Dağ sularının kıvrımları arasında unutulmuş şelalelere.
– Dipdiri hatıralar! İşte bu saatte, kalbim,
Güneşli ikindilerde bir tepeden salınan,
Bulut sürülerinin arasındaki bir şeytan
Uçurtmasının tez canlı bir köpek gibi
İplere asılışını hisseden; ya da
Fırtınalı günlerde kırlardan salınmışsa,
Göğsünü yele verip hızla atılışını
Sonra rüzgâr tarafından ters yüz edilişini gören
Bir çocuğun kalbi nerdeyse yine.

Ey, bizi barındıran mütevazı kulübeler,
Sizin de çok emeğiniz geçti;
Üzerinde dikildiğiniz hoş kırların içinde
Böyle güzelken mümkün mü sizi unutmam?

Ya da nasıl anmam
Sade konforunuzu sunarken yüzünüzde gördüğüm
O yalın ve size yakışan ifadeyi?
Sizin de sunduğunuz ayrı hazlar,
Heyecanlar vardı. Hevesle ve asla yorulmadan
Devam ederdik evde oyunlarımıza,
Sıcacık ocak başında akşamları,
Elde kalem ve karelere bölünmüş,
Üzerine çarpılar, yuvarlaklar işaretlenmiş
Pürüzsüz tahtanın başında,
Planlar kurup bulmacalar hazırlardık,
Kafa kafaya verip karşılıklı,
Şiirle anlatmaya değmeyecek kadar mütevazı
Bir mücadelede: Bazen de kiraz veya akça
Ağaçtan yapılmış çıplak masanın çevresinde,
Yan yana oturup, başlardık savaşa,
Loo ya da Whist oynardık, gerçek hayattaki gibi,[17]
İhmal edilmiş ya da yaptıkları büyük hizmet bitince
Nankörce bir kenara fırlatılmış değil,
Birçok savaşta kullanılmış sağlam ordularla.
Toplama bir desteydi, pek çoğunun
Değişmişti görevleri; köle olarak
Doğmalarına rağmen bazı kartlar, mesela,
Kader'in öngördüğünden fazlasını almış,
Kayıp hükümdarları temsil eder olmuşlardı.
Ah, ne yankılarla düşüyordu masada!
Alaycı Karolar, – Sinek, Kupa, Karo, Maça,
Birbirine acınacak derece benzeyen akrabalar!
Ucuz malzeme sunuyorlardı çocuk dimağımıza,
O kurumlu Bacak'lar nasıl bir meydan okumayla
Yağıyorlardı gökten, sanırsınız birer Vulcanus'tular
Şahların şahı As, yörüngesinde bir ay,
Sönen görkemlerinin son ışıltıları arasından bakan
Kraliçeler ve Krallar soylu şahsiyetler tarafından

17 18. yüzyıl kart oyunları. Alexander Pope "Bukleye Tecavüz" adlı şiirinde bu oyunlardan bahseder.

Yapılan haksızlıklara kızgın. Bu ara, dışarıda,
Sürüp giden bir yağmur olurdu,
Ya da kızgın kırağı, keskin ve sessiz dişleriyle;
Ve heyecanlı oyunumuz, Esthwait'in
Çatırdayan buz tarlalarında hapsolmuş
Ve kurtulmaya çalışan havanın ovaya
Bayırlara saldığı uzun korkunç narayla
Bölünürdü, uluyup duran kurtları hatırlatarak
Baltık'ın kuzey bölgeleri boyunca.

Tabiat'ın harici tutkularla, aklı yüce[18]
Ya da güzel şekillerle doldurup onları sevmemi
Sağlamasının izini sürmeye hevesli olan ben
Bana ait öteki ve daha ince zevkleri
Burada nasıl anmam? O fırtınalı zamanda dahi
Sık sık hissedişimi o kutsanmış ve saf
Hareketlerini duyunun, sadeliklerine rağmen
Entelektüel bir çekicilik taşıyan;
O serinkanlı haz, sanırım, halihazırda
Var olan şeyler arasında bize de yer bulan
Bağlantılara aitti ve var oluşumuzun şafağında,
Hayatla hazzı birleştiren ipliği oluşturuyordu.

Evet, hatıramda hâlâ, değişen dünya
Ve arka arkaya on yazın,
Geçip giden yılın yüzlerini kazıyışı zihnime,
Hatta o zaman da, yaratılışla aynı yaşta
Olan güzellikle temas halindeydim bilmeden,
Saf, duyusal bir hazla içerken, çöreklenen sisin
Gümüş çelenginden, yaklaşan bulutların
Gölgelediği ovadaki sulardan ya da.

Westmoreland'in kumları, Cumbria'nın kayalık
Kıyılarındaki yarlar ve koylar anlatsın,
Deniz akşamın gölgesini silkinip attığında

18 Şairin aklında kalıcı etkileri olacak görünümlerle ilgisiz duygular.

Üstünden ve uzak tepelerdeki çoban
Kulübesine müjdelediğinde yükselen ayı,
Nasıl dikilip bakardım, bu türden hayallere yabancı,
Manzarayla ilişkilendirecek hiçbir anı
Yokken dağarımda, bana sükûn
Ve huzur hakkında bir fikir verecek;
Dikilip bakardım yine de, gözlerim
Uzayıp giden parıltılı sulara dalmışken bile,
O ışık tarlasının her bir karışından
Yeni bir zevk toplardım, bir arı gibi,
Çiçekler arasında.

Böylece sık sık, mevsimler boyu
Bir çocuğun oyunlarına eşlik eden
O yabansı mutluluk içinde, bir fırtına
Gibi kanda işleyen ve ama sonra unutulan
O baş döndürücü lütfun içinde; o zaman bile,
Bir kalkanın parlamasına benzer ışıltılar hissettim;
– Yeryüzü ve Tabiatın her günkü yüzü
Unutulmaz şeylerden söz ettiler bana;
Bazen, evet, şansına, akıl almaz bir kazayla,
(Kötü niyetli perilerin işi olduğu düşünülen yanlış
Eşleşmeler gibi) ama boşuna ve yararsız değildi hiçbiri,[19]
İlgisiz nesneleri, hayalleri getiriyorlardıysa yan yana,
Cansız olsa da bunlar, uykuya mahkûm olsalar da,
Günü gelince, esinlemek ve yüceltmek için aklı,
Uyanacaklardı mutlaka.
– Ve eğer sıradan mutluluk kendi ağırlığıyla
Batıp düşerse hafızadan,
O mutluluğun tanığı olan sahneler, beyinde
Tasvir edilmiş asıl yerlerinde kalır
Ve görünürlerdi göze her gün; böylelikle,
Korkunun, hazzın ve tekrarlanmış,
Çok sık tekrarlanmış mutluluğun
Ve unutulan şeyleri temsil

19 Mesela, *Bir Yaz Gecesi Rüyası*'nda Titiana ve Bottom'ın eşleşmesi.

Eden bulanık şekillerin zorlamasıyla,
Daha zaman olsa da günün doğmasına,
Bu kendi içlerinden öyle parlak, öyle güzel,
Öyle görkemli aynı sahneler,
Değer kazandılar günden güne,
Ve tüm onların şekilleri ve değişken renkleri
Duygulara bağlandılar görünmeyen iplerle.[20]

Hikâyeme
Çok önceden başladım – ama kayboldum sanma,
Hafızanın reddettiği günler az sevilir diye –
Baharın soluğuyla kardelenlerimi
Karlar arasına diktiği tarihin de öncesinden başlayıp[21]
(Demezsin biliyorum, ah Dostum! Şefkatli yüreğinle,)
Heveskâr, zayıf bir dille uzattım da uzattım
Yorucu bir hikâyeyi. Ama uzattıysam
Canlandırıcı düşünceler alabilirim umuduyla
Geçmiş yıllardan; aklımın sallanıp duran dengesini
Yeniden kurup neşeyle karşılayabilirim diye
Eleştirileri de, ki beni daha da kamçılardı bu,
Yetişkin ve artık olgun bir adam olarak
Daha soylu çalışmalara. Ama boşa çıkarsa
Bu umutlar, ne ben kendimi anlamayı öğrenebilirdim,
Ne de sen dostunun kalbi nasıl biçimlenmiş
Anlayabilirdin; senden sert hükümler mi
Beklemeliyim, ayrılmak istemezse şarkı
Hayali şeylerin büyüsünü taşıyan bu hoş şekillerle,
Tatlı duyumlar, bizi geriye döndüren ve uzak
Bebekliğimizi dahi neredeyse üzerinde
Güneşin parladığı bir manzara kadar görünür kılan,
Hatıra gelen bu saatlerden?

20 Geçmişteki duyguları hatırlatma gücü nedeniyle Wrodsworth'ün çok değer verdiği çağrışımlar.
21 Hafızanın "çiçekleri" hafızanın boş olduğu bir döneme ait.

Bir amaç gerçekleşti en azından;
Aklım tazelendi ve eğer bu samimi hava
Terk etmezse beni, hayatımın kalan
Yıllarının hikâyesi de sökün edip gelecek.
Önümde dümdüz uzanıyor yol;
– Tek ve sınırları belirlenmiş bir konu;
Bu yüzden şimdi onu seçiyorum, dalmaktansa
İçlerinde şaşıp kaybolacağım büyük
Ve çeşitli tartışmalara: Ve bu çabamın
Hoş karşılanacağı umudu içindeyim
Sevgili Dostum, senin tarafından da!

İKİNCİ KİTAP

Okul Yılları (devam)

Buraya kadar, Ey Dostum! birçoğuna uğramadıysak da,
Çocukluğumun yürüdüğü mütevazı yollardan
Bir kez daha geçmek gayretinde bulunduk;
Öncelikle nehirleri, ormanları kırları
Sevmeye çıkan yollardı bunlar. Ama tutku daha
Doğum aşamasındaydı, haliyle, aranmadan
Bulunan gıdayla beslendi; çünkü haftadan haftaya,[1]
Aydan aya bir cümbüşün içinde yaşıyorduk.
Yazın, elbette, güneş batana kadar
Uzuyordu oyunlarımız: Kapı önündeki sandalyeler
Toplanıyordu birer birer, banklar, eşikler
Boşalıyordu, çoktan uykuya dalıyordu işçi
Ve uyku vaktini birazcık geçirmiş olan ihtiyar,
Ama sürüyordu eğlence ve tantana: Nihayet,
Her yer karanlık olunca, yıldızlar kırpışmaya
Başlayınca kara bulutların kıyısından,
Eve dönüyorduk, yataklarımıza, yorgun
Eklemlerimizde sızı, beynimiz güm güm
Vuruyor olurdu hâlâ. Ah! Kim genç olmuş da
Aklından ve meziyetlerinden dolayı duyduğu

1 Birinci kitapta şairin amacı Tabiatın aklı üstündeki etkilerine çocuğun bilinçsizce verdiği tepkileri aktarmaktı, bu bölümün konusu ise, ergenlik döneminde Tabiatı nasıl kendi hatırına aranmaya başladığı.

Kibre karşı uyaracak bir sese ihtiyacı olmamış?[2]
İnsanların en akıllısı, en iyisi bile olsa, kim
İmkânsız bir birlikteliği arzulamamış;
– Elimden bir gelse dememiş görev ve
Doğruluğun yanına çocuksu hevesi katsam?
Sakinleştirici bir ruh yükleniyor gövdeme,
O günlerle aramdaki boşluk
Şimdi öylesine uzun, ama varlıkları
İnkâr edilemez biçimde hâlâ beynimde,
Ki onları düşüne düşüne iki bilince
Varıyorum, kendimin ve bir başka varlığın bilincine.
Köyde, pazar yerinin tam ortasında
Sökülmeden kalmış kaba bir taş kütlesi dururdu,
Oyunlarımızın hep merkezinde;
Uzun aradan sonra döndüğümde, oraya gittim,
Yeller esiyordu kır taşın yerinde, onun yerine
Hoş görünüşlü bir toplantı odası dikilmişti,
Bize ait olan arsanın üzerine. Bırak orada
İnlesin keman, sen bak keyfine!
Ama Dostlarım! Biliyorum ki sadece ben
Değilim o yumuşak yıldızlı geceleri hatırlayan,
Taşa adını veren o çalışkan yaşlı kadını,
Çerçi tezgâhını açmış orada oturan,
Hep yaptığı gibi, geçen altmış yıl boyunca.

Kahkahalarla geçiyordu zaman;
Yıl baş döndüren bir hızla akıp gidiyordu.
Ama yaklaşıyordu da Tabiatın hoş biçimlerinin
Her yaz eğlencesine ve her çocukça oyuna
Kol kola girip eşlik ettiği, daha sakin
Hazlara sürekli bir özlem duyacağımız vakitler,
Daha az minnettar, daha isteksiz olurduk yoksa.

2 Gençlikdönemininhatıralarışimdi yetersizolarak görülüyor vezekânın kibrinekarşı bir uyarıya ihtiyaç duyuluyor.

Yaz geldiğinde,
Güneşli yarı tatillerde Windermere'in kaymak yüzeyinde
Kayıp giderek rakip küreklerle
Yarışmaktı eğlencemiz; belirlediğimiz hedef,
Kuş sesleriyle çın çın öten Adaya varmaktı;
Bazen bir başka kardeş adacık, meşelerin gölgelediği
İnci çiçekleriyle kaplı bir arazi;
Bazen bir üçüncü küçücük ada,
Günlük büyülü ayinlerin düzenlendiği
Bir zamanlar Meryem Ana'ya adanmış
Tapınağın sessiz kalıntılarıyla.
Böyle biten bir yarışmada hiçbir hayal kırıklığı
Söz konusu olamazdı, huzursuzluk, acı ya da kıskançlık:
Gölgede dinleniyorduk, hayatlarımızdan hoşnut,
Yenen de yenilen de. Böylelikle gücün verdiği kibir
Ve üstün becerinin verdiği boş gurur terbiye oluyordu;
Böylelikle yavaş yavaş sessiz bağımsızlığını kazanıyordu
Yürek; beni tanıyan Dostum'a beni suçlar mı diye
Çekinmeden ekleyebilirim ki, bundan, gelecek günler için
Bir çekingenlik, bir alçakgönüllülük doğdu,
Ve belki biraz fazlaca, hissetmeyi öğrendim
Kendine yeter gücünü Yalnızlığın.

Pek de yoksuldu yemeklerimiz, Sabine sofrası![3]
Şiddetli açlığın değerini istediğimizden fazla
Biliyorduk: Böylece sindirimi zor gıdalarla
Emilip gitmiyordu beden gücümüz;
Çünkü önemsiz bir haftalık dışında,
Yılın dörtte üçünü beş parasız geçiriyorduk.
Ama artık okula dönünce yarıyıl tatillerinden,
Para keselerimiz daha dolgun oluyordu,
Eski, Kır Taşın Hanımı'nın
Mütevazı tezgâhında sattığından daha pahalı
Yiyeceklere gücümüz yetiyordu. Serin yeşil
Kırlarda akşam yemekleri yiyorduk mesela,

3 Horace'ın Sabine çiftliğindeki tutumlu hayatına gönderme.

Orman içinde, nehir boylarında, gölgeli
Pınar başlarında. Yapraklar arasından
Yumuşacık eserken hava ve öğlen güneşi
Kendini hissettirmeden pırıl pırıl parlarken
Etrafımızda, mutluluk içindeydik biz.
Amacımdan sapmış olmam, anlatırsam eğer,
Bu dönemlerde nasıl harçlıklarımızın
Önemli bir kısmını – Gururla dizginlere asılıp,
Hevesle mahmuz vurduğumuz
Ata binmeye harcadığımızı; nazik hancının aygırı
Sağ olsun. Nasıl da büyük haz alarak bundan
Kurnazca bahaneler uydururduk, maceramız
Biraz uzak mesafelere taşıdıysa bizi:
Eskiden Druidlerin ibadet ettiği bir ahşap
Tapınağa ya da o geniş manastırın eskil duvarlarına,
Ki orada Gecegölgesi Vadisinde, Meryem Ana
Onuruna inşa edilmiş, ufalanıp giden
Bir yığın durur hâlâ, çatlamış kemeri, çan kulesi,
Tasvirleri ve gür ağaçlarıyla, Kutsal bir mekân!
Dümdüz, yeşil çimlerde otlardı atlarımız;
Çalkantılı bir denizden gelip içerilere esen
Batı Rüzgârı bırakmış gibi her şeyi oraya,
O huzur dolu ücra vadide ağaçlar ve kuleler
Sessiz ve hareketsiz dururdu, hakeza
Oracıktaki o koyu sığınak,
Huzur ve sükûnun muhafızı.

Yeniden binerdik atlarımıza, emirlerimizi almış,
Kamçı çala, mahmuz vura uçardık büyülü ülkede
Tuhaf bir yarış içinde, bırakıp ardımızda
Bağdaş kurmuş Şövalye'yle Taştan Keşiş'i ve o
Yalnız yaşayan çalıkuşunu, ki ne de tatlı ötmüştü
Bir keresinde eski kilisenin kubbesinde
– Son yağmurlardan huzursuzdu gerçi yeryüzü
Ve içerideki hafif cereyanın ve soluğunun
Etkisiyle mekânın iç çekişi, titreşen sarmaşık

Üstü açık duvarlardan kocaman damlalar akıtıyordu, –
Yine de bütün o kasvetin orta yerinde,
Öyle bir şakımıştı ki o görünmez kuş kendi kendine,
Yerleşip orada yaşayabilirdim sonsuzca,
Duymak için böylesi bir müziği.
Duvarların arasından uçardık, vadiden aşağı,
Ve bu coşkulu turu tamamlayıp yeniden
Dönünce başladığımız yere, evin yolunu tutardık
Dere tepe arasından koşa koşa.
Ey, kayalar ve dereler,
Ve akşam göğünden inen dingin ruh!
Bu coşkulu anımda bile bazen hissederdim varlığınızı,
Yavaşlayan adımlarla göğsümüz inip kalkarken,
Dik kayaların yamaçlarında, ya da denizden yansıyan
Ay ışığının aydınlığında, gök gürültülü toynaklarla
Döverken düz kumsalı.

Uzun Winander sahilinin yarısına varınca
Nefis bir koyun hilali içinde bir meyhane vardır;
Hatları kaba, etrafındaki kulübeler gibi ilkel,
Ama harika bir yerdi, kapıda at arabaları, üniformalı uşaklar,
Ahırlarla çevrili, sürahiler, kadehler içinde
Kan kırmızı şaraplar. Eski günlerde büyük adadaki
Han inşa edilmeden evvel, burası
Bir şairin sevgisine daha layık bir mekânmış,
Kendi parlak ateşiyle ve firavunincirinin
Gölgesiyle gururlu. Bir zamanlar eşiğe
Kazılı olan dizeler silinip gitmiş,
Ve yaldızlı tabela üzerine yayılan
Geniş altın harfler eski Aslan'ı yerinden
Etmişse de köylü ressamın becerisiyle
Dalga geçercesine – bugüne kadar
Benim için çok önemli bir mekân
Oldu burası, bütün o aptalca şatafatı içinde.
Bahçe, bir sırtın üzerinde, küçük bir top sahasının
Yanında yer alıyordu; altımızda bir koru vardı,

Ağaçların arasından ve üzerinden görünen
Suyun pırıltısı; ne de içeceğimiz eksikti,
Çileklerimiz ve krema. Orada,
İkindiden akşama kadar oynadığımız
O düzlükte, bazen beceri, bazen koyu şans
Galip gelirdi ve çınlardı kahkahalarımız
Dağlarda, tepelerde. Ama gece çökmeden önce,
Gölgeli gölün üstünde dinlenen kayığımıza
Dönüp demir alır, küçük bir adanın kumsalına
İçimizden birini, Takımın Ozanı'nı
Bıraktıktan sonra usulca küreklere asılırdık,
O bir kayaya oturmuş kavalını çalıyor
Olurdu bu arada – ah o sıra sakin kıpırtısız
Sular kaplardı aklımı bir hazzın ağırlığıyla,
Ve hiçbir zaman bu denli güzel olmamış gökyüzü
Kalbime gömülürdü ve beni tutardı bir rüya gibi!
Sevdiğim şeyler böyle çoğaldı ve böyle
Hoşuma gider oldu, günden güne,
Görünen sıradan şeyler
Güneşi sevmeye başlamıştım zaten; bir çocukken
Sevmeye başladım güneşi, o zamana kadar
Sevdiğim gibi değil, hayatın garantisi,
Yaşıyor olduğumuzu, görüp hissetmemizi
Sağlayan ışık olduğundan değil; ne de onca dünyalara
Yağdırdığından cömertliğini, ama şu yüzden:
Güzelliğini serişini gördüğüm için sabahleyin tepelere,
Batıdaki dağın onun batmakta olan
Küresine değdiğini gördüğüm için
Kaygısız saatlerde, o vakit mutluluğum
Fazla gelirdi de, kanım kendi zevki için
Akardı sanki ve kalbim çarpardı neşe içinde.
Ve buna benzer duygularla, mütevazı ama yoğun,
Vatan ve memleket sevgisine benzer bir duyguyla
Sevmeye başlamıştım ben Ayı; çünkü yapacaklarımı
Hayal ederdim dikilip ona bakarak, tepelerle
Aramdaki yolun orta yerinde asılı dururken öyle,

Sanki başka bir mekânı yokmuş, sadece
Sana aitmiş gibi, evet özel bir hakla
Sana ve gri kulübelerine, ey eşsiz sevgili Vadi!

Kalbimi kırsal varlıklara bağlayan bu tesadüfi
Büyüler günden güne kaybetti güçlerini,
Bu yüzden geçiyorum, anlatmak için nasıl o güne kadar,
İkincil, bir ara hedef olan Tabiat'ı nihayet
Yalnızca kendisi için aramaya başladığımı.
Ama kim bölebilir zekâsını geometrik kurallarla,
Kim bölünür karelere, dairelere bir şehir gibi?
Alışkanlıklarının ilk serpildiği saati, tohum halinde bile
Kim bilebilir? Kim işaret edebilir ki elinde
Hayali bir asayla, "Akıl nehrimin şu bölümü
Şuradaki kaynaktan geldi" diye? Sen, Dostum!
Kendini çok daha iyi yetiştirmiş birisin;
Sana bilim gerçekten ne ise öyle görünür,
Zaferimiz, mutlak övüncümüz olarak değil,
Fakat bir destek, bir koltuk değneği olarak
Kötürümlüğümüze. Yalaka bir kölesi değilsin sen,
O sahte ikincil gücün, ki onunla farklılıkları
Çoğaltır, ardından da saçma sınırlarımızın
Gördüğümüz şeyler olduğunu sanırız,
Kendi yarattığımız şeyler değil de.
Bu formel sanatların kör edemediği sana
Malum olmuştur her şeyin bir bütün olduğu,
Yetenekleri boy sırasına sokmak, duyumlarını
Çekmecelere koymak ve yüksek bir dille
Her birinin tarihi ve doğumunu sanki
Tek başına bağımsız varlıklarmış gibi anlatmak
Konusunda çoklarından daha az becerikli olan
Benimle birlikte, sen de kuşku duyarsın.
Zor iş, boş umut, aklı analiz etmek,
Eğer her apaçık ve tekil düşüncenin,
Mistik ve kendiliğinden değil de,
Muhakeme dilinde esaslı bir ölçeğe vurulduğunda,
Bir başlangıcı yoksa.

Ne mutlu minik bebeğe
(Hayal gücümü zorlayıp yeryüzündeki varlığımızın
İzlediği yolu tespit etmek isterim), ne mutlu bebeğe,
Ki annesinin göğsünde pışpışlanıp ruhuyla
İçiyor annesinin gözündeki duyguları!
Onun için bir tek değerli varlıkta,
Nesneleri duyunun en geniş temasıyla
Işıtıp yücelten bir güç barınır.[4]
Bir sürgün değildir o, şaşkın ve bedbaht:
Onun körpecik damarları boyunca birbirine
Karışır yerçekimi ve onu dünyaya bağlayan bağ
Hangi çiçeğe, henüz onu[5]
Koparamayacak kadar zayıf eliyle işaret etse,
O çiçek en saf dünyevi kaynağından
Fışkıran aşkla onun için açmıştır zaten;
Şefkatin içsel bir sevgiden yayılan gölgeleri
Yağmaktadır etrafında, görünmez şiddet
Ya da tehlike içeren ne varsa üzerlerine.
Böyle bir varlık, duya duya yaşar,
Ne kadar zayıf olsa da, zayıf ve çaresiz,
Bu aktif evrenin bir sakini olduğunu.
Çünkü duygu bir güç vermiştir ona,
Duyunun büyüyen yetenekleri sayesinde
Bir büyük Aklın aracısı gibi yaratan,
Hem yaratan, hem alan bir güç,
İşbirliği içinde çalışan gördükleriyle.
– Böyledir, gerçekten de, ömrümüzün ilk şiirsel ruhu,
Sonraki yılların sürekli kontrolü yüzünden
Sinmiş, bastırılmıştır çoğunda; kiminde ise büyüme
Ve çürümelere doğru her değişiklikte
Hissettirir kendini daima.

4 Anneninvarlığı Kutsal Varlığınyerine geçiyor.
5 Çocukanneyeolanbağı aracılığıyla Tabiatın bir parçası oluyor.

İlk günlerden itibaren,
Dokunma yoluyla annemin kalbiyle sessiz
Diyaloglar kurduğum o ilk kereden
Başlayarak, bize bu doğuştan armağan, yüce
Bebek duyarlılığını bende biriktiren ve içimde tutan
Şeyleri göstermeye çabaladım. Ama önümde daha
Zor bir yol uzanıyor şimdi ve korkarım onun kopuk
Dönemeçlerinde bir dağ keçisinin kaslarına
İhtiyacımız olacak, bir kartalın kanatlarına:
Çünkü bilinmez nedenlerden doğan bir sorun
Düştü şimdi aklıma. Yalnız bırakılmıştım,
Görünür dünyayı araştırmam sırasında,
Bilmeden niye. Sevgilerimin destekleri çekilmişti[6]
Ama, sanki kendi ruhuna yaslanmışça,
Ayakta duruyordu bina. Gözümün gördüğü
Her şey değerliydi ve bu yüzden de
Daha ince etkilere açıktı aklım, daha birebir,
Daha yakın temaslara. Gençlikte neşe mi ararsın,
Ama ah! Ne mutluluktur o her saatin hissedilebilir
Bir bilgi kazandırması, bir büyük zevk olması
Her bilginin ve hüzünden eser olmaması!
Mevsimler geliyordu ve taşındığım her mevsim,
Daha önceden ihmal edilmiş, geçici özellikler
Getiriyordu, bu en uyanık sevme gücü için;
Başka türlü gizli kalacak sürekli ilişkilerin
Bir kaydını bırakıyordu. Böylelikle,[7]
Hayat ve değişim, güzellik ve yalnızlık –
"En iyi topluluk"tan daha aktif– içsel uyumlar,
Sessiz, saygılı ve yumuşak bir şekilde
Aklın çeşitli farklılıklarla, dikkatsiz göze
Fark gibi görünmeyen farklılıklarla,
Uyarılması sonucu, yalnızlık kadar tatlı
Kılınmış topluluk ve dolayısıyla,
Aynı kaynaktan doğan daha yüce bir coşku;

6 Tabiat sevgisini güçlendiren çocukoyunları.
7 Her mevsimin sunduğu kısa süreli ilişkiler şimdi kalıcı olarak hafızaya kaydediliyor.

Çünkü bir başıma yürürdüm, sessiz
Yıldızların altında ve işte o zaman hissederdim
Sesteki gücü, daha yüce, biçim ya da görüntüyle
Kirlenmemiş bir ruh halini solumak için;
Ve dikilirdim, eğer kararmışsa gece yaklaşan
Bir fırtına yüzünden, bir kayanın altında,
Eski dünyanın hayalet dilleri olan, ya da
Uzak rüzgârları loş mekânları edinmiş
Notalara kulak verirdim. Oradan içerdim
Sezme gücünü; bu gölgeli heyecanların geçici
Ruh hallerini yararsız görme: Daha saf aklımıza
Ve entelektüel hayatımıza akraba
Oldukları için değil, fakat şu nedenle:
Ne olduğunu hatırlamayıp nasıl hissettiğini
Hatırlayan ruh ulaşılabilecek yücelik hakkında
Belli belirsiz bir sezgi barındırır ve büyüyen[8]
Yeteneklerle uçmak ister oraya, yetenekleri
Gelişiyordur ama geldikleri seviye hangi nokta
Olursa olsun bilmektedir ki önünde çok
Yol vardır daha.

Ama yalnızca kasvet ve kargaşa
Arasında değil, güzel ve sakin zamanlarda da
Aklı coşturan, şeylerin görünmeyen niteliklerinde saklı
O evrensel güç ve sağlamlık, fazladan bir ruh
Takviyesiyle geldi bana, kendinde bulunmayan[9]
Bir güçle. Sabahları yürüyüşe erkenden çıkardım;
– Çoğunluk okul vaktinden önce
Küçük gölümüzün etrafında dolaşırdım,
Beş millik nefis bir yolculuk. Mutlu saatler!
Onları daha değerli kılan, o vakitler
Tutkuyla sevdiğim bir arkadaşımın da
Eşlik ediyor olmasıydı bana; nasıl kabaran

8 "Belirsizlik" yüce duygusunu besleyen bir şey olarak değerlendiriliyor.
9 Wordsworth bizim kendi yaratıcılığı olarak değerlendirdiğimiz bir güçle temas kuruyor yani bunu "dışarıdan" bir güç olarak algılıyor.

Bir yürekle okurdu şimdi bu dizeleri!
Ama aramızdan bunca yıl geçti,
Kafalarımız birbirine suskun, o saatler
Sanki hiç yaşanmamış gibi davranıyoruz artık.
Sık sık da, daha erken açardım kapının sürgüsünü,
Evlerin bacalarından ilk duman çelengi yükselmeden,
Ardıçkuşu şakımadan bahar şarkısını;
Ormanın içinde bir tümseğe otururdum tek başıma,
Şafağın ilk ışığıyla, aşağıda hâlâ uyurken vadi,
Tam bir sessizlik içinde. Kaynağını nasıl arayayım?
O zaman hissettiğim mucizevi şeylere
Nasıl inanç duyayım? Çoğunluk böyle anlarda,
Öyle kutsal bir sükûn kaplardı ki ruhumu,
Kafamdaki gözler tamamen unutulurdu,
Gördüğüm, sanki kendi içimde bir şeydi,
Bir rüya, aklımın içinde bir manzara.

Anlatması uzun sürer,
Ne baharlar, güzler, ne karlı kışlar,
Ne gölgede yazlar, ne gündüzler geceler,
Sabahlar, akşamlar, uyku sırasında
Ya da uyanıkken gelen düşünceler
Tükenmez kaynaklardan aktılar da beslediler
Tabiatla baş başa yürürken duyduğum
O kutsal aşkın ruhunu. Ama şu unutulmasın,
Hâlâ koruyordum ilk yaratıcı duyarlılığımı;
Dünyanın günlük dönüşü boyun eğdirememişti
Ruhuma. İçimde yaratıcı bir güç barınıyordu,
Şekil veren bir el, zaman zaman asi,
Delice hareket eden; kendine göre yaşayan
Bir ruh, genel eğilimle ters düşen,
Ama çoğu zaman temas kurduğu
Harici şeylere tamamen kul köle.
Yardımcı bir ışık yayıldı aklımdan,
Batan güneşe yeni bir ihtişam katarak;
Şarkı söyleyen kuşlar, pırpırlanan rüzgârlar,

Kendi başlarına şırıl şırıl akan pınarlar da
Teslim oldular böyle bir egemenliğe,
Ve gece yarısı fırtınası daha da koyulaştı
Gözlerimin önünde: Bu yüzden hürmetim,
Kendimi adayışım ve geçişim kendimden.

Şunu da kaydetmeden geçmeyelim,
Bedensel uğraşıyı hep sevmiştim şahsen,
Yaratıcı güce benzer yapısıyla daha şiirsel olduğu için,
El emeği ürünü her şey akıl ürünlerinden
Daha çok hoşuma gidiyordu. Şarkımız, o devasa
İnşaata da yer vermeli, nesneler arasındaki
Pasif kafaların göremediği ilişkileri
Gözlemekle yükselen.
On yedinci yaşım gelmişti;
Ve artık şimdi kafamda yer etmiş olan
Bu alışkanlıktan mı, ya da hayatın bütün varlıkları
Birbirini sevmeye zorlayan sosyal disiplininden mi,
Duyusal olmayan şeylere yöneldi sevgim;
Ya da vahiyle gelen gerçeğin gücü,
Gerçekten var olan şeylerle muhabbete koyuldu;
Ben o sıralar, kutsanmışlığı etrafımda
Bir deniz gibi yayılmış olarak görürdüm.
Böylece günler, seneler geçti, tabiattan
Ve onun taşan ruhundan o kadar çok şeyi
Çekmiştim ki içime, duygulara batırılmamış
Tek bir düşüncem yoktu; yalnızca o zaman tatmin
Oluyordum, tarif edilemez bir lütufla
Var oluş duygusunun tüm hareket eden
Ve etmeyen her şeyin üstüne yayıldığını
Hissettiğim zaman; insan düşüncesinin
Ve bilgisinin erişemeyeceği, insan
Gözüne görünmeyen ama yürekte yaşayan
Her şeyin üstüne; zıplayan, koşan, bağıran
Ve şarkı söyleyen, ya da neşe içinde
Kanatlarıyla havayı döven, dalgaların

Altında kayan, evet, dalgaların içinde,
Ve müthiş derinliğinde suların. Şaşırma,
Yüceydi elbet kendimden geçişim, sevincim
Müthişti böyle bir muhabbetteyken
Yerde ve gökte yaratılmış olan her şeyle,
Her biri Yaratılmamış olana hayran
Bir yüzle, sevgi dolu gözlerle bakarken.
Tek bir şarkıyı söylüyorlardı
Ve duyulabiliyordu şarkıları,
Özellikle de kulak kapılıp o ezginin
Daha kaba giriş nağmelerine, huzurla uyurken,[10]
Bedensel görevlerini unutarak.

Eğer bunda yanılıyorsam ve başka bir inanç,
Daha kolay girerse imanlı akla, o zaman dahi,
Bu dünyayı bunca güzel kılan tüm insani
Duygularımdan yoksun kalırdım, minnettar bir sesle
Bahsetmesem sizden ey dağlar, ey göller
Ve çağıltılı şelaleler, ey sisler ve rüzgârlar
Doğduğum yerdeki tepeler arasında barınan.
Eğer temiz bir kalple yaşandıysa gençliğim,
Eğer kendi alçakgönüllü zevklerimden hoşnutsam
Dünyaya karışarak ve Tanrı ve Tabiatla muhabbet
İçinde geçtiyse ömrüm, küçük düşmanlıklardan
Ve basit arzulardan uzak kaldıysam,
Sizin armağanınız; eğer bu korkulu zamanlarda,
Hüznü içinde boşa çıkan umutların,
Kayıtsızlığın ve soğukluğun,
Uğursuz coşkunun orta yerinde,
İyi adamlar sapır sapır düşerken bencilliğe
–Bilmem nasıl– Vatan sevgisi, barış ve huzur
Gibi yumuşak adlara bürünüyor ama
Sezgisi derin kafalara, bile isteye
Dudak büküyorlarken; eğer
Bu çılgınlık ve umutsuzluk günlerinde

10 Daha yüksek zevklere götüren duyusal hazlar.

Kuşku duymuyorsam hamurumuzdan
Aksine bir Romalı güveninden fazlasını besliyorsam,
Bütün bu kederin ortasında beni desteklemekten
Bir an vazgeçmeyen, hayatıma bir lütuf olan
Bir güven, bu sizin armağanınız,
Ey rüzgârlar, çağıltılı şelaleler, sizin,
Ey dağlar! Ey Tabiat! Sen besledin
Yüce hayallerimi; sende buluyorum,
Bu huzursuz kalbimiz için, hiç şaşmayan kuralını
Hazzın ve tutkunun, en saf.

Sen, Dostum! Büyük şehirde yetiştin,
Çok daha farklı manzaralar arasında;
Ama biz, farklı yollardan, aynı hedefe
Vardık sonunda. İşte bu yüzden sana
Sesleniyorum, horlanmaktan korkmadan,
Korkakların alaylı imalarından ve
Yüzlerden sıklık tüm sevgiyi ve güzelliği silen,
İki insan arasındaki o sessiz dilden.
Ne de olsa sen gerçeği yalnızlıkta aradın
Ve günler uzun süredir arzuladığın
Özgürlüğü verdiklerinden beri
Tabiatın tapınağında hizmet etmek için,
Harıl harıl çalıştın; pek çok şeyde yatar,
Kardeşim, en çok da burada yatar
Derin hayranlığım.

Güle güle![11]
Sağlık ve huzur eşlik etsin sana! İnsanların
Yaşadıkları yerlere yolculuğunda, ama daha da sık
Kendi kendinle yaşarken, kendin için, öyle çok
Olsun mutlu günlerin ve insanlara bir armağan olsun.

11 Coleridge bu arada gazetecilik kariyerine geri dönmek için ayrılıyor.

ÜÇÜNCÜ KİTAP

Cambridge Günleri

Tekerlekler bulutlarla örtülü geniş
Bir ovada dönmeye başladığında kasvetli bir sabahtı,
Ve bizi neşelendirecek hiçbir şey çıkmadı yolumuza
King's College'ın dik çatılı kilisesini görünceye kadar,
Sıra sıra mazgallarını, kulelerini uzatmıştı loş
Bir ormanın üstünde.

İlerlerken, yol üstünde cüppeli, kepi püsküllü
Bir öğrencinin farkına vardık,
Acelesi varmış gibi, ya da spor yapmak ve hava
Almak istermiş gibi hızlı hızlı yürüyordu;
Geçti, – Gözlerime söz geçiremedim
Öğrenci bir ok atımı mesafesi geride kalana kadar.
O noktaya doğru yaklaştıkça, sanki bir girdap
Bizi içine çekiyordu;
Şatonun altından doğruca sürdük arabayı,
Magdalene Köprüsünü geçerken, bir ara göründü Cam,
Ve ortaya çıktı *Hoop*, o meşhur han.

Ruhum coşkuluydu, düşüncelerim umutlu;
Bazı arkadaşlarım vardı, arkadaşım sayabileceğim
Tanıdıklar, yoksul sade öğrenciler, şimdi gururlu,
Havalı bir şekilde ortalıkta dolanıyorlardı: Hoş geldin
Diyen yüzlerin arasında yürüyordum bir aşağı, bir yukarı;

Sorular, yol göstermeler, tavsiyeler, uyarılar
Yağıyordu üstüme dört bir yandan; gurur ve haz dolu
İlk gün! Kendimi zengin bir iş adamı gibi
Görüyor, işlerimin peşinde dükkân dükkân
Geziyordum, öğretmene ya da terziye, duruma göre,
Bir caddeden öbürüne, özgür, kaygısız bir başla.

Ben rüya görendim, onlarsa rüya;
Rengârenk görüntüler arasında bayıla bayıla
Dolaşıyordum; ağır cüppeler, ya da süslü püslü,
Doktorlar, öğrenciler, caddeler, bahçeler, kemerli yollar,
Bir sürü kilise, geçitler, kuleler: Dağlı bir delikanlı,
Kuzeyden bir köylü, tuhaf bir göçmen.

Değişim bir perinin değneği
Ucunda bekliyormuş gibi, zenginlikler
İçinde düşün beni, gösterişli giysiler,
İpek çoraplar içinde, saçım pudralı,
Kırağı kaplı ağaçlar gibi.
Lordlara yaraşır sabahlığımı geçiyorum,
Ve sakalımın yokluğunu telafi edecek
Başka erkeklik işaretlerini.
– Haftalar yuvarlanıp gidiyordu davetlerle,
Akşam yemekleri, şarap ve meyve.
İçerde ve dışarıda kusursuz ağırlanma,
Tam bir centilmene yakışır türden.

Evanjelist Aziz John'du koruyucum:
Üç gotik avlu ona ait, ilkinde kaldığım yer,
Gözden uzak bir köşe; tam altında
Okulun mutfakları, vızır vızır, arıların sesi
Kadar müzikli değil, ama çalışkanlıkta onlardan
Aşağı kalmaz; tiz sesle verilen keskin emirler
Ve azarlar, birbirine karışan. Yanı başımda
Asılıydı Trinity'nin geveze saati, bütün çeyrek
Saatleri gece gündüz demeden ille ilan edecek,

Ve saatleri, iki kez, bir erkek, bir kadın sesiyle.
Çanlar da komşumdu; yastığımdan, öğlen ışığında
Ya da yıldızların yardımıyla doğruca baktığımda,
Girişi görebiliyordum, prizması ve ciddi
Yüzüyle Newton heykelinin durduğu,
Yabancı düşünce denizlerinde yalnız dolanıp duran
Bir aklın mermerden işareti.

Okul işlerinden, öğretmen odasından,
– Ki sıraların çekebildiği kadar öğrenciyle
Tıklım tıklım olurdu, kitaplarını seven
Sadık öğrenciler, yarı yarıya tembellik edenler,
Zorlu asiler ve dürüst alıklar olanlar –
Önemli günlerden, insanın bir terazide gibi
Tartıldığı sınavlardan, yoğun umutlardan,
Engellenemez titremeler ve kontrol
Edilebilir korkulardan; küçük kıskançlıklar,
İyi kötü zaferlerden, daha çok bilenler
Söz etsin bırakalım. Böyle bir şeref
Peşinde olmadım hiç, zaten pek yaşamadım.
Ama bu ilk kez geldiğim yere
Yerleştikten sonraki ilk günlerde zaman zaman
Bazı kaygılar düşüyordu aklıma, hiç
Umudum olmadan umut etmeyi diliyordum,
Hayatımı nasıl kazanacağım konusunda
Bazı korkular ve en çok da tuhaf bir düşünce,
O zamana, o yere ait değilmişim duygusu.
Ama neden dertleneyim?
Ne de olsa (Akıl ve onun ahlak kodlarını
Vicdanın derinliklerine yerleştirecek
Saf düşünce gücü, ya da kendinden daha güçlü
Kız kardeşi İnancın önünde boynunu eğen
Hıristiyan Umudu bir yana)
Doğrusu, çalışmak ya da hissetmek için
Kutsal güçler ve yeteneklerle donanmış
Olarak gelmiştim buraya. Baş döndürücü

Gösteri eskiyip artık büyülemez olduğunda,
Çoğu vakit, ayrılıp arkadaşlarımdan,
Kalabalığı, binaları ve koruları ardımda
Bırakarak yalnız başıma yürürken, temas içinde
Olduğum hoş görüntülerden, yüce seslerden uzak
Düzlüklerde, ümitsizliğe düşmedi de aklım;
Kendi içine döndü sadece
Ve böylece yeniden kazandı tazeliğini.
En azından en açık şekilde tanıdım onun
Kendine ait içgüdülerini: Müsadenle daha
Yüksek bir dille anlatayım,
Diyeyim ki mekân ve şartlardaki değişimlerin,
Gençlikte yaşanmış ve olgunluk çağında
Yaşanacak değişimlerin yaralarını saracak
Bağımsız hangi tesellilerin
Olduğunu hissediyordum artık, benim için
Ya da ömrün gün batımında,
Ölüm gecesinin resmi habercileri olan
Uzun gölgelerimize bakmaya
Çağrılacak azınlık için.
Sanki uyandırılmış, tebliğ edilmiş,
Uyarılmış, zorlanmış gibi
Evrensel şeyleri arıyordum; yerin ve göğün
Sıradan yüzünü inceliyordum uzun uzun:
İnsanın kovulduğu o ilk Cennet'in
İzleriyle süslenmemiş hiçbir yer yoktu
Dünya üzerinde; göğünse güzelliği
Ve cömertliği taşıdığı o mağrur
İsimde gizliydi: – Cennet Katı.
İkisine de sesleniyordum,
Öğretebilecekleri ne varsa öğretsinler diye;
Ya da kendi düşünme süreçlerim üzerine düşünüyor,
Gözlemliyor, umut ediyor, dinliyor,
Düşüncelerimi açıyor, gittikçe genişleyen
Dairelerle yayıyordum onları usul usul;
Ruhuma düşen daha ürkütücü gölgelerin,

Zamanın hakaretlerine katlanan,
Sonsuzluğun merkezinden itibaren
Tüm soylu eylemlerin üzerinde bir yerde
Sarsılmaz bir şan şeref içinde yaşayan
Huzurlu ruhu ayakta tutan Gücün
Ziyaretleri olduğunu hissediyordum.
Ama duralım! Uzun lafın kısası,
Artık en yüksek gerçeklikle
Öyle bir yakınlık katına yükselmiştim –
Önceden yürünmüş bir yolda,
Düşüncenin sağladığı katı benzetmelerden
Ya da boyun eğdirilemez farkındalıklardan.
Her doğal biçime, kayaya, meyve ya da çiçeğe,
Hatta ana yolu kaplayan mıcırlara kadar,
Manevi bir hayat yakıştırıyordum;
Onların hissettiklerini görüyor,
Ya da onları bir hisle bağlantılıyordum:
Büyük kütle can katan ruhun
Kucağında yatıyordu ve gözümün önündeki
Her şey, içsel bir anlamla nefes alıp veriyordu.
Bunun üstüne Korku, Sevgi ya da Güzellik
Adına, Tabiatın geçici bir tutkuyla,
Her gün süründüğü makyajı ekle bir de,
Su nasıl açıksa göğün etkisine ben de öyle
Açıktım buna, benzer bir tutkuyla,
Rüzgârın dokunuşuna boyun eğen
Bir flüt kadar hazırdım daima.
Bilinmeyen, hiç aklımdan geçmemiş
Bir durumda ama içindeydim zenginliklerin,
Etrafımda koca dünya; tamamen bana ait;
Onu ben yaratmıştım, çünkü sadece
Benim için yaşıyordu ve Tanrı için,
Ruhun içindekini gören. Bu türden sevgiler,
Nadiren de olsa, belli oluyordu
Görünen hareketlerde ve gözlenebilen bakışlarda:
Kimi delilik diyordu buna – öyleydi de gerçekten,

Geçici neşe sırasındaki çocuksu verimlilik,
Olgunlaşıp ilhama dönüşen sürekli
Düşüncelilik haline böyle bir ad uygun düşerse;
Kehanet delilikse, geçmiş günlerde şairlerin
Gördükleri şeyler ve daha da geride, ilk
İnsanların, dünyanın ilk sahiplerinin
Gördükleri şeyler görülemez olmuşsa
Eğitilmiş gözler tarafından.
Ama bırakalım bunları, delilik filan değildi,
En güçlü çalışmalarım sırasında, çünkü,
Fiziki göz araştırıp duruyordu uzak yakın,
Minik ya da kocaman tüm harici şekillerde
Gizli olan sınırlarını farklılıkların,
Bir ağaçtan, taştan, buruşmuş bir yapraktan
Devasa okyanusa ve de akraba binlerce yıldızla
Süslü mavi göklere kadar gücünün
Duracağı tek bir yüzey bulamayan bir göz;
Ruhuma kesintisiz akıldan bahseden,
Ve amansız bir aracı marifetiyle
Duygularımı hizaya sokup
Bir zincirle birbirine ekleyen.[1]

Ve işte ey Dostum! Önemli bir noktaya
Kadar izini sürdüm hayatımın,
Gençliğimin zaferi dense yalan olmayacak
Bir hikâye anlattım. Dehanın, gücün,
Yaratmanın ve Tanrı'nın hikâyesini,
Çünkü benim konum kendi içimde
Olup bitenler. Başka kafalar için yapılan harici şeylerden,
Kelimeler, işaretler, semboller ya da eylemlerden değil
Kendi yüreğimden söz ediyorum
Başından beri ve genç aklımdan.
Ey Gökler! Ne korkunç, ruhların kudreti,
Ve kendi içlerinde yaptıkları, yeryüzünün

1 Zincirle birbirine olumsuz anlamda bağlanmış değil, faydalı çağrışımların bir araya gelmesinden sözediliyor.

Onlar üzerindeki boyunduruğu henüz yeniyken,
Ruhlarının ekildiği yaban bir tarladan
Başka bir şey değilken dünya. Bu aslında,
Kahramanca iddia, bu gerçek yiğitlik,
Her ne kadar zayıf olsa da elim
Dokunmak istediğim, ama esasen kelimelerin
Erişemeyeceği kadar uzaklarda yatar konunun özü.
Hepimizin ruhunda, bir başına duran noktalar vardır;
Bunu hissediyorum ve temas kurulamaz güçlere
Söylüyorum ezgilerimi; ama herkes kendisinin bir
Anısı değil mi? Ve bu yüzden, bu konuyu
Burada kesmek zorundayız diye, kalpsiz sanma beni,
Çünkü kendini bir tanrı gibi hissettiği
Saatlerin farkında olmayan kimse yoktur,
Ve nasıl bir imparatorluğu miras aldığımızın,
Tabiatın gücünde doğal yaratıklar olarak.

Bu kadar yeter: Çünkü artık daha kalabalık
Bir düzlüğe inmeliyiz. Bir yolcuyum ben,
Hikâyesi yalnızca kendini konu alan; böyle de olsa,
Ki bırak olsun, kalbi temizler hazırsa izlemeye,
Ve sen ey şerefli Dostum!
Bu düşüncelerime katılıyorsan,
Buraya kadar olduğu gibi, güç veriyorsan,
Zayıflayan adımlarıma.

Deniyor ki, bu yeni gösterinin ilk hazzı
Çakıp başarısız olunca üzerimde,
Akıl dikkatini kendi üstüne çevirdi;
Doğrudur da, iklim değiştirmiştim ve tabiatımın
Dış giysisi de değişmişti yavaşça, fark etmeden.
Yalnızlığın çoğu zaman sakin ve yüce
Düşünceleri kuru gürültüye ve yüzeysel
Eğlencelere bırakmıştı yerini; ara sıra da,
Gönülsüz çalışmaya ve daha sıklıkla,
Zorlama umutlara ve hepsinden beteri,

Haince büyümesine aklın sadeliğini
Sakatlayıp sarsan, verimsiz kararların.
– Yine de hoş vakitlerdi bunlar. Bakabilir miydim –
Dalgaların çekildiği bir deltadaki ıslak kilden
Daha duyarsız olmayan kim, bu kadar mutlu genci,
Bu kadar kocaman ve güzel bir topluluğu
Sağlık, umut ve güzelliklerinin doruğunda
Hayatın tatlı çağından bunca farklı çeşidi
Bir arada görüp de kim tepkisiz bir yürekle,
Duygulanmadan bakabilir ki o türlü türlü kır
Çiçeklerinden oluşan çelenge, dünyada bunca ünlü
Bir yerdeki anaç alnı süsleyen?[2]
En azından benim için harika bir manzaraydı bu:
Çünkü, her ne kadar kendi ayaklarım
Üzerinde dikilmeyi öğrendiysem,
Ve kendi kendime düşüncelere
Dalmaktan zevk alıyor, öyle ki
Sanki bir büyünün içindeymiş gibi
Hissediyorduysam da kendimi yalnız olduğumda,
Sadece tenha yerlerde sükûna doğru
Gidiyordu ayaklarım; yok, bir kalabalık varsa
Yakınlarda bir yerde, kendiliğinden o tarafa
Yöneliyorlardı; ne de olsa insanlarla
Olmayı seviyordu kalbim ve ben
Aylaklığı ve neşeyi seviyordum.

Daha derin zevklerimi paylaşacak
Kimseleri aramadan, (Bir kere bile,
Yalnız şarkılar söylemeye yabancı olmasam da,
Kendimle bile bölüşmemiştim böyle bir hazzı
Ya da o yana bakmamıştım hiç, insanların dilini
Giyineyim diye) bir çırpıda geçip daha iyi şeylerin
Hatıralarını, umursamaz gençliğin sıradan
İşlerine daldım, hafiflik içinde, endişeden uzak.
Dehlizler vardı kafamın içinde, güneşin nüfuz

2 Cambridge'in alnına taktığıçelengin parçasıolan öğrenciler.

Edemediği ama istediğimde ışığın girebileceği
Bol yapraklı kameriyelerin de az değildi sayısı.
Beraberlikler, arkadaşlıklar, tanışıklıklar,
Hepsine açıktı kalbim. Avare avare dolaşıyor,
Oyunlar oynuyor, ya da şamata yapıyorduk;
Sabah saatlerinde boş muhabbetlere dalıyor,
Caddeler, gezi yolları boyunca sürükleniyorduk,
Önemsiz kitaplar okuyorduk tembelce, kırlardan
Şuursuz atlılar gibi kör bir coşkuyla
Dört nala geçiyorduk, ya da Cam'in göğsünde
Gürültü patırtı içinde yelken açıyorduk,
Yıldızlar ışıyordu üstümüzde de aklımıza sakin
Bir tek düşünce doğmuyordu.

İşte böyleydi ikinci perdenin akışı[3]
Bu yeni hayatta. Hayal gücü uyuyordu ama
Deliksiz bir uykuyu değil. Yürüdüğünüz çimenlerde
Ey ünlü insanlar, nesiller boyu, duyarsızca
Basamazdım yere. Aynı kapılardan
Her defasında düşüncesizce geçip,
Uyuduğunuz yerde uyuyup,
Uyandığınız yerde uyanmaz,
O eski bahçede, o yüce kafaların bahçesinde
Rahatça dolaşamazdım. Bu karanlık
Soyluluk hissinin yanına bir de
Bu yerlerin, o ruhani adamları,
Newton'un göksel şahsını bile, gösterişsiz
Bıraktığını, bu yüzden de daha çok sevildiğini ekle.
Onların çok sayıda hatırası
(Bildik günlük giysilerine bürünmüş
Şahsiyetleri gibi portrelerindeki)[4]
Daha belirgin bir insanlığın dokunaklı ve sade
Zarafetini ekliyordu, hiç zarar vermeden
Tüm içten hayranlığa.

3 Şiirin bir önceki 1805 versiyonu Cambridge'de şairin kendi zihinsel süreçlerini gözlemlediği dönemi anlatmamıştı.

4 Eski portrelerdeki karakterler şairle aynıtip giysileri giyiyorlardı.

Zarif Trompington Değirmeni'nin yanında
Chaucer'la birlikte gülüyordum alıcın gölgesinde;[5]
Onu dinliyordum, kuşlar şakırken, şehevi tutkulardan
Bahseden öyküsünü. Ve o nazik Ozan,
Musalar tarafından Devlet Hizmetine seçilmiş –
Tatlı Spenser, bulutlu göğünde
Ayın güzelliği ve yumuşak hızıyla ilerleyen,
Ona Kardeşim diyordum, İngiliz beyefendisi ve Dostum!
Evet, bizim o kör ozan, hani son günlerinde
Nerdeyse tek başına dikilip, dile getiren iğrenç gerçeği –[6]
Önde karanlık ve arkada tehlikenin sesi,
Müthiş ruh – müthiş bir ruh geldiyse eğer dünyaya –
Onu burada çok tanıdık biri olarak görür gibiydim,
Akademik giysileri içinde sekerken önümde,
Toy bir oğlan daha – En fazla, gül yanaklarıyla
Melekler gibi, gözü keskin, bakışları cesur,
Hem saf hem kibirli. Arkadaşlarımın arasında
Şansına Milton adının onurlandırdığı odaya
Düşmüş birisi vardı. Ey sakin Ozan!
İtiraf ediyorum ki, ilk defa o zaman,
Senin masum odan ve tapınağında oturmuşken,
Muhabbetli dostlarla, senin hatırana,
Yere içkiler döktüm, şerefine içtim,[7]
O saate kadar ve ondan sonra da
Şarabın buğusuyla hiç coşmamış bir beyinde
Gurur ve minnet uyuşup kalana kadar.
Sonra koşarak kaçtım o meclisten;
Caddeler boyunca, bir deve kuşu gibi koşarak,
Kilisemizin kapısına varmak için,
Israrcı çan çoktan susmuş ve bezdirici
Kassandra sesiyle karanlık kış gecesine
Tasallut etmiyor olsa da, neyse ki, pespaye

5 Chaucer'ın iki öğrencinin sözde kurnazdeğirmenciyi nasıl alt ettiklerini anlatan erotik içerikli kaba hikâyesi Trumpington'da geçer.
6 Milton'ı politikbir figür, Restorasyonu reddeden bir Cumhuriyetçiolarak görüyor.
7 Eski tanrılara sunmak için dökülen içkiler. Wordsworth içki içmezdi.

Ve uygunsuz düşecek bir zaman değildi.
Hatırla ey Dostum! Bir an için o yeri
Ve yapılışını ayinlerin. Dalgın bir gösteriş
Havasıyla geçirip sırtıma beyaz cüppemi,
Kıymetsiz kalabalıkların içinden geçerdim,
Yararak ilerlerdim sıradan cemaati,
Kendilerine izin verilen sınırların son
Eteklerinde, gürleyen orgun altında
Durup seyreden. Boş düşünceler!
Utanç duyuyorum onlardan: Ve o ulu Ozan,
Ve sen, ey Dostum! yüce aklınızda beni
En güzel çöllerimin çok üstünde bir yere
Koyan sizler, bağışlayın o saatteki zayıflığımı,
Daha başka pek çoğuna benzer,
Beş para etmez kibirlenmeleri.

Böyle karışık şekillerde
Geçip gitti aylar, ihmaller içinde,
Kendimi hatadan, açık skandallara giden yollardan
Bile isteye çekip almadan, ama belirsiz
Ve gevşek bir kayıtsızlıkla, kolay zevkler,
Alçak irtifa hedefler – görev ve heves
Bertaraf edilmişti, fakat Tabiat,
Ya da olayların şanslı bir akışı,
Onların yerine zorunlu işleri yapmıyordu.
Hafıza tembelce dönüyor, yürek öğlen istirahatinde,
Düşünmenin içsel nabzı nerdeyse atmıyordu.
Böyle bir hayatı benzetmek yanlış olmaz,
Yüzen bir adaya, amfibik bir yere,
Yumuşak, sünger dokulu, ama su bitkileriyle
Ve hoş çiçeklerle kaplı güzel bir yüzü olan.
Canlı övgüye duyulan susuzluk, şanlı ölülere
Yakışır hürmet, bu uzayıp giden görünümler,
Yüce *kafaların* görünür biçimde gömüldüğü
Kutsal yeraltı mezarları, sık sık kıpırdatmıştır
Yüreğini gençlerin ve ateşli bir sevgi uyandırmıştır

Kuvvetli disipline. – Heyhat! bu türden
Yüksek duygular ilişmiyordu bana.
Bu duvarlar arasında benim tembel
Ruhumu utandıracak ve rahatını bozacak
Tek bir bakış yoktu, vazgeçtim
Aklımı sakin bir kararlılığa, kudretli çabalara
Sürecek olandan. Bu başkalarının değil,
Benim kabahatimdi elbet; doğrusu,
Onu başka yerde aramak yanlış olur:
Çünkü Tabiatın zenginlikleri içinde
Büyümüş olan ben şımarık bir çocuktum
Ve her gün, rüzgâr gibi, kristal nehirlerle
Aktığım, ağırbaşlı dağlarda,
Tepelerde dolaştığım, gökçül kuşlar gibi
Mesafeler kat ettiğim için geçmişte,
Tutsak yaşamaya, zevklerimden vazgeçip
Bir aydan öbürüne kök salıp, tünediğim yerde
Sabit bir hayat sürmeye alışkın değildim.
Bu sevimli biçimler de zaten
Çok az yer bırakmışlardı aklımda,
Aklımsa içgüdüsel olarak sevdiği bu şeylerde
Bir tazelik, çekici bir güç buluyordu
Tüm öbür güçleri koyup geçen.
Kitapları önemsemediğimden değil
–Bu çok saçma olurdu–
Ama içimde bambaşka tutkular hüküm sürüyordu,
Beni içeride kalıp çalışmaktan alıkoyan
Daha ateşli tutkular, oysa böylesi
Bu yıllara daha uygun, daha akıllıca,
Ve daha iyi olurdu. Yine de ben,
Krallar gibi özgürce gezip dolaşırken
Ara sıra eğilerek rasgele toplasam da
Bilgi çiçeklerini, şöyle bir yer hayal edebiliyordum:
(Gönül okşayıcı bir rüyaya kendimi
Kaptırmazsam şimdi), çalışkan havası beni
Derhal işe zorlayacak, bilime, sanata,

Ve yazılı kaynakların üstüne çöktürüp,
Tabiata sunduğuma benzer bağlılık
Borcumu dürüstçe ödetecek bir yer.
Düşünceli İmgelemin kurduğu bu köşedeki çabalar
Kalpten kalbe yayılacak ve görkemli ormanlar
Muhteşem yapılardan eksik olmayacak
İçsel bir asalet. Körpe yıllarımıza hükmeden
Dostluk heyecanı ziyan edilmeyip
Yüksek amaçlı girişimlere yöneltilecek –
Heveslilerin severek yerine getirecekleri işlere.
Gençlik dinsel bir büyülenme yaşamalı, bilgide gizli
Güce olan inançla, yalnızca kendisi için aranıp
Değer verildiğinde, emek verilerek kazanıldığında
Ve kalıcı olduğunda duyulacak gurur ve iltifatla;
İçinde yaşadığımız zaman öğrenecek
Süslerini soyunup bir kenara koymayı,
Utanarak eskinin ve değişmez gerçeğin
Ve kitaplara sarsılmaz bir bağlılığın karşısında;
Ve genel olarak sağlıklı, sağduyulu
Bir sadelik hükmedecek, yakışır bir mütevazılık,
Cumhuriyetçi ya da dindar, ne dersen artık.[8]

Eğer bu düşünceler yaşadığımız alçak dönemle alay eden
karşılıksız armalarsa, bırak Aptallık ve Sahtelik
Hangi disiplin onları bayrak edinirse onun tarzını
Takınıp katılsın geçit resmine – bırak yürüsünler
Okullar bölgesinde gönüllerince,
Fakat Tanrı'nın Evi'nden uzak olsunlar.
Susamamış sürüsünü ısrarla, hem de sevmedikleri bir yalağa
Süren aptal bir çoban duyulmuş mudur hiç?
Böyle bir gülünçlükle başlayıp böyle biten günlerin
Boynunda bir ağırlık asılı olmalı mutlaka.
Aklınızı başınıza toplayın, ey Rektörler, Dekanlar,
Eski çağların ruhu canlanana ve gençlik dindarca

8 Platon'un İdeal Cumhuriyeti'nde (Devlet) ya da Hıristiyanlığın erken dönemlerinde olduğugibi.

İbadeti öğrenene kadar bir süre susturun çanlarınızı.
Çünkü huzurlu havayı bozan boş bir ses bu;
Ve sizin işgüzar eylemleriniz utanç getiriyor
İngiliz kilisesinin sade kulelerine, ki en uzak köylerde
Ağaçların arasındaki ibadet bundan zarar görüyor.[9]
İlim dahi, her gün bu hürmetsizliğin arasında
Hiç doğal olmayan bir lekeyle kirleniyor,
Yitiriyor haklı nüfuzunu, üzerine şüphe düşüyor.
Bu gerçek gözümden kaçmadı, itiraf ediyorum,
Doğup büyüdüğüm tepeler arasında,
Kaptırıp kendimi bir okul çocuğunun hayallerine,
Bir yığın beklenti kurmuştum ben de,
İşte, şimdi etrafımda duran bu harabe.
Ah, ne mutluluk olurdu gençlerimizin
Koruyucuları olacak bir ruhun kılavuzluğunda
Bir sığınağa kavuştuğunu görmek:
Eskil bir koru, neşeyle dolup taşsa da gölgelikler,
Daha alçak çalılardan da cıvıltılar gelse,
Yine de, bütün bir mekânın yüzü bir hayranlığın
İzlerini taşıyor olmalı orada; düşünen
Yaratıklar için ciddi ve vakur bir yaşam alanı;
Sessiz canlıların dolaştığı bir yurt;
Balıkçılın utangaç nehirlerden iştahla
Beslendiği bir mekân, pelikanın tüneyip
Selvi dalına, yalnız düşüncelere dalarak
Güneşlendiği. –Heyhat! Heyhat!
Boşuna bakınmışım böyle bir vakar için;
Gözlerimin önünde kelebekler uçuştu,
Kulaklarımı papağanlar çınlattı;
Önemsiz göründü içerideki kalp,
Ve dış dünya fazla şaşaalı geldi bana.

9 Oxford ve Cambridge'lilerin evlenmesine bu dönemde izin yoktu, evlenmek istediklerinde ayrılıp kiliseye katılıyor ve üniversitede edindikleri dini konulardaki tavırlarını yeniyaşamlarınada taşıyorlardı.

Farklı bir manzara görürlerdi eskide
Saygıdeğer Doktorlar, meşhur duvarların arasında
Yaşayan herkes kanaatkârdı
Ve çalışkan bir hayat sürerdi o zamanlar;
Kasvetli ve çıplak odalara üşüşüp
Ağır kitaplara, sessizce kemirerek
Kendilerine yol açan tırtıllar gibi asılırlardı,
Ya da kimden geldiği tespit edilemeyen
Hışır hışır bir gürültüyle.
Prensler sabah dualarında buz tutardı o vakitler,
Ve güneşin batmasıyla girerlerdi yataklarına,
Dindarca duygularla ve coşkuyla eğitilmişlerdi,
Az yemeye, sabırla çalışmaya ve adi otlara.
Ey Sanatların Tahtı! Dünyaca meşhur!
Gösterişsiz günlerde çok farklıydı ibadetleri
İlham perilerinin emzirdiği çocukların, ilk günden beri:
İlmin uzaklardan gelen bir yabancı gibi
Hıristiyan topraklarında çalarak trampetini
Köylüyü ve kralı uykudan kaldırdığı
O şanlı günlerde; oğlanlar, gençler,[10]
Kaba saba köylerin ve uyduruk kulübelerin
Evlatları terk edip evlerini, kendilerine bir koruyucu
Aramak için yola düşerlerdi; nam salmış bir okul
Dostça bir köşe, burslu kalabilecekleri bir sığınak.
Kasaba kasaba ve geniş bir coğrafyada seyahat
Ederlerdi ellerinde ağır dosyalarla;
Ve sıklık, bir gölgeden çıkarak yoldan
Kim gelirse selamlar, seslenirlerdi:
"Bir sikke, bir kuruş verin şu fakir öğrenciye!"
–Meşhur isimler, hakikat âşıkları,
Parasızlıktan, Bucer, Erasmus ya da Metancthon,[11]
Ayışığında hücrelerinin kapısında ya da
Penceresi önünde okurlardı sırf mum yokluğundan.

10 "Şanlı günler": Rönesans.
11 Ünlü 16. yüzyıl düşünürleri, Bucer Cambridge'de, Erasmus Oxford'da çalışıyordu.

Ama keselim yararsız sızlanmayı!
Arkamıza baktığımızda dahi bulanık görürüz,
Ve en iyi şeyler, herkesin heyecanla beklediği gibi,
Tutabilmek için sözlerini, tamamıyla saf değildir.
Denizci uzaktan çekici gelen bir kıyıyı
Geçip giderken, bilebilseydi o çok istediği
Kıyıya teknesi yanaşsa
Başına gelebilecek felaketleri,
Aç açına onu alıp götüren dalgalara
Ya da ters esen rüzgâra minnet duyardı:
Kendi adıma hayıflanmıyorum;
Ne mutlu benim kaçırdıklarımı kaçıran,
Benim düştüğümden daha aşağılara düşmeyen
Cüppeli gence.

Sevmedim,
Belki de haklı olarak, akademik çalışmalarımızın
Uysal akışını; daha bir yayılarak ve daha yüksek
Hızda akarken görmek isterdim nehri;
Ama asıl daha da fazla üzüldüğüm şey
Yarışta sebat eden bir avuç insanın arasında
Sergilendiğini görmekti gençliğin cömert
Kalbine ve kanatlı ruhuna yakışmayan
Tutkuların, ki bedeli ağır olurdu
Böyle bir rahatsızlığın, ne zaferler
Kazanılmış olursa olsun. Bunlardan
Yüz çevirdim, düşünmeyen canlılarla,
Rahat ve yumuşak kafalarla birlikte seyahat etmek için;
Ama günü güzel kılacak sevgiden de yoksun kalmadım,
İhtiyat uyumuş, bilgelik ve kendi benliğimiz
Karşılığında verilmiş rehinler unutulmuşken.

Bu derin tatil hepten de çarçur edilmemişti.[12]
O zamana değin, kendi arzumla,
Sosyal hayattan (en azından ortak

12 Şaka yapıyor, okulda olmak yoğun düşüncelerden kurtulmak anlamında, tatil gibiydi.

olarak öyle adlandırdığımız) uzak durmuştum,
Bir burunda dikilip, yapacak bir işi olmadığından, uzaklara,
Engin denize bakan ve gördüklerini bulmaktan çok
Kendisi yaratan yalnız bir çoban gibi.
Ve elbette hayatın yumuşak hazlarından
Ve yabani kırlarda dolaşmalardan
Sonra insan meşgalelerine,
Bir dünya içindeki ayrıcalıklı bir dünyaya,
Araya giren tüm görüntüleriyle bir konak yerine
Yaklaşmaya benzeyen bu geçiş
Daha uygundu benim sezgili aklıma,
Bu kadar uygun olmazdı aniden
İtiliverseydim gerçek hayatın çatışmaları
Arasında, talihin yoluna; – Çok daha hassas,
Kademe kademe ilerledim daha yüce şeylere,
Daha doğal bir şekilde olgunlaştım,
Kalıcı zenginlikler için, doğacak daha iyi
Meyveleri için doğrunun ya da gücün.
Ciddiyetle ama sıklıkla, itiraf etmeliyim,
İmgelemin oyuncu hevesiyle,
Dikkat ediyorduk (Nasıl ilgisiz kalabilirdik ki?)
Tavırlarına, yaşama biçimlerine iyi
Ya da kötü olarak ünlenmiş olanların;
Ya da akademik disiplin çerçevesinde
Tesadüfen yakın olduklarımızın,
Rüzgârları ve bilinen otoriteleri
Aklımızı kamaştıran adamların.
Hayatımızda bolca vardı bu tür eğlencelerden,
Her yerde buluyorduk, ama özellikle
Ağırbaşlı eskilerin halkasında,
Grotesk karakterli silinmemiş adamların,
Kötürüm halleri nedeniyle gövdelerinde
Rasgele bir tohumun büyümesine izin veren
Yaşlı ağaçlar gibi kandırılmış.

Burada, gözümün önüne tüm canlılığıyla
Son zamanlarda terk ettiğim çoban âşıkları
Yeniden getirince, ihtiyarlığın bir başka
Yönü ortaya çıktı; ne de farklı!
Ama ikisi de açıkça belirgin,
Herkese hitap etsin diye işlenmiş nesneler
Ve özel kullanım için yapılmış portreler,
Bazıları girecek türden ilkel
Kalan şeyler defterine – tabiatın bir anne
Şefkatiyle tuttuğu, ilk dersine girerken
Anlamayı öğretmek için sevgiyle,
Neşeli ve hüzünlü düşünceleri birbirine katarak.

Suni hayatın yüzeyleri ve incecik işlenmiş
Davranışlar, renklerin zarif ırkı,
Çökelen, arada bir ışıyan, o gümüş ve
Altınla dokunmuş gösterişli halıda;
İsteyerek ya da istemeden ortaya çıkan
Yılansı tonların bu oyunbaz değişimini
Ne biliyor, ne de umursuyordum;
Ve burada bir eksiklik varsa şudur, ben
Daha sade bir kumaş aldım. Bugün,
Gülümsüyorum sayısız kere dağlarda
Tek başınayken hatırlayıp (dini törenlerde
Ya da panayırlarda ağzı açık seyreden
Kalabalık için oynatılan kuklalar gibi)
Hilkat garibesi, zekâsı kıt karakterlerle
Dolu eski sahneleri. Ve sık sık
Gözümün önünde çakıyor eski adamlar –
Yaşlı komik tipler, şimdi çoktan
Mezarlarında olan, neredeyse aklımda
İnsan isimlerinden soyunuk birer hayalete
Dönüşmüş olan, hayat ve kitaplar
Arasında bir şey olan dokularıyla.

Aylak adamı oynuyorum: Özetle,
Burada koca dünyanın kolu bacağı
Cüce boyutlarda ifade edildi;
Göze göz, dişe diş mücadeleleri ortaklaşa
Sergilendi, danışıklı dövüşte olduğu gibi,
Bir vuruşlar turnuvası, ölümcül olmasa da
Epeyce sert bazıları; bu gösteride basit bir
Köylüye orası fazla, burası eksik,
İlginç gelebilecek ne varsa beni de etkiledi. –
Yine de gösteri daha esaslı bir adı hak ediyor,
Yalandan bir oyun değil, yaşayan bir
Bütünün canlı bir parçası, engin denizde
Bir dere; çünkü sahte şöhretin ve kısa
Ömürlü övgünün bütün biçimleri
İhtişam içinde oturuyorlardı burada
Ve sahiplerinin somut iyilikten kazandıkları
Günlük sadakalarla besleniyorlardı.
Buradaydı Emek, kendine köle; Umut,
Hiçbir zaman acıları ödüle denk kılamayan;
Aylaklık, eski püskü tahtadan ayakkabılarıyla,
Zavallı, yanlış yönlendirilmiş Utanç ve
Akıl yoksunu Korku ve Ölümü arayan basit Zevk,[13]
Yerinden edilmiş Onur, kaybolmuş Asalet;
Kan davaları, hizipler, dalkavukluk,
Düşmanlık ve yalandan boyun eğmiş
Görünmeler ve cüretkâr yönetim
(Kul kadar zayıf Tanrı) Nezaket ve Gelenek
Doğruluk'a aç ve kendisine yol gösterebilecek
Çocuğu bastonuyla döven Kör Yetke;
İyi bir kehanetmiş gibi peşinden
Gidilen Boşluk ve yumuşak başlı Değer,
Kendi halinde bırakılmış, kimse duymadan,
Kimse bilmeden.

13 Chaucer "Afnamecinin Hikâyesi"nde eğlence için ölümü arayan serserileri anlatır.

Bunlardan ve benzer gözlemlerimden ne kadarı
O günün çıplak hatırasıdır, ne kadarı sonradan
Düşünme sırasında ortaya çıktı bilemem.
Fakat uyumlu birinde uykuda olan haz,
Masumiyet gibi, daima kendi kendinin ödülüdür,
Burada da öyleydi. Öylesine dolaşıyordum,
Yığınlar arasından ilginç bir nesnenin dikkati çektiği
Sonra yerini başkalarına, onların da sırasıyla
Başkalarına bıraktığı kocaman bir müzede gibi;
Ta ki bu birbirine en yabancı nesnelerin
Kalabalığı arasında baş döner ve bir türlü
Kendine gelemez; hâlâ ağrılı ve boş
Bir şaşkınlık duygusu hüküm sürse de,
Birkaç akıllıca özlem ve azıcık aşkla
Sonunda bir şey yapışır hafızaya
Gelecek zamanlarda oradan bir şeyler çıkabilir.

Böyle teslimiyetçi bir aylaklık içinde, Dostum![14]
Çalışma vakti olan güz, kış ve bahar mevsimleri
Sekiz koca ay! yuvarlanıp gitti hoşluk içinde;
Dokuzuncusu ise gelip götürdü beni yeniden
Doğup büyüdüğüm tepelere.

14 Cambridge'deki aylaklıkla dışarıdaki yoğun günler karşılaştırılıyor.

DÖRDÜNCÜ KİTAP

Yaz Tatili

Duru bir yaz öğlesinde, hızlanan adımlar
Birbiri ardına atılıp geçti kasvetli bir bataklığı,
Çıplak bir sırtı tırmandılar ve orada, dorukta,
Tek başıma dikilip bir surun tepesinde gibi,
Güneşte gerinen şişkin bir nehri andıran
Yatağını seyrettim Windermere'in.
Heyecan içinde, ayaklarımın dibinde,
Gölü gördüm, adaları, dağlık burunları, ışıltılı koyları.
Tabiatın en güzel biçimlerinden bir evren
Gururla açılıverdi önümde, büyüleyici, güzel
Ve şen. Tepeden aşağılara indim seke seke,
Avazım çıktığı kadar bağırarak seslendim
Teknenin ihtiyar kaptanına; haykırışıma
Kayalar cevap verdi ve nehrin kayıkçısı[1]
Durup, küreklerini iskelenin çıkıntısına
Dokundurduğunda, içtenlikli bir selam
Vermeyi ihmal etmedim meşhur tekneye
Adım atarken. İnince hızla, tanıdık tepeye
Tırmandım, doğup büyüdüğüm şirin vadiye doğru;
Kısa, bir saatlik bir yürüyüşün ardından
Dönerek, tepenin başına, kurulduğu tahtından
Bütün ahalisine lütufkâr bakışlar atan

1 Yunanmitolojisindeölülerin ruhlarınıStyx nehrinin öte yakasınataşıyankayıkçı.

Bir hanım edasıyla kurulmuş küçük kiliseyi gördüm.
İleride mavi duman ele veriyordu
Pusmuş duran kasabayı; şevkli adımlarla
Varıyorum yolculuğumu sona erdiren
Kulübenin yanına –
Sevinçle karşılandı gelişim, birkaç gözyaşıyla da
Belki yaşlı dadımdan, öyle nazik ve anaçtı ki
Beni bir annenin gururuyla süzerken.
Minnet dolu düşüncelerim şebnemler gibi yağsın
Mezarının üzerine, iyi yürekli varlık! Asla
Unutmayacağım adını çarptıkça kalbim, asla.
Tanrı'nın rahmeti üstüne olsun
Masum ve yoğun koşturmalardan sonra
Küçük telaşların peşinde, payına düşen azıcık
Sakin mutluluklardan sonra; sorunsuz bir hayatın
Seksen yılından fazla eden bir seksen yıldan sonra,
Çocuksuz, ama kanına yabancı olanlar
Tarafından onurlandırılmış aile sevgisiyle.
Ne mutluluktu benim için seni yeniden görmek,
Seni ve yaşadığın yeri ve daha bir sürü şeyi
Dar havalisinde, hepsi de gönlümde yer etmiş,
Ve pek çoğu benimmiş gibi görünen!
Ne diye dilimi yorayım binlerce kalbin hissettiği
Ve yaşayan herkesin tahmin edebileceği
Bir şeyi anlatmaya? Odaları, avluları,
Bahçeyi selamladım vakit kaybetmeden,
Koyu çamın altında, çalışmaya
Ya da ziyafetlere elverişli taş masanın
Çevresindeki güneş vurmuş oturağı;
Ve dağların o ele avuca sığmaz çocuğu
Meşhur dereyi, tam bahçemizde kapana
Kısıldı derken sanki sinsi ve kaba bir numarayla
Sıyrılıp sesinden akıp gidiyordu döne döne
(Çaba harcamadan hiç ve bilinçsizce)
Hamarat insan eliyle açılmış bir kanalın içinde.
Ona bakıp gülümsedim tekrar tekrar,

Ve yirmi bin düşüncenin baskısıyla
"Hah" dedim "güzel mahkûm, orada mısın?"
Alaycı İmgelem şöyle fısıldayabilirdi:
"Kendi hayatının bir simgesini gör burada;
Son zamanlardaki durağan günlerinin,
Yumuşak büyülenmeleriyle;" ama kalp dolu,
Fazlasıyla doluydu bu tür hayıflanmalar için.
Yaşlı dadım gururla yanımda yürüyordu:
Bana yol gösteriyordu, rızam, hayır – hayır,
Ricam üzerine kılavuzluk etmesi için.
– Karşılaştığım her komşunun yüzü
Bir koca cilt gibiydi bana; kimini yolda
Selamladım, kimini işinin başında,
Yalın selamlar alıp verildi karşılıklı,
Arada uzun bir tarlanın yarısı kadar bir mesafeden.
Okul arkadaşlarımla da aynı şekilde selamlaştık,
Ama biraz kendimi çekerek, biraz gururlu elbet,
Daha çok da giysilerimden utanarak,
Uçarı bir kılığın getirdiği farklılıktan.
Daha az mutlu değildim evdeki masaya
Otururken, ey sevgili Dostum! Değinmeden olur mu,
Bir şairin tarihini anlatmaya soyunduğum
Bu girişimimde, alışkın olduğum yatağıma
Nasıl minnetle uzandığıma? Çok özlemiş gibi,
Ya da pişmanlıkla düşünmüş gibi sık sık.
O sade yatakta, rüzgârın uğultusunu,
Yağmurun sertçe çarpmasını dinlerdim ve çoğun
Uykusuz yaz gecelerinde, evin yanındaki
Uzun bir dişbudak ağacının yaprakları
Arasına tüm görkemiyle yaslanmış
Ayı seyrederdim; gözlerimi dikip izlerdim
Sallanan ağacın koyu zirvesinde her bir
Dalgasında esintinin, gidip gelişini öne arkaya.

Yeniden gördüğüme en çok sevindiğim
Şeyler arasında biri daha vardı, eskiden beri
Bizimle olan, bir yaman av köpeği;
Doğuştan ve doğası gereği köstebek avlamaya
Ve tilkileri ulaşılmaz kovuklarından çıkarmaya
Programlı olması gereken bu hayvan,
Gençliğinden beri bizimle olduğu için
Daha kibar işlere yönelmişti. Ve delikanlı ruhum
İlk dalgalanmaya başladığı günlerde ve gittikçe
Hızlanırken damarlarımda kanımın kıpırtısı,
Mayalanması ve cemresiyle, hasta bir âşık gibi,
En gizli köşelere kadar ulaşan şiirin,
Bu köpek peşimden ayrılmazdı, bir refakatçi,
Bir dost, erken ya da geç vakitte, adımlarını bana uyduran,
Yorulsa da sıklık böyle ağır yürümekten, ikide bir
Duraklamamdan. Orada burada dolanırken,
Yüzlerce kere tacizine uğrardım şiirin.
Çok acı, azıcık ilerleme ve birdenbire
Hoş bir imge boy atardı içimde,
Kusursuz, denizden çıkan Venüs gibi;
O zaman atılır, taşkın bir sevinçle
Koyardım ellerimi onun sırtına
Tekrar tekrar okşardım. Ve akşamleyin
Ana yolda sallana sallana yürürken,
Başka her şey susmuşken kendi kendine
Mırıldanan bir nehir gibi, önüm sıra
Giderdi hayvancağız; huyu böyleydi;
Ama ne vakit bir yolcunun yaklaştığını görse
Döner beni uyarırdı bir an evvel,
Ben de derhal, bu uyarıdan dolayı
Ona minnettar, mırıldanmayı keser,
Duruşumu düzeltir, düşünceleri rahat
İnsanların havasını ve ifadesini takınıp
Selam alıp verirdim, böylece,
Aklını yitirmiş olanları bekleyen,
Acıma dolu söylentilerden korumuş
Olurdum kendimi.

Övülmeye ve sevilmeye değer bu yürüyüşler –
Pişmanlık duymaya! O kelime de dilimdeydi,
Ama iyi olan her şeyle o kadar yüklüydüler ki
Teşekkür ve minnet duyguları ve kusursuz
Bir neşe dışında başka bir şeyle
Mümkün değil hatırlamak –
Bu yürüyüşler bütün tazelikleriyle
Dönüp gelen bahar gibi dönüyorlar şimdi.
Bir tur daha attım mı küçük gölümüzün
Etrafında, eğer mutluluk bir insanın kalbini
Mekân tuttuysa hiç, o doygun kişi bendim
O gün, halka halka yayılan,
Değişmez, sakin, dalgın mutluluğumla.
Güneş batmış ya da batıyor olurdu
Kulübemizin kapısından çıktığım zaman,
Ve akşam fazla gecikmez, düşünceli bir saati
Taşırdı, sevimli ya da sakin değil,
Hava serin ve çiğ, ayarsız olduğundan;
Güzel, nasıl güzel olursa bir yüz,
Hüznün nemi altında, ya da her görünüşüyle
Nasıl güzelse, eğer yürek kendiliğinden doygunsa,
O akşam işte öyleydim ben de.
Yavaşça çıkarıp bir kenara koydu ruhum peçesini,[2]
Ve kendiliğinden değişerek çırılçıplak durdu,
Sanki Tanrısının huzurunda.
Yürüdükçe bir huzur iniyor gibiydi kalbimin
Hiç de sıkıntılı olmayan bölgesine:
Kuvvet geliyordu zayıf olmayan,
Öyle bilinmeyen yere ve yenilenme,
Kapısını vurup giriyordu farkında olmadığım
Yorgun yerlerime. Dengemi buldum
Ve sağlam bir elle tarttım kendimi.
– Etrafımda uzanan o harici manzaradan
Çok az şey gördüm, bu soyutlama durumunda;

2 Musa Sina Dağı'nda Tanrı'nın huzurunda çıplak yüzüyle durmuş fakat halkın arasına karışacağı zamanyüzünübir peçeyle kapatmıştı.

Daha az hatırladım; ama içimde
Umutlar vardı ve kabarıyordu ruhum,
Kendinden geçiyor ve yatışıyordu,
Vaatler alıyordum, parıltılı resimler vardı
Gözümün önünde, hayatın devam ettiğine
Dair, çürümeyen akılda;
Ölümsüz ruhun tanrısal bir güçle nasıl
Öğretip yarattığına ve eritip çözdüğüne dair,
Zamanın üstüne yığacağına dair, en derin
Uykuyu; insanın nasıl da, yüce amaçların
Işığında yaşarsa, gün gün yayabileceğine dair
Tüm varlığını, donanarak en şaşmaz kudretle.
Daha ılıman düşünceler de yok değildi,
Aşk, masumiyet ve tatil hakkında;
Ve pastoral bir huzurdan daha fazlası vardı,
En iddialı girişimlerin dağdağası arasında,
Ve mutlu son ya da zafer, direnmenin sonunda.
Böyle böyle düşünerek, bir koruda otururdum,
Tek başıma, düşünmeye devam ederdim daha:
Karanlık, bu arada, örterdi çukurları, tümsekleri,
Ve ürperten bir esintiye uzatırdı köpüklü
Kıyılarını uzun göl; oturduğum küçük koruda,
Yolunu şaşmış yelin etkisiyle kımıldayan
Fındık yaprakları arasından, kâh oradan
Kâh buradan nefes almaya benzer bir ses
Gelirdi sürekli, yürüyüşlerimin bir gidip
Bir gelen refakatçisi sadık köpeğin
Nefes alışı gibi hızlı hızlı,
Ve böyle anlarda, aldanarak
Çevirirdim başımı orada mı diye;
Sonra ciddi düşüncelerime dalardım yine.
O sıra insan hayatında da bir tazelik
Buldum, meşgalelerini gerçekten sevdiğim
İnsanların günlük yaşantılarında;
Huzur dolu manzara çoğu zaman şaşırtırdı beni,
Sekiz günlük ayrılıktan sonra baharın tüm hızını

Yaşayan bir bahçe gibi değiştiğinde.
Çünkü (Aynı olan ama çok farklı görünen
Şeyleri atmak gerekirse) bu kırsal
Sükûnun ortasında, her şeyin herkes
Tarafından bilindiği daracık bir vadide,
Genç bir akıl ilgisiz kalamazdı
Yaşlı bir adamın bir başına oturduğu
Gölgeli bir çardağın ya da güneşli bir köşenin
Şimdi boşalmış olmasına; kucaktayken bıraktığım
Soluk yüzlü bebelerin şimdi büyükannelerinin
Eteklerine tırmanıyor olmalarına;
Ve büyüyen kızlardan, güzelliklerinin,
Bütün vaatleriyle birlikte, çalınmış,
Önemsenmeyen bir oyun arkadaşının
Sade yanağını süslemeye gitmiş olmasına.

Evet, daha derinden sezen bir yanım vardı,
Ve sıklık etrafıma bakınca,
İnce bir espriye güler gibi
Gülümsemekten kendimi alamıyordum;
Okuyordum, plansızca, düşüncelerini, fikirlerini
Şimdi daha duru bilgiyle gözlediğim,
Bu sade bir yaşam süren insanların;
Bir başka gözle bakıyordum ormanda
Yaşayan oduncuya, tepelerde dolaşan çobana.
Yeni bir coşkuyla, esasen böyle,
Bakıyordum ak saçlı dadıma;
Kiliseye ya da görkemli başka bir işe
Gidişini görüyordum, özenli giysisiyle;
Kısa, kadife pelerin, (benzer başlığı)
Eskiden İspanyol şövalyelerinin giydiği türden
Kısa bir manto. Sorunsuz ev hayatı,
Huzursuzluktan uzak, sevgiyle dolu,
Konuşması, meşgaleleri mutlu ederdi beni;
Aynı şekilde sığ olsa da Sept günlerinde
Yeni bir yatakta akan duru deresi de

Dindarlığının; şimdiye kadar hissedilmemiş
Düşüncelerle İncilini okuduğunu görürdüm
Sıcak Pazar ikindilerinde, kitabı seviyordum,
Uykuya dalarken başının altına
Yastık yaptığı zamanlarda.

Yine aynı yoğunlukta hissediyordum,
Bu arada belirginleşmişti, o güne değin,
Tamamen kendime ait bir zenginlikten
Başka bir şey olmayan varlıklara karşı
Duyduğum sevginin insani yönü:
Dünyada yaşıyor olsa, kutlu bir meleğin
Bireysel mutluluk içinde sevebileceği
Biçimde sevdiğim.
Ama şimdi başka düşünceler doğuyordu aklıma,
Değişik, tebrik ya da pişmanlık duyguları,
Düşünceli bir hal! Yayılıyordu alabildiğine:
Ağaçlar, dağlar paylaşıyordu onu ve çaylar,
Gökteki yıldızlar, şimdi eski yerlerinde görünen –
Beyaz Sirius parıldıyor güney kayaları üstünde,
Orion kemeriyle, tüm çocukların bildiği şu Yedi Kızkardeş,[3]
Ve Jüpiter, benim sevgili yıldızım![4]
Bu varlıklar arasına faniliğin tüm karaltıları,
Ölümün dünyasından gelmiş her şey şimdiye dek,
Esas olarak daha sert huyluydu:
Şiddetli, vahşi, kasvetliydiler ve amansız;
Korku dolu hayranlık ve ürküten dehşet kırıntıları,
Gençliğin geç döneminde yerini
Hevesli bir aşkın, hırsın ve umudun isteklerine
Bırakmış olan.

Ağır ağır ilerleyen bir teknenin kıyısından
Suyun göğsü üzerine sarkan biri,
Altında, derinliğin dibinde gözünün

3 Ülker, Süreyya Burcu.
4 Wordsworth Jüpiter'in altında, 7 Mayıs 1770'te doğmuştu.

Görebildiğince yaptığı keşiflerle avunur ya,
Birçok harika manzara – otlar, balıklar, çiçekler,
Mağaralar, çakıllar, ağaç kökleri ve daha nelerle,
Ama sık sık da şaşırır ya gölgeyi nesnenin
Kendisinden ayırt edemeyerek,
Kayaları, gökyüzünü, dağları ve bulutların
Yansımasını duru suyun derininde,
Doğru yerlerinde, gerçekten orada bulunan
Şeylerden; bazen kendi görüntüsünün parıltısına
Bazen bir güneş ışığının ve kaynağını
Bilemediği dalgalanmaların ışıltısına rastlar ya,
İşini daha zevkli kılan bu engellere;
Böyle zevkli bir işi yapa geldik biz de,
Eğilerek geçmiş zamanın üzerine,
Başarımız da o kadar oldu işte,
Daha güzel şekiller görmedik pek sık,
Ya da daha açık seçik, hoşgörülü dostum,
Hikâyenin şimdi dikkatine sunacaklarından.
Yine de kazanılan zevklere ve saklı
Tutulmayan bilgiye karşın içsel bir düşüş
Söz konusuydu, – seviyordum, derinden
Seviyordum önceden sevilen şeyleri,
Hatta her zamankinden daha derinden:
Birbirine toslayan bir sürü inatçı proje
Süs püs, yeme içme, dans, toplu eğlence,
Sporlar, oyunlar (Kendi içlerinde fazlaca
Güzel, kendi içlerinde daha da güzel olurlardı
Fakat kanaatimce, erkeklik ve özgürlüğün
Taze ve parlak bir nişanı olsalar.)
Hepsi elbirliği ediyorlardı çelmek için aklımı
Aramayı huy edindiğim doyurucu zevklerden,
Hevesimi söndürüp, bir zamanlar benim
Olan bu günlük arzularımı köreltmek için –
Çılgın, dünyevi olmayan yapıda bir genç
Kendini hırslı düşüncelerine adamış.
Beceri ister ve ayırabileceğimizden uzunca

Bir zaman, bu boş meşgaleleri resmetmek
Ve o zamana kadar farkına varılmadan
Nerelerde ne yaptıklarını.
Bana öyle geliyordu ki üstümdeki giysiler
Gücümden besleniyordu ve durduruyordu
Sakin deresini kendini unutuşun.

Evet, yavan hazlar peşinde
O beyhude koşturmalar zavallı bir yedeğiydi
Kitapların ve tabiatın o erken yaşlarda.
Doğru, tesadüfen bazı bilgiler edinilebilir
İnsan doğası ve hayat hakkında;
Ama o sıra insan davranışı çalışmalarına
Pek dikkat etmezdim ve benim bütün
Daha derin tutkularım başka yerlerde yatıyordu.
Çok daha iyi olurdu aklı yüceltmek
Tek başına çalışarak, yoğun arzuyu
Tefekkür huzuruyla övmek.
Ama bu pişmanlıkları kınamak için
Özellikle bir saatin anısı yükseliyor önümde:
Genç kızlar ve erkekler, yaşlı adamlar
Ve vakur anneler, her türlü insanların
Oluşturduğu bir kalabalık arasında
Geceyi dans edip eğlenerek geçirmiştim,
Çalgıların tınlaması, ayakların sürünmesi,
İzleyen gölgeler ve parıltılı ince mumlar
Ve uçuşup duran boş gevezelikler;
Serpilmiş ruhlar oraya buraya,
Sevgi düşkünü gençlerin hafif sarsıntıları,
Geçici zevkleri başlarına ulaşıp
Damarlarında yankılanırken. Biz yatmadan
Önce horoz ötmüştü ve artık doğu
Gökleri tutuşuyordu, görünür biçimde,
Mütevazı korudan ve açık tarlalardan,
Aralarındaki patika adımlarımı eve
Doğru yöneltiyordu döne kıvrıla. Muhteşem

Ağardı sabah, unutulmaz görkemle,
O zamana kadar hiç görmediğim şekilde –
Önümde kahkahalarla uzanıyordu deniz uzakta;
Yakında sert dağlar bulutlar kadar parlaktı,
Başak renkli, ateş katının ışığında yıkanmış;[5]
Ve çayırlarda ve daha aşağılarda
Bütün tatlılığı vardı her günkü şafağın;
Şebnemler, buharlar ve kuşların melodisi,
Ve tarlalarını çapalamaya giden çiftçiler.

Ah! Söylememe gerek var mı sevgili Dostum!
Dolup taşıyordu kalbim; yeminler etmedim ama
O sıra benim için edilmişti yeminler; söz verilmişti
Benden habersiz ve günahkâr olurdum, artık
Adanmış bir Ruh olmazsam. Yoluma devam ettim
Kutlu bir minnettarlık içinde, bu günlere uzanan.

Tuhaf bir buluşma yeri! O zamanlar aklım,
Bir gösteri alanıydı hüzün ve neşe,
Ağır ve hafif, sığ ve derin olanın birbirine karıştığı;
Düşüncesiz alışkanlıklar ve sükûn,
Aynı evde bulunabiliyordu kavgaya tutuşmadan.
Sahip olduğum güçlerin değerini biliyordum,
Hafife alsam ve sık sık kötüye kullansam da.
Bunun yanı sıra o yazda, geçici ve aylak
Düşüncelerin uğramışken akınına,
Olmadı değil, ara sıra,
Uçup giden Zaman'ın kaş çatmasından çekinip
Uzaklaştı aptallık ve aklım kendi içinde
Uyumlu olmayı tecrübe etti eskisi gibi
Tanrı'nın işlerinin yazılı ruhuna ve amacına,
İster Tabiatta, ister insanda temsil ediliyor olsun,
Gebe hayalde, ayrı ayrı, bitişik ya da.

5 Göğün en yüksek katından gelen ışık.

Daha iyi yanlarımızdan uzunca bir süre
Ayırdığında bizi telaşlı dünya, yüzümüz
Düştüğünde, bıkıp angaryalardan,
Dünyanın eğlencelerinden, ne kadar lütufkâr,
Ne kadar iyi gelir Yalnızlık;
Ne kadar kudretlidir sunduğu bir tek görüntü bile;
Hele de akla işleniyorsa merkezine alarak
Bir insanı – Münzeviyi, yabani tabiatın ta derininde;
Adanmış (Başka hiçbir ayak sesinin duyulmadığı,
Başka hiçbir yüzün görülmediği koca katedralde)
Dizleri üstünde dua ederken; ya da Atlantik
Dalgalarının dövdüğü deniz fenerindeki bekçiyi;
Ya da bazen görüldüğü gibi şeklini o büyük Gücün,
Gece çekildiğinden, yol geçit vermeyen çöllerden
Daha derin bir kişiliğe bürünmüş
Bir anayolun üstünde.

Bir keresinde, o yaz ayları uçup gitmiş,
Ve güz yelken, kürek yarışlarını getirmişken
Winander'in geniş göğsünde, –çiçeklerle süslü
Bir odadan ayrıldıktan sonra (İçerdeki eğlence
Geç saatlere kadar sürmüştü) ve öfkeli ruhların
Yorucu bir aylaklıkla geçen gün yüzünden
Geceyi payladıkları sırada– eve dönerken
Uzun bir yokuşu tırmanmaya başlamıştım,
Yokuşun ta başına kadar yolun ıslak yüzeyi
Parıldıyordu ay ışığında,
Ve vadide mırıldayan dereye kavuşmak için
Sessizce süzülen bir başka çayı andırıyordu.
Çıt yoktu ortalıkta; karada ya da havada
Başka hiçbir canlı yaşamıyor gibiydi,
Ve huzurla akan suyu saymazsak
Her şey suskundu – ama dur!
Ani bir dönemeci alınca ortaya çıkıveren
Tuhaf bir şekil, o kadar da yakındı ki
Büyük bir çalının gölgesini siper alıp kendime,

Gözetledim, yerimi belli etmeden.
Uzunca boyluydu, ortalama insandan bir karış
Kadar uzun, kaskatı, ince, uzun ve dimdik;
Ondan daha zayıf bir adam görülmemiştir
Ne gündüz, ne de gece gözüyle.
Uzundu kolları, solgundu elleri; ağzı korkunçtu
Ay ışığında: Sırtını bir yol taşına yaslamıştı;
Üstünde asker giysileri olduğunu
Çıkartabiliyordum bir de,
Rengi atmış olsa da tam bir üniforma.
Yoldaşsız, yanında eşlik eden bir köpeği,
Elinde asası olmadan duruyordu,
Ve üzerindeki giysi gösterişli dünyanın
Süsüne püsüne tuhaf bir arka plan teşkil edecek
Bir yalınlıktaydı. Az sonra dudaklarından
Mırıltılı sesler dökülmeye başladı,
Acı çeker gibi, ya da rahatsız edici
Bir düşüncenin ifadesi; yine de hâlâ duruşu
Aynı korkunç hareketsizliğini koruyordu,
– Gölgesi ayaklarının dibindeydi ve kımıldamıyordu.
Kendimi suçlamaktan tamamen kaçamadan
Onu bu halde izledim bir süre; sonunda,
Yüreğimin sahte korkaklığını bastırıp[6]
Sindiğim karaltıdan çıkarak
Selam verdim. Yavaşça doğruldu
Yaslandığı yerden, ince ve perişan bir kolu
Ölçülü bir şekilde kaldırıp başına götürerek
Aldı selamımı; sonra eski haline geçti yeniden;
Ve ben ona hikâyesini sorunca, Gazi,
Cevap vermekte ne üşengeç, ne hevesli davrandı;
Ama heyecanlanmadan, sakince,
Şikâyetçi olmayan bir sesle,
Olgun bir kayıtsızlık havası içinde
Birkaç basit kelimeyle bir asker hikâyesi anlattı –
Tropik adalarda görev yaptığını,

6 Gerçek motivasyonu olan korkuyu gizlediği için.

Oradan geleli daha üç hafta geçtiğini;
Dönünce terhis ettiklerini ve şimdi
Evine gitmekte olduğunu.
Bunu duyunca, acıyarak, "Gel benimle" dedim,
Eğilip yerden bir meşe değneği aldı
O zamana kadar farkına varmamışım –
Gevşeyen elinden düşmüş olmalı ve
Öylece kalmış orada çimlerin arasında.
Adımları zayıf ve temkinli olsa da
Canı yanmadan yürüyor gibiydi ve pek de
Gizleyemediğim bir şaşkınlıkla,
Yanım sıra yürüdüğünü gördüm
Hayaletimsi bir şeklin; ne de böyle yol alırken
O anki zorluklardan geçmişe dönüp
Sözü savaşa, çatışmaya, salgın hastalıklara
Getirmekten kendimi alabildim,
Konuşmasının arasına onun bizzat
Görüp hissettiklerini anlatmasını sağlayacak
Sorular kattım. Bütün bu zaman zarfında
Hep sakin kaldı, kısa kısa cevapladı sorularımı;
Ağırbaşlı ve yüce bir izlenim bırakabilirdi,
Tüm anlattıklarında tuhaf bir yarı-dalgınlık
Olmasa, konusunun önemini çok iyi bilen
Ama artık onu hissetmez olmuş biri gibi.
Sohbetimiz az sonra kesildi ve birlikte,
Sessizce geçtik kasvetli bir koruluktan.
Yukarı kıvrılarak sonra açık bir araziden,
Bir kulübeye vardık. Kapıyı çaldım
Ve gerçekten iyi kalpli ellere teslim ettim onu
Zavallı, yalnız bir adam diye,
Geçe kalmış ve hasta.
Yolcunun artık rahat bir dinlemeye
Çekileceğinden emin olunca, kendisine
Yollarda oyalanmamasını tembihledim,
Durumunun gerektirdiği şekilde derhal yardım
İstemesini söyledim. Bu paylama karşısında,

Bakışında bir ölüm olgunluğuyla, dedi ki:
"Göklerin Tanrısına güvenirim ben,
Bir de gelip geçenlerin insafına!"

Kulübenin sürgüsü hemen açıldı,
Ve bir kez daha şapkasına götürdü
Zayıf elini ve titreyen sesinin tınısında
O zamana dek fark edilmeyen
Bir hassasiyetle teşekkür etti bana;
Hayır duasına karşılık verdim sabırlı adamın,
Ayrıldık, arkama baktım ve kapının önünde
Duraladım biraz, hafif yürekle uzaklardaki
Evime doğru yola koyuldum sonra.

BEŞİNCİ KİTAP

Kitaplar

Tefekkür tüm yeryüzü ve gökklerde
Hissedilen gece sükûnu gibi, yayılıp
Ruhun derinine, sakinleştirici gücünü
Yolladığında, o zaman dahi ey İnsan,
Yeryüzünün üstün yaratığı! ara sıra üzülürüm
Senin için, ağır da olsalar,
Bulutlar gibi yığılsalar bile,
Kutsal ışık değer değmez eriyip giden
Acılarından daha çok,
Kazanılan o zaferler için yanarım,
Günler geceler boyu, sabırlı çalışma
Ve sıkı düşünme sonucu; orada işte
Oradadır üzüntümün kaynağı. Buraya dek,
Bu şiir boyunca, aklım, yerlerin ve göğün
Konuşan yüzünü kendine başöğretmen kıldı,[1]
Hükümran Aklın insanla kurduğu teması,
O somut temsiline baştan başa,
Fani gözlere ölümsüz görünen
Bir ruhu yayan Aklın kurduğu. Sen de, ey
İnsan! Kendi tabiatınla temas kurmak için,[2]
Fethedilemez hayatı hedefleyen

1 Tanrı başöğretmen olarak kendini tabiatın varlıklarında gösteriyor. İnsan da bu varlığın sadece farkında değil aynı zamanda onunla temas halinde.
2 İnsan ruhununötekiinsanlarlateması.

İşler yaptın; ama yine de hissediyoruz ki[3]
–Hissetmemek ne mümkün!– bunların
Yok olup gidecek hepsi.
Yürek titretiyor ölümsüz benliğimizin
Böyle giysilere daha fazla ihtiyaç
Duymayacağını düşünmek; ama insan
dünyanın çocuğu olduğu sürece,
Nerdeyse "ağlar sahip olduğu için"
Kaybedebileceği şeye,
Ne de kendisi tükenir, hayır, hayatta kalır,
Umutsuz, bezgin, bitkin, tesellisiz.
Aklıma bir şey düşer bazen ve şöyle derim. –
Dünyanın iskeleti içeriden sancılarla burkulsa,
Ya da uzaklardan ateş gelip kavursa
En hoş bölgelerini, kurutsa yaşlı okyanusu.
Yatağında yakıp çıplak bıraksa,
Bu şartlarda dahi devam etmeyi
Başarır hayat muzafferce
Ve sükûn doğardı ve ışıltılar sabah gibi –
Günün geri geleceğinin ve hayatın
Yeniden doğacağının kesin işaretleri.
Fakat tüm düşünceleri insanoğlunun,
Evet, akılla ya da yüce bir ruhta en yüksek
Akıl demek olan tutkuyla inşa edilmiş en sarsılmaz[4]
Kaleleri; mübarek ürünleri Ozan'ın ve Bilge'nin,[5]
Duyusal ya da manevi, insan
Elinden çıkmış, ikiz işçiler ve aynı
Umutların mirasçıları; nerede olurdu onlar?
Ah! Akıl neden resmini kendine biraz daha benzer
Şekilde tabiata kazıyacak bir maddeden yoksun?[6]
Ruhu uzaklara yollayacak yeteneklere
Sahip olduğu halde neden böyle derme
Çatma tapınaklarda yaşamak zorunda?

3 Sanat eserleri veinsanınkalıcı başarıları.
4 Tutku "en yüce akıl"la eş, aynı zamanda hayal gücüne de yakın birgüç.
5 Mübarek çünkü insanaklınınen yüce başarılarını temsil ediyorlar.
6 Neden sanat eserleri akıl gibi kalıcı bir madde üzerine işlenemiyor?

Bir gün benzer bir şikâyet dökülünce
Dudaklarımdan, çalışkan bir arkadaşım[7]
Gülümseyerek dedi ki,
Sen mutsuzluğun peşindesin;
Ama beni azarlamadan önce
İtiraf etti, kendisini de zaman
Zaman benzer duyguların yokladığını,
Bunun üzerine ona şunu anlattım:
Bir yaz öğlesinin sükûnetinde
Deniz kıyısında kayalar içindeki bir mağarada
Oturmuş, tesadüfen Cervantes'in kaleme
Aldığı meşhur Şövalyenin hikâyesine
Göz gezdiriyordum.
İşte şu düşünceler işgal etti aklımı ve
Alışılmadık bir yüksekliğe ulaştı,
Huzursuzca otururken ben ve kitabı kapatmış,
Bakışlarımı çevirmişken engin denize.
Şiiri, geometrinin doğrularını,[8]
Ve onların zamana meydan okuma ayrıcalıklarını
Düşündüm, tüm içsel hasarlardan muaf.
Sonunda, duyularım teslim olunca bunaltıcı
Havaya, uyku ele geçirdi bedenimi ve bir rüyaya
Daldım. Önümde uzadığını gördüm sonsuz
Bir düzlüğün, yaban bir çöl, ıssız ve kapkara.
Etrafa bakınırken sıkıntı ve korku
Sardı beni, derken yanımda,
Hemen dibimde, tuhaf bir şekil belirdi,
Bir hecin devesine binmiş, tünemiş taa yükseğe.
Bedevi kabilesinden bir Arap
Olmalıydı; bir mızrak taşıyordu elinde
Ve kolunun altında bir taş, öteki elindeyse
Bir deniz kabuğu, olağanüstü parlaklıkta.
Onu gördüğüme çok sevindim,
Bir rehber bulduğumdan emindim, şaşmaz bir

7 Büyükolasılıkla Coleridge.
8 Geometri ve şiirin zamana karşı koyma güçleri var.

Ustalıkla beni çölün dışına çıkarırdı mutlaka.
Tekrar tekrar baktım bu yeni gelenin
Bu ıssızda taşıdığı yükün merak ederek
Ne manaya geldiğini, Arap bana
Taşın (rüya diliyle bir ad verirsek)
"Eukleides'in *Elementler*'i" olduğunu söyledi,[9]
"Bu ise" dedi "daha değerli bir şey." Sonra da
Kabuğu uzattı, öyle hoş biçimli,
Öyle göz alıcı renklerde, "Koy," dedi "kulağına."
Dediğini yaptım, anında, bilinmeyen bir dilde
Yine de anladığım, belirgin sesler duydum,
Vahiy gibi gür bir müzik; bir şarkı,
Tutkuyla söylenen, eli kulağında bir selin
Helak edeceğine dair insan soyunu.
Şarkı biter bitmez, Arap, sakin bakışıyla,
Sesin önceden uyardığı her şeyin
Gerçekleşeceğini söyledi ve bu yüzden,
Bir yere gömeceğini şu iki kitabı:
Biri yıldızları tanıtan, iki ruhu birbirine
Aklın en saf bağıyla birleştiren,
Zaman ve mekândan etkilenmeden;
Ötekisi bir tanrı, evet, birçok tanrı,
Tüm rüzgârların sesinden
Daha çok sayıda ses barındırıyordu içinde,
Ruhları heyecanlandırma ya da
Yatıştırma gücüne sahip insanların kalbini
Her iklimde.

Bu sözleri dinlerken, tuhaf gelecek ama,
Şaşırmıyordum hiç, birinin taş, ötekinin
Bir kabuk olduğunu açıkça gördüğüm halde;
Ne de onların birer kitap olduklarından
Kuşkuya düşüyordum, tersine,
Derinden inanıyordum olup biten her şeye.

9 İÖ 3. yüzyılda yaşamış Yunanlı matematikçi. "Elementler" adlı kitabı yıllarca temel geometri kitabı olarak kullanıldı.

Daha da güçlendiğini hissediyordum
Bu adama yapışmak arzumun; fakat
Kendisine eşlik etmek için yalvardığımda
Çekip gitti, hiç umursamadan: İzledim ben de,
O da farkındaydı bunun, sık sık dönüp arkasına
Bakıyordu çünkü, kucağında sımsıkı sarıldığı
İki hazinesiyle. – Mızrağını bir kenara koymuştu,
Devesiyle gidiyordu, ben de adımlarımı
Ona uyduruyordum; artık o hayalimde
Cervantes'in hikâyesine konu olan şövalyeydi;
Ama aynı zamanda çöllerde yaşayan bir Arap'tı da;
Ne biri, ne ötekiydi; hem biri, hem öteki
Bu arada yüzü daha endişeli bir hal aldı;
Geriye dönüp baktığında,
Ben de başımı arkama çevirdim
Ve çölün yarısının parlak bir ışıkla
Kaplandığını gördüm.
Sebebini sordum, dedi ki,
"Yeraltının bütün suları bir araya toplanıyor,
Bizi boğmaya hazırlanıyorlar."
Bindiği hantal hayvanı dürtükleyerek sonra,
Ayrıldı; arkasından seslendim;
Aldırmadı; ama iki hazinesi hâlâ kucağında,
Gözlerimin önünde baştan sona,
Aceleyle uzaklaştı, sınırsız çölde,
Peşinde boğulan bir dünyanın çabuk suları;
Dehşet içinde uyanmışım bu ara,
Baktım, önümde deniz,
Okumakta olduğum kitap ise yanımda.

Çoğu zaman bu şekilde gördüğüm
Bu Arabı bu yarı Kişot'u, uyku diyarından
Çekip aldım, bir cisim verdim ona,
Onu yaşayan biri gibi hayal ettim,
Hassas ruhlu bir çöl sakini, aşkın ve yoğun hisler
Sonsuz yalnızlıklar içinde uzayan

İçsel düşünceler yüzünden aklını yitirmiş,
Dolaşıp duran biri olarak şekillendirdim
Bu kutsal macerada! Acımıyordum fakat;
Aksine, böyle bir görev alan birinin
Saygıyı hak ettiğini düşünüyordum,
Ve böyle bir deliliğin kör ve korkunç ininde
Mantığın yatıyor olduğunu.
Doğru, sorumlu olduğu karıları, çocukları,
Bakire sevgilileri ya da sevdikleri kim varsa
Onlar vardı geride; onlar için endişelenmeye
Değerdi; evet, yaklaşan böylesine korkunç[10]
Bir olayı ayık kafayla düşünüp
Gökte ya da yerde görülen alametlerinden
Hareketle, diyebilirim ki o manyağın
Kaygısını paylaşır, çıkabilirdim benzer bir göreve.
En azından sık sık benzer bir büyülenme
Yaşamışımdır elime bir cilt,
Zavallı, fani bir sandıkta ölümsüz şiirler için,[11]
Kutsal işçiler! Shakespeare,
Ya da Milton'dan bir eser aldığımda.

Yüce ve iyi yürekli olmalı gerçekten yaşayan
Tabiatın gücü, alıkoyduğuna göre beni
Bunca süre öteki rehberlerin
En iyilerinden, en değerli yardımcılardan,
Teşekkürsüz, iltifatsız bırakılan,
Peltek dilli bebeklikte bile ve sonra geveze
Çocukluk yıllarımda ve geri gidip o günler
Arasında yolculuk ettiğim sırada
Nasıl olur da bir nankörü oynayabilirdim?
Bir kez daha inletmeliydim o çardakları,
Birbirine karışan minnet dolu şarkılarla,
Onların kendi kaygısız melodileriyle;

10 Wordsworth'ün Batı uygarlığının Fransız saldırganlığı tarafından yıkılacağına dair öngörüsüne birkanıt olarakalınabilir.

11 Kitapbir tabutabenzetiliyor.

En azından yakışırdı bana basitçe kurulmuş
Bir hikâyeyi tekrarlasam, tatlı tınısıyla o vakitler
Beni büyülemiş olan ve şimdi gönlümü avutan.
Ey Dostum! Ey Ozan! Ruhumun kardeşi,
Bu hatıralardan sanma ki geçebilirim
Etkilenmeden. Ama neden konuşayım,
Neden birkaç cılız kelimeye başvurayım
Anlatmak için zaten yazılı olanı hepsinin
Kalbinde, nefes alan ne varsa, – bir çocuğun
Dilinden döküleni, herkesin yolu üstünde,
Her nerede insanlar yaşıyorsa?
Dinleyen Çocukluk'un yanağındaki süzülüp
Gelen gözyaşı ilan ediyor onu,
Ve büyük susuzlukla içen yenilmez bakış.

Hikâyemin o bölümünü anlatmadan geçeceğim:
Başka hangi güç ya da zevk
Ekilmiş ya da beslenmişse bu şekilde
Bana ait olsun, bırak o hâlâ işlediği yerde kalsın,
Zamanın derinlerinde bütün aramalardan
Uzak olsa da. Ama burada niyetim,
İnsanların yüreklerine sağlam temeller atmış
Bütün kitapların hatırasına:
Doğal düzyazı ya da – Ulu Gökgürültülü Homeros'tan,
Musa'nın Ezgisi'nin yanı sıra ve ondan daha da
Çeşitli kollarda ve daha süslü gürleyip gelerek,
İngiltere'de kıyılarımızı titreten bu uyumun
Trampet seslerinden, en heybetli sesten başlayarak;
Kulübelerinde yaşayanlar, dokuma tezgâhlarında
Çalışanlar için ve yol kenarındaki çalı diplerinde
Uzanmış, yorgun bacaklarını dinlendiren
Güneş yanığı yolcular için, çitkuşununkine benzer
Cıvıltılara kadar en alçak tondaki seslere,
Miniklerin aç kulaklarını doyuran,
Ve hayatlarının heyheyli günlerini
Aşmış ihtiyarlar için türkülere kadar –

Değişik, vezinli şiirler yoluyla olsun,
Niyetim sadece işte bunlar adına, bu işler,
Ve onlara biçim veren kimseler adına,
Bilinen ya da orada buradaki mezarlarında
İsimsiz olarak uyuyan, niyetim onların
Haklarını savunmak, onurlarına tanıklık yapmak,
Ve bir kerede hepsinin kutsanmasını istemek:
Onlardan daima kutsal Güçler olarak[12]
Bahsetmek; sadece ikincil sırada, ne olduğumuz
Ve ne olacağımız göz önüne alındığında,
Tabiatın kendinden, Tanrı'nın nefesi olan
Ya da onun mucizeyle açıklanan
Saf Sözünden sonra.[13]

Nadiren ve yarım ağızla değiniyorum
Gelip geçici konulara; ama sevinçliyim
Ve bu düşüncelerin uyarısıyla,
Coşkun bir yürekle teşekkürlerimi
Sunacağım, uzakta büyütüldüğüm için
O yıllarda ülkemin çocuklarına dadanan
Bir kötülükten, beni bir deri bir kemik
Bırakıp kanımı emecek bir salgından.[14]
Bu şiir Tabiatın kendisine adandı,
Ve Tabiatın öğrettiği gibi dersler
Veren şeylere: O zaman, Ah! Nerede olurdu
İnsan, Ozan nerede, biz ikimiz
Nerede olurduk sevgili Dostum?
Eğer korkusuz seçim mevsiminde
Yaptığımız gibi dolaşmak yerine
Verimli vadilerde, Hayal Gücünün açık
Alanlarında, mutlu meralarda canımız
Çektiğince, takip edilseydik, saat
Başı yoklamaya çekilseydik, yular takılsaydık,

12 Ozanşiirinin tabiatıngüçleri gibibir güç olabilmesini umut ediyor.
13 Kitabı Mukaddes'in açılış cümlesi olan "Önce söz vardı"ya gönderme.
14 Salgın: Rasyonalist eğitim teorilerinin egemenliği.

Her birimiz kendi hüzünlü yürüyüşünde
Yoksul bir adamın düvesi gibi,
Sokaklardan götürülseydik ümitsiz
Bir esaret içinde;
Biçicinin orağına tatlı öz suyunun
Bir kısmını kaptırmadan bir çiçeğin
Tadına bakamayan, çimenlere dokunması
Yasaklanmış bir öküz gibi kapatılsaydık
Bir ahıra.

Anne tavuğa bak, palazlanmış, tüylenmiş
Ve yanından ayrılmaktan zevk alır duruma gelmiş
Olsalar da onun için hâlâ minik olan,
Yavrularının arasında, kendisi de
Annelik sorumluluğunu atamamış hâlâ;
Kendisi nerdeyse hiç hareket etmez, onlara
Duyduğu şefkat ve sevgi yüzünden,
Yaptıkları halkanın ortasında öylece;
Ve ara sıra onların ihtiyaçlarına benzer şekilde,
Ve kendi doğal iştahının sonucu,
Eşinir, altını üstüne getirip toprağın
Yiyecek arar, ötekiler de katılır mutlulukla.
Erken vakitte öldü sevgili Annem,[15]
Öğrendiğimiz ve sevdiğimiz her şeyin
Merkezindeydi oysa: Bizi sefil bıraktı,[16]
Sürü halinde. Yakışmaz bana
Onun huzurunu bozmak, başkalarını
Suçlayan düşüncelerle,[17]
Ne de onu kusursuz sevgiden
Başka bir şeyle övebilirim.
Bu yüzden susuyorum: Fakat
Şunu cesurca söyleyeyim, minnetle,
Ve gerçeğin hatırına, o duymadan,

15 Wordsworth'ün annesi 1778'de, şair henüz sekiz yaşındayken ölüyor.
16 Annenin ölümüyle Wordsworth ve kardeşi Dorothy ayrılmak zorunda kalıyorlar.
17 Kendilerini yetiştiren akrabaların onlara karşı hatalı tavırlarını eleştirmek istemiyor.

Ki aldığı doğru eğitim sayesinde,
Gelecek günlerin yeniliklerine
Ayak uydurmak yerine, iyiliğini
Geçmişten aldığı için, onda kibrin
Zerresi yoktu, ne de kıskançlığın,
Aklından bizim tabiatlarımıza karşı
Bir güvensizlik geçmezdi, aksine
Sorgusuz inanırdı annenin göğsünü
Temiz sütle dolduran Tanrı'nın
Daha soylu yönümüzü de besleyeceğine,
Onun düzeltmesi ve kontrolü altında
Masum içgüdülerle ve masum gıdayla;
Ya da açılan hayatın sadeliklerine
Sınırsızca güvenen akıllılar için
Tatlı bal süzerdi beğenilmeyen ya da korkulan
Otlardan. İtikadı buydu; bu yüzden de
Muaftı hata ya da kaza korkusundan,
Ve kötülükten, abartılarak böyle adlandırılan;
Yanlış, doğal olmayan umutlarla şişmezdi,
Ne gereksiz kaygılara kapılırdı bencilce,
Ne de sabırsızca, zamanı gelen ürünlerden
Başkasını isterdi mevsimlerden, bilakis
Saatleri olduğu gibi severdi, huzursuz
Bir kibirle onların getireceklerine
Bakmazdı asla. Böyleydi işte –
Herkesten daha güçlü yetileri olduğundan
Değil, belki zamanlardan, ya da
Yaşadığı yerden dolayı, ona
Alçak gönüllü bir olgunluk, sadelik,
Ve kendisi iyilikle dolu olduğundan,
Hep iyilik ve umut bulan bir kalp,
Veren bir lütuftan dolayı.

Nereye doğru gittiğim
Pek belli olmadı; fakat sağduyu
Bu modern sistemi meyveleriyle test etsin,
İzin ver, onun gözleri önüne yerleştireyim
Sadık bir elle çizilmiş bir portreyi.[18]
Uyuma tapınmayı çok erken yaşta
Öğrenmiş bu çocuk modelinin hiçbir
Tartışmaya karıştığı görülmedi; bu
Çok altında olurdu vakarının;
Yeteneklerle fokurduyordu bir pınar gibi;
Bencillik hiç uğramazdı ona, ne de geçici
Zevklerin küçük kalabalığı alıkoyardı
Onu yolundan; sokak dilencileri
Onun adını söyler, dilsiz yaratıklar
Onu bir rahibe kadar yumuşak kalpli[19]
Bulur ve doğal ya da doğaüstü korkular
Rüyasında üzerine çullanmadıkça,
Dokunmazlar ona. Hayretin artsın gör de[20]
Derecesini dikkatinin, inceliğini mizah duyusunun;
Kör değil o sınırsız dünyanın yığınla aptallığına,
Yine de masumdur ama, akıllı da olsa,
Ve akıllı laflar ederse de masumiyet üstüne;

Bilimin bir mucizesi olan
Gemilere yolsuz denizlerde yol gösterebilir,
Ve onların bütün karmaşıklığını açıklayabilir;
Yerin altını okuyabilir ve yıldızları;
Yabancı ülkelerin politikalarını bilir;
Bölgelerin, şehirlerin, kasabaların
Sayabilir adlarını tüm yeryüzündeki,
Örümcek ağından bir ipteki taneler gibi
Tespihe dizebilir; süzer, tartar;

18 Yapay eğitim siteminin yarattığı alaycı harika çocuk tasviri.
19 Wordsworth Chaucer'ı hicvin ustası olarak görüyor ve aklında onun kedilere köpeklere şefkatle yaklaşan Başrahibe'siolmalı.
20 Oysa Wordsworth'e göre korku da "Yüce" duygusunu besleyen gıdalardan biridir.

Her şey sorgulanır; her gün daha
Akıllandığını bilerek ve her bir bilgelik
Damlasının kalbinin sarnıcına düştüğünü görerek
Yaşamalıdır, yoksa neden yaşamalı?
Bu doğal olmayan büyüme bahçıvanın suçu,
Ağaca yazık. – Zavallı insan kibri,
Sen söndürülseydin, pek az şey kalırdı
Gerçekten sevebileceği; ama nasıl kaçmalı?
Çünkü ne zaman daha saf bir düşünce
Uyanıp onu daha iyi bir iklime
Götürmeye kalksa, araya girmeye hazır
Biri vardır mutlaka, çekip alır,
Onu sürüden kaçmış bir hayvan gibi,
Hapseder kendi kibrinin ağılına.
Bu arada yaşlı büyükanne dünya,
Sevgisiyle oğlan için yarattığı oyuncakların
İhmal edildiğini görüp üzülür:
Ormandaki yataklarında çiçekler ağlar,
Nehir kıyıları mutsuzluk içindedir.
Ah! Bir kez daha ver bize Fortunatus'un
Dilek şapkasını, Dev avcısı Jack'in
Görünmez pelerinini, Robin Hood'u ve
Ormanda Aziz George'la birlikte Sabra'yı!
Sevgisi burada olan çocuk, en azından,
Değerli bir şey kazansın, unutsun kendisini.[21]

Bu kudretli işçileri çağımızın,
Geniş bir yol yapıp uzandılar
Geleceğin inatçı kaosuna, eğittiler onu;[22]
Kitaplara ve nesnelere hükmetme
Becerisi var onların ve onları
Çocukların beyinleri üzerinde
Etkili kılma, güneşin çiçeklere

21 Wordsworth ve Coleridge'e göre Peri Masalları çocuğun hayal gücünü geliştirerek eğitiminde önemli yer tutarlar.

22 Eğitimciler *Kayıp Cennet*'te kaosun üzerine bir köprü inşa eden Günah ve Ölüm'e benzetiliyorlar.

Yaptığı gibi; zamanımızın muhafızları,
Rehberi ve bekçileri yetilerimizin,
Uzak görüşleriyle kontrol ederler tüm
Kazaları ve kendilerinin yaptıkları
O yola mahkûm ederler bizi,
Makineler gibi; ne zaman öğrenecek
Kibirli kafaları ki, körlemesine
İlerlerken dünya, daha bilge bir ruh
Çalışıyor bizim için, onlarınkinden
Daha iyi bir göz, kutsamada
Daha cömert ve iyiliğimiz için
Daha çalışkan, en verimsiz
Görünen saatlerimizde bile.

Bir oğlan vardı, iyi tanırsınız, ey kayalar
Ve adaları Winander'in! –çok kereler akşam vakti,
İlk yıldızlar tepelerin kıyılarından hareket
Etmeye başladığında, doğarken ya da batarken,
Ağaçların altında dikilip tek başına ya da parıltılı
Gölün kıyısında parmakları birbirine kenetli,
Avuç içleri birbirine kavuşuk, elleri ağzına
Dayanmış, bir müzik aleti gibi,
Sahte cıvıltılar çıkarırdı sessiz baykuşlar
Cevap versinler diye; bağırırdı onlar da,
Tekrar tekrar bağırırlardı ıslak vadide,
Ona cevaben, titreyen sesler ve uzun uuuular,
Çığlıklar ve gür yankılarla çoğala çoğala,
Neşeli gürültülerden yabanıl bir curcuna – ve
Uzayan bir sessizlik olur da boşa çıkarırsa
En sıkı becerisini, öyle zamanlarda bazen,
O sessizlikte kulak kesilmişken, hafif bir
Şaşkınlık dalgası onun taa yüreğine
Sesini taşırdı dağ şelalelerinin;
Ya da gördüğü manzara kafasına işlerdi
Farkında olmadan bütün ciddi resimleriyle,
Kayaları, koruları ve o belirsiz göğüyle,
Durağan gölün göğsünde konaklayan.

Bu oğlanı arkadaşlarından ayırdılar ve öldü
Daha on ikisini doldurmadan.
Pek hoştur, pek güzeldir doğduğu vadi;
Çimenlikli kilise avlusu köy okulunun yukarısında
Bir yamaçta durur; oradan
Ne zaman geçse yolum yaz akşamlarında,
Durur, sanırım en az yarım saat
Dilsiz gibi bakardım yattığı mezara!
Şimdi dahi gözümün önünde capcanlı duruyor
O köy kilisesi; kurulmuş oturuyor
(Daha önceden selamladığımız tahtındaki hanım,)
Yeşil tepesinde, çoktan unutmuş görünüyor
Ayaklarının dibinde uyuyan oğlancağızı, – unutmuş
Etrafındaki tüm o sessiz mezarları,
Ve sadece aşağıdaki köy okulundan, eteklerine,
Yükselen neşeli seslere kulak veriyor.
Birlikte büyüdüğüm sürüye! benzer nesillere baksın
Uzun yıllar boyunca –(gerçekten sanat
Ve edebiyat açısından daha zengin bir topraktan
Beslenebilirdik kolayca ama unutalım bunu)–[23]
Gerçek çocuklardan oluşan bir nesil; fazla akıllı,
Fazla bilmiş ya da fazla iyi olmayan; ama şevkli, taze,
Aşağı yukarı aşkla ve nefretle koşturup duran;
Sessiz kalmayan, haklı oldukları hallerde;
Vahşi, gelgitli, maceracı, alçak gönüllü, utangaç;
Rüzgârdaki yapraklar gibi çılgın oyunlarında;
Hata yapsalar ve acı çekseler, çoğu zaman
Hayatımızın gizemli acı, şüphe ve korku yükü altında
Belleri bükülse de; yeryüzündeki en mutlu olana
Baş eğmesinler bile isteye.
Davranışlarında sadelik, konuşmalarında dürüstlük,
Bunlar olsun akıllarını her gün güçlendiren;
Kitaplar ve Tabiat ilk sevinçleri olsun!
Ve bilgi, o ada şerefiyle layık –
Bedeli zayıf düşmek olmayan bilgi!

23 Beklenmedik bir yorum, o dönemde Hawkshead'in çok başarılı bir akademik performans sergilediği biliniyor oysa.

O tatlı vadinin şefkatine ilk teslim edildiğim
Haftayı çok iyi hatırlıyorum; patikaları, kıyıları
Ve çayları yepyeni bir rüyaydı yarı bebeksi
Düşüncelerime; o hafta, bir o yana bir yana dolaşıp
Dururken ne aradığımı bilmeden, kulağa benzeyen
Biçimleriyle Esthwaite Gölü'nde yeşil
Yarımadalar meydana getiren o açık arazilerden
Birinde buldum kendimi:
Karanlık çöküyordu ama sisin içinden
Karşı kıyıda açık seçik gördüğüm
Bir giysi yığını ortaya çıktı, orada yıkanan biri
Çıkarıp bırakmış gibi. Uzun süre gözledim
Ama sahibi görünmedi; bu arada yeşil göl kararıyordu
Göğsündeki bütün gölgelerle ve zaman zaman
Bir balık sıçrayıp havaya, soluksuz sessizliği ısırıyordu.
Ertesi gün, bu sahipsiz giysiler basit hikâyeleriyle
Endişeli bir kalabalığı çektiler olay yerine;
Kimisi pasif bir beklentiyle kıyıdan bakıyordu,
Kimi bir tekneden sarkarak derin suya,
Kancalı demirlerle ve uzun sırıklarla dipleri yokluyordu.
Sonunda, adamın cesedi, o ağaçların, tepelerin ve suyun
Ortasındaki güzelim manzaranın içinde,
Vuruverdi yüzeye korkunç yüzüyle; dehşet verici bir
Hayalet; henüz toy, daha dokuz yaşında
Bir çocuk olduğum için, bir korku, ama ruhu
Küçük düşüren türden değil, bir korku sardı beni,
Çünkü gönül gözüme böyle görünümler çarpmıştı
Periler ülkesindeki, romans ormanlarındaki ışıltılı
Dereler arasında.
Onların ruhu kutsamıştı üzücü görüntüyü
Süslerle ve ideal zarafetle; bir vakar,
Bir pürüzsüzlük katmıştı, Yunan resminde
Ve şiirinde görülür ya öyle.

Uzun zamandır değerli
Bir hazineye sahiptim, küçük, sarı,
Bez ciltli, incecik bir kitap, Binbir Gece
Masalları'ndan bir seçme; yeni bir yerdeki
Bazı arkadaşlarımdan bu değerli ödülümün
Koca bir yığının yalnızca bir parçası
Olduğunu – benzer hikâyelerle dolu daha
Dört koca cilt bulunduğunu öğrenmek
Doğrusu, benim için inanılmaz bir şeydi.
Hemen, kendimden daha zengin
Olmayan birisiyle bir anlaşma yaptım,
İkimiz de elindeki parayı bir kenara
Koyacak, bu kitabı satın alacak kadar
Para biriktirecektik. Aylar boyunca,
Bütün çeldiricilere rağmen, bu yemine
İçtenlikle sadık kaldık; fakat gevşedik
Sonra ve kavuşamadık arzuladığımız şeye.

Ve ardından, tatil gelip babamın
Evine döndüğümde, orada bıraktığım
Yığınla altın kitabı bulmak ne mutluluktu
Benim için! Bu mesut tatiller
Sırasında ne kadar sık, hafif bir
Batı rüzgârı balıkçıların istediği gibi
Karıştırsa da suları, bir gün boyunca uzanırdım
Kıyına, ey Derwent! mırıltılı dere,
Sıcacık taşlarına parlak güneş altında,
Ve okurdum orada, yutar gibi,
Aldırış etmeden güzelliğine günün!
Sonra şiddetli bir vicdan azabıyla
Aylak birinin yaptığı gibi utanç içinde,
İşime gücüme dönerdim yeniden.

Lütufkâr bir ruh gözetiyor dünyayı,
Ve insan yüreğini: Görünmeden geliyor,
Memnuniyet verici işlere, iyi niyetlere,
Yön veriyor umursamayan, bilmeyen, ne
Yaptığını düşünmeyenlere.

Arabistan'da geceyi büyüleyen
Masallar, aşk hikâyeleri; keşiş lambalarının
Soluk ışığında teselli için kaleme
Alınmış efsaneler; sevdikleri hanımlar için
Delikanlıların çattıkları hikâyeler; sonu
Gelmeyen maceralar, emekliye ayrılmış
Savaşçının ihtiyarlığında, gençken
Taşıdığı idealler hakkında uydurduğu;
Bunlar gün ışığı gibi yayılıyor,
Ve yaşayacaklar insanlar var oldukça.
Aptalca arzular, gizli iştahlar bizim,
Ve bulmalılar gıdalarını. Çocukluğumuz
Oturur, basit çocukluğumuz oturur
Bütün doğal güçlerden daha kuvvetli
Bir tahtın üzerinde.
Bilemem, bu, Geçmişe dair ne söyler,[24]
Ya da Geleceğin getireceklerine dair;
Ama öyledir ve o ikircimli saatte,
Ağaran dünyayı ilk görmeye, tanımaya, umut
Etmeye başladığımız o alacakaranlıkta
Ve sonraki uzun deneme sürecinde, tükenmiş
Güçlerimizle yaşamayı öğrenmeden önce:
Bu cılız kulluk durumuna katlanmayı,
Vazgeçmeyi gönülsüz, itirafı, boyun eğmeyi,
Huzursuzca, kıpır kıpır, boyunduruğunda da
Olsak geleneğin, canlı ve henüz ehlileştirilememişken,
Diz çökmemişken daha; ah! O zaman
Hissederiz, hissederiz dostlarımızın
Nerede olduklarını bildiğimizi. Siz ey düşçüler,

24 Çocuğun hayal gücünün kaynakları konusunda yorumda bulunmak istemiyor.

Cesur hikâyeleri kurgulayanlar!
Sizi kutsarız o zaman, şarlatanlar,
Saçmalayanlar, bunaklar maymun felsefenin[25]
Size verdiği adla: O zaman hissederiz
Neyle ve nasıl bir güçle bir araya geldiğinizi,
Dilediğimizi, gücümüzü, düşüncemizi bir zafer,
Bir imparatorluk, bir mülk kılmak için –
Mevsimler sizin buyruğunuz altındadır;
Dünya boyun eğer her yeteneğinize, çömlekçi
Çamurudur elinizde tüm elementler,
Gökler sizin için pırıl pırıl kuzey
Işıklarıyla dolar, burada, hiçbir yerde,
Orada ve her yerde, birdenbire.

Bu yüksek mevkilerden vazgeçip yere,
Daha mütevazı olsa da, aynı berzahta,
Ruhlarımızın ana yurtlarından dünyaya
Ve insan hayatına ilerlerken geçtikleri bir yola
İnerek, şarkımız, büyüyen gençliğin o şen
Günleri üzerinde durabilir,[26]
Mükemmel olana duyulan arzunun
Gördüğümüz şeylere sevgimizi güçlendirmeye
Başladığı; daha az cesur kalemlerin
Dikkatimize sunduğu ağırbaşlı gerçek ve
Süren sevgilerin içimizde daha çok
Kök saldığı ve kelimelerin kendilerinin
Bizi bilinçli bir hazza doğru sürüklediği o günlerin.

Üzülüyorum şimdi
Çoktan yitip gitmiş olan kendinden
Geçişleri düşündükçe; gözlerim doluyor
Düşündükçe, tekrar okudukça, bir zamanlar
Beni müthiş etkileyen ama şimdi gözümde

25 Hayal gücünü baskılayan rasyonalist eğitimciler.
26 İnsanın ilk yıllarından itibaren zihinsel yolculuğu, ozanın sanat ve edebiyata verdiği tepkilerin gelişimi.

Seyircileri az önce boşalmış bir tiyatro
Kadar ölü, şiir adını taşıyan birçok sayfayı.
On yıl önceydi ya da daha az, aklım bilinçli bir
Hazla açtı kendini melodik düzendeki
Kelimelere, onları kendi hatırlarına hoş
Buldu, bir tutku, bir güç buldu onlarda;
Ve hoşa gitsin diye, gösterişli dursun
Diye ya da aşkı anlatmak için kullanılan
İfadeler mutlu eder oldu beni,
Sık sık yollara çıkardık, daha kimseler yokken,
Gün ışığı yeni yeni sarartırken dorukları,
Yakın bir arkadaşımla ve sisli gölün sessiz
Kıyısı boyunca yürüdüğümüz iki saatin
Büyük bölümünde, sevdiğimiz şiirleri
Tekrarlar dururduk tek ses halinde,
Ya da yenileri ezberlerdik,
Etrafımızda şakıyan kuşların neşesiyle.
Delilik ya da şarabın verdiklerinden daha parlak,
Hafif hayallerin kanatlarında
Ayaklarımız yerden kesilmişken pek
Mutlu olurduk; çoğu zaman sevgimizin nesnesi
Yanlış olsa da, hatta fazla süslü, kesinlikle[27]
Kaba bir güç işbaşında değildi içimizde –
Doğrusu, insanın o en soylu özelliğinden
Aşağı kalmayan bir şeydi,
Henüz eğitilmemiş ve düzensiz ama,
İnsan hayatının sıradan yüzünden,
Günlük giysilerinden daha gösterişli, daha
Yüce bir şeye duyulan arzu. Şaşmamalı öyleyse,
Sevinç dolu seslerin yankılanmasına korularda!
Çünkü imgeler, duygular, kelimeler
Ve karşımıza çıkan ve peşinden koşulan
Her şey o nefis şiir aleminde
Çılgın bir eğlenceydi, bitimsiz bir gösteri,
Müzik, tütsü, festival ve çiçeklerle!

27 Gray ve Goldsmith, Wordsworth onların üsluplarını fazla süslü bulurdu.

Burada biraz soluklanalım: Ama şunu
Eklememe izin ver, kalbimin yaşadığı
Tecrübeden ve alçak gönüllülükten, ki
Her kim gençliğinde kırlarda ormanlarda dolaşıp
Haşır neşir olursa Yaşayan Tabiat'la,
Sadece o çiğ, tecrübesiz günlerde herkesler gibi
Pırıltılı şiirin etkisiyle kendinden geçmekle
Kalmaz; ama daha sonra da, yalnızca
Kendisine bağışlanan bollukta bilgi
Ve gittikçe artan, süreğen bir haz alır
Kudretli ozanların eserlerinde bulunan
Büyük Tabiat'tan. Hayal Gücü eşlik eder,
Kelimelerin gizemi içinde, kör rüzgârların
Hareketlerine: Orada, karanlık yaşar ve ne kadar
Gölgeli şey varsa sonsuz değişimler
Meydana getirirler – orada,
Kendilerine uygun bir evde gibi,
Sade şekillerin ve nesnelerin
Etrafı o kutsal ışıktan peçeyle sarılıdır
Ve şiirin karmaşık dönemeçleri
Boyunca, tanıdık nesneler olarak
Sunarlar kendilerini, çakmak çakmak,
Ve kendilerine ait olmayan bir ihtişamla.

ALTINCI KİTAP

Cambridge ve Alpler

Yapraklar solarken vedalaştım Esthwaite kıyıları
Ve kır evinde yaşamanın sadelikleriyle;
Kuşçunun yemine üşüşen kuşlar gibi
Bir araya gelen gençlerden biri olarak,
Mevsimin çağrısıyla, Granta'nın avlularına döndüm,[1]
Çok da koşarak ya da şevkle değil belki ama
Kafam hafif, içim rahattı birkaç kısa ay
Evvel oradan kaçtığımdaki kadar.
Güneşin altında solup giden
Eğreltilerle kaplı çukurlara ve tümseklere,
Şikâyet etmeden döndüm sırtımı,
Pişmanlık duymadan bıraktım daha sakin göllerin
Ve daha gürültülü derelerin yumuşak görkemini;
Ve sizler kayalık Cumberland'in açık yürekli kızları,
Sizlerden ve hoşlukla karşıladığım şen
Günlerinizden, eğlence dolu gecelerinizden
Vazgeçtim ve kendi sevimsiz hücreme varıp
Oturdum hafif bir yürekle – böyle ayrıcalıkları
Vardır güzel düşüncelerden fazla ayrı
Kalamayan gençliğin.

1 Cambridge

Tembel toplumla olan bağlarımı gevşetip, bundan sonra
Kendi içimde yaşadım daha çok.
Anlatmaya değer pek bir şey yaşamadığım
İki kışı geçebiliriz: Sayısız kitap okudum,
Yuttum, dikkatle inceledim ama plansız.
İç dünyamda akademik kaygılardan uzaktım;
Fakat bağımsız çalışma şiddetli bir itaatsizlik
Demekti akrabalara, kibir dolu bir isyan, kaba.[2]
Bu yapmacık erdem, istersen ona daha çok[3]
Hak ettiği bir isim verelim, bu korkaklık,
Hilekâr bir izin verdi o aşırı özgürlük sevgisine,
Sınırlarımı, bağlarımı hatta kendi kurallarımı bile
Hiçe saymaya kışkırttı beni.
Ama kim anlatabilir –kim bilir böylelikle
Nelerin kazanılabileceğini, hem o sıralar
Hem sonraki dönemde muhafaza edilebileceğini;
Hangi tabiat sevgisi, hangi orijinal düşünme gücü,
Hangi en derin ve en iyi sezgi,
Hangi tarafsız araştırma, hayranlığa kapılmadan,
Büyülenmeden!

Ozanın ruhu benimleydi o zamanlar;
Tatlı tatlı dalıp gitmeler, mevcut mutluluğun sessizce
Taşması, gelecek umut ve yumuşak düşler
Vaat ederken, birazı kalan fakat
Çoğu şimdiye kadar gerçekleşen
Geleceğime dair umutlar.
Otuz dört yıl oldu tam bu hafta,
Dolaşıp duruyorum dünya yüzünde
Elbet kedere de bulaşarak; fakat benim için
Hayatın ışığı terk etmedi tepeleri,
Çiği hâlâ çiçekler üzerinde. Beni tam bir
Güven duymaya teşvik eden o günlerdi,

2 Wordsworth okulda başarılı olması konusunda ailesinin baskılarının farkındaydı.
3 Ailesini kızdırmamak için bağımsız çalışma yapmıyor ve bunu bir erdemmiş gibi sunuyor.

O zamana kadar böyle iddialı bir düşünce
Aklıma düşmemişken, ardımda bırakabileceğime
Dair saf kalplerin saygı duyacakları bir anıt.
Basılı kitapların daha adları ve düşünceleri
Karşısında duyduğum içgüdüsel mütevazılık
Erimeye başladı; dahası kudretli isimlerin
Uyandırdığı korkulu hayranlık yumuşayıp
Yaklaşılabilir bir hale geldi, kabul
Edeceklerini düşünmeye başladım,
Kibirsiz bir sevgiyle, dostluğa beni.
Böyle bir özellik edindi aklım,
Yeni bir şey olsa da, gözlemekten, başarmaktan
Ve tadını çıkarmaktan memnun.

Koca kış boyu, fırsat oldukça,
Okulun korularını ziyaret ettim geceleri,
Patikalarında yürüdüm; sonuncu ve çoğu
Zaman tek kişiydim orada saatler
Boyu sessizce oyalanan, hademenin zili,
Saat dokuzu vurur vurmaz,
Hiç şaşırmadan tok, yalın sesiyle,
Yapana kadar amansız çağrısını!
Ulu karaağaçlar, her fırsatta
Dinlenmeye davet eden gölgeleriyle,
Kendi içinde huzursuz bir çevreye
Sükûn bahşediyordu. Gövdesi kalın,
Dalları bol yapraklı bir tek ağaç
Büyümüştü orada; bir dişbudak, kış
Şan olsun diye kendisi için süslemiş
Gibiydi onu görülmemiş zarafetle:
Yerden neredeyse ta tepesine kadar,
Gövde ve her ana dal öbek öbek
Sarmaşık kaplıydı, yemyeşil, parlak
İnce dalların ve uzantıların
Ucunda sarı püsküller halinde
Tohumlar sarkıyor, rüzgâr estikçe

Şakırdıyorlardı. Az dikilmedim orada
Soğuk bir ayın altındaki bu ağaca bakakalarak.
Sihirli anlatı dünyası, şiirimin belki de
Asla ayak basamayacağı; fakat Spenser'ın kendisi
Dahi nadiren daha sakin hayaller
Görebilirdi gençliğinde, ne de daha parlak
İnsan şekilleri yaratabilirdi insanüstü güçte,
Huzur dolu, duru gecelerde tek başıma
Dolaşırken gördüklerimden,
Dünyanın bu sihirli eserinin altında.[4]

Okulu asan bir gencin okumalarına
Ayrıntılı şekilde değinmek gereksiz.
Kalbimin kararı kitap zevkimden çoğu zaman
Farklı olurdu, sanki başka akla bağlıymış gibi,
Fakat o zaman en çok önem verdiğim
Kitaplar şimdi de en değerli benim için;
Çünkü ciddiyetle inceleyerek Tabiattaki
Konuları ve biçimleri,
Bir standarda varmıştım, çoğun etkili
Bir biçimde uygulanabilen, bilmeden de olsa,
Tanıdık zevke hitap etmeyen şeylere.
– Sonuç olarak, düşünceleri kelimelerden
Daha iyi tartıyordum, tahminde yanılıyordum
Kelimeleri, sadece gençlik tecrübesizliğinden değil,
Fakat klasik söz sanatları yüzünden,
Yaşayan bir sesten yoksun dillerden
Kelimeler ve ifadeler seçmek tehlikeli
Bir iş, anlamı yüreğe taşımak istiyorsak eğer;
Tutku nedir, gerçek nedir,
Akıl nedir, sadelik ve sağduyu nedir
Anlatmak istiyorsak.

4 Aldıkları karara göre, Coleridge doğaüstü olayları şiirine konu ederken Wordsworth günlükolaylara sıra dışı bir görünüm verecekti.

Fakat hepten de göz ardı edemeyiz
Geometri biliminin ilkelerinden
Alınan hazzı. Üzülerek söylüyorum,
Bu çalışmalarda eşikten öteye geçemedim,
Fakat hem yükselmeyi hem huzurlu coşkuyu
Buldum orada:
Bir Kızılderili şaşkınlığı ve hayranlığıyla,
Kendi çabalarından hoşnut bir cehaletle kafa yordum
Bu soyutlamalarla Tabiatın kuralları arasındaki
İlişki üzerine, hangi süreçlerden geçerek
Bu soyut varlıklar mayası toprak olan
İnsana boyun eğiyorlardı sorgulamadan;
Yıldızdan yıldıza, bir evrenden ötekine,
Bir sistemden bir başkasına sonsuzca.

Daha da sıklıkla, aynı kaynaktan
Sessiz ve derin bir haz süzdüm;
Kalıcı ve evrensel bir şeyin duyumu,
Yüksek bir iman; orada, ölümlü tabiatlar için
Mutlak varlığın bir türünü gördüm, üstün
Hayatın – ki aşar zaman ve mekânın
Sınırlarını, hüzünlü mekân ve kederli zamanın,
Üstün, değişmez, etkilenmez tutkunun gelgitlerinden –
Tanrı'nın adını taşıyan. Aşkın huzur
Ve sükûn duruyordu bu düşünceler üzerinde
Sık sık, genç kalbimi avutan.

Rivayet olunur ki fırtınalı denizler
Issız bir kıyıya atmış başka
Kazazedelerle birlikte bir adamı,
Yanında tesadüfen kurtulan
Bir Geometri kitabı varmış, bir cilt,
Üstünde elbisesi, yiyecek tek lokması
Olmasa, inanılmaz bir perişanlık
Yaşasa da, ayrılmak istemezmiş,
Alıp bu kitabı (İlkin kendi kendine öğrenmiş

Kitabın doğrularını) uzak köşelere
Çekilir, uzun sopasıyla kuma şekiller
Çizer, böylelikle çoğu zaman avunur
Ve üzüntüsünü neredeyse unuturmuş:
İşte böyle (Aynı sebepler benzer sonuçları
Doğurur, dışarıdan onca farklı görünen
Şeyler isabetle karşılaştırılabilirse.)
Böyleydi işte benim durumum da,
Ve hep böyle olacak ozanlar.
Çekimi müthiştir bu soyutlamaların,
Resimlerle meşgul, kendine musallat
Bir akıl için ve özellikle çekiciydi benim için
Öyle zarif bir şekilde kurulan duru sentez;
Hatta bir oyuncaktan, hadi akıllı bir oyuncaktan,
Farklı bir şey değilmiş gibi göründüğü
Anlarda bile: Gerçekte olduğu şey değil de.
Bağımsız bir dünya, saf zekâdan yaratılmış.

Bu tür düşünceleri, korkarım, o vakitler
Kendi kudretimle üretmiyordum –
Tanrı'nın ve içsel yetilerimin
Birer lütfuydular bana.
Ve yarım bırakmamak için o günlerin
Hikâyesini, şunları da ekleyelim,
Efkârlı havalar, kasvetli bir göğü seven
Melankoli krizleri, üzüntülü günler,
Uğultulu rüzgârlar, şafaktan ziyade
Akşamın alacakaranlığı, bahardan ziyade
Güz; esasen kendi seçimim olan değerli,
Şatafatlı bir efkâr ve gençliğin kendinden
Fazla hoşnut hali, gereksizce.
– Bu şekilde harcanan saatlere bir de
Büyüleyen Tembellik'i söyleyen ozanın deyişiyle,
"İyi huylu aylaklık" tarafından çalınan
Saatleri ekle ve üniversite hayatımın
Bir haritasına bak – görevin gerektirdiğinden

Çok çok daha gevşek, ya da
Görevi filan bırakıp bir yana, tesadüfi
Olaylardan ve hatta nankörlük olmasın ama,
Bambaşka bir yerde boy atmış gibi.
Ama neden sığınayım bu mazerete? –hata,
Benimdi, tekrar ediyorum, suçlu bendim.

Yazın sanat eserlerini ya da güzelliğiyle meşhur
Yerleri keşfe çıktığımda, mavi suları romantik
Dovedale'in sivri kayaları arasından akan
O dereciğin boyunda dolaştım,
Yorkshire'ın vadilerini ya da kendi bölgemin
Saklı yollarını gördüm ve bu tür gezintiler
Sırasında hazların hazzını yaşama
Şansına erdim, öğlen ortasında bir başka şafak
Ey Dostum, uzun zamandır senin için de
Değerli olan o tek kız kardeşin varlığıyla,
Geri gelmesiyle kutsanmıştım,[5]
Onca zamandır ayrı kaldıktan sonra, bana
İlk kez verilen bir armağan gibiydi. Emont'un
Şu ana kadar şarkımda anılmayan birçok
Kıyısı ve yüksek ağaçların ortasında
Alçak görünen, o manastır kalesi, derenin yanında,
(Söylenenlere bakılırsa) Sidney tarafından ziyaret edilmiş,
Bizim Helvellyn ya da fırtınalı Cross-fell'imize bakıp
Kardeşlik sevgisinden aldığı ilhamla Arcadia'sının
Bazı bölümlerini yazmış olabilir orada;
– O nehir ve o ufalanan kuleler gördüler bizi yan yana
Tırmanıp kırık bir merdivenin kıvrımlarını,
Çatlamış bir duvar boyunca titreyen bacaklarla
Emekledikten sonra, güvenlik içinde bakarken
Gotik bir pencerenin açıklığından ve tek bir akılla
Zengin bir ödül devşirirken uzayıp giden manzaradan,
Sabahın ışığıyla daha bir güzel ya da mor şafakla;

5 Annesinin ölümünden sonra ağabeyinden ayrı büyütülen Dorothy, Wordswroth'ün yanına geliyor.

Ya da en az bunun kadar hoşumuza giden,
Uzanıp bir mazgalın üstüne, çimen öbeklerinden
Ve çan çiçeklerinin rüzgâra saldıkları
En zayıf fısıltıları yakalarken,
Öğlen güneşi amansızca hükmederken ovalarda.

Bir başka kız daha vardı o mevsime mutluluk katan[6]
Sonra da bana, coşkulu genç görünüşüyle
Ve yumuşak başlılığıyla, ilk hoşa giden;
O öteki ruh, Coleridge! Şimdi bize bunca yakın,
İkimizin de saygı duyduğu o yumuşak, sırdaş kalp.
Bütün o civardaki patikalar ve tarlalar üstüne,
Yaban gülleriyle süslü dar sokaklar boyunca,
Ve gölgeli korular ve Sınır Fenerinin üstüne,
Boş havuzlarla dolu boş arazilere ve çıplak
Tepedeki sıradan kayalar üstüne saçılmış aşk vardı
Mutluluğun ruhu ve gençliğin altın parıltısı.
Ey Dost! seni görmemiştik daha o zaman
Yine de bir güç abanıyor hafızama, aklım karışıyor
Ve seni alıp oraya dikiyorum.[7]
Şimdi çok uzaklara gittin sağlık nedeniyle,
Daha yumuşak esintiler arayarak – melankoli illeti!
Ama bizimlesin, geçmişte, şimdide,
Gelecek zamanlarda bizimle:
Hiçbir üzüntü, hiçbir dert, umutsuzluk,
Bitkinlik, yılgınlık, keder,
Hiçbir ayrılığı tanımaz bizim gibi sevenler.
Çabuk gel! Paylaş bizimle mutluluğunu,
Yeniden kazandığın gücünü,
Neşemiz her gün ulaşsın sana;
Paylaş bizimle taze ruhlarını, Etesia'nın rüzgârlarından,[8]
Hoş düşüncelerden doğmuş olsun ya da.

6 Dorothy'nin yakın arkadaşı ve Wordsworth'ün sonradan evleneceği Mary Hutchinson.
7 Coleridge ve Wordsworth sekiz yıl sonra bir araya geleceklerdir.
8 Akdeniz rüzgârları.

Ben de bir gezgin oldum, ama heyhat!
Ne kadar farklı oluyor farklı kişilerin kaderi.
Birbirlerinden haberdar olmasalar da, birçok
Farklı elementle beslenip büyümüşler gibi,
Nihayetinde aynı öğretiye meyledecek
Şekilde yaratılmışız, birer ruh ikizi gibi,
Aynı hazları aramaya, sağlığımız,
Mutluluğumuz aynı. Bu anlatı boyunca,
Yoksa daha önce biterdi, hiç unutmadım
Kimin için yazdığımı, doğuşunu, büyümesini
Nezaketin, sadeliğin, gerçeğin,
Coşkulu sevmenin, kendi kendine
Yeten, huzur dolu, masum günleri taçlandıran.
Nehirleri, kırları, ormanları sana anlatıyorum
Dostum! Sen ki daha formalı
Bir çocukken koca şehrin derinlerinde,
O devasa binanın, okulunun ve evinin,
Kurşun kaplı damına sırt üstü yatar,
Göklerde gezinen bulutları seyrederdin;
Ya da bundan bıkınca gözlerini kapayıp
İçinin ışığında uzun sürgünlüğün sırasında
Yıldan yıla gittikçe daha uzak görünen
Ağaçlarını, çayırlarını, deresini görürdün
Memleketinin. Ne de unutabilirim,
Anlatımın bu son bölümünde,
Öğrenciliğimin sona erip okulun gölgeliklerinden
Ayrılalı fazla olmamıştı ki yolun oraya düştü.
Londra'nın kalbinden, oradaki manastırlardan
Geldin ve oturdun çalışkan yaratılışlı
Bir öğrenci olarak. Sonrasında ne fırtınalı
Günler başladı. Ah! Söylemesi zor,[9]
Şartların kolayca değişmesiyle birçok
Sıkıntıdan kurtulabileceğini, sonsuza dek solan

9 Coleridge üniversiteye bir ödül alarak başlar, okulun en parlak öğrencisidir fakat sonradan politikaya bulaşır, diploma alamadan ayrılır, borçlanır, intihardan söz etmeye başlar, kaçmakiçin orduya yazılırvs.

umutların yeşerebilecek olduğunu düşünmek.
versite günlerime yaptığım bu ziyaret boyunca
ümün önündeydi hep senin sonraki ziyaretin,
ıayıp durdum zaman ve olaylarla
:ukların iskambil kâğıtlarıyla oynadığı gibi
la ahşap ve taştan evi yapılıp bitse dahi
ı zevkine göre ve hayal gücünün yettiğince
iden ve yeniden inşa etmesi gibi bir yetişkinin,
ık başında. Seni düşündüm, bilgini,
hteşem akıcılığını konuşmanın ve gençliğinin
n gücünü ve gösterişli halini,
maşık düşüncelerini, öğrenciler arasında
aşılması güç çabaları,
onik biçimlerin ideal geçidini,
ımlu ya da uyumsuz şeylerden oluşan,
nelerin adlarından,
iatın yaşayan resimlerinden men edilmiş
aklın kendi yarattığı gıdalar,
ıdi içinde bir dünya olmaya zorlanan
Yücelik, sevgi ve güzelliğe duyduğu susuzluğun
ansızca eline düşmüş bir aklın.
ız başıma değil, Ah! Elbette yalnız
yürekle seyretmemeliydim
am ışığının solmasını
ıa gibi Cam'in sessiz sularında:
şılaşmış olsaydık o erken zamanda bile,
ıyorum ki benim daha olgun yaşım,
ıa ağırbaşlı halim, daha istikrarlı sesim,
ştirici etkisiyle yatıştırır ya da
'ardı gençliğini tüketen perişanlığı.
a sen bu nafile hayıflanmaları utandıracak,
e muzaffer adımlarla geçip gittin ki,
lesi bir dertlenme bir insanın kalbinde yer etmiş
zayıf düşünce olurdu sağlığın da yerinde olsa.

Bir ara dolaşmalarımla ilgili
Bir kelime edeyim dedim şimdi
Çok daha geniş bir alanı kucaklar oldu anlatım,
Daha canlı bir umutla.

Üçüncü yaz bizi özgürlüğe kavuşturunca,
Dağcı genç bir arkadaşım,
Benim arzumu paylaşmakta gecikmeyerek
Kapıp geldi asasını ve hemen yan yana
Uzaktaki Alplere doğru yola koyulduk.
– Bu önceden hiç gidilmemiş yol epey farklı
Olacaktı okuldaki çalışmalardan ve onların
Önceden belirli ödüllerinden; doğrusu
Planı yaparken içim tamamen rahat değildi benim de,
Kaygıları, uyarıları her an aklımdaydı
Dünyadaki varlığıma değer verenlerin.[10]
Ama Tabiat ele geçirmişti o sıra aklımı,
Ve yüce şekiller, yakalayarak genç bir imgelemi,
Bir ayrıcalık vermişti alışılmadık umutlara.
Uluslar arası ilişkilerin herhangi sakin bir çağında
Sarardı elbette yüreğimi benzer bir arzu;
Ama Avrupa, o vakitler, kaynayıp taşıyordu,
Fransa altın saatlerin zirvesindeydi
Ve görünüşe bakılırsa insan doğası
Yeniden doğuyordu.

Fazla bir malzeme almamıştık yanımıza,
Yalnızca birkaç kısa bakış attık
Kendi ülkemizin beyaz kayalıklarına
Uzaklaşan tekneden ve şansına,
O büyük ulusal günün arifesinde Calaise'te[11]
Karaya çıktık; orada berbat bir şehirde
Ve başka birkaçında da gördük
Bir yüzün nasıl ışıdığını birinin sevinci

10 Ailesininhiçbir üyesine çıkacağı yolculuktan sözetmemişti.
11 14 Temmuz 1790'da Bastil'in düşmesi tüm Fransa'da kutlanıyordu.

Milyonlarla paylaşılınca. Oradan kuzeye
Doğru çevirdik yüzümüzü, doğrudan küçük
Köyler, kasabalar arasından. O festivalin
Artıkları vardı her yerde, zafer taklarında ve
Pencere önlerinde kurumaya bırakılmış çiçekler.
Ana caddelerden ve bir keresinde ardı ardına
Üç gün zahmetli yolculuğumuzu kısaltan
Patikalardan geçtik, ücra köyler arasından
Yürüdük ve iyilikle kutsanmışlığın her yere
Bir koku gibi serpilmiş olduğunu gördük,
Bölgede el değmedik köşe bırakmamışken bahar.
Seyrek yapraklarıyla karaağaçlar
Kilometreler boyu sıra sıra dizilmiş,
Büyük krallığın devasa yollarında
Hışırdayıp duruyorlardı biz yürüdükçe,
Biz ilerledikçe daha da yakınlaşıyorlardı.
Ne tatlı, böyle bir zamanda her yerde
Böylesine bir coşku varken, gençliğin
Baharında, bir ozanın yumuşak melankolisi ve
Kibirli hüzün duygusunu beslemek,
Onları sallayan rüzgârın kaprislerine göre
Değişen titreşimlerin sesiyle; bir kere
Sonra defalarca, evsiz kaldığımız
Bir akşam, yıldızların altında
Özgürlük danslarını gördük
Ve karanlığın geç saatlerinde açık havada
Beceriyle uzatılan dansları, ak saçlı izleyiciler
Nefeslerini tüketse de ayıplaya ayıplaya.

Tepelerin altından –
Burgundy'nin üzüm bağlarıyla kaplı tepeleri
Ve yamaçlarının altından, yumuşak huylu Saone'un
Göğsü üzerinde kayıp gittik akan dereyle.
Tez ayaklı Rhone! Üzerine binip görkemli bir kolaylıkla
Kocaman taşların arasından döne kıvrıla
Geçtiğimiz kanatlar sendin. Büyülü bir gösteri

Sundu bu ormanlar, çiftlikler ve
Meyve bahçeleri, tek tek evler ve
Pusmuş duran kasabalar, birbiri ardına,
Gösterişli ve derin vadiler! Yalnız bir çift
Yabancı olarak yol aldık, gün bitene değin,
Özgürlüğüne kavuşan bir grup mutlu insanla birlikte,
Bir şen kafile, esas olarak başkentlerinde
Tanrı'nın gözü önünde yapılan büyük
Evlenme töreninden dönen konuklarla.[12]
Arı gibi kaynaşıyordular, rengârenk
Ve şendiler arılar gibi; kimisi
Coşkuyla böbürlenerek,
Çekip kılıçlarını sallıyordu
Sanki küstah havayla savaşır gibi.
Bu gururlu kalabalıkla birlikte karaya çıktık –
Onlarla yedik akşam yemeğimizi,
Eskiden İbrahim'e gelen meleklerin
Karşılandığı şekilde karşılandık.
Yemek yenince, içkilerle ruhumuz hafif,
Aklımız rahat, bir işaret üzerine
Kalktık, halka yapıp ele ele dans
Ettik masanın çevresinde;
Bütün kalpler açıktı, bütün diller
Dostluğu ve neşeyi şakıyordu yüksek sesle;
Fransa'da saygı gören bir ismi taşıyorduk,
İngiliz ismini ve misafirsever bir şekilde
Şerefimize kadeh kaldırdılar, yol açıcıları
Olarak şanlı bir davada; dans ederek[13]
Dönüp durduk daha masanın etrafında.
Bu neşeli dostlarla beraber, şafak söker sökmez
Devam ettik yolculuğumuza. Manastırın çanları
Ne hoş çınlıyordu toy kulaklarımıza;
Sessizlik içinde hızla akan nehir,

12 Kralve Halkın evliliği.

13 Katolik Kral İkinci James'in tahttan indirilmesi ve kralın yetkilerinin sınırlanmasına Fransızlar "Şanlı Devrim" olarak gıptayla bakıyorlardı.

Ve her havalanan ya da alçalan halka
Bir huzur duygusu veriyordu, dokunarak kalbe
Aralıklarla, etrafımızı saran gürültülü
Kalabalık arasında. Bu mutlu gruba veda
Edip yan yana iki yaya, usul adımlarla
İlerledik ve güneş iki kez batmadan
Gördük Chartruse Manastırını ve orada
Mola verdik müthiş bir sessizliğin ortasında:
Evet, çünkü o sıra bile tıpkı
Yüreğe işleyen bir huzur mekânı
Olarak görünüyordu bize o çok ünlü bölge,
Gözümüze çarpmış olsa da, kutsal
Eve doğru yürürken, ışıldayan
Silahlar ve bir grup isyankâr adam
İçerideki masumları kovmakla,
Ve ayrıca harap etmekle görevli
Uzun zamandır görülebilir
Bir sessizlik ve süreğen bir sükûn
İçindeki şeylerin hayaletimsi varlıklarına
Cisim veren o sosyal yapıyı.
– "Uzatma, uzatma günahkâr ellerini!" – Bu ses
Tabiatındı, Alplerdeki tahtının altından geliyordu;
O zaman duydum onu ve sanki şimdi de duyuyorum –
"Sakın bu hürmetsiz davranıştan, yok olur her şey,
Bırak bu tek tapınak yaşasın, yer yüzündeki bu
Tek nokta sonsuzluğa adansın!"
Deyip sustu fakat St Bruno'nun çamları[14]
Karanlık başlarını sallarken suskun değillerdi. –
Ve aşağıda, birçok yatakta, kardeş dereleri
Mırıldanıyordu Yaşamın ve Ölümün,[15]
Böylece çatışan tutkuların baskısı altında
Yanıt verdi kalbim; "Yaşasın devrimcinin
Coşkusu! Zafer ve Umut yeni doğmuş özgürlüğün
Olsun! Selam olsun Zaman'ın yeni projelerine!

14 Chartusian mezhebinin ve manastırın kurucusu.
15 Manastırın altındaki iki nehirbu isimlerle anılıyordu.

Adalet'in elindeki ayırt edici kılıç, çık ortaya
Ve ışı, siz arıtan alevler, tırmanın
Kibrin en yüksek kulelerine,
Kızgın soluğuyla güçlenip Tanrı'nın.
Ama ah! Eğer geçmiş ve gelecek insana ait
Bilginin yüce ruhunu taşıyan iki uyumlu
Kanatsa, o gizemli salonları kayırın,
Çünkü oralarda gölgelikli kayaların arasındaki
Kapılardan atılacak bir adım çok gerilerde
Bırakır hayatın hilekâr böbürlenmelerini,
Yerine tövbekar gözyaşlarını ve titreşen umutları
Koyar – Tanrı'nın duru görüşü önünde
Eşit kılmak için kralla köylüyü: Kefareti
Ödensin evin, ruhani hizmetkârlarıyla, duyuya
Karşı elde edilen zaferin hatırına,
Saat başı kazanılan iman ve
Tanrı'nın paylaştığı Gerçeğe yaslanan, düşünen akılla,
Sakince muzaffer; daha gösterişsiz
Bir iddiası hatırına o hayali itkinin,
Bu görkemli sellerden gelen, şu parıltılı
Kayalıkların ötesinden, yeryüzünün
Değişmeden kalmış şekilleri, bir çok dünyaların,
Mavi göklerin saf halkı, ölümün yakışmadığı,
İnsanlar yaşadıkça yaşayacak olan
Ormanlardan gelen.
Düşünmek, ummak, ibadet etmek, hissetmek,
Mücadele, sarsıntıyla kaybolmak kendi içinde,
Bomboş uçurumdan beden gözleriyle bakmak,
Ve avunmak için."
O zamandan beri az mı arzuladım ah dostum!
Sıkıntıları ya da huzuru paylaşmanı, dünyevi
Kaygılardan uzak, içten bir hürmetle
Adımlarken biz bu loş manastırları,
Kuruldukları günden o saate kadar
Kısıtlamasız ve düşünmeyen insanların varlığına
Yabancı olan. Dışarıda, nasıl da içini açıyor

İnsanın geniş çimenlerde güneş!
Vallombre ormanlarına girince
Ruhumuzu karanlıkla doyurduk; oradan çıkıp
Gözlerimizi yukarı dikerek, gördük ki
Eğilen gökyüzünün değişik yerlerinde
İsa'nın haçı dimdik duruyor,
Sanki meleklerin eliyle dikilmiş gibi,
Bin fırtınanın hürmet ettiği anıt;
Yine de güvende değil silip süpüren
Bir devlet kasırgasına karşı.[16]

Niyetim o renkli yolculuğu adım adım
Anlatmak değil.
Askeri intikal hızında yapılmış bir yolculuktu,
Ve dünya değiştiriyordu resimlerini ve biçimlerini
Gözümüzün önünde, gökte bulutların değiştiği hızla.
Bir günden öbür güne, sabah erken vakitten
Akşam geç saatlere, tepelerden vadilere indik,
Vadilerden tepelere tırmandık –
Bir kasabadan öbürüne sürüklendik,
On dört haftalık bir kovalamacada
Heveskar avcılardık, alıcı kuşlar
Kadar gayretli, ya da uygun rüzgârı yakalamış
Bir gemi gibiydik; kırlarda hoş
Koyaklardan geçtik, baştan çıkarıcı vadilerden,
Onları selamlayıp çabucak ayrıldık, daha
Selamımızın pırıltısı solmadan.
Ah! Yazık, ders almadan, boyun eğmeden,
Hayrete düşmeden, aklın ilk günlerdeki erdemine,[17]
Ve arzu ve iradenin katıksız sadeliğine ermeden
Seyredebilen bir gence, bu hallerinden memnun
(Zorluklar içinde, tehlikeler ortasında da olsa
Mevsime göre) günlük işlerinden hoşnut,
Ya da değilse bile, kanaatkar,

16 Civardaki sarp kayalıkların üzerine dikilmiş bugün dahi görülebilen haçlar.
17 Adem'le Havva'nın yada eski peygamberlerin erdemi.

Şafağın kayalardaki şen çağrısıyla birlikte
(Ah! Elbette ruhu aydınlatan ışıltılar eşliğinde)
Çalışmaya başlayıp, akşamın gölgesiyle
Dinlenmeye çekilen bu sakin insanların yurtlarını.

Pekâlâ durup etrafı seyredebilir bir yabancı da,
Güm güm vuran bir yürekle, yeşil bir kuytuda,
Gördüğüm derin sığınakların bu ilkinde,
Taze çimenler üstüne ve nehir boyuna
Ekilmiş çadırlar ya da Kızılderili kulübeleri
Gibi duran, çıplak ahşap evlerin hükmettiği
Eskilerden kalma bu sessiz vadide.

Tam o gün,
Çıplak bir sırttan ayrıca ilk kez
Mont Blanc'ın zirvesini peçesiz gördük,
Ve hayıflandık artık var olamayacak, yaşayan bir
Düşünceye el koydu diye ruhsuz bir resim, gözlerimizde.
Aşağılarda enfes Chamouny
Vadisi uzayıp gidiyordu, neyse ki hemen sonra
Dilsiz çavlanları ve buzdan dereleriyle devasa
Dalgalardan hareketsiz bir silsile,
Beş nehir genişliğinde, engin; fazlasıyla
Avuttu bu üzüntümüzü ve tekrar
Barıştırdı bizi gerçeklerle; orada
Minik kuşlar şakır yapraklar arasından,
Kartal göklere tırmanır,
Ötede sarı balyalarını bağlar rençber,
Genç kız ot yığınlarını yayar güneşte.
Kış iyi eğitimli bir aslan gibi
Yürüyüp iner bu ara, dağlardan,
Oynaşmak için evlerin aralarındaki
Çiçek tarhlarında.

Bu geniş alanda gördüğümüz
Ya da duyduğumuz her şey
Beynimiz ya da kalbimizin
Körpe durumuna uygundu. Gözlerimizin
Önünde böyle bir kitap varken okumayıp ne
Yapabilirdik gerçek kardeşlik derslerini,
İnsan aklının yalın ve evrensel mantığını,
Doğrusunu gençlerin ve yaşlıların.
Ne de yan yana yürürken olsun,
Herkes kendi havasında bir başına olsun,
Alabilirdik kendimizi dalgınca kurduğumuz
Düşlere ve masallara kapılmaktan:
Zevk için bürünülen keder ve cilalı efkâr;
Söğüt dallarından çelenk ve cenaze
Çiçeklerinin ağırbaşlı demeti,
O yüce yalnızlıklar arasından,
Hüzün Hanımefendinin resmî bahçesinden
Derlenmişler, tat katıyorlardı pek çok
Düşünceli saatimize.

Yine de içimde, bu yumuşak lükslerle
Karışan katı bir ruh hali vardı, bir gayrete
Susamışlık alttan alta tamamen doyurulamayan.
Ve o kaynaktan ne kadar farklı
Bir hüzün doğardı. Bir örnekle anlatayım.
Vallais'ten dönüp Simplon'un dik ve taşlı
Yolunu tırmanırken, bir katır kervanının
Peşinden, hep birlikte öğlen yemeği yedikleri
Bir mola yerine vardık. Hemen ayaklanıp yürüdü
Rehberimiz; bir süre oyalandık, ardından,
Yokuş aşağı başladık inmeye çiğnenmiş yoldan,
Çağıltılı bir derenin kıyısına varıp orada
Kesiliveren; şimdi görülebilen tek yol
Akıntının öteki kıyısından başlayıp
Heybetli bir dağa tırmanmaya açık bir davet
Gibi duruyordu. Kısa bir gecikmenin ardından

Geçerek köprüsüz dereyi, koyulduk o yola,
Bir heves, başladık tırmanmaya,
Bir endişe kaplayana kadar içimizi,
Önceden çıkan arkadaşlarımıza yetişemedik diye.
Neyse ki şansımıza, her dakika şüpheye
Şüphe katarken, bir köylüye rastladık
Ve ilk şaşırdığımız yere inersek
Bulacağımızı öğrendik yolu ondan, zaten derenin
Taşlı kanalı boyu biraz gidince, işte oradaydı
Tutmamız gereken yol, apaçık,
İnip gidecektik yokuş aşağı derenin akıntısıyla.
Bunları duymak bizi üzüyor, inanmak istemiyorduk,
Çünkü hâlâ bulutları gösteren umutlarımız vardı,
Tekrar tekrar sorguladık adamı
Fakat köylünün dudaklarından cevap olarak
Çıkan her kelimenin sonu, anlıyorduk ki,
Şuraya varıyordu: – *Alpleri geçmiştik.*

Hayal Gücü – insan dilinin zavallı yetersizliği
Nedeniyle böyle adlandıralım,
O müthiş Güç, havalandı aklımın uçurumundan,
Kaynağı belirsiz bir duman gibi ansızın
Yalnız bir yolcuyu sarıveren. Kaybolmuştum,
Hiçbir çaba göstermeden kalakalmıştım öyle,
Fakat bilinçli ruhuma diyebilirim şimdi, –
"Tanıyorum zaferini:" duyunun ışığı söndüğünde
Bir çakımda görünmez dünyayı
Gözler önüne seren böyle bir güçte
Yatar ululuk, orada barınır; ister genç olalım
İster ihtiyar olalım, kaderimiz, varlığımızın özü
Ve evi, sonsuzladır ve sadece orada;
Umutladır, asla ölmeyen umutla,
Çaba, beklenti ve arzu,
Ve hep gerçekleşmek üzere olan bir şeyle.[18]
Böyle bayraklar altında militan, ruh

18 Wordsworth için gerçek değerbaşarı değil heves etmekti, olmak değil oluşum hali.

Ganimet aramaz, yiğitliğine gölge düşürecek
Ivır zıvır için çaba harcamaz,
Kendi içinde mükemmel ve kendi kendinin ödülü
Olan düşüncelerle kutsanmıştır o,
Kendi içinde güçlü ve onu saran güzellik içinde,
Mısır ovasını bereketli kılmak için Habeşistan'ın
Bulutlarından yağan yağmurlarla kabaran
Görkemli suları gibi Nilin.

Bu köylünün verdiği bilgilerden kaynaklanan
Melankolik hava çabucak dağıldı. Hızla indik,
Ve kaçırdığımız yarı yapılı yolu izleyerek
Dar bir yara girdik. Yol ve dere yoldaştılar
Bu kasvetli boğazda ve onlarla birlikte saatlerce
İlerledik biz de yavaş adımlarla.
Çürüyen, asla çürümeyecek olan ormanların
Akıl almaz yükseklikleri, yer yer patlayan şelaleler,
Ve dar geçit boyu her dönemeçte birbiriyle çarpışan
Rüzgârlar, şaşkın ve yılgın, açık mavi gökten
Boşalan sağanaklar, kulaklarımızın dibinde
Mırıldanan kayalar, içinde bir ses varmış gibi konuşan
Yol kıyısındaki çiseleyen kara kayalıklar,
Kuduran derenin mide bulandıran,
Baş döndüren görünüşü, zincirlerinden boşanan
Bulutlar ve göklerin mekânı,
Uğultu ve huzur, karanlık ve ışık –
Hepsi tek bir aklın işleri gibiydiler, aynı yüzün
Hatları, tek bir ağacın üstündeki çiçekler,
Büyük Kıyametin alametleri,
Sonsuzluğun harfleri ve sembolleri,
Evvel ve son ve ortada ve sonsuz olan.

O gece vadide kıyısı boyunca yürüdüğümüz
Hızlı derenin bir şelaleden yuvarlandıktan sonra şiştiği
Bir noktada tek başına duran bir evde konakladık;
Gereksiz genişlikte ürpertici bir ev,

Geniş, havadar odalarıyla, suların sesiyle sağır
Ve dilsiz, melankolik bir şekilde
Masum uykuyu hüzünle yatırmıştı
Yorgun kemikler arasına.

Erkenden kalkıp yolumuza devam ettik,
Dere kılavuzumuzdu, öğlen olmadan gürül gürül
Bir nehre dönüşmüştü, geniş ve derin
Sessiz görkemi içinde girdaplar yaratarak akan,
Komşu dağların yanı sıra ve uzak dağlarla
Onların karlı başlarının önünden
Aka kıvrıla böyle bir ziyaretçi için
Uygun bir yer olan. Taa Locarno Gölü'ne.
Locarno! Gökyüzü kadar geniş,
Nasıl olup da ayrılıp geliyorsun şiirsel yüreğe,
Ve seriliyorsun hafızanın güneşi altına;
Ve Como! Dünyanın kendine sakladığı hazine,
Derinde, Habeşistan'ın en ücrasında saklanmış gibi.
Senden söz ettim, kestane ormanlarından,
Kara gözlü kızların yetiştirdiği mısır tarlalarından;
Senin geniş uçurumlarından,
Asmalarla örtülü patikalardan evden eve,
Kasabadan kasabaya uzanan,
Onları birbirine bağlayan tek bağ; yürüyüşler
Kilometrelerce, manastır sokaklarından,
Müzik yoksa sessizliğin hüküm sürdüğü:
Henüz şiir bilmeyen bir gençken
O saatin yoğun tutkusuyla, sana övgüler
Düzmeye çalışırdım; ne de sana yaklaşabilirim
Şimdi daha uyumlu bir şarkıyla selamlamadan,
İçinde tabiatın, öğrenilmiş sanatla kusursuzlaşan
Tınılarının kesintisiz aktığı bir şarkıyla.
Bir meltem ya da güneş ışığı gibi
Durmaksızın geçtim senin bölgenden; ama
Güzelliğin benimle kaldı, şekil ve renklerin
Hoş bir uyumu, edilgen, ama o

Uysallıkları içinde nerdeyse erdem ya da iyilik
Kadar, aşk kadar tatlı; ya da cömert bir davranışın
Hatırlanması, saf düşüncenin en uysal
Ziyaretleri kadar, tüm neşenin kaynağı Tanrı'ya
Teşekkür edilirken dindarca, sessiz bir kutsamayla;
Kendisi bu sonuncu kadar tatlı.

Bu zevk dolu patikalardan ilerledik,
İki gün boyunca, görerek Gölü,
Alplerin arasında yayılıp, daha kararlı
Bir kişiliğe bürünen.
İkinci gece uyanıp uykudan,
Sistemini o zaman çözemediğimiz kilise saatinin
Saat başı vuruşlarını yanlış değerlendirerek,
Ay ışığında kalktık, sabah yakındır diye,
Ve bu arada, epeyce net seçilen bir keçi yolundan
Nehrin kıvrılan kıyısı boyunca gittik,
Önceden olduğu gibi, mutlak bir sessizliğe
Çekilmiş manzarayı görecektik. Gravedona
Kasabasından bu umutla ayrıldık;
Ama hemen sonra kaybolup yoğun
Ormanlar arasında, bir taşın üzerine oturduk,
Sabahı beklemeye.

Açık bir alandı ve çok aşağılardaki
Huysuz suya bakıyordu, üzerinde ayın
Mat kızıl bir resmi düşmüş olan,
Huzursuz bir yılan gibi şekil değiştirip duran.
Saatlerce oturduk, gece
Bir cadı tarafından büyülenmiş midir diye
Merak ederek. Nihayet yorgun bedenlerimizi
Serip uzandık kayanın üzerine, fakat uyuyamadık,
Sanki öğlen vaktinde gibi bir gürültüyle
Ormanı dolduran böceklerin ısırmasından;
Tanımadığımız kuşların çığlıklarından;
Dışarıdan gelen ışıktan daha çok

Kendi boyutları ve karanlıkla belirgin olan
Dağlar yüzünden; bulutların soluksuz akışı;
Duyulamaz bir sesle birbirinden epeyce ayrılmış
Vakitleri bildiren saat; derelerin sesi
Ve bazen çok yakından gelen hışırtılar,
Bize bir an bile rahat vermeyen;
Ve son olarak, önümüz sıra batan, ama
Hala yukarıda gökte olan ay yüzünden –
Gıdaımız bunlardı; böyle bir yaz gecesi
İzledi Como Gölüne ve etrafındaki her şeyin üzerine
En güzel, en yumuşak, en mutlu etkilerini
Yağdıran o bir çift altın günü.

Ama burada kesip elveda demeliyim,
Her biri yepyeni bir görünüm sunan günlere,
Ya da denenmemiş maceralarla yüklü,
Ta ki sonbaharda atıştırmaya başlayan kar
Yorulmak bilmeyen adımlarımızı durdurana kadar.
Sadece şunu söyleyeyim veda niyetine,
Boş bir gönenmeyle, övgü olsun diye abartılı
Karşılaştırmalarla, sonsuzca fakir olmak pahasına
Bir anlığına zengin olarak, çöküp yerlere kapanarak
Akıl hiçbir şey değilmişçesine, dış şekillerin cimri
Bir kiracısı gibi durmadık hiç o muhteşem bölgede.
Bu koca Şarkının başında yazılı, kalbim böyle
Bir tapınakta bambaşka bir ibadet yapmalıydı.
Nihayet, ne gördüm, duydum ya da hissettiysem
Bir derenin akıp karışması gibiydi benzer bir dereye;
Ruhun akışıyla bitişik bir rüzgâr, yolculuğumu hızlandırmaya;
Kendi gücünün seviyesine göre, yüceye ya da güzele,
– İlki için doğrudan ama ikincisi için daha dolaylı yoldan –
Yöneltilmiş her ses ve her görünüm
Beni esasen daha dolambaçlı ama gökler tarafından
Belirlenen yere mutlaka tam zamanında
Erişecek olan bu yan yollara getirdi.[19]

19 Alpleri tırmanma tecrübesi onu sonunda yüce ve güzel duygusuna getiriyor.

Ah en sevgili Dostum! Şen şakrak
Bir zamandı; muzaffer bakışlar bütün gözlerin
Ortak diliydi o zamanlar; sanki bir uykudan
Uyanmış gibi selamlıyordu uluslar gerçekleşen
Büyük umutlarını: Savaş borusu ruhu kıpırdatan
Bir sesti gerçekten, tomurcuklanan bir ormanda
Bir karakuşun ötüşüydü.
Oradan ayrıldığımızda, yakın komşularının
Kaderine seviniyordu İsviçre.
Hac yolculuğumuzu kısaltırken,
Evin çok da uzağından olmayan bir yerde,
Özgürlük yolunda savaş için heyecanlı
Brabant ordularıyla karşılaştık,[20]
Henüz toydum, sosyal hayatı tanımıyordum,
Ve bu olup bitenlere uzaktan bakıyordum;
Duyuyor, görüyor, hissediyor, etkileniyor fakat
Yakın bir ilgi duymuyordum; aralarında
Bir kuşun havada hareket etmesi gibi
Geziniyordum, ya da avının peşindeki,
Kendine uygun yemi arayan bir balık gibi;
O mutluluğu istemiyordum, böyle bir yardıma
İhtiyacım yoktu; sürekli canlı Evren,
Nereye yüzümü dönsem seriyordu önüme
Güzelliklerini ve katıksız gençliğin
Özgür ruhu çağırıyordu her mevsimde
Yeni hazlarla, hepsini ayaklarımın etrafına
Serpiştiriyordu gün ışığı gibi yeşil kırlarda.

20 Kral II. Leopold tarafından bastırılan kısa ömürlü Belçika kuvvetleri.

YEDİNCİ KİTAP

Londra'da Kalış

Altı uçarı yıl geçip gitti (Hayat veren rüzgâr
Selamlayalı beni şehrin surlarından çıkarken)
Başlayalı bu şiir için neşeli girişe: Yüksek sesle
Söyledim şarkımı, engellenemez bir coşkuyla,
Kısa ömürlü vecd ile, boşalıvermesi gibi
Bir sağanağın kara bir buluttan, Scafell'in
Yamaçlarından aşağıya doğru akıp
Yitmek üzere. Ama kısa süre sonra
(İlham Perisi böyle istedi) daha yavaş
Bir dere koptu, gücü azalmadan
Aktı bir zaman, sonra yıllarca durdu;
Bir daha duyulmadı son bereketli zamana kadar.
Sevgili Dost! Yabancı topraklara gidiyor olmanın
Verdiği hüznü dağıtan o kendine güven
Yok artık; çok yavaş ilerliyor sana söz verdiğim iş.[1]
Koca bir yaz dinlendim, kısmen bir tatil
İstediğimden ve kısmen harici sebeplerden.
Ama dün, gün batımından sonra
Ev içinde, loş bir ışık altında oturuyorken bile,
Bir nar bülbülleri korosunun yakınlarda
Bir yerden şakımasını duydum,
– Uzak ormanlardan Kış'ın gönderdiği

1 Wordsworth Coleridge'in yanında götürmesi için şiiri beş kitapta bitirebilmeyi umuyordu.

İlahiler, sanatsal ve ruha deva,
Duyurmak için sert efendinin asık yüzlü
Kuzey'den ayrılarak alışılmış yolculuğuna çıktığını.
Bu somut duyurudan kaynaklanan mutluluk,
Farkında olmadan, beni de etkiledi
Ve kulak vererek, fısıltıyla dedim ki:
"Evet, şen koristler, sizlerle ben el ele
Vereceğiz ve birlikte şakıyacağız aldırmadan
Uğultulu rüzgârlara." Ardından,
Akşamın gölgeleri derinleşirken, yürüdüm
Ve bir ateş böceği gördüm, henüz kurumamış
Bir öbek çimenin koyu gölgesi altında,
Işıl ışıl, gür bir ormandan görülen
Lambası gibi bir münzevinin. Burada sessizlik
En azından eskiden sesin etkilediği kadar
Etkiledi beni; yazın çocuğu, oyalanan,
Işıyan, tek başına, ıssız tepelerdeki dilsiz böcek
Bir görevle yollanmış gibiydi kapımda şakıyan
Kış Korosuyla ve yıl boyunca şefkati
Ve sevgiyi solumuştu.

Dün gecenin sıcak duyguları bu sabaha taştı,
Ve gözde ormanım koyu dallarını
Gün ışığında sallayıp, kuvvetli rüzgârı
Görünür kılmak ister gibi, içimde kendininkilere
Benzer çalkantılar uyandırıyor, ozanın uğraşına
Dost bir ruh, ki şimdi canlanmış bir umutla
Devam edeceğiz bu uğraşa, çekinmeden,
Önümüzde uzanan daha uysal tartışmadan,
Aktarılması gereken.

O geziden döndükten sonra hemen
Sonsuza dek veda ettim cüppeli öğrencilerin
Korunaklı sıralarına, salonuna ve bahçesine
Ayak basmadım bir daha o ayrıcalıklı mekânın,
Memnuniyetle kurdum göçebe çadırımı
Toplumun çitsiz bölgelerine.

Fakat ne tür bir hayat yaşayacağım konusunda
Kararsız olduğum ve arada çok az zamanım
Kaldığını gördüğümden, ilk iş, döndüm Londra'ya,[2]
Çok fazla umutlanmadan ve kölesi olmadan
Kişisel hırsın; yeterince temkinli ve kararlı olsam da
Uzaktım tehlikeli tutkulardan. Üç yıl geçip
Gitmişti, kalbimde ve ruhumda ilk hissettiğimden beri
Koca kasabanın varlığını ve adımlamıştım
Sonsuz caddelerini, gelip geçen bir yolcu.
Şimdi kalakalmıştım o insan kalabalığının
Arasında, hazzın sürekli olarak dönendiği
Ya da hayatın ve çalışmanın aynı şey olarak
Algılandığı yerde, bir aylağın yerini dolduruyordum;
Onu sahiplenecek bir evi olmasından epeyce hoşnut,
(Yuva değilmiş ne yazar?) neşe içinde yaşıyordum
Evden uzakta, kontrolsüz imgelemle kıpır kıpır
Ve bütün ilgilerim dışarılarda.

Bir zamanlar göklerdeki saraylara,
Romanslardaki cinler tarafından kurulmuş
Bahçelere dair anlatılan; ya da gerçek Roma tarihinin
Kahire, Babil, Persepolis tarihinin
Ciddiyetiyle sunulan; ya da hacıların aktardığı
Bilgiler üzerine kurulu Tatar bozkırlarında on
Aylık bir yolculuğun sonundaki altın şehirleri konu alan
Hikâyeler – sönük, çok sönük kalırdı,
Sevgi dolu içtenliğimle kurduğum Londra düşlerinden –
Esir ederdi beni neredeyse merak ve karanlık bir haz
Duygusu içinde. Çocukluk imgelemimin yayı
Beni normal sınırlarından öteye mi fırlattı
Anlamak zor; ama oğlan grubumuzda biri vardı,
Doğuştan topal, kader onu okuldan alıp
Londra'ya götürmüştü; şanslı ve kıskanılan bir yolcu!
Geri geldiğinde, kısa bir ayrılıktan sonra,
Merakla inceledim yüzünü ve kişiliğini, doğrusu hayal

2 Azzamanı olmasının nedeni ailesinin onun kiliseye girmesini istemesi

Kırıklığına uğradım, bakışında, havasında
Bir değişiklik bulamayınca o bölgeden getirilmiş,
Bir Peri ülkesinden gibi. Çok sorguladım onu;
Ve ağzından çıkan her kelime beklenmedik yanlış
Cevaplarıyla dinleyicisinin sorularıyla alay eden
Kafeste bir papağanınki kadar yavan geldi kulaklarıma.
İmgelemim (bir çocuğun kalbinde korku kadar
Sağlam yer etmiş olan diri Ruh)
Harika şeyler yaratmıştı eğleneyim diye.
Keşke şimdi hatırlayabilsem nasıl hayal ettiğimi
Taçlı piskoposları, kürkler içindeki Lordları, Kralı,
Kralın sarayını, ne son sırada, ne de daha az önemli
Biri olarak, Tanrı onu korusun! Meşhur Lord Major'ı:
Arkadaşsız ve düşünceli bir oğlan olarak
Bir taşın üzerine oturmuş, çanların anlaşılabilir
Müziğini dinleyen genç Whittington'da
Bir vakitler bir amaç değişikliği meydana
Getirene benzer hayaller,[3]
Hepsinden önemlisi, bir düşünce
Kurcalıyordu aklımı: Nasıl oluyor da insanlar,
Daha kapı komşularıyla, hani deriz ya, birer yabancı gibi
Yaşıyordu, öğrenmeden birbirlerinin isimlerini?

Ey kelimelerin muhteşem gücü, istediğimiz
Anlama bürünürler kolayca! Vauxhall ve Ranelagh![4]
Sonra yeşil ormanlarını duymuştum,
Yıldızları sönük kılan lambalar kalabalığını,
Sihirli havai fişeklerini, mükemmel hanımları,
Görkemli kubbeler altında dans ederek süzülen,
Ya da ruhların şarkılarını, cıvıl cıvıl, göklerde!
Ne de daha az bir iştahla belenmişti İmgelemim
Öteki sınıftan harikalar, kalıcı, gün ortası
Mucizeleriyle: Nehrin üzerindeki gurur verici köprü,
Aziz Pavlus'un baş döndüren burçları ve

3 Whittington kilise çanlarının onu Londra'ya dönmeye çağırdığını düşünmüştü.
4 Londra'nın eğlencebahçeleri.

Fısıltılı Mahzeni; Westminster'ın mezarları;[5]
Guildhall'un Devleri, Bedlam ve kapılara[6]
Oyulmuş deliler, ebediyen uzanmış; Heykeller –
Atlı adam – çiçekli bahçeleri süsleyen
Yaldızlı bir şaşaa içinde, geniş meydanlarda;
Abide ve o Kule Salonu, İngiltere'nin efendilerinin[7]
Atlarının üzerinde uzun bir sıra halinde dizilip
Durdukları, – en küçük bir kıpırtının kralın giydiği
Zırhta yansıdığı, muhteşem turnuva için
Ya da ölüm kalım mücadelesi için savaş alanında,
Bu cesur hayaller zamanı gelince ortadan kayboldu,
Yerine başkalarını bırakarak: Şimdiyse
Yaşayan sahneye bakıyordum; onu yakından
İnceliyordum; çoğu zaman, şiddetli
Hayal kırıklığıma rağmen, nazikçe boyun
Eğmekten hoşnut, anlaşmayla sahip
Olduğun bir şeyin vergisini öder gibi.

Ayağa kalk, ey devasa karınca yuvası,
Fazla meşgul bir dünyanın ovasında! Ak
Önümden ey sonsuz insan ve nesneler nehri!
Senin her günkü görüntün, çarpsın
Her yaştan yabancıyı
–Hayretle yüksek, hayranlıkla yüce–
Renklerin, ışıklar ve biçimlerin hızlı dansı;
Kulakları sağır edici gürültü; gelenler ve gidenler
Yüz yüze, art arda yüzlerce baş döndürücü şey;
Sıra sıra dükkân, harfler, yazılmış isimler,
Tüccarın bütün unvanları başlar üzerinde:
Orada evlerin ön cephesi, kapak sayfası gibi
Dev harflerle süslü yukarıdan aşağıya,
Kapıların üzerine yerleştirilmiş, koruyucu Azizler gibi;
Burada, alegorik biçimler, kadın erkek,

5 Mezarıniçindeakustik etkisiyle ünlüdehliz.
6 Hecüc ve Mecüc'ün oyma figürleri. Bedlam: Meşhur Londra akıl hastanesi.
7 1666'daki Londrayangının başladığı noktadadikilen taş abide.

Ya da heykelleri gerçek insanların, şövalyelerin,
Kralların, ya da amirallerin, Boyle, Shakespeare,
Newton, ya da zamanında meşhur olmuş
Bir şarlatan doktorun çekici başı.

Gürültü sürerken bu arada, sanki
Bir düşmandan kaçar gibi, aniden dönüp
Tenha bir köşeye sığınıyoruz, gürültülü rüzgârın
Ortasında korunaklı bir yer kadar sessiz!
Yavaşlayıp oradan, tenha arazilerden geçerek,
Ara sıra duyulan sesler ve gözümüze çarpan
Görüntüler içinden, yürüyoruz.
İşte bir acayiplikler gösterisi, etrafında
Çocuklar; bir başka caddede bir grup
Dans eden köpek; ya da sırtında yaşlı bir
Maymun çiftiyle bir deve; bir Savoyard
İlahi grubu; ya da tek başına, bir
İngiliz halk ozanı. Tabutlar kadar kasvetli
İç avlular, sonra, satıcı bir kadının çığlığıyla
(Ayrıca Londra'daki çığlıkların en tiz olanı)
Ürperen çirkin sokaklar sabırsız
Adımlarımıza dolaşabilir; bu labirentlerden
Geçirilerek, farkında olmadan,
Ayrıcalıklı ve bozulmamış bölgelere gelirsiniz,
Havadar mekânlarından çalışkan avukatların
Suları seyrettiği, yürüyüş yollarını ve yeşil
Bahçeleri.

Sonra tekrar kalabalık caddelerin içine,
Ta ki yavaş yavaş alçalan dalgayı takip ederek,
Daha geniş caddelerin kırlardan yolunu
Kaybetmiş esintileri getirdiği yarı tenha
Bir yere varana değin. Burada, sıra sıra türküler asılıdır
Penceresiz duvarlarda; dev boyutlu ilanlar,
Ta yukarıdan, insanın gözünün içine girerler,
Her renkte; koyu, daha da önemli olanlar

Az daha aşağıdadır; şu, en davetkâr başlıkla
Sunulmuş olan, belki üstü kapalı bir çağrı.
Yayalar için yapılmış, giderek genişleyen yolda
Başını kaldırıp bize bakan hatları sert ve güçlü,
Fazla çalışmaktan kızarmış bir yüz,
Her yerde görülebilecek biri;
Gezgin bir sakat, belden aşağısı kesik,
Kolları üzerinde yürüyen. Denizci üniforması
Giymiş bir başkası yatıyor boylu boyunca,
Bir takım pürüzsüz taşlar üzerine düzgün
Yazılmış harflerin yanı başında:
Hemşire burada, güneşlenmeyi seven Bekâr,
Aylak Asker ve Dadı, şehir dışına doğru
Edebiyle yürüyen.

Şimdi eve doğru, koyulan kalabalıkta,
Daha az göze çarpan tipler arasında,
Dilenen Çöpçü elinde şapkasıyla;[8]
Dikkatle kendine yol açarken,
Kafası üzerindeki birtakım bibloları,[9]
Düzelten İtalyan; kucağında bir sepet taşıyan
Yahudi; heybetli ve ağır ağır ilerleyen Türk,
Kolunun altında bir terlik balyasıyla!
Yeter bu kadar; – büyük kalabalığı epey inceledim,
Hem düşündüm bir yandan, aralarında
Her ırktan insanı gördüm, mutlu oldum,
Güneşin bahşettiği her renkten
Farklı vücut yapılarını, farklı yüzleri:
İsveçli, Rus; güleç yüzlü güneyden
Fransız ve İspanyol; uzak Amerika'dan
Avcı-Kızılderili; Faslı, Malayalı, Doğu Hint
Adalarının halkı, Tatar, Çinli ve
Beyaz muslin etekleriyle zenci kadınlar.

8 Yolların çok çamurlu olduğu ve hanımların uzun elbiseler giydikleri dönemlerde yolları temizleme işinde çalışan kimseler.

9 Muhtemelen Meryem Ana ve azizlerin bibloları.

Zamanım olduğunda, o sıra, her gün,
Kapılar ardındaki görünümleri izledim, – her cins
Kuşu, hayvanı, dört bir yandan toplanıp getirilmiş
Tuhaf bitkileri; sonra, gerçeğin mutlak mevcudiyetini
Taklit eden o şekilleri; bir aynada gibi gösteren
Denizleri, karaları, dünyanın nasıl bir yer olduğunu
Ve üzerindekileri. Burada en incelmiş yöntemlerle
En saf amaçlara hizmet eden en karmaşık sanattan
Bahsetmiyorum, taklitleri kastediyorum,
İnsanoğlunun zayıflıklarını ve sezgilerini
Açıkça itiraf ederek hevesle yapılan.[10]
İster ressam tüm ufku resmetmekten
Daha aşağısına razı olmayan tutkulu becerisiyle
Etkili biçimde, melekler ya da ısmarlanmış
Periler gibi, bizi yüksek bir kuleye çivilesin,
Ya da denizde bir gemiye, aşağıda, yukarıda,
Arkada ve önde uzayıp giden canlı bir dünya
Ya da canlı gibi duran bir taklitle;
İster daha mekanik sanatçı hassas oranlarda
Minyatür bir modelini yapsın ahşap ya da kilden,
Renklerin karışımından da destek alarak,
Meşhur yerlerin ya da nesnelerin, –
Aziz Petrus Kilisesi'ni ya da daha büyük bir hırsla,
Mikroskobik boyutta, Roma'nın kendisini;
Ya da, şansımıza kırlardan özel bir köşeyi, –
Tivoli Şelalerini ve o uçurumun ta tepesinde
Ufalanan Sibyl Tapınağını! her bir ağacı,
Evi, ya da kulübeyi, arazi boyunca kayaların
Arasına saklanmış; otları, taşları, küçük çizikleri,
Oraya giden bir yolcunun görebileceği her şeyi.

Ve bu sessiz ve hareketsiz sergilere,
Daha geniş açılı olanları, yaşayan insanların,
Müziğin, değişen pantomim gösterilerinin,

10 18. yüzyılın sonuna doğru moda olan manzara resimleri gibi temsiller. Karmaşık sanat: Yaratılış

Çekiciliğini artırdığı diğerlerini de ekleyelim.
İsmini anmaya çekinmeli miyim? Seviye
Olarak bunların en alt sırada ve en
Mütevazı, fakat kendine has güzelliklerle süslü
Olanı, yarı taşralı Sadler's Well idi. O vakitler[11]
Hoşgörüsüz olsam da, kendileri mutlu olmadıkça
Gençlerin gösterdikleri tepki gibi, burada
Çok kere alıp yerimi, izledim (kızarak belki
Ama kat kat telafisiyle) devleri, cüceleri,
Palyaçoları, sihirbazları, akrobatları, pantomimcileri,
Kalabalığın gürültüsü içinde sergiledikleri hünerlerini.
Ne de kaba Tabiatın cahil kafalarda işleyişini görmek
Bayağı bir zevkti; inancın kanunlarını ve
İlerleyişini görmek; bu yolda inatçı da olsak,[12]
Ne hevesle yol alırız orada ve ne kadar uzağa gideriz!
Mesela sahnede Dev-öldüren kahraman Jack i görmek:
Hey! Giyinir karanlığı; yürür sahneye
Ve yaratır mucizelerini, ölümlü gözlerden gizli,
'Ayın boş mağarasında yaptığı gibi!'
Koyu yanılgı! Nasıl meydana getirilir?
Sırtındaki giysi ölüm kadar siyah,
Göğsünde alev alev "Görünmez" kelimesi.

Buradaydı ayrıca "Zamanın biçimleri ve izleri"
Kaba, cesur, sanatın genç döneminde Yunan
Komedyasının sergilediği gibi; yaşayan insanların
Dramaları ve hâlâ sıcak, canlı olanı biteni
Yakın geçmişin; bir deniz savaşı, gemi kazası,
Ya da kulaktan kulağa değişmiş ve büyümüş
Ünlenerek, son günlerde cesur kardeşliğin
Sergilediği gibi, o hafif mekân için fazla ciddi
Bir konu – Yani, ey uzaklardaki Dost! kendi

11 Sadler's Wells şehirden uzak olması nedeniyle tiyatrolara uygulanan kısıtlama ve kontrollerden muaftı.

12 Süreçler: Sonradan Coleridge'in "inanmazlığın askıya alınması" şeklinde ifade edeceği sanatsal yanılsama.

Toprağımızdan alınmış bir hikâye,
–Buttermere'li Kız,– Ve nasıl, erdemli bir eşe
Sadakatsizlik yaparak, ahlaksız adam, gelip kur yapmış
Dağların saf kızına, onunla evlenmiş aşk ve evlilik
Bağıyla açık açık alay eder gibi.
Bu sözler sana, dünya o kızın adıyla
Çalkalanmadan evvel, onu handa hizmet ederken
İlk gördüğümüz zamanı hatırlatmalı,
İkimiz de etkilenmiştik yanımıza yaklaştığında,
Ya da geri çekildiğinde, onun mütevazı bakışından,
Eşsiz zarafetteki tavırlarından.
O zamandan beri ilgiyle izledik onu, –
Nezaketini gözledik, haklı düşüncelerini, hassas
Utangaçlığını, sabrını ve övgülerle bozulmamış
– Herkesin ilgisiyle içten içe acı çeken
Uysal bir ruhun üstüne düşen düşmanca bir ışık –
Mütevazılığını aklının.

Anılara bu övgüden sonra konuma dönüyordum ki
İç içe geçmiş birçok farklı biçimde
–Yürümemiz gereken yolda karşılaştığım biçimler–
Senin resmin belirdi yine, Buttermere'li Kız!
Doğduğu ve büyüdüğü topraklarda huzur
İçinde yaşıyor; kirlerden uzak, sükûnet
İçinde yaşıyor, endişesiz: Dağ kilisesinin
Yanında, toprakta uyuyor taze bebeği,
Buraya korunaksız bir yerden getirilmiş
Bir kuzu kadar korkusuz, küçük bir kayaya
Benzer öbek altında dinleniyor fırtınalar kudururken.
Mutlular ikisi de – Anne ve çocuk!–
Bu duygular kendi içinde önemsiz,
Ancak nadiren öyle görünüyor gençliğimizin
Saf anlarını düşündüğümde, henüz öğrenmemişken
Alışıp hafifsemeyi dünyadaki suçları ve üzüntüleri.
Bu basit günler şimdi konum;
Ve akılda kalan görünümlerden en öne çıkanının
Merkezinde bir Oğlan oturuyor,

Anlaşılır konuşmayı becereli daha altı ay olmuş
Hareketli bir oğlan; – bir annenin boynuna sarılmış
Çocukların en güzeli, ya da babanın gururla seyrettiği.
Yanında da annesi, uzun boyu, iri kara gözleriyle
Dikkati çeken, yavrusunun yanında dikiliyor;
Ama yanaklarında sahte renkler, yakınlarındaki
Her eşyanın üstüne cömertçe serpiştirilmiş
Sahne parıltılarıyla son derece uyumlu. Oğlan
Tüm onu seyredenlerin gururu ve mutluluğu
Olagelmiş nereye gitseler; ama bu
Onun bir yabancı olduğunu düşündürüyor
Bulutlardan yere serpilmiş.
Bir bebekte olması gerektiğinden daha fazla
Bir canlılık elinde kolunda, yanakları yaz gülü,
Taze açmış – esintili dağ eteklerinde ya da
Korunaklı bir vadide Tabiatın armağanlarından
Nasibini olanca almış bir çocuk, bir kulübede.
Tahta bir zemin üzerine oturtulmuş,
Geniş tiyatrodaki minik sahnesi,
Etrafına birtakım içecekler konmuş,
Ve yine etrafını sarmış tesadüfen orada
Bulunan seyirciler, çoğu çapkın erkekler
Ve ahlaksız kadınlar, içkiler ısmarlanan, okşanan;
Yiyor içiyor, meyvelerle, bardaklarla oynuyor,
Yeminler kahkahalar ve açık saçık konuşmalar
Uçuşuyor dört yanında, yağmurdan sonra
Yarışan kuşların şarkıları gibi. Anne
Hafızada solup gidiyor şimdi, ama görüyorum
Sevimli oğlanı o zaman gördüğüm gibi,
Zavallı ve yapmacık neşe içinde olanlar arasında,
Ateşin üzerinden saçında bir tek tel alazlanmadan
Yürüyüp geçen biri gibi görüyorum onu.
Kara ve garez dolu suçlamalar üstüne mırıldanılan
Afsunlar, büyüler son verdi, bazılarının inandığı gibi,
Büyümelerin en narinine.
Ah – ne bambaşka bir ruhla dua ederdim

Bu güzel çocuk, Tabiat sevgisinin özel
Önceliğiyle daima kalsın diye çocukluğunda!
Ama evrensel yüküyle yuvarlanıp gitti dalga,
Ve bu pırıltılı masum, Mary! isimsiz bebeğinin,
Dağ kilisesinin yanında, huzurla uyuduğu yere,
Kıskançlık içinde bakacağı zamana kadar yaşayabilirdi.

Dört çabuk yıl ancak geçmişti ki
Yeşil tepelerimizden güneye doğru giderken
Hayatımda ilk kez, bir kadının lanet
Okuduğunu duydum –
Kadını olduğu gibi gördüm, utanç verici
Bir duruma, kötülüğün insafına terk edilmiş halde;
Titredim çünkü birdenbire bir engel konmuştu sanki,
İnsanı insanlıktan ayıran, insan ırkını ikiye bölen,
Aynı dış görünüşü korurken hâlâ. Bu sahne
Endişeye saldı aklımı ve yoğun düşüncelere.
Sonraki yıllar bu görüntüye daha yumuşak
Bir hüzün kattı, saf, kederi paylaşma duyguları,
Birey için ve onun ruh güzelliğinin yitişi için
Duyulan üzüntü; daha ileri gitmedim,
İstemedim de o zaman; doğrusu,
Hüznüm orada durdurdu beni.

Fakat şimdi biraz sakinleşmeliyim, tartışmamıza
Devam etmek için. Yeterince konuşup belirttik
Yalnızca eğlencenin arandığı yerde gözlenen
Gerçek hayattaki sıradan olayların
Nasıl ağır bastığını, ya da
Kovduğunu planlanmış olaylarını ve ölçülü
Biçili tutkularını sahnenin,
Gücünün doruğunda Siddons[13] oynuyor olsa bile.
Yine de tiyatro en büyük zevkimdi;
O yaldızlar, şamdanlar, boyalı duvarlar,
Ve bütün sıradan dekoru sahnenin,

13 (1755-1831) Dönemin en ünlü aktrisi.

Ölü değildiler, zevk dalgası çekilmişken,
Fakat hemen dönmek üzere yine
Sahnenin sürekli değişen figürleriyle,
Ciddi ya da neşeli: İster güzel bir hanım
Tüm ışıltısıyla yürüyor olsun balta girmemiş
Bir ormanın derinlerinde, bulutları yaran ay gibi;
İster gelişi borularla duyurulan kral görünsün
Bütün görkemiyle, etrafında bir dolu avanesi,
Bayrakları, sayısız muhafız;
Ya da Esir götürülüyor olsun otlar arasından,
İnce kelepçelerini şıngırdatarak; ya da hoplayıp
Zıplayan, havayı tırmalayan bir kız,
Ya da mırıldanan bir adam,
Korkuluk gibi bir ihtiyar, kötürümlüğün
İğreti tutturulmuş paçavraları içinde yürüsün
Topallayarak, elinde bastonuyla vurarak ara sıra,
Sert tahtalara, onca yılın yükü altındaki birinin
Yerini belli eden sesler çıkarmalarını sağlayarak.
Ama şuna ne demeli! Kahkaha, gülüş,
Surat buruşturma birbiri ardına gelen oyuncu
Numaraları, hepsi kabul edildi, en önemsizleri bile,
Tarifsiz bir hoşnutlukla. Gece boyu gösteri ve
Her kıyı köşeyi ne büyük bir hevesle
Ve müthiş bağrış çağrışlarıyla dolduran,
Yoğun izleyici kalabalığı arasında,
Akıl bir bu yana dönüyordu, bir o yana!
– Oyunbaz ve dikkatli, tetikte, oynaşan bir kedi
Eniği gibi, rüzgârlar dönenirken etrafında,
Saman çöpleri ve hışırtılı yapraklarla.
Büyüleyen ve tatlı çağ!
Neredeyse romantik, araya giren yılların
Ne kadar kısa, arasından bakınca! Çünkü o zaman
Elbet azımsanmayacak bir ilerleme yapılmışsa da
Kutsal ve yüce düşünce konusunda,
Masum, çocuksu bir yenilik pırıltısı
Devam edip geldi bu gibi manzaralar karşısında;

Eski zamanlardan devralınan eğlence.
Bir kasaba tiyatrosunda – o gurur verici kullanım
İçin kaba bir ahırdan bozma, şansına, bir de
Bir yaz akşamı duvardaki çatlaktan beklenmedik
Şekilde bir gün ışığı sızıyorsa, yalnızca
Nerede olduğunu düşünmek bile çok daha
Mutlu ederdi beni düşünmekten bir aşk
Hikâyesinde göz kamaştıran gün ışığı altında
Bakılmaması gereken işleriyle meşgul
Cinlerle dolu bir mağaraya
Çıkmasından yolumun.

Şu anda bizi alıkoyan mesele yeterince yüce
Ya da iddialı görünmeyebilir çoklarına,
Ama küçümsemeyeceklerdir içlerine bakıp
Gözleyenler hayatın tükenmeye mahkûm
Saatlerini birbirine bağlayan bağları;
Ve hafıza ile düşünceyi var edip
Ayakta tutan sahne dekorlarını.
En azından daha mağrur
Bir yüz taşıyan daha yüce konular
Selamlıyor bizi; ama bunları düşününce, eriyip
Gittiğini hissediyorum içimdeki hayal gücünün;
Hatta uyudu, trajik acılar kalbimi
Fazlasıyla ezerken bile; iç çekişlerim
Ve göz yaşlarım arasında uyudu ,
Gençliğin gebe mevsiminde bile.
Çünkü en büyük tutkularla dolup taşsam da
Ve sahnedeki tüm değişiklikleri hemen kabullensem,
Fırtına beynin varoşlarının ötesine geçemiyordu;
Şu zamanlar hariç: davranışları ve yüzleri
Temsil eden gerçekler, ozanın dünyasında uyumla
Dolaşan ruhların yeniden vücut bulmuş halleri,
İdeal görkemlerine ulaştıklarında,
Ya da tezatların gücünün çağrısıyla
Fark etmeye zorladığında beni, tek bir bakışla sanki ,

Biçim verdiğim ve vermediğim, gördüğüm
Ve görmediğim şeyleri,
Kudretli Shakespeare'in sayfalarını kapatıp
Düşünmeye daldığım zamanlar yalnız başıma.[14]

Bu sözde eğlenceleri bırakıp, daha ciddi,
Ama en azından gençlerin gözünde,
Onlara adlarının tersine
Başka şeylere geçelim;
Avukatların mahkemedeki laf kalabalıklarına,
Kürklü hakimlerin önünde,
Ya da o senatörlerin, o dilbazların, hayranlık
Ve kıskançlık uyandırarak gösterilerini
Sergiledikleri o büyük sahne. Ah! çarpan yürek,
Ayağa kalktığında en gözde olanlarından biri,
Adına çocukluktan beri aşina olduğumuz, sık sık
Kulağa çalınan, Redfordlar, Glosterlar, Salisburyler
Gibi eskilerden, beşinci Harry'nin sözünü ettiği.
Susun! Şşşş! Bu boş konuşan biri değil, kısa erimli
Bir zekâ değil, bir dakikalık ıkına sıkıla kekelemek değil,
Hayır! Hatip, genç Aurora gibi arabasına koştu saatleri:[15]
Üç kat hoş geldiniz Efendim! Böyle bir ihtişamla
Tutuşan bir yola bakmaktan nasıl yorulabilir sabır!
Herkes büyülenir, hayrete düşer,
O bir romans kahramanı gibi üfleyip gitmektedir
Hiç susmayan borusunu;
Kelimeler kelimeleri izler, fikirler fikirleri,
Ne hafıza, ne mantık! ta ki aşkın, insanüstü
Ezgisi tekdüze olana kadar genç birinin kulağında dahi.

14 Paradoksal olarak asıl yüce duygusu tiyatro sahnesinde sergilenenlerin aslında bir oyunun parçası oldukları bilindiğinde uyanıyor.

15 Şafak tanrıçası Aurora denizin üzerinden arabasıyla görünür.

Burke[16]'ün dehası!
Böbürlenen rehberlerine güvenlerini yitirmeye başlamış,
Zeki ve şaşırmış adamların, daha bilge olmak isteyen[17]
Bilgelerin (kendilerinden geçerek) şimdi suskun,
Şimdi soğuk mezarında sonsuza kadar suskun,
Belagatli dilinden neler kaptığını anlatmakta
Aldatıcı harikalar yüzünden baştan çıktığı için
Yavaş kalan bu kalemi bağışla.
Gözümün önünde şimdi, – yaşlı ama diri
O yaşında – geyik boynuzu gibi dalları,
Korudaki genç kardeşlerini daha da hayran bırakarak,
Alnından fışkıran bir meşe ağacı gibi
Dimdik duruyor. Ama kimileri – o uyarır,
İtham eder, saldırırken saçmalığın daniskası
Soyut haklar üzerine inşa edilmiş bütün sistemlere;
Zamanın kutsadığı Kurumları ve Kanunları
Savunurken o, Geleneğin değerli kıldığı[18]
Sosyal bağların hayati önemini vurgulayıp
Şiddetle küçümseyerek havaya uçururken
Türedi Teoriyi ve insanın içine doğduğu
Doğal sözleşmenin üzerinde ısrar ederken –[19]
Kimileri –kısaca diyelim sapkın bir güruh–
Mırıldanıyor (Gerçeğe karşı nefret vardır
Gerçek sevgisinin olmadığı yerde)
Korkuyla tiremesi gibi rüzgârların
Aelion mağarasında efendilerinin zinciri
Yaktıkça canlarını. Zamanın karnı şişkindi[20]
Uğursuz değişimlerle, gece çöktü mü şiddetli
Mücadeleleri kışkırtan ve kara tutku bulutlarını
Havalandıran; ama unutulmaz anlar giriyordu araya,
Bilgelik, Jove'un kafasından doğan tanrıça gibi,

16 Edmund Burke devrimin amansız bir eleştiricisiydi.
17 Wordsworth'ün de dahil olduğu şaşkınlar grubu. Ama başlarda Wordsworth'ün devrime inancı tamdı.
18 Wordsworth topluma olan inancı nedeniyle Burke'ün bu yönüne daima ilgi duymuştu.
19 Krala ya da geçmişteyapılan anayasaya bağlılık.
20 Rüzgârların tanrısı Aelous onlarıbir mağarada zincirli tutuyordu.

Göz kamaştırıcı kelimelerle donanmış olarak göründüğünde[21]
Şaşırtarak Synod'u. Mümkün mü, bir genç, üstelik
Eski hikâyeleri okumuş biri, göğsü klasik belagatle
Kabaran biri, oturup bakabilir, dinleyebilir mi
Minnettar olmadan ya da ilham almadan?
Vaaz kürsüsünden yapılan konuşmalar da
Boşa gidiyor değildi. Hissedilmiyor değildi oradan
Yapılan uyarılar, hafife de alınmıyordu
Oradan seslenen, ruhu kurcalama gücüne sahip
Dillerin ifade ettiği korkunç gerçekler;
Fakat gereksiz gösteriş ağır basıyordu çok kere,
Uzun tiradlar dökülüyordu, ne kadar da yersizce!
Sevimli bir oğlan görüyordum, iki saat süren
Makyajdan çıkıp gelmiş, kürsüsüne
Tırmanıyor, meleksi bakışları yukarıda,
Ve etkileyici alçak bir tonla başlayan sesini
Bir menuetin sayısız labirentlerinde dolaştırıyor;
Ve zaman zaman pek zarif bir çukur
Şeklini veriyor ağzına, saklanan bir göz,
Minicik, neredeyse görünmez, sonra yeniden açıyor,
Aşkın bir sevinç yayarak oradan, kusursuz.
Bu sırada Evangelistler, İşaya, Eyüp,
Musa, ve geçenlerde Habil'in Ölümü'nü
Kaleme alan kişi, Shakespeare ve dehası
Kasvetli bir konunun üzerine, ilham veren
Yıldızlar kadar kalın bir düşler tabakası
Serpiştiren ozan ve Ossian (Kuşkun olmasın,
Çıplak bir gerçektir bu) çağrılıp geliyorlar
Bol dereli Morven'den – ve her biri
Tek tek sırası geldikçe, süsler, çiçekler
Doluyorlar, tutsak aldığı sürüsünü yönetip
Yönlendirmesinde tüm ovaların gururu
Bu çobana yardım eden hitabet asasına.[22]

21 Aklı temsil eden Athena Zeus'un kafasından tamamen silahla donamış olarak doğar. Synod: Meclis

22 Hitabet başkalarının yazılarından derlenmiş çiçeklerle süslü çobanın değneği olarak sunuluyor.

Sadece önemli birkaç işarete bakıyor,
Binlercesini bir kenara bırakıyorum, salonda,
Avluda, tiyatroda, dini toplantıda, dükkânda,
Halka açık ya da özel odada, parkta, caddede,
Her biri kendi kaidesi üzerinde sevgiyle yetiştirilmiş
Hayranlık duyulmayı bekleyen binlerceyi. Aptallık,
Kötülük, davranışlarda, yüz ifadesinde,
Elbiselerde aşırılık ve bütün o tuhaf olma çabası,
Kulaklar için yalanlar, yalanlar her duyu için –
Bunların ve girdikleri her şeklin bir sonu yok.
Fark edilmeye aday bu şeyler, oldukları yerde
Bulunmaktan ne kadar hoşnutsalar da,
Onların peşinden koşmadım, ne de pek değer verdim,
Kendi kendime gizlice övünmedim de onları çabuk
Meraklı bir gözle okudum diye; fakat sıradan şeyler
Olarak baktım hepsine, bugün, yarın hep
Olacak şeyler gibi, acil olmayan bir iş için
Yola çıkan biri nasıl bakarsa sahildeki kumlarda
Yayılan deniz kabuklarına ya da papatyalara
Haziran çayırlarını saran.

Fakat budalalık ve deliliğin tören geçişi
En rahat ettikleri yer sevgili mekânları, olsa da burası,
Serpilmişlerdir her yere,
Yabancısı değillerdir fakültelerin
En yontulmamış acemisinin bile.
Bense daha çok o şahsi görünümlerini not etmeyi
Ve hatırlamayı seçtim cesaretin, dürüstlüğün
Ya da gerçeğin ya da şefkatin, aykırılıkları nedeniyle
Daha etkileyici görünen.
Bir tanesini seçiyorum; bir Baba
–O kutsal adı taşıdığından!–
Onu açık bir meydanda, geniş çimenliği çevreleyen
Demir parmaklıkların gömülü olduğu alçak duvarın
Bir köşe taşının üzerinde otururken gördüm;
Orada hiç konuşmadan oturuyordu bu yalnız adam,

Dizlerinde hasta bir bebekle,
Güneşe ve temiz havaya çıkarmak istemiş olmalıydı.
Gelip geçenlerin ve benim bakışlarımıza hiç aldırış
Etmiyordu; ama adaleli kollarında (Usta, kollarını
Dirseklerine kadar sıvamıştı ve çalışma saatlerinden
Çalınmıştı bu dakika) tutuyordu çocuğu
Ve kapanarak üzerine hem güneşten,
Hem aramaya çıktığı açık havadan
Sakınır gibi, bakıyordu zavallı bebeğe
İfade edilemez bir sevgiyle.

Dağın başındaki kara fırtınanın belirgin kılması gibi
Vadideki güneş ışınını,
Aynı şekilde mayalanan o insan kitlesi
Ciddi bir arka plan ya da rölyef olarak hizmet eder
Şekilleri ya da nesneleri ön plana çıkarmaya,
Duygular ve düşünce açısından
İçlerindeki canlılık ya da güçten
Çoğunu alırlar oradan. Az mı karıştım
Kalabalıklar içine ve dedim kendi kendime
"Yanımdan geçen herkesin yüzü bir sır!"
Böyle baktım, ne de usandım bakmaktan,
Ne, nereye, ne zaman, nasılı düşünmenin
Baskısı altında, ta ki gözlerimin önünde
Şekiller ikincil görünümler halini alana kadar,
Hareketsiz dağların başı üzerinde ya da
Rüyalarda kayıp giderken görülenler gibi;
Ve bir keresinde, epey yol almışken böyle bir
Ruh halinde, bildik yolun çok ötesine
Geçerek kaybolduğumda değişken
Manzaranın içinde, birdenbire çarpıldım
(Pek de ender rastlanmayan bir şey)
Duvara sırtını vermiş, yüzü havaya bakan
Kör bir dilenci görünce;
Hikâyesini anlatan bir kâğıt asılıydı göğsünde,
Nereden geldiğini ve kim olduğunu.

Haşmetli sular gibi başımı döndürdü bu görünüm,
Bu etiket tipik bir örneği gibi geldi
Kendimizi ya da evreni bilme sınırımızın;
Ve o kıpırtısız duran adamın şekline,
O sabit yüzüne ve görmeyen gözlerine
Sanki bir başka dünyadan sürgünmüş gibi baktım.

Harici şeylerin kaynağından beslense de,
Bunun gibi yapıları ruh esasen kendisi için
İnşa eder; farklı manzaralar vardır,
Eksiksiz, küçük bir iç yardımla vücudu ele geçirir,
– Geceyle gelen huzur, tabiatın içsel dinlenme
Anlarının derin ağırbaşlılığı,
İnsanoğlunun büyük gelgit hareketi durduğunda;
Yarının işleri, doğmamışın, gitmiş,
Mezarda gibi kilitli olanın; yerlerin ve göklerin
İç içe sükûnu, ay ışığı ve yıldızlar ve boş caddeler
Ve çöllerdeki gibi o seyrek sesler; kış akşamları
Geç saatlerde hayırsız yağmurlar şakır şakır
Yağarken, insanlar ortalıktayken daha,
Mutsuz bir kadının sesinden cılız bir selamlama[23]
Duyardık ara sıra, geçerken; kimse bakmaz,
Hiçbir şeye kulak verilmezken. Ama bunlar, korkarım,
Hatalı sınıflandırılıyor; olanlar, olmayanlar aklın
Tepkisine göre, ya da kalbin yavaş ya da anında
Hissetmesine göre onları. Şehrin yarısının
Tek bir tutku, intikam, öfke, korkuyla dolup
Çatlamak üzere olduğu zamanlara ne dersin, peki?
İnfazlara, alevler içindeki bir caddeye,
Kalabalıklara, isyanlara ya da kutlamalara?
Bu manzaralardan biri mesela, – o eski panayır,
Geçmişte insanların şehit edildiği yerde kurulan ve
Aziz Bartolomeus'un adını taşıyan; burada[24]

23 Bir fahişe.
24 Aziz Bartolomeus festivali, Wordsworth tarafından anarşinin sembolü olarak görülüyor.

Elimize eksiksiz olarak ulaşan bir eser görürüz,[25]
Dünyada bunu yapabilecek bir manzara varsa,
İnsanoğlunun bütün yaratıcı güçlerini gölgede bırakan!
İlham Perisinin yardımını isteyeceğiz bir kez,
O bizi ağırlayıp taşıyacak kanatlarıyla kalabalığın
Tehlikesi ve itiş kakışı üzerinden bir göstericinin
Sahnesine. Gözler ve kulaklar için nasıl bir şok! [26]
Nasıl bir kargaşa ve gürültü, barbarca ve cehennemi!
–Bir hayalet, rengi, hareketleri, şekli, görünümü,
Sesi iğrenç! Aşağıda, açık alan, geniş arazinin
Her bir köşesinde parıltılar, başlar kıpır kıpır;
Orta bölgede, yukarıda tıklım tıklım
Dimdik bakan resimler, duvar kâğıtları,
Mucizelerin dilsiz ilanları;
Sırıklarından sallanan geveze maymunlar,
Atlıkarıncalarında dönenen çocuklar;
Boyunlarını uzatıp gözlerini patlatarak birbirleriyle sesi
Çatlayana dek yarışan çığırtkanlar, gelgelciler,
Palyaçoya karşı palyaço, surat buruşturanlar,
Debelenen, çığlık atanlar, laterna çeviren, keman çalan,
Tuzluk şakırdatan, çaydanlığı davul yapan mı istersin
Trompette yanaklarını şişiren mi;
Zilli tefiyle gümüş tasmalı zenci, biniciler, akrobatlar,
Kadınlar, kızlar, oğlanlar,
Mavi pantolonlu, pembe yelekli, upuzun sorguçlu. –
Bütün taşınabilir harikalar dört köşe yedi bucaktan-
Albinolar, boyalı Kızılderililer, Cüceler.
Bilge At ve Okumuş Domuz, Taş Yiyici, Ateş Yutucu –
Devler, karnından konuşanlar, Görünmez Kız,
Konuşan ve patlak gözlerini oynatan büst,
Balmumundan heykeller, mekanik işler, [27]
Bütün harika icatları günümüz Merlin'lerinin,
Vahşi hayvanlar, Kukla gösterileri,

25 Hayal gücünün birşey eklemesi gerekmiyor.
26 Şimdi yukarıdan, geniş bir Londra manzarası sunacak.
27 Madam Tussaud'nun mumdan heykelleri.

Ne kadar alışılmadık, akla gelmez, sapkın şey varsa,
Tüm Hilkat Garibeleri, insanoğlunun
Prometevari düşünceleri, uyuzluğu, deliliği
Ve üstün marifetleri hepsi karışıp bir
Ucubeler Meclisi oluşturmuş.
Çadırlar ve kabinler bu arada, sanki her şey kocaman
Bir değirmenmiş gibi, kusuyorlar, her yandan
Doluştukça içine adamlar, kadınlar,
Üç yaşında çocuklar, bebeler kucakta.

Ey boş karmaşa!
Hiçbir yasası, hiçbir amacı ve sonu
Olmayan farklılıklarla eritilip tek bir kimliğe
İndirgenen bir ıvır zıvır girdabı içinde yaşayan
Binlerce binlerce oğlu için heybetli şehrin gerçek simgesi. –
En yüce akılların bile kölelik ettiği zulüm,
En güçlülerin bile kurtulamadığı!
Fakat gözü yorsa da, baş edilemez doğasıyla, resim,
Yılmadan bakan bir kişi için söz konusu değil bu,
En küçük şeylerde bile en yüce olanı sezebilen,
Parçaları parça olarak görebilen ama bütünlüğü
Gözden yitirmeyen biri için.
Bütün birikimler arasında bu, öncelikle çeşitli
Ve çok farklı alanlarda bir eğitim ister,
Çok büyük neşeyle geçtim bu yoldan da.
Dikkat fışkırır, kavrayış ve hatırlama çağıldar,
Her yerde Tanrı'nın işleriyle erken vakitte
Temasa geçmekten; özellikle sadelik ve gücün
En belirgin olarak görüldüğü yerlerde.
Ölümsüz ırmakların ve ormanların,
Sonsuz mesafelere uzanırken, nasıl heyecan
Verdiğini düşün gezgin Kızılderili'ye, çöl kumlarında:
Nasıl bir görkem hissettirir kendini, nasıl zengin
Bir güzellik gösterisi alır güneş yanığı
Arabın gözünü: Ve deniz nasıl
Oradan oraya sürer akıntılarını;

İnanılmaz büyüklüğe ulaştırır canlı sürülerini;
Yayılır ve yüzlerce bulut havalandırır – aynı şekilde
Güçleri ve görünümleri biçimlendirir insanoğlu için,
Yerleşik kurallarla, ruhun görüş ve arzularını,
Onlara asalet kazandırır. Eski tepelerin ölümsüz
Biçimlerinin de benzer bir gücü vardır;
Onların çehresinin değişken dilleri de
Az dürtükleyip uyandırmaz aklı
Ve ne kadar kalabalık olurlarsa olsun
Yardım eder düşüncelerin bir düzen ve ilişki
İçinde akmasına. Bunu – Gerçek mütevazılık
Konusunda haklı herhangi bir sınırlamayı
İhlal etmeden, şimdiye dek olduğu gibi
Serbestçe konuşursam, – bunu hissettim,
Londra'nın geniş coğrafyasında.
Tabiatın Ruhu üzerimdeydi orada;
Güzelliğin ve kalıcı hayatın ruhu ilhamını bağışladı,
Cılız dizeler ve renkler arasında, kendi kendini yok eden
Gelip geçici şeylerin akını arasında,
Huzuru ve soylu kılan Uyumu bağışladı.

SEKİZİNCİ KİTAP

Retrospekt – Tabiat Sevgisinin İnsan Sevgisine Götürmesi

Ne sesleri bunlar Hellvellyn
Tırmanarak hava katmanlarını,
Ta doruğuna ulaşan,
Sesleri daha duyulur kılan bir gücü mü var mesafenin?
Ne kalabalığı bu, kaplamışlar ilerideki merayı
Ya da dağılmışlar oraya buraya?
Kalabalık görünmesi normal sana, yalnız tepe!
Aslında küçük bir insan topluluğu, çobanlar,
Ekip biçenler, – erkenden bir araya gelmişler,
Kadınlar, çocuklarıyla.
Yer yer de bir yabancının yüzü.
Bir kır panayırındayız, – bir festival,
Bazen o yanda, bazen bu yanda,
Tüm vadilerinde kendi sessiz istirahati
İçinde, gördüğü gibi her yıl Helvellyn'in,[1]
Tabii, gözde mola yerlerinden okyanusa doğru
Taşındıysa bulutlar, ya da sis dağılıp
Açtıysa başının örtüsünü.
Bu ücra vadide yaşayan herkes için neşe
Dolu bir gün, memnuniyetle karşıladıkları:
Öğlen sıcağı basmadan ahırdan ya da kırlardan
Alınıp getirilir sığırlar, koyunlar ağıllara çekilir,

1 Grasmere festivali Bartolomeus festivaline paralel olarak sunuluyor.

Pazarlık başlar. Yeni sahibinin sesiyle huzursuzca
Başını eğer düve; sürüler yüksek sesle meler.
Çardak ne gezer? Orada burada bir iki
Tabure; topal bir adam ya da bir kör,
Biri dilenmeye gelmiş, müzik çalmaya biri;
Şu yanda ise her yılki gibi
Ta uzaklardan yine vaktinde gelmiş
Yaşlı bir kadın, kolunda bir çerçi sepeti,
İçinde kitaplar, resimler, taraklar,
Oradaysa ezber okuyan biri,[2]
Kuklalarının iplerini çekiştirip duruyor;
Ve birkaç yılda bir görünen daha kibirli
Bir yolcu, bir çığırtkan hekim, ya da hazinelerini[3]
Kapalı bir arabanın içinde muhafaza eden biri.
Ama içlerinde en şekeri, bu civardan tatlı mı tatlı
Bir kız, ekmek peşinde, onu görür de kim
Almaz ki sattıklarını? Babasının bahçesinden
Getirdiği kırmızı meyveleri
Gezdiriyor kalabalığın arasında, yeni işinden
Biraz hoşnut, biraz utanıyor, huzursuzca
Kızarıyor bu yüzden. Çocuklar zengin,
Çünkü bu gün yaşlılar da cömert, gençler gibi;
Bakınmak hoşuna gidiyorsa,
İhtiyar bir çift oturuyor gölgede yan yana,
Etrafı süzerlerken "Şen bir gülümseme
Gevşetmeye başlıyor bir alnı,
Geçmiş günler yeniden canlanıyor,
Ve geri geliyor tüm çocukluk anıları,
Soluk ama daha sakin, öğlen uykusundan
Akşam vakti uyanan birine ışıması gibi güneşin"[4]
Coşku ve neşe işte bu şekilde yayılıyor,
Gençlerden yaşlılara, yaşlılardan gençlere,
Ve payına düşeni almayan kalmıyor.

2 Kuklacıoyunun konuşmalarını ezberebiliyor.
3 Çığırtkan hekimler bir tabure üstüne çıkıp şaşmaz tedavilerinin reklamını yaparlardı.
4 Malvern Hills, Joseph Cottle.

– Çok geniş bir arazi onları çevreleyen,
Enfes bir yer: Yumuşak yeşil çimler
Üzerinde yürüyorlar: Ne kadar küçük
Görünüyorlar, kendileri ve uğraşları,
El verebilecekleri ya da engel olabilecekleri!
Acınası mutlak bir cılızlıkları var, minik
Bebekler gibi: Ama nasıl da büyükler!
Her şey onlara hizmet ettiğinden:
Sessiz kayalar üzerinde ışıyan sabah güneşi
Seviyor onları; yine onları seviyor şimdi
Yukarılardan bakan sessiz kayalar;
Dinlenen bulutlar, görülmez kaynaklarından
Şakıyan azgın dereler; ve yaşlı Helvellyn,
Bu günde sakin yüreklerini coşturan
Kaynaşmanın farkında olan.

Tabiat, o büyük şehrin insan ve eşya
Karmaşası arasında derin bir sevgiyle hissettim
Sana neleri borçlu olduğumu,
Sana ve kalbimin güzellik duyusuna
İlk kez açıldığı o huzurlu kırlara.
Çok daha güzel bir yol,
On bin ağaçlı o meşhur cennet bahçesinden[5]
Ya da Tatar hanedanının zevki için,
Binlerce insanın emeği ve şen tabiatın
Cömert yardımıyla yapılan
Gehol'ün eşsiz bahçelerinden;
(O heybetli surun ötesinde, hayali değil,
Çin'in o müthiş yükseltisinin)
Orada, en geniş imparatorluğun seçilmiş
Bir ikliminde gerçek kılarak
(Daha fazlası mümkün müdür sihirle?)
Bir rüyasını çiçekli kırların, üzerlerine serpiştirilmiş
Haz kubbeleriyle, gölgelikli vadileriyle doğu
Manastırları için, tapınaklarla taçlı güneşli tepeleri,

5 "On bin ağaçlı cennet bahçesi" Gehol bahçelerine Çinlilerin verdikleri isimdi.

Köprüleri, gondolları, kayaları, mağaraları,
Ve bol yapraklı korularıyla,
İtaatkâr renkleri birbiri içinde
Erimeyi öğrenmiş, kaybolmuş ve kaybolmak
Üzere, takip edilemeyecek kadar karmaşık
Bir kovalamaca içine girmiş; ya da
Tropik kuşların zengin tüylerindeki,
Hiç de uyumsuz olmayan bir zıtlıkla öne çıkan,
Güçlü ve görkemli bitişik renkler gibi;
Ve dağlar çepeçevre her şeyi kucaklayan;
Ve tüm arazi, sonsuzca zenginleştirilmiş,
Çağlayan, dökülen ya da uyuyan sularla.

Ama bundan daha da hoş benim büyüdüğüm
Cennet; Tabiatın ilkel hediyelerinden payını
Fazlasıyla almış ve her duyuya enfes
Bir şekilde hitap eden görerek güneşin ve göğün
Yağışların ve değişen mevsimlerin
Bir sadelik bulduğunu, güzellik ve kaçınılmaz zarafet.
Değerli bir çalışma arkadaşı
Bulduğunu özgür insanı, kendisi için çalışan insan, kendisi
Seçerek zamanını, yerini ve uğraşlarını;
İhtiyaçları, zevki, yaşadığı yere özel uğraşlar,
Kaygılar doğrultusunda, neşeyle yönlendirilen
Bireysel ya da sosyal hedeflere ve hâlâ ardı sıra
Gidilen, zorlamasız, hatta düşünülmeden

Evet, bu krallara layık gölgeliklere bir göz atış
Kendinden geçirebilirken bir çocuğu,
Böyle bir yerde yarım saatlik bir gezi
Bir görüntüler dansı bırakırken ardında,
Haftalar boyu rüyalarına girecek;
O zaman dahi, yeşil dünyanın ortak
Alanları ve barındırdıkları insanın sıradan ilgileri
İstisnasız, kalbe bağlanıyorlar gizlice,
Her biri öbürünün yardımıyla.

Benimse sevgim, akraba, dost ve oyun arkadaşlarımdan
İnsanoğlunun mutlak benliğine yöneldiğinde,
O belirgin şefkat, pınarlar arasından fışkırdı,
En çok orada bulunuyordu
Efendi tabiatın güzelliğini taçlandıran işleri
Uğraşları dikte ettiği yerde,
Ve beni ilk mutlu eden insanlar çobanlar oldu;
Satürn'ün hükmettiği Latin kırlarındaki gibi değil,[6]
– Hayatları sanatlar ve kurallarla öyle yoğrulmuştu ki
Bu geç zamanda bile çabalayıp duran bizlere
Altın çağın parlak bir geleneğini bıraktı –
Arkadya'nın ücra kalelerinde aralarında mutluluk
Bölüşür gibi değil, Yunan türküsünün anlattığı;
Ne de kötü kader sürdüğünde yuvadan yurttan,
Düşürüp yollarını Shakespeare'in dehasıyla birlikte
Arden'in vahşi ormanlarına, gün ışığı veya gölgede,
Zamanın sayısız saatlerinin en iyi
Meyvelerini toplaması gibi bir grup soylunun,
Phoibe çekmeden önce hain Ganymede için;
Ya da orada, dans ettikleri yerde şölenin
Kraliçesi ve Kralı, Perdita ve Florizel'in
Ne de Spenser'ın anlattığı gibi.
Doğrudur, duymuştum, (onun belki de gördüğünü)
Gün doğarken getirdiklerini kızların alıç dallarını
Ve caddeler boyu yürüdüklerini alaycı kafiyeleriyle
Şarkılarının, kapıları ardında uyuklayanları hedef alan;
Ayrıca duymuştum, hâlâ hatırlayanlardan,
Mayıs direği dansı yapanların hikâyelerini,
Ve çelenkleri, terasları, eşikleri, kilise sütununu
Süsleyen; delikanlıların, kızlarıyla birlikte,
Güneş doğmadan, yıllık alışkanlıklarıyla,
Yayıldığını akın akın, suyundan içmek için
Yatırlı kuyunun ve etrafına çelenkler asmak için.
Aşk yaşamaya devam eder; ama böyle bir amaç için

6 Yunan ve Latin pastoral şiirindeki edebi çobanlar değil. Latium (İtalya) uygarlığını Satürn'ün kurduğu düşünülüyordu.

Çiçekler büyümüyor artık:
Zamanlar fazla bilge, belki fazla kibirli,
Yitirdiler böyle hafif incelikleri ve kırsal gelenek
Görenekleri çocukluğumun baktığı,
Lüks olmayan ürünüydüler az ama gerekli
Olanla yetinen bir hayatın, ama güzellikler açısından zengin,
Hissedilen güzellikler. Fakat tehlike ve
Üzüntü görüntüleri, Korkunç Güçler ve Biçimler
Arasında acı çeken insan;
Bunu duydum ve hayal gücünü huzursuz
Edecek kadar gördüm; kendim muaf değildim
Tehlikelerden; ne de hikâyeler eksikti, –
Eski zaman tragedyaları, tuzaklar ve anlaşılmaz kaçışlar,
Kımıldatılamaz kayalar ve kesintisiz akan ırmaklar
Dolaştığım her yerde, konuşan anıtlarıydı bunların.

Sorunsuz hayatın sürüsü ve çobanı vardı eskiden,
Uzun baharlar ve ılık kışları, zarif Golesus'un
Kıyılarında; bir o kadar daha Adria'nın mersinli
Kıyılarına serpilmiş; sorunsuz hayatın çobanı,
Zaferlere ve kurban ayinlerine adanmış,
Pamuk gibi sürüsü vardı, zengin Clitumnus'un
Bozulamaz nehri üzerinde; keçi sürüsü
Sükûn içinde yaşardı sakin Lucretilis'in hoş eteklerinde
Ki orada görünmez tanrı Pan'ın flütü duyulurdu,
Koruyucu müziğiyle taşları titretirdi,
Tüm tehlikelerden uzak tutardı sürüyü.
O sıralar bir yetişkin olan ben,
Kırlar içinde koyunların otlayarak açtıkları
Bunlardan birine benzer bir yol gördüm,
İmgelemi coşturacak türden, daha az cömert,
Daha az sakin gökler altında olsa da:
Orada, Tabiat kendi zevki için bir haz alanı
Kurmuştu, epeyce geniş, düz bir çimenlik,
Ortasında korulardan adacıklar,
Etrafı bol ağaçlı tepelerle çevrili; ama ova sonsuzca

Uzanıyor, burada kocaman açılıyor, orada
Daha küçük göllere bölünüyor, çim yataklarına,
Ve girintili çıkıntılı, korunaklı vadilere, koylara,
Çoban özgürce dolaşır bu yerlerde, hasırdan bir kulübedir evi.
Baharla birlikte buraya gelir, yaz boyu
Kalır ve gün doğarken duyulabilir
Aşk notalarına ayarlı flütünün sesi,
Ya da uzaklarda çınlayan neşeli ıslığı.
Hiçbir köşesi ya da yolu olan bir geçidi
Yoktur bu geniş yerin ki anlattırmasın ziyaretçisine
Sırası geldiğinde, zahmetsiz mutluluklarını oradaki,
İşi kayın ağacından bir tas oymakken en fazla,
Kaynak ya da pınar için, gelip geçenler
Bulsun diye gönüllerince dolanırken
Kıvrılıp giden yolu üstünde.
Böyle tatlı bir hayatı gördüm bir anlık,
Bir zamanlar görkemli Goslar'ın hüzünlü
Duvarlarından başlayarak, kapılarına
Vardıktan sonra Hercynia ormanının
Dağlık kıyısının altından,
Doğuya, batıya ve kuzeye doğru yayılan
O geniş ova boyunca, yenilediğimde
Günlük yürüyüşümü. Ama selam size bataklıklar, dağlar,
Ve ıssız vadiler, selam size Atlantik'in sesini
Taşıyan uzun kanallar, doğup büyüdüğüm
Toprakların güçleri!
Kalbi daha da sıkı saran sizlere! Karlarınıza,
Ele avuca sığmaz derelerinize, ürkünç
Tenhalarıyla bir başına gezenleri korkutan
Rüzgârlarınıza! Orada çobanın görevi oturup gün boyu
Rüzgârları gözlemektir: Yaklaşmalarını sezip
Korunaklı bir kuytuya sürer sürüsünü,
Ve şuradaki müştemilattan zahmetli bir yükü
Taşıyıp sarp yollardan, her zamanki yemlerini
Bırakır orada donmuş karlar üstüne.
Ve baharın yüzünü göstermesiyle

Meralar hoplayıp zıplayan kuzularla dolunca,
Ve sürü havaların ısınmasıyla birlikte tırmanınca
Daha da yükseklere, işi gereği, onların
Gidişini gözetir istedikleri yoldan.
Bu nedenle sabahın köründe çıkar evinden,
Ve güneş yakıcı ışınlarıyla vurmaya
Başlar başlamaz, parıldayan bir kayanın
Üstüne oturup kahvaltısını eder köpeğiyle birlikte.
Alıştıkları üzere, bir nebzecik çaldıktan sonra
Cimri zamandan, ihtiyaç duyduklarından değil,
Dinlenmek değil, sevgi gösterisi için birbirlerine,
Kalkar yerinden; şimdi ayaklarının altında ezilen,
Yaban kırlarda Tabiatın beceriyle yarattığı
Alçacık kekiklerden, daha keskin
Bir koku yayılmaktadır: Sabahın
Eğleşen şebnemleri buharlaşmaktadır etrafında,
Bir tepeden öbürüne seslenirken, bir avcının mızrağı
Gibi tehditle kaldırıp sopasını ya da kayadan kayaya
Sıçrarken köprüsüz derelerin kaynayan
Yatakları üzerinden ondan destek alarak.
İmgelemin çağrısıyla, sanırım, felsefe
Gönül indirir çobanı izlemeye, yaptıkları, gördüklerine
Bakmaya hayatının günlük akışında; kendini görev
Yaptığı arazide özgür hisseder çoban,
Umut ve tehlikelerle dolu, yöre halkı için
Paha biçilmez değerdeki dinlenmenin
Yerini ağır çalışmanın alıverdiği.
Avare bir okul çocuğuyken ben,
Böyle hissettim işte onu kendi bölgesinde,
Bir efendi, bir güç, bir deha gibi
Tabiattan, Tanrı'dan sonra gelen;
Ve en koyu yalnızlık daha etkili bakardı
Yanımda o varken.
Yağmurlu günlerde, ıssız dereler boyunca
Yürüyüp giderken elimde oltayla,
Ya da sisten şaşırmış halde yol iz
Geçmeyen tepelere vurduğumda, birden

Gözüme çarpardı birkaç adım ötemde,
Dev cüssesiyle, koyu siste yürürken,
Grönland ayısına benzeyen koyunlarıyla;
Ya da bir tepenin sırtını aşarken
Gözüme çarpardı silueti, batan güneşin
Koyu kızıllığıyla daha da etkileyici;
Ya da onu uzak ufukta görürdüm,
Tüm yükseltilerin üzerinde, yalnız ve yüce!
Chartreuse'un sivri bir kayasının ucuna
İbadet için konmuş bir haç gibiydi gökte.
İnsanoğlu işte böyle değer kazandı gözümde,
Ve böylelikle kalbim tanıştı erkenden
İnsan doğasına karşı, farkında olmadan,
Sevgi ve hürmetle;
Bu nedenle, insan şekli bir simgesi oldu
Benim için zarafetin, şerefin, gücün ve kıymetin.
Bu arada, bu varlık – nerdeyse kitaplarda
Yazdığı kadar ruhani ama çok daha
Fazlasıyla yüceydi;
Kendi düşlerine göre yaşayan ya da saat başı
Phylles'i ortaya alıp danseden[7]
Ormanların hayal ürünü, neşeli Corin'inden
Daha öte bir şeydi –
Doğuştan sıradan bir adamdı;
Koca, baba; okumuş, öğretebilen,
Uyaran; kötülükten ve aptallıktan herkes
Kadar zarar gören, herkes kadar zavallı ve
Korku dolu; çok az gördüm bunu,
Pek de umursamadım,
Ama bir şeyler hissetmiş olmalıyım.

Bu resimlerine
Gençliğimde gördüğüm çobanların,
Tabiatın insana verdiği bu kutsallığa –
Bir gölge, bir yanılsama der,

7 Klişe pastoral isimler.

Ölü harflere bakıp düşünenler,
Ve varlıkların ruhunu anlayamazlar;
Onların doğruları bir hareket, bir şekil
Değildir hayati işlevleriyle, ama bir kütle,
Balmumundan bir resimdir kendilerinin yaptığı
Sonra da hayran kaldıkları! Ama Tabiatın
Ve İnsanoğlunun tanrısına şükürler olsun ki
Böyle oldu; tecrübesiz gözlerimin önünde insanlar
Kendilerini bu kadar arınmış olarak sundular
Uzak, uygun bir mesafede:
Ve böylece hepimiz bir derece, bilgiye
Yönlendiririliriz, bir zaman, bir şekilde;
Aksi olsa ve kötüyü de erken yaşlarda iyiyi
Bulduğumuz ya da bulduğumuzu sandığımız
Hızla bulsak, masum yürek nasıl
Taşırdı bunu ve nasıl hayatta kalabilirdi?
Ama ben iki kat şanslıydım; sadece
Burada değil, çoklarına nasip olmayacak bir
Hayatın içinde olmaktan değil, fakat insana ilk
Olarak büyük ve güzel şeylerin penceresinden
Baktığım için; insanla onların yardımıyla
İletişim kurduğum için. Ve böylece oluştu
Bir kalkan, bir savunma, kötülüğün ağırlığına
Karşı, bencil kaygıların, kaba tavırların,
İlkel tutkuların, içinde yaşadığımız dünyaya
Dört yandan saldıran. Bu noktadan başlayarak,
Yüzümü gerçeğe döndüm, ruhun
Onun yardımı olmadan iyilikler doğuramayacağı,
Hiçbir gerçek sezgiye varamayacağı
Bir alt yapıyı önceden edinmenin
Avantajıyla başladım.
Meraklı gözlerin baskısından uzak,
Dolaştım yıldan yıla, mutlu, yürekten minnettar
Olarak, fazla erken tanışmadım diye kalabalık
Bir hayatın kusurlarıyla ve bundan doğan
Gülüşlerle, küçümsemelerle, bencillikle,

Burada cennetin mirasçısı olarak bulunan,
Dünyanın gerçek efendisine yakışır saygıyla
Düşünürsek, ki bu bencillik izin vermezdi,
Seve isteye tapınağa ve tapınağın kalbine[8]
Kendini adamaya yükselecek olan aklın
Peşi sıra gitmemize.

Ama sanma ki Dostum! insanoğlu
Benim için bu kadar erken dönemde önemli
Hale geldi; Tabiatın kendisi bu ham zamanımda
Ardından geliyordu kendi uğraşlarımın,
Bana verdikleri tüm küçük hazlarla beraber
Hayvani faaliyetlerimin;
Ve bunlar azalıp, giderek yok olduğunda,
Ve Tabiata kendisi için değer verip onu zevkim
Edindiğimde, ancak ondan sonra –
Ve gençliğimin izleyen yıllarında,
Ancak yirmi iki yaz geçtikten sonra ömrümden –
İnsanoğlu benim duygularımda ve aklımda
Tabiatın yanında yer alır oldu;
Tabiatın ürkütücü şekilleri ve görünmez
Etkilerinin yanında: Bir tutkuydu Tabiat,
Bir vecd haliydi çoğu zaman,
Ve ani bir sevgiydi, her an hazırda; insansa,
Zaman zaman duyulan bir haz, tesadüfi bir lütuftu,
Onun saati gelmemişti daha.
Daha alt canlılar, hayvanlar, kuşlar,
Çok daha az yönlendirdiler o günlerde,
Ruhumu yumuşaklığına aşkın,
(Uzun süredir dikkatle gözleniyor olmalarına rağmen)
O küçük hürmetleri kazandılar benden
Yumuşaklığa, ilk armağanlarım arasında sayabileceğim.
Neyse ki, bunların üzerine güzelliğin ışığı boşuna
Düşmedi, ne de boşuna sardı onları yücelik.

8 Ruha

Fakat, o ilk ve şiddetli şiirsel yeti
Düz Hayal Gücü,
Ruhun suskun bir etkisi olmaktan çıkıp,
Cesur bir İlham Perisinin davetiyle,
Uyumlu sözler arasında
Gücünü denemeye yüreklendiğinde;
Ve kitabi kavramlara ve sanatın kurallarına
Bilerek boyun eğdiğinde, geldi insan hayatının
Basit biçimleriyle hayaller kurmak, tuhaf fikirler bulmak
Konusunda bir heves;
Ve Tabiat ve onun varlıkları güzelleştirdi
Bu hayal ürünlerini bir bakıma, sırası gelince,
Onlar da onu süslüyorlar diye.
Bu yeni gücün dokunuşundan hiçbir şey
Kurtulmuyordu: Meşhur kemik evinin[9]
Yanında büyüyen mürver ağacının
Pek harap bir hali vardı o vakitler: Porsuk ağacının
Hayaleti süs olsun diye onun yerini almıştı:
Sade gerçeğin verdiği heyecan pek yavandı
Ve hakikatin altın oranı hiçbir
Yeterli zevkin bulunamadığı bir noktaydı.
O vakitler, eğer ki bir dul acısının şiddetiyle
Sendeler ve adımlarını kocasının yattığı soğuk mezara
Çevirirse, bir ya da daha iyisi birkaç gece,
Acıdan ya da yarı uyuşuk güçsüzlüğünden aklın,
Bu gerçeğin açgözlülükle üstüne atlıyordum ve
Kadıncağızın orayı bütün yıl boyu ziyaret
Etmesi gerekiyordu, ıslatarak çimleri
Bitip tükenmeyen göz yaşlarıyla.

Tuhaf, dolaylı yollardan giderek izini sürebilirim
Bu arzuların; yüksükotu, birer birer,
Uzun sapı boyunca yukarı doğru
Dökerek çanlarını ana yolun kıyısında,
İncelen merdivenin en üstündeki hariç,

9 Yeni ölülere yer açmak için boşaltılan mezarlardan çıkan kemiklerin istiflendiği yer.

Çırılçıplak kaldığında, ucunda bir yağmur
Damlasıyla eğilmesi gibi incecik
Bir çimen yaprağının, İmgelem,
Soyulmuş ama en ucunda hâlâ
Pek yakında o da düşecek olan, o son emanetle
Duran bitkinin altına oturtmayı severdi
Dilenen bir anneyi, etrafında yavruları,
Onun zavallı kaderine aldırmadan,
Gülüşüp, bir yarış havasında elleriyle uzanarak
Toplarlardı onları saran, kırların yeşil
Eğimine serpilmiş mor çiçekleri.

Elmas bir ışık
(Yaz güneşinin batarken, kesintisiz kaynağın ıslattığı
Yumuşak bir kayaya her vuruşunda,) çakardı
Evimizin önündeki ağaçlıklı kıyıda.
Çoğu zaman şöminenin yanında,
Kapı açık, oturup, uzun uzun
Bu huzursuz renge bakardım,
İmgelemimi de kendisi gibi huzursuz kılan.
O şimdi benim için alev alev gümüş bir kalkan
Olurdu karanlık bir ormanda
Şaşaasızca yatan bir şövalyenin mezarı üzerine asılı:
Bir kapıydı artık, sihirli bir mağara
Ya da saray, kayalıkların perileri
Tarafından inşa edilmiş;
Ne verseler yanaşmazdım ama
Bu yeri ziyaret ederek bu büyüyü bozmaya.
Böylece istekli imgelem, incitmeden hiç,
Birbiriyle alakasız biçimler işledi saf Hayal Gücünün[10]
Beslediği duygular üzerine: Harıl harıl bir güçtü

10 Romantikler için Hayal Gücü (imagination) çok büyük öneme sahipti. Coleridge onu kendi kendine yeten esas yaratıcı güç olarak, İmgelemi ise (fancy) çağrışımsal bir yöntemle çalışan ikincil mekanik bir güç, "zaman ve mekânın baskısından kurtulmuş bir tür hafıza" olarak tanımlıyor. Wordsworth için bu ayrımı bu kadarkesin olarak söylemek mümkün değil, çünkü ona göre İmgelem de pasif bir güç olmanın ötesinde bir özellik barındırıyor.

Ve o zaman en az anlaşılan insani tutkulara
İçgüdüsel olarak yönelmiş hevesli öğrencisi vardı bir de.
Yine de, fokur fokur kaynayan bu ilginçlikler
Ortasında böyle büyük ve sevimli
Bir bölgenin cömertliğinde büyümüş olmamın verdiği
Zengin bakışımın sayesinde,
Beni yörüngede tutacak belirgin biçimlerim vardı:
Her bir havai düşünce önemli bir merkez
Çevresinde dönüyordu, onu hem harekete
Geçiren hem kontrol eden.
Şehirde yetişenler gibi acı çekmedim,
Senin başına geldiği gibi, sevgili Dostum!
Yüce bir ruhsun sen, kopan, birleşen,
Bilginin ışığından yoksun nesnelerle dolu
Bitimsiz kâbuslarda.
Zarar neresinde bunun, oduncu eriyip
Tükenmişken ot bürümüş kulübesinde
Yerde yatmaktan, bir Kızılderili gibi,
Hayal kırıklığına uğramış aşkın acılarını
Ve bütün haksızlıkları
Onun mezara yolculuğunu kolaylaştırmaya
Çağırsam? Bu arada adamcağız
Döşeğinde ölmek için çoktan dönmediyse evine,
Bana göre mutluluk içinde, yavaşça
Soluyordur yumuşak rüzgârlar arasında,
Kuşlar, akan dereler ve tepeler,
Öyle güzel altın akşamlarda, odun kömürü ocağı
Dumanını savururken, bir simgesi gibi
Az sonra kanatlanıp uçacak olan bir ruhun.
Ya da gitmeyelim mi hikâyemizin bizi götürdüğü
O somut insanlık noktasına doğru,
Zorlu yollardan olsa da, gösteriyorsam burada,
Nasıl İmgelemin bu ince ipleri ördüğü bir mevsimde
Bilisiz oğlana kılavuzluk etmek için
İnsanın hatırına, Tabiatın çağrısı üzerine
Belirleyebileceğini daha olgun yıllara yakışan
Bazı derin düşünceleri?

Bir koru var dalları Thurston-mere'in
Batı kıyısından uzanan, sık ağaçlarının gölgeleri
Öyle yoğun ki, alçak çatılı su boyunca
Altlarında yürüsen, bir manastırdayım sanırsın.
Bir seferinde – o gölgede gezinirken,
Altın ışıkların serpildiğini izledim batan güneşten,
Sessiz bir güzellik içinde yerlerini alırlarken,
Uzakta doğuda bir tepenin çıplak yamacında, –
Böylelikle sökün etti düşüncelerin yürekten fışkıran
Taze, saf kelimeler deresi:
Doğup büyüdüğüm canım topraklar, ölümlü yolum
Nerede son bulursa bulsun, orada sizi düşüneceğim;
Son nefesimde son bir bakış atacağım size,
Omzumun üzerinden; tıpkı bu batan güneşin
(vadinin hiçbir yerine değmese de bu unutulmaz ışık)
Gücünün arta kalan kıymetli zerreleriyle
Ayak sürçmesi gibi ve bir veda
Parıltısı saçması gibi ilk doğduğu sevgili doruklara.

Yeterince konuştuk sıradan şeylerden; hatırla,
Şarkım! Sesinin şimdiye kadar tanıdık kıldığı
O yüce duyguları; esinleyen ve esinlenen
Sevginin fışkırmasını, her yanda yaşamsal
Bir nabız hissediliyorken,
Ve tüm biçimleri onca nesnenin,
Her boyutta görülebilen yıldızlar gibi,
Birbirlerine borçlanarak parıldıyorken,
Ya da yarı yitmişken birbirinin ışıltısında,
Bir hayat ve görkem galaksisi.
Hepsinin ortasında insan duruyordu,
Topraktan yaratılmasına ve kurtçukla
Akraba olmasına rağmen,
Dıştan içten, bütün görünür biçimler arasında,
Gözbebeği olarak düşünülmüş;
Hem algı hem idrakte,
Hem coşma yetisinde birinci,

Kudret ve aşkın kutsal etkisi sayesinde;
Bildiğimiz her şeyden çok, içgüdü başta,
Akıl ve iradeyle bilerek yüce bağlılığı.

Çok geçmeden ayrılıp ıssız dağlardan,
Kötülüğün ve aptallığın önüme çıkan
Geçici biçimleriyle karşılaşa karşılaşa ilerledim:
Eğlence konusu, alay ve küçümseme konusu, ayrıksı
Tavır ve karakterler ve telaşlı tutkular, temsil edilen
Düşünceyi, fikri ya da insan doğasının soyutlamasını
Aşabilecek.

Akademik çardaklar altında bir aylak,
Yeni konumum buydu, genel olarak ortaya konduğu
Üzere; ama burada, olanın,
Yüzeysel hayatın, öteki zamanların renklerinin
Eski kullanımlar ve yerel imtiyazların arasından ışıyan,
Şimdinin çiğ ışığı, hoş karşılanır,
Yumuşatılırdı verilemese de bir vakar.
Buna rağmen, zavallılığın öncülü olan
Kötülüğün ve suçun daha yakınında, böyle
Titriyordum –zaman zaman insan hayatını,
Belirsiz bir yılgınlık ve korkuyla düşünüyordum,
Fırtınaların ve öfkeli yağışların bende
Uyandırdıklarına benzer;
Ama çok daha kasvetli, karanlık bir benzeyişti
Bu ayaklanmaya, kötü yönetime,
Kargaşaya, tehlike ve belirsizliğe.

Diyebilirim ki, (Ama ne diye söz etmeli herkesin
Bildiği şeylerden?) görerek, ciddiyet içinde düşünmeye
Yöneldim – karar vererek iyi ile kötü arasında, akla
Zevk versin diye değil de yol göstermek için
– *Harekete geçecek* birisi oldum,
Bazen zayıf imkânlarımın elverdiğince
Yaptığım gibi, insan sevgisinden güç alarak:

Ve hoşnutsuzluk ve en şiddetli acıdan geçerek
Gerçeğe yöneltildim; hiç kaybetmedim
Doğru hareket ederek ve anlayarak
Öğrenebileceğim inancını,
Hayatın amacını ve bildiğimiz her şeyi.

Ciddi hoca, katı müdire! Çünkü müthiş sert
Bir yüz takınabilirsin zaman zaman;
Londra, gönül rızasıyla sana dönüyorum yeniden.
Bundan önce şiirim aylak aylak oynadı,
Mantona işlenmiş çiçeklerle; bu oyundan hoşnut,
Çocuksu bir merakla kafamı ara sıra
Kaldırıp bakardım yüzüne orada gizli anlamlar
Var mı diye. Ama bu kadar hafif bir ruh haliyle
Nasıl anlatabilirim, civar köylerin arasından
Geçen uzun labirenti aşarak senin arazine
İlk girdiğim, hatırası onca taze o günü?
Bir yolcu arabasının tepesinde oturmuştum,
Etrafımda sıradan adamlar, göze çarpmaz
Biçimleri evlerin, kaldırımlar, yollar,
İnsanlar ve nesneler. – her yanda vasat biçimler:
Ama tam kendi kendime eşiğin
Artık aşıldığını söyleyebilecekken
Şimdi, (Ne tuhaf insan aklının dışında olan şeylerin
Böyle heybetli bir etkisi olması! Evet öyleydi),
Yüzyılların ağırlığı çöküverdi yüreğime;
Hiçbir düşünce yoktu, belirgin hiçbir anı, sadece
Ağırlık ve güç, – ağırlığın altında büyüyen güç:
Heyhat! Galiba boşuna konuşuyorum:
Bir anlık bir duraksamaydı – içimde olan biten her şey
Gelip geçti an gibi; ama zamanda korunuyor
Ve minnettar hafızada, kutsal bir şey olarak.

Parlak günden elinde meşalelerle dev
Bir mağaraya geçen meraklı yolcu, Antiparos'taki Grotto'ya
Ya da eskiden Danimarka'lı Cadı Yordas'ın yaşadığı

Mağaraya, etrafına bakınır ve dehlizin genişlediğini
Görür her yana; görür ya da gördüğünü sanır,
Çok geçmeden, başı üstündeki, kalın çatının,
Oynayıp geri çekilmeye başladığını, –
Madde ve gölge, ışık ve karanlık,
Hepsinin birbirine karışarak, bir kubbe kurduklarını,
Biçimlerden, şekillerden, hayaletler gibi,
O yer değiştirme ve kaybolma, değişme
Ve alıp verme eğilimlerinden, – sessiz ve yüce maya!
Ki kısa bir süre sonra durulmaya başlar ortalık,
Ta ki her çaba, her hareket gittikten sonra,
Manzara gözlerinin önünde durur hâlâ,
Mükemmelen ve cansız, yazılı bir kitap gibi! –
Ama yolcu, bırakalım duraksasın bir süre
Ve yeniden baksın, yeni bir canlanma
İzleyecektir bunu, önce utangaçça
Sonra hızla sürünerek, öyle ki bütün mağara,
O duyarsız kütle meşgul eder gözü cesurca
Bir araya getirilmiş görüntüler ve biçimlerle, –
Burada yansırken girinti çıkıntılar, oyuklar,
Rengârenk bir manzara, – orada, zırh giymiş
Dev bir savaşçının silueti, başlıklı bir rahibin
Hayalet görüntüsü, peçeli rahibe, ya da bastonuna
Yaslanmış hacı: Tuhaf bir topluluk! Ama
İlham verebilen beyinler yoluyla görebilen gözlerle
Buluşmak için yeterince hızlı.

Böyle etkilemişti beni ilk ve etkiledi
Ondan sonra da, araştırdıkça memleketimin
Ve dünyanın yazgısının beşiği o büyük şehri;
O büyük ticaret merkezini, hem kayıtları hem gömüldüğü
Yer tutkuların, ana yurdu onların, kocaman evi.

Geçmiş ve şimdiyle ilgili güçlü titreşimlerle,
Böyle bir yer hoşnut edebilirdi beni,
Bilgi aramayı güç isteğinden

Daha az önemsediğim o aralar; ama bilgi geldi,
İstesem de istemesem de ve güç akın akın geldi,
Kendiliğinden, ya da onun çağrısıyla
En nazik korku nöbetleriyle toplandı
Dört bir yandan ve kendisi geniş olan ne varsa
Buldu bende, ya da bulur gibiydi, karşılık gelen
Bir akıl yüceliği, böyledir kudreti ve zaferi
Gençliğimizin! Ait olduğumu hissettiğim ve
Ve yürekten saygı duyduğum insan tabiatı
Bir yerle sınırlı değildi, fakat bir ruhtu zamana
Ve mekâna yayılmış, dik, yatık ya da toprakta
Ortak kaidelerine doğru eğilmiş, abidelerden,
Yeryüzünden silinmiş ulusların
Her yana saçılmış yüce enkazından
Elde edilmiş, ya da kitaplardaki resimlerden
Ya da kayıtlardan daha net bir şekilde
Alınmış kanıtların yardımıyla.

Doğrudur, anavatanımızın tarihi Yunanistan'ın
Ya da halk tarafından yönetilen Roma'nınkiyle
Karşılaştırıldığında sönük gelmişti
Ve onların uyum katan ruhlarından yoksun,
Fazla süslü, modern anlatılarımızda, hayat tarzının
Ve tanıdık olayların sunumu, hiç zevk vermemişti bana.
Öteki akıllardan daha az yaslanırdı benimkisi
Harici şartlarına kayıtların ve geleneğin; ama büyük
Kentte olup bitenler, çekilen, çekilmekte olan
Acılara dair bir his yüreğimde baskındı hâlâ
ve yardım edebilirdi düşüncenin sınavına;[11]
Ve geçen ve asla geri gelmeyecek olan her şeye rağmen,
Orada haşmetle ve kudretle temas kurdum
Bağımsız ruhlar gibi. Bu yüzden,
Orası ilhamlarla doluydu ilk duygularımı besleyen
Kırlarda olduğu gibi, çıplak tepeler ve

11 Şehir hayatı hayal gücünü olumlu etkilediği için Londra'nın etkisi beklenmedik biçimde Tabiatın etkisine benzetiliyor.

Mağaralarla, taşlarla dolu vadilerde,
Duyulabilir tenhalarda, parıltılı göller, yankılar,
Şelaleler, geçen rüzgârı müziğe dönüştüren
Sivri kayalarda. Burada o zaman,
Genç hayal gücüm düşmanca bir unsur bulmadı,
Burada yeni varlıklar arasında hizmet edebilir
Ya da emir verebilirdi yüreğin şartlarının
Gerektirdiği üzere, ilerletmek için aklın
Yoksa fazla titiz yürüyüşünü.
Sonuç insan tabiatı hakkında daha
Yüceltilmiş düşüncelerdi. Ne kötülük, ne suç,
Ne aklın, ne bedenin aşağılanması,
Ne de zorla gözüme sokulan onca sefalet,
Görülüp geçilen değil, fakat zaman zaman
En derinden hissedilerek gözden geçirilen,
Hiçbirisi yok edemedi geleceğe dair güvenimi;
İnandıramadı beni cahil olduğuma,
Yanlış şeyler öğrendiğime,
Boş kuruntulardan ilham alan bir münzevi
Olarak hayaller içinde gezindiğime.
Bu üzücü görünümlerden döndüğünde düşünce
Ah! Gerçekten kutsal olan her şey
Koruyordu bozulmaz saflığını,
Hatta daha da parlak ışıyordu,
Bu uğursuz kasvetle yan yana; öylesi bir zıtlık işte,
Ademin kafasındaki, onu uyaran tezata benzer,
Düşmüş olsa da gözden hâlâ cennetteyken,
Doğu'da gün yarılanmadan göründüğünde karanlık,
Ve sabahın aydınlığı daha parlakken batı bulutları
Üzerinde, mavi kubbede parıltılı bir beyaz çizerek
İnerken yavaşça göksel bir yükle.

Bir de şunu ekle: Kara şehrin
Kalabalıklarında başka yerde olabileceğinden
Daha çok rastlanır insanın birliğine
Görkemle sergilenen, cehalet ve kötülüğe hükmeden

Tek ruh, iyi ve kötü yüreklerde;
Tek bir duyu ahlaki kararlar için,
Güneşin ışığını görecek tek göz gibi.
Ruh dürtüldüğünde böyle, kaynağı ne olursa olsun
Yüce bir *fikir*le, birliktelik ve paylaşma için,
Saf lütuftan beslenir ve Tanrı'yla birlikte
Çekilir istirahata.

Böylece çok erken yaştan itibaren, ey Dostum!
Düşüncelerim yavaş yavaş insana doğru çevrildi,
Ve insan hayatının iyiliklerine ve kötülüklerine: Tabiat
Kılavuzluk etmişti bana; sık sık da hayhuy arasında
Onun yardımı olmadan yol alıyor gibiydim,
Sanki onu unutmuş gibi, ama hayır,
İnsan hayatı ağır basmıyordu tabiata
Düşüncelerimde; aşkın kefesi her gün
Hala doluyor olsa da, hafif kalırdı henüz
Duyduğum sevgiden Tabiatın yüce varlıklarına.

DOKUZUNCU KİTAP

Fransa'da Kalış

Bir nehir bile, –(bir bakıma öyledir sanki)
Boyun eğip eski hatıralara ve biraz da kendini
Yutacak aç denize doğrudan çıkan bir yol çizmekten
Korktuğu için – dönüp, yeniden dolaşır ya geçtiği yolları,
İlk andan itibaren aktığı bölgeleri; öyle yaptık[1]
Biz de Dostum! Dönüp dolaştık karmaşık
Bir gecikmeyle. Ya da bir sırtı tırmanmış
Yolcu, nasıl dönüp bakmak ister mola
Verdiğinde, geride bıraktığı topraklara;
Ve dikkate değer bir şey kaçmışsa gözünden,
Ya da önünden ilgisizce geçmişse,
O yükseklikten son bir bakış atıp
Telafi etmek ister ya, işte öyle oyalandık.
Şimdi yeniden başlıyoruz cesaretle ve
Yeşermiş yeni bir umutla çabamıza.
Başımın üstünde yeri var bu bir şekli
Olmayan hevesin, her geldiğinde! böyle
Soluklu bir iş için ihtiyaç, üç kat daha
Fazla ihtiyaç duyduğumuz, bizi bekleyen
Tartışma için! Ah, ne kadar da farklı eskisinden!

1 Wordsworth nehir imgesini şiirine organik bir bütünlük vermek için uygun bir imge olarak görüyor. Nehir aynı zamanda aklın ve burada ozanın aklının da bir imgesi.

Tepelerin üstündeki merada
Bir tay kadar özgür, dolaşıp durdum
Londra'nın geniş topraklarını aylar boyu. Silik
Bir şekilde yaşadım edebiyat, giyim kuşam ya da
Makam konularında seçkin insanlarla temasımı
Seyrek tutarak. Bu şekilde bir yıl geçmemişti ki
Terk ettim kalabalık yalnızlığımı,
Daha az üzülerek debdebesinden, bütün o iyi
Sahiplenilen sanat gösterilerinden ayrıldığım için,
Caddelerindeki ne yana dönsem gözüme ilişen
Kitap tezgâhlarından ayrıldığım için
Daha çok üzülerek.

– Karla kaplı Alpler'e doğru giderken
Geç vakitte sınırlarını aştığım Fransa
Çekiyordu beni. Fakat şimdi boş verip
Azık torbasını ve asayı,
Ve yaz güneşinin kendisi gibi değişmez
Hareketlerle günü karşılayanlara bahşettiği hazzı,
Hazırlandım ve kalkıp heybetli Loire'un akıntısıyla
Yıkanmış şirin bir kasabaya gittim, konuk olmaya.

İlk durağım Paris'ti, orada birkaç gün
Kalıp aceleyle eski ve daha çok da yeni
Ünlenmiş yerlerini dolaştım; Mars Alanı'ndan
St. Anthony varoşlarına kadar ve Mont Martyr'den
Güneye Genevieve Kubbesi'ne.
Gürültülü iki salonunda da, Ulusal Parlamento
Ve Jakoben, Devrim Gücünün
Demir atmış bir gemi gibi çalkandığını gördüm,
Fırtınalarla sarsıldığını; kemerli çarşıyı gezdim
Devasa Orleans sarayında; defalarca tur attım
Taverna, Genelev, Oyun Salonu ve Dükkânlar
Etrafında, en iyilerin ve en kötülerin,
Bir amacı olanların ve haybeden gelenlerin buluştuğu yerde;
Uzun uzun baktım ve dinledim bir yabancı gibi

Seyyar satıcıları ve nutuk atanları, o vahşi karmaşa!
Gözleri alev alev, tıslayan hatiplere,
Orada burada, ikili ya da tek başına.
Umut dolu, kuşku ya da korkunun takınmaya
Zorladığı her türlü bakış vardı orada;
Hepsini gözden geçirdim,
Gözledim kontrol edilemez her türlü hareketi,
Öfkeli, şaşkın, kin dolu, hepsi yan yana,
Ve yüz yüze mücadele eden,
Gayretle ya da sefih bir aylaklıkla.

Sessiz batı rüzgârlarının Bastil'in tozlarıyla[2]
Oynaştıkları yerde, oturup açığa, güneş altına,
Moloz yığınından bir taş parçası alıp attım cebime,
İlgili biri gibi; işin aslını sorarsan,
Bulamadığım bir şeyi arıyordum,
Sahte bir heyecanla;
Çünkü bu çeşitli görüntüler ilk etkileri
Ne kadar güçlü olursa olsun, daha az telafi
Ediyor yorgunluğunu yolcunun Le Brun'lu
Magdelen'in resminden, muhteşem işlenmiş
Bir güzellik, dağınık saçlar, parlak gözler, hüzünlü
Yanaklar, sürekli akan yaşların yıkadığı.

Ama şimdi çabucak her zaman kaldığım
Yere geçiyorum; orada dildeki, yerel âdetlerde,
Gelenekte, hareketlerde, bakışlarda ve hayatın
Her alanındaki yenilikler ilgimi çekiyordu;
Ve böylece eğlenerek yaşadım tüm bu
Karmaşa arasında kaygılanmadan,
Neredeyse sakin ve bir seradaki, camla korunan
Bir çiçek gibi umursamadan, ya da bir salon
Bitkisi nasıl uzatırsa yapraklarını engellenmeden,
Ülkedeki tüm ağaçlar, çalılar köküne kadar

2 Baskı rejiminin sembolü olan Bastil hapishanesi 14 Temmuz 1789'de yağmalanıp yerle bir edilmişti.

Sarsılıyorken oysa: Kayıtsızlık gibi gelebilir sana bu:
Fakat gerekli bilgiyle donanmış değildim,
Hazırlıksızdım, ansızın epey ilerlemişken olaylar,
Yoğun bir koşuşturmayla dolu bir sahneye
Geçivermiştim. Herkes gibi günün önemli
Bildirilerine göz atıyor, bazen dikkatle okuyordum;
Bir şeyler sezmiyor da değildim, o cılız
Toprakta kulaktan kulağa yayılan haberlerle
Daha da büyüyen; fakat hiçbir tarih kaydı
Göremediğim için halk gücünün asıl kaynağını,
Yayılmasını, ne zaman ve nasıl başarıya
Ulaştıklarını anlatarak olaylara şekil ve bütünlük
Veren, her şey bana gevşek ve dağınık geliyordu,
Ve merakım dönüşemiyordu gerçek bir ilgiye.
Üstelik, o sıra, ilk fırtına yatışmış ve harici şiddetin[3]
Güçlü eli sessizliğe kapanmıştı. Kendi adıma
Şimdi, böyle büyük bir konuyla ilgili
Olarak böyle önemsiz bir şeyi anlatmaya
Çekiniyorum; (ama mecburum)
Her gece şehirde, doğuştan gelen ayrıcalıkla
Toplumun kalanından ayrı yaşayan, sanat ve
Teşrifat konusunda iyi eğitimli insanların
Devam ettikleri yerleri ziyaret ediyordum.
Oralarda ve derin sebeplerden dolayı, günün
İyi ve kötü olaylarından ne şekilde olursa olsun
Söz etmekten özenle sakınılıyordu; ama
Bu kısıtlamalar kısa süre sonra sıkıcı olmaya
Başladı ve yavaş yavaş daha gürültülü
Bir dünyaya çekildim ve böylece çok geçmeden
Bir devrimci oldum; kalbimi insanlara
Verdim, tüm sevgimi onlara.

Şehirde görevli bir grup subayla görüşüyordum
Daha çok: Bazıları birçok savaşta pişmiş usta
Kılıçlardı, soylu ailelerden: Fransa'nın

3 Devrimin ilk üç yılı aslında sakin geçmişti.

Şövalyeleri. Yaşları ve huyları farklı olsa da
Hepsinin kalbinde aynı duygular vardı;
(Adını biraz sonra vereceğim bir tanesi hariç,)
Hepsi yapılanları geri çevirmeye uğraşıyorlardı:[4]
Bu onların dayanağı ve tek umuduydu;
İşlerin daha kötüye saracağı konusunda hiçbir
Korkuları yoktu, ne olsa en kötüsü
Başlarındaydı zaten; ne irkilir, ne de
İrkilmeye bir an için bile değer bulurlardı
Her hangi bir şeyi, bekledikleri hareket dışında.
İçlerinden biri yıl hesabıyla, erkekliğinin doruğundaydı,
Ve bu zamana değin, pek çok yumuşak kalpte
Taht kurmuştu, şimdi önemsemez olmuşsa da böyle
Payeleri ve değişmişse de, zamana yenik düşmüştü
Karakteri, yıllar onu çökertmiş, kemirmişlerdi
Kişiliğinin güzelliğini, hem akla hem de vücuda
Aynı derecede zarar vererek: Bir zamanlar dik
Ve açık duran vücudu şimdi eğilmiş ve küçülmüştü,
Ve tabiatın simetri, ışık ve tazelikle donattığı
Bu yüz, şimdiye kadar tüm yüzlerde görülen
Mevsimsiz bir yıpranmayı ifade ediyordu,
Sağlıksız ve üzücü düşüncelerden kaynaklanan.
Paris basınından günlük olarak gelen
Her haberle bir ateş basıyordu bu adamı,
Bu gözle görülür ziyaretçi, onun sesini kısıyor,
Solgun yanağını renkten renge boyuyordu;
Okurken, düşünürken sık sık kılıcını yokluyordu,
Vücudunda sancılı bir yermiş gibi.
Doğrusu evrensel bir mayalanma saatiydi bu;
En sakin adamlar bile celalleniyordu;
Ve kargaşalar, tutku ve düşüncelerin kapışması
Huzurlu evlerin duvarlarını öfkeli seslerle

4 1792 yılında Fransız ordusunda hâlâ savaşıyor olmaları gereken Avusturya güçlerine sempati duyan kralyanlısı subaylarbulunuyordu. Avusturya orduları sınırda bekliyordu ve Marie Antoinette'in kardeşi olan İmparator Louis'yi yeniden tahta geçirme niyetini ilan etmişti.

Dolduruyordu. Sıradan hayatın toprağı,
O sıra, ayak değmeyecek kadar sıcaktı.
O zamanlar sık sık, diyordum ki ben,
Sadece o zamanlar değil hatta, "Nasıl bir
Alay ediş bu tarihle, geçmişle ya da gelecekle!
Şimdi hissediyorum tüm insanlığın nasıl
Kandırıldığını, okudukça ulusları, onların işlerini,
İmanla, kibir ve boşluğa adanmış bir iman;
Ah! Gülerim gelecek zamanlara bu günün
Yüzünü yansıtacak olan sayfaya!"
Tüm ülkeyi tutku sarmış, çekirgelerin
Yiyip tükettiği bir ova gibi – Carra, Gorcas, –[5]
Yüz tane daha başka isim ekle, unutulmuş olan,
Ne de duyulacak olan bir kere daha; yine de
Güç'tü onlar, depremler gibi, gün gün
Tekrarlanan şoklar ve köy, kasaba,
Her köşede hissedilen.

Böyleydi durum. Bu arada hazırlıklıydı
Dostlarımın komutanı kaçmaya,
Artırmak için silahlı göçmenlerin sayısını
Ren kıyılarında ve işbirliği içindeydiler
Dış düşmanlarla, ani saldırı için anlaştıkları.[6]
Kimseden saklamadıkları niyetleri buydu,
Ve bütün arzularıyla bekliyorlardı ayrılık anını.

Zaten doğduğu yerin adı aklın bir tür itaatsizliğine
İzin veren bir İngiliz, bir yabancı olan ben, gençliğin
İlave ayrıcalığıyla ve nazik insanların dillerini
Yarı konuşan birine tanıdıkları hoşgörüyle,
–Başka türlü uzakta tutarlardı–
Rahatça yaşadım Tacın bu muhafızları arasında,
Konuştum onlarla, düşüncelerini dinledim;
Hakir görüp geri çevirmediler üstelik
Beni davalarıyla tanıştırmaları isteğimi.

5 Ulusal Meclisin gazeteci üyeleri. Giyotinle idam edilmişlerdi.
6 Bu safhada Avusturya ve Prusya; İngiltere savaşa 1793 Şubatında girmişti.

Ama bire bir, öğretmenlerden, ya da kitaplar
Aracılığıyla eğitim görmemiş olmama rağmen
Politika ya da hukuk konusunda,
Ve o sıra herkesin dilinde olan
Doğal haklar ve yurttaşlık hakları arasındaki
İncelikli ayrımlar hakkında;
Ulusların davranışları ve onların geçici ilgileri,
(Dünyevi olmayan amaçlarla karşılaştırılırsa)
Neredeyse kayıtsızdım, tarihçinin anlattıklarına
Bile azıcık değer veriyordum şairlerinkine kıyasla,
Kalbimi çarptırdığı ve hayalimi
Güzel biçimlerle doldurduğu için
Eski kahramanlar ve onların çektikleri acılar,
Yaptıkları işler – yine de kraliyet asasında, emirler
Ve hiyerarşide, hiçbir şey bulmuyordum –
O zamanlar, hiç bulmamıştım zaten en
Ham gençliğimde bile, beni şaşırtan bir şey,
Ama tersine, üzülüyor ya da zor tahammül
Ediyordum, en iyilerin olmadığına yönetimde
Ve olmaları gerektiğinin hissiyle.

İngiltere'nin başka bir yerinde değil de bu
Fakir ama en köklü yerleşim yerlerinden birinde
Doğduğumdan, şanslıydım ki tüm okul yıllarım
Boyunca, çocukluğum ya da erişkinliğimde,
Zenginliği ya da kanı dolayısıyla
İlgi görüp saygı duyulan birinin
Yüzünü görmüş değildim; yine çok
Yararlı oldu sonraki yıllarda akademik
Kurumlar ya da kurallardan derlediğim
Düşünceler; Cumhuriyet'e benzer bir şeyler
Öne süren, herkesin eşit olduğunu,
Hepimiz şerefli kardeşlerdik, aynı toplumda
Tahsilliler ve soylular ve dahası seçkinlik
Herkese açıktı, zenginlik ve unvanlar
Daha az önemliydi yeteneklerden, liyakatten,

Verimli çalışmadan. Bunlara bir de[7]
Tabiatın egemenliğinde kendini belli eden
Tanrı'nın gizil gücünün görünümlerine
Boyun eğmeyi ekleyelim ve ruhun gururlu
Çalışmalarını ve özgürlük dağını kutsayan
Değerli kitaplarla dostluğu. Böyle yetişen
Birinin başka türlü davranması mümkün
Olamaz, insanın özelliklerine hayranlıkla
Bakar, vaatlerin en yükseğini seve seve
Kabul eder ve selamlar en iyi şekilde eşit
Haklar ve bireysel değer üzerine kurulu
Hükümeti. Ve bu yüzden, ah Dostum!
İlk safhalarda, gençliğime yakıştığından
Daha az coşkuyla dolduysam, sebebi biraz da[8]
Burada: Olanlar bana tabiatın açık gidişatının
Dışında bir şey gibi gelmiyordu, bir armağandı
Onlar, biraz gecikmişlerdi hatta.
Şaşacak bir şey yok yani eğer bu geç zamanda
Tutkuyla yanan, önyargıyla kör, yaralı bu
Subaylar gibi taraftarlar umutlarıma
Kendilerininkine benzer bir şekil veremedilerse,
Saygıyla eğilmediyse idrakim önlerinde: –
Uyuklayan heves, şimdi direniş içinde
Patlayan Kutup yazı gibi; ağızlarından çıkan
Her kelime bir oktu, ters rüzgârlarla yine
Kendilerine yöneltilen; düşünüşlerinde bir karmaşa
Vardı insan anlayışının ötesinde bir gücün
Sebep olduğu; söylemleri sakattı, ruhsuzdu;
Ve onların zayıflığı beni güçlü kıldı,
Kazandım.

7 Wordsworth Cambridge'deki eşitlikçi ruhu biraz abartıyor, aslında okul 18. yüzyılda cumhuriyetçi bir yapıdanoldukçauzaktı.

8 Wordworth'ün durumu devrimi daha başından coşkuyla karşılayan pek çok İngilizinkinden farklıydı.

Bu arada her geçen gün doluyordu yollar,
Askerliğin yiğitçe birbirine bağladığı
Fransa'nın en cesur gençleri ve en tez
Canlı ruhları intikal ediyorlardı
Sınır boylarındaki savaşı karşılamak üzere.
Ama işte tam bu anda yaşlar doluyor gözlerime:
Ağlıyorum demiyorum, – ağlamadım o zaman, –
Ama gözyaşları köreltti görüşümü,
O zamanki vedaları hatırladıkça,
Evden ayrılışları, en yürekten ayrılıkların
Karşısında gösterilen kadınca metanet,
Vatanseverlik ve kendini adayış ve dünyaya
Ait umut, bir şehidin güveninden cesaret alan;
Hatta yalnızca bir kere ve bir anlığına
Görülen bir grup yabancı, uzaklardan gelen
Adamlar, müzik sesiyle, marşlarla,
Açık flamalarla şehre giren
Orada burada bir yüz, ya da tüm
Ötekiler arasında seçilen biri, hâlâ yabancı
Olmasına karşın hâlâ sevilen;
Bu geçici görünümler karşısında dahi
Sık sık kanatlanırdı kalbim ve onlar
Cennetten yollanmış iddialar gibiydiler
Davanın iyi, saf olduğunu, kimsenin ona
Karşı çıkamayacağını kanıtlamak için,
Değilse elbet bu kimse kayıp, terk edilmiş,
Bencil, kibirli, cimri, sefil, ısrarla noksan,
Eşitlik ve doğruluktan sapıkça nefret eden biri.

O subay grubu içinde daha önce bahsettiğim
Bir tanesi vardı, farklı bir hamurdan –
Bir devrimci, sonradan ötekiler
Tarafından dışlanan ve doğulu bir nefretle
Başka bir kasttan diye küçümsenen biri.
Daha yumuşak bir adam yaşamamıştır
Yeryüzünde, ya da daha iyi kalpli,

Yumuşak başlı ama coşku dolu. Acılar *onu*
Daha cana yakın kılmıştı ve doğasındaki tatlılık
Bir ayağın altında ezilen hoş kokulu çiçekleri
Gibi Alplerdeki çayırların, öyle kuvvetle
Dışa vuruyordu. Böyle değişim getiren olayların
Arasında sarsılmaz bir inançla dolaşıyordu,
Bir kitabın sayfaları arasında dolaşır gibi,
Eski bir aşk hikâyesi, Peri Masalı ya da
Yaz bulutlarının ardında olup biten şeylerle
İlgili bir rüyanın içinde gibi. Kan itibariyle
En soylular arasında yer alıyordu fakat
İnsanlar arasındaki yoksullara hizmete
Adamıştı kendini görülmez bir bağla, dini bir
Tarikata edilene benzer yeminlerle.
İnsanı insan olduğu için severdi;
Vasat, sönük ve sade işlerinin başındaki tüm
Basit kişilere, tepeden bakmayan
Bir incelikle yaklaşırdı; daha çok bir asker olarak
İzin günlerinde kadınlar karşısında gösterdiği
Tutku ve nezakete benzer bir şekilde: Belki biraz
Kibirli olduğu sanılırdı ama kibir değildi,
İlgiydi, aşk ve özgürlük konularıyla meşgulken
Etrafına yaydığı ışıklı heyecandı ya da parçası
Olduğu bir girişimin gidişatından memnun olduğu
Zamanlarda: Ama bunda da yumuşaktı ve tavizsiz
Değildi asla ve şirinliğinden bir şey
Kaybetmiyordu: Onunla sık sık, baş başa
Sohbet ettim. Sivil yönetimin hedefleri,
En bilge biçimleri, eski sadakat ve tanınan
İmtiyazlar, gelenek ve görenekler, yenilik ve değişim;
Öz saygı, soylu azınlığın gücü
Ve çalışan kalabalığın cehaleti hakkında.
Hoşgörüsüzlüğün hiçbir türlüsüne eğilimli
Olmadığından bu düşüncelerin hepsini
Dengeliyordu kafasında;
Ve ben henüz karmaşanın içine pek fazla

Dalmadığımdan, sonraki günlerimde olduğundan
Daha mantıklı kararlar veriyordum;
Bütünlüğüne zarar vermeden yanımda
Taşıyordum geçmiş yılların tecrübesini,
Fazlaca yakın ama baskı yapmayan şeyler,
Ve şaşakalmış ya da yanlış yönlendirilmiş
Olmadığım için mevcut hedefler doğrultusunda
Kalabalıkla birlikte mücadele ederken,
Çünkü kitaplar ve sıradan hayatın yardımıyla
Girer bu tecrübe kafasına gençlerin,
Yeter ki fazla yakın nesnelerin baskısı altında,
Ya da mevcut hedefler için kalabalıkla savaşarak
Şaşırmış ya da yanlış bir yola grimiş olmasınlar.

Ama sağır, ya da inatçı olmadığım halde
Bize karşı savaşanlarda mazeretsiz hata bulmak için,
Daha çok haz alıyorduk, bunu burada
Özgürce itiraf edeyim, resmetmekten kendimize,
Saray salonlarının sefaletini ve oradaki his
Yoksunu şehevi hayatı, ki en aşağılık ruhlu adam
En çok yaşardı orada; onurun, gerçek kişisel
Onurun yeri yoktu; hafif, vahşi ve beyhude
Bir dünyaydı orası, doğru duyguların akarlarından,
Alçakgönüllü acıma ve erdemli kılan gerçekten uzak;
İyi ve kötü adlarını değişmişlerdi,
Dışarıdaki kanlı taşkınlıklar içerideki
Kötülerle eşleşirdi. En değerli konuları ekledik –
İnsan ve soylu tabiatı, değil mi ki Tanrı'nın
Sunduğu bir armağandır, kör istekleri
Ve değişmez yetenekleri duru gerçeği görmek için,
Birisi kırmak için esaret zincirlerini, öbürü özgürlüğü
Sağlam temeller üzerinde kurmak için, oluşturarak
Sosyal hayatı, bilgi yoluyla yayarak
Yok edilemeyecek şekilde, yasalardaki gibi adil
Ve akıllı ve iyi birey gibi saf.

Andık onurlu işlerini kadim hikâyenin,
Her bir parlak noktayı düşündük,
Kayıtlı tüm zamanlardaki, korunan doğrunun
Ve geçip giden yanlışın oluşturduğu;
Göklerdeki alevle tutuşan tek ruhları,
İnsan kalabalıklarının nasıl birbirlerini besleyip
Körükleyebileceğine değindik;
Mezhepleri düşündük, uygun tabiatı benimsemeye
Ne kadar hevesli olduklarını, aşarak her bir
Engeli gelenek, dil, ülke, sevgi ya da nefret olsun,
Ve ne yaptıklarını ve ne acılar çektiklerini
İnançları uğruna; ne uzaklara yolculuk ettiklerini,
Ne kadar uzun süre dayandıklarını;
Ne çabuk kurulduğunu görkemli ulusların,
En küçük filizlerden; nasıl birbirlerine kenetlendiklerini,
Yeni fikirlerle, dağınık kabilelerin, nasıl
Tek vücut olduklarını, yayılarak gökte bulutlar
Kadar geniş bir alana.
Kendi aklımızın arzularına uyduk o zaman;
Ve nihayet, yaşayan bir kanıtını bulduk
Önümüzdeki bütünün, utanç verici bir aptallığın
Dibinden sabah yıldızı kadar taze kalkan bir halkta.
Coşkuyla baktık onların erdemlerine; gördük
En kaba insanlarda fedakârlığın en esaslısını;
Cömert sevgiyi, aklı selimle ve doğru
Duyusunu yitirmeden hareket etmeyi
En şiddetli kavganın ortasında.

Ah, ne hoştur, üniversite korularında,
Ya da öyle bir yerde, Dostum! bildiğimiz gibi,
Rotha çayının, Greta'nın ya da Derwent'in
Ya da isimsiz bir derenin kıyısındaki
Yeşil vadilerdeki gibi, düşüncelere dalmak, sohbetler
Arasında, aklın özgürlüğüne, insana olan inanca dair,
Adalet ve barışa. Ama çok daha hoş böyle çabalamak –
Çabalamak diyorum çünkü soyut düşüncelere yöneltir –

Eğer tabiat büyük bir imtihanın kıyısında
Duruyorsa ve duyuyorsak sesini kendini adamış birinin, –
Şartların, Dünyanın iyiliği için
Derin sezgisini harekete geçerek somutlaştırmaya,
Ona harici bir şekil vermeye çağırdığı birinin.
O zaman şüphe yok ve gerçek çok daha gerçek, –
Bir umut o ve bir arzu; bir coşku itikadı,
Tanrı'nın atadığı bir otorite tarafından,
Bir tehlike, güçlük ya da ölüm itikadı.
Dion, Yunanlıların gölgesi altında,
Plato'yla yapmıştı böyle bir sohbeti;
Bir kurtarıcının şanlı görevi için böylelikle pişmişti,
– Ve o göreve çoktan bağlı olarak,
O böyle bir tartışmaya girişmişti
Eudemus ve Timonides'le, silahlı maceracılar
Sarmışken etrafını, o iki gemi, müthiş yükleriyle,
Sicilya'lı Tiran'ın devrilmesi için yelken açtıklarında
Zacyntus'tan, – felsefi savaş, felsefecilerin yönettiği.[9]
Zor bir kaderi vardı, gerçi tutkusu da zorluydu,
Ah Dostum; bu bahsettiğim kişinin! Beaupius (Bu ad
Yunanlıların en değerlilerinin yanında dursun.)
Böyle inşa etti hayatını; aynı ikna gücünde
Daha birçok tartışma yaptık:
O kendi payına, en kötüsü için kuşanmıştı,
Savaşa savaşa yok oldu, mutlak hakimiyetle,
Talihsiz Loire'ın kıyılarında,
Özgürlük için, yanılsama içindeki insanlara
Kendi hemşerilerine karşı; yine de şanslıydı bunda,
Sonraki zamanlarda başına gelecekleri görecek kadar
Yaşamadı diye, şimdi bizim gördüğümüz,
Biz, o zamanlar onun sahip olduğu gibi
İstekli bir kalbi olanlar.

9 İÖ 357 yılında filozoflar denize açılmış, Sicilya'nın kralın baskısından kurtarılmasında önemli rol oynamışlardı.

Saatler boyu festival neşesi içinde çınlayan
İşte o Loire'ın kıyısında, henüz sivil katliamından
Habersiz, yürürdük sık sık;
Ya da altlarında bir açıklık, millerce süren
Bir açıklık bırakan, devasa ve kubbemsi
Ağaçlarıyla, gölgeleri hiç kesilmeyen
Uçsuz bucaksız ormanlarda –
Ciddi bir bölge. Bu geziler arasında, sık sık,
İçten sohbetlerden, uzaklaşırdım da
Hafızamın başka zamanlara sızmasına izin verirdim,
Bu yosunla kaplı ve mermer ya da dalgasız
Bir deniz kadar kaygan, sarmaş dolaş olmuş
Köklerin üzerinde bir münzevi, hücresinden
Çıkarak kırlardaki derin düşünceleriyle meşgul
Rahatsız edilmeden yürürdü;
Tıpkı tek başına yürümesi gibi Gotik
Bir kilisenin avlusunda bir keşişin, ayinin
Bitiminde huzur ve sessizlik içinde. Ama olur da
Duyulursa, görülmese de duyulur – yolunu şaşmış
Bir yolcu, uzaklardan yaklaşan, sert zeminde
Yankılanan nal sesleriyle, hızla,
O zaman Angelica'ydı bu atının üzerinde,
Ormanlarda gök gürültüsüyle,
Ya da o nazik bayan Erminia, o güzel kaçak.[10]
Bazen bir çift şövalye gördüğümü sanırdım
Bir fırtınada gibi yükseklerde, başlarının
Üzerinde sallanan ağaçların altında
Mızraklarını çarpıştıran;
Ardından gürültülü bir eğlence kopardı,
Müziğin gürleyişi, aniden duyurarak saklı açıklıktan
Satyr'lerin toplandığı, orta yerde bir dişinin
Etrafında dans ediyor olurlardı,
Ölümlü bir güzelin, talihsiz tutsakları.
Bu devasa ormanların genişliği bana

10 Ariosto'nun *Orlando Furioso* ve Tasso'nun *Gerusalemme Liberata*'sındaki kadın kahramanlar.

Yeni bir görüntüydü, sık sık bu şekilde
Hükmetti hayal gücüme
O saygı duyduğum yoldaşımla dolaşırken.
Ve bazen –
Yeşil kırlar arasında bir çayın kıyısında
Bir manastıra vardığımızda, – çatısız bir yığın,
Ve zamanın saygılı dokunuşuyla değil,
Ansızın kopan şiddet yüzünden yıkılmış, –
Bu gönül şenlendirici tartışmalara rağmen,
Gerçek coşkuya rağmen – bende daha az içtendi
Ve zorlama vardı – yanmadan edemezdim
Böyle acımasız bir haksızlığa, ayin çanının
Artık çalmaz oluşuna, hüzünle,
Meşalelere, en yüksek kuledeki haça,
(Ne güzel bir karşılamadır yorgun
Yolcunun gözlerine) misafirseverliğin ve huzurlu
Bir dinlenmenin bu işaretine.
Ve bu çeşitli yürüyüşlerin partneri,
Yeri gelip Romorantin bölgesini gösterince,
Eski kralların mekânı, Blois'nın kraliyet anıtını,
Ya da o yeşillikler içindeki kaleyi,
Adını şimdi unuttuğum, bir hanımefendi
Yaşarmış orada, Francis kur yaparmış ona,
Bölgede rivayet olduğu üzere, asil şövalyesine
Karşılıklı tutku zincirleriyle bağlı bu hanım da,
Meşaleler ve aşk fenerleri aracılığıyla işaretleşirmiş
Yücelerdeki malikânesinden, kuleden, aşağıda, ovada,
Onun yaşadığı yer olan taa uzaklardaki Chambord'la;
Burada dahi, huzurlu kutsal evdekinden
Daha az olsa da, krallar, onların yaptıkları kötülükler,
İyilikler için dikilmiş bu sıkça karşılaşılan
Anıtlar arasında, zaman zaman erdemli öfkeyle
Ve soylu azarla tutuşmaya hazır, Hayal Gücü,
Sık sık törpüledi halka karşı duyulan önyargılarını,
Yobazlığını, diyelim, genç bir devrimcinin;
Ve bu yerlere, neşeli bir şövalyenin pırıltısıyla

Baktım. Ama az nefret duymadım mutlak idareye,
Tek kişinin iradesinin herkes için kanun
Olduğu ve o kıraç kibre,
Adil olmayan dokunulmazlıklarla,
Yönetici ve halk arasında duran,
Onun yardımcıları olan, onların değil de.
Bu nefret gün gün daha etkili olmaya başladı bende,
Acıma ve aşkla da karışarak;
Çünkü umut neredeyse aşk da oradadır sefil
Kalabalık için duyulan.
Ve bir gün tesadüfen,
Açlıktan kıvranan bir kıza rastladık,
Halsiz yürüyüşünü bir düvenin adımlarına uydurup
Gidiyordu, koluna bağlı ipin ucundaki hayvan
Böylece yolun kıyısındaki otlara uzanırken
Kızın solgun elleri bir örgüyle meşgul oluyordu.
Bunu gören arkadaşım "İşte buna karşı
Savaşıyoruz" dedi acıyla, onunla birlikte
İyilik dolu, karşı konulmaz bir ruhun
İşbaşında olduğuna inandım, bu kadar aşağılayıcı
Bir yoksulluğun çok yakında ortadan kalkacağına,
Dünyanın kurduğu düşün gerçekleştiğini göreceğimize,
Yumuşak ve alçakgönüllü ve emeğin çocuğu olanlara
Bedel ödeneceğine dair, ayrımcılığı yasal kılan tüm
Kurumların yıkılıp boş böbürlenmelerin ortadan
Kalkacağına, tek bir kişinin ya da bir azınlığın
Elindeki şehvani yönetimin ve kaba gücün
Silineceğine dair.
Ve son olarak hepsinin özeti ve en önemlisi,
Halkın kendi kanunlarını yapma gücünü
Eline alacağına ve buradan tüm insanlık için
Güzel günlerin doğacağına dair.
Ama bu şeyler bir yana, bu tek güven
Yeterli değil miydi sürekli insanlığın refahını
Düşünen bir aklı ateşlemeye?
Bundan böyle kanunsuz vekâletle

Esaretin son bulması gerektiğini düşünen,
Dünya yargılanırken açık suçlamanın
Açık hükme götürmesini ve açık cezalandırmaya
Varmasını, nefes almak için hava bedava değilse
Ve insan yüreğinin korktuğu bir şeyler varsa hâlâ.
Bu yükseklikten çoğu zaman sohbetler sırasında
Ya da kendi kendi kendimize, bizi oyalayan
Sıradan meselelere inmeyeceğim,
Toplum hareketlerine, topluma mal olmuş insanlara,
Gelen haberlerin sürekli değişen rüzgârı
Üstümüzden estikçe yürekte oluşan duygulara
Değinmek yerine, burada, tekrarlayabilirim
Devrimci arkadaşımın anlattığı üzücü bir hikâyeyi,
Köklerin ne derinlere indiğini, dallarının ne geniş
Yayıldığını kanıtlamak için, ölümcül bir ihanet,
Ve kötücül kara bir leke olan
O yaşlı ağacın, Fransa'yı tüketen.

Ah, genç sevgililerin mutlu zamanı
(Böyle başlayabilir hikâye.) Ah,
Bir hanımefendinin alnındaki kâkülün
Gökyüzündeki en güzel yıldızdan daha güzel
Olduğu huzur dolu zaman!
Öyle başlayabilirdi! –ve o *giriş*le başladı kayıt;
Ve sadık dizelerle geldi hüzün dolu gerisi.

Ama küçük teknemiz azgın bir nehirde
Cesaretle demir almıştı; sürükleyen akıntıdan
İsteğimizle dönersek gezinmeye bir derede,
Ne kadar cazip olsa da, yol arkadaşım! Kızmaz mısın?
Ama zahmetlerimin boşa gittiğini sanma: Çünkü
Vaudracour ve Julia (Talihsiz çiftin böyleydi adları.)
O yalın hikâyede, yaşlar akıtacak ötekilerin kalplerinden
Kendi kalpleri çarpmazken artık. Orada yine
Okuyabilirsin, keyfince, âşık çiftin nasıl
Sürüklendiğini, toplum baskısıyla aşağılanıp

Ölümcül suça, Tabiatın isyanı canavar kanuna;
Nasıl iki kalp arasına baskının aracılarını soktuğunu,
Gerçek aşkın birleştirdiklerini ayırarak,
İkisini de taciz ederek, delikanlı batıncaya kadar
Kaderinin kendisi için yaptığı yatağa;
Yüzüstü, zehirli pişmanlığın iğnelerinin batarak
Tüm gücüyle irkilttiği zamanlar hariç,
Nefes nefese ve duasız. Derin bir ormana kaçtı,
İnsanların tacizinden; orada yaşadı, günden güne
Zayıflayarak ruhu; ne de Özgürlüğün son hız
Fransa boyunca yankılanan sesi, halkın umudu
Ya da kendi en kötü hatalarının kişisel hatırası
Uyandırıyordu onu; ama bu kasvetli
Gölgelerde saklanarak, harcadı günlerini,
– Yitirdi aklını.

ONUNCU KİTAP

Fransa (devam)

Güzel ve sakin bir gündü, yeryüzünde yayılan,
Sonra solup giden sıra dışı bir sessizlik içinde,
Pişmanlığı teskin edecek kadar güzel bir gün,
Derinleştirse de teskin ettiğini,
Kayıp giden Loire'ın kıyısında duraksadığımda,
Ve bir veda bakışı attığımda, onun zengin topraklarına,
Bağlarına ve tarlalarına, yeşil meralarına
Rengârenk ormanlarına, yeniden ve yeniden elveda;[1]
O sahnenin sessizliğinden geçip vahşi metropole
Doğru sonra. Tahtından düşmüştü Kral[2]
Ve o işgalci ev sahibi, –
Siyah cephesinde onu taşıyan
Karanlık rüzgârın nazik lütuflarının yazılı olduğu
Cüretkâr bulut – özgürlüğün
Ovalarında zarar veremeden patlayan.[3]
Daha cesur ifadeyle, onlar
– Agra'dan ya da Lahor'dan beraberinde
Rajalar ve Omrahlarla giden Ulu Moğol'un[4]
Emri altında birleşen doğulu avcılar gibi coşmuşlardı,

1 Wordsworth sadece Loire'ın sonbahar güzelliklerinden değil, Eylül ayında çocuğunu doğurmak için Orleans'a gitmiş olan Annette Vallon'dan da ayrılıyordu.
2 Kral XVI. Louis tahttan indirilip hapsedilmişti.
3 Avusturya ve Prusya güçleri Paris'e girmiş ve bildirilerinde Kraliyet ailesine zarar verilirse şehri yerle bir edeceklerini belirtmişlerdi.
4 Hintli prenslerve soylular.

Bir vilayet kadar geniş bir halka içine sürmeye
Avlarını ama işaret verilince, can almaya kararlı
Mızrağın ucunda, iyice daralmakta olan çemberde,
An be an – onlar, sabırsız adamlar,
Görmüşlerdi beklenen avın intikam peşinde
Avcılara dönüşmesini ve öfkesinden dehşet
İçinde kaçıyorlardı. Hayal kırıklığı ve umutsuzluk
Kaldı şeytani beklentilerle çılgın düşlere kapılanlara;
Daha iyi dava, güven ve mutlak zafer için savaşanlara.

Devlet, güvenliği üzerine son mührü
Basmak ister gibi ve göstermek için dünyaya
Yüce ve korkusuz olduğunu,
Coşarak savunmada ya da keskin öfkeyle yaralı,
Ya da kindar bir minnetle, alay etmek için,
Gevşeyen uzuvlarını harekete geçirip yeni bir sürece
Zorlayan şaşkın İttifakla; Kral ezildiğinde,
Boş tahtı affetmedi ve gururlu bir aceleyle
Saygın bir Cumhuriyet adını aldı.[5]
Doğru, üzücü suçlar işlenmişti bu saatten önce,
Korkunç katliam, duyarsız kılıca yargıç olması[6]
İçin yalvarılmıştı, ama bunlar geçmişin olaylarıydı.
Dünya bunlardan temelli kurtulmuştu, öyle sanılıyordu, –
Geçici canavarlardı hepsi, sadece bir kez görülen!
Sadece görünüp sonra ölüveren.

Bu umutla şen, Paris'e döndüm,
Ve o zamana kadar hissetmediğim bir şevkle
Dolaştım koca şehri ve sarayı, yakın bir zamanda öfkeli
Bir grup tarafından topa tutulmuş, bahtsız kralın
Çocukları ve karısıyla birlikte yattığı hapishanenin
Önünden geçtim ve Carrousel Meydanı'ndan

5 Amerika örneğine rağmen devrimin ilk yıllarındaki amaç cumhuriyetin kurulması değildi.

6 Soyluların yanı sıra kral yanlısı olmayan çok sayıda sıradan insan da katledilmişti. Katliam emrini veren yoktu ama Danton'un kesinlikle olanlara göz yumduğu biliniyor.

(O vakitler boş bir arazi olan!) Ölülerin son günlere
Değin üst üste yığılı durduğu bu yere
Ve başka yerlere, içindekilerin önemli olduğunu
Bildiği ama yabancı bir dilde yazıldığından
Kendisine kapalı bir kitaba bakan, dilsiz sayfalarını
Sorgulayan ve suskunluklarından dolayı
Onlara kızan birinin gözleriyle baktım.
Ama o gece ta derinden kavradım nasıl bir dünyanın
İçinde olduğumu, nasıl bir zemin üzerinde yürüdüğümü,
Nasıl bir havayı soluduğumu.
Odam yüksek tavanlıydı ve müstakil,
Büyük bir köşkün ya da otelin
Çatısına yakın, daha sakin zamanlarda hoşuma
Gidebilecek bir yer, o zaman da mahrum
Değildim gerçi bazı mutluluklardan.
Hep yanan bir mumun ışığında uyanık duruyordum
Fasılalarla okuyarak; geçmiş korku gelecek korkuymuş
Gibi abanıyordu üstüme. O Eylül katliamlarını
Düşündüm, benden bir ay öncesinde yapılmış,
Onları gördüm ve etkilendim: Gerisini ben kurdum
Trajik öykülerden ya da yaşanmış olaylardan,
Hatıralardan ve sönük nasihatlerden.
At manejde eğitilir ve en çılgın yıldızlar bile
Kendi yörüngelerine dönerler tekrar,
Dağılan kasırganın yerine en az onun kadar şiddetli
Bir yenisini hazırlar hava;
Deniz çekilir fakat yeniden dönmek için
Çıkıp derinlerdeki sığınağından;
Her şey iki kere doğar;
Deprem bir kereyle tatmin olmaz;
Ve böyle düşüne düşüne, bir ses
Duyar oldum koca şehrin üstünde haykıran:
"Uyuma artık." Sesi doğuran vecd hali geçip
Gitti sesle birlikte, ama daha sakin bir aklın
Yorumları yumuşak bir huzur ve tatlı bir unutuş
Vaat ediyordu gururla.

Bulunduğum mekân koyu bir sessizlik içindeyken,
Hiç tekin bir yer değildi istirahata çekilmek için,
Korumasızdı içinde kaplanların gezdiği
Bir orman kadar.

Gün doğar doğmaz Orleans'ın saray yoluna doğru
Hevesle yürüdüm; caddeler henüz sakindi;
Ama bu uzun, kubbeli pasajlar öyle değildi;
Orada, uyumsuz sesler, bağrışlar arasında, girer girmez
Beni karşılayan, kalabalıktaki çığırtkanların tiz seslerini
Duyabiliyordum, "Maximillien Robespierre'in
Cinayetlerini Yazıyor!" diyorlardı,
El, sesle birlikte, kaldırıp gösteriyordu metnini
Yakın zamanda yapılan bir konuşmanın:
İmalı ithamların nasıl bir iz bıraktığını bilen
Robespierre, güçlükle doğrulup, onu suçlayan adamı
İddiasını açık açık ifadeye çağırdığında
Bir ölüm sessizliği kaplamıştı ortalığı,
Kimse kıpırdamamıştı, bu sessizlik içinde,
Louvet tek başına yürüyüp koridordan
Yerini almıştı mahkemede ve şöyle demişti:
"Robespierre, seni suçluyorum!"
İyi bilinir o suçlamanın utanç verici sonucu,
Sarsıcı gök gürültüsünü başlatan, o tek cesur
Adamın, sesi "Dur" demenin ifadesi olan kişinin,
Onun tehlikeli görevini devralacak tek bir takipçisi
Çıkmamıştı, o da çekilmişti, hayıflanarak göklerin
En iyi yardımının israf edilişine,
Kendi kendilerine ihanet eden insanlarca.

Ama bu anlattıklarım, iyisi kötüsüyle
Benim şahsi düşüncelerim, fazlası değil.
Öyleyse anlatayım şimdi de, –
Bir bakıma kendi gözlerimle gördüm ki özgürlük,
Hayat ve ölüm pek yakında
Ülkenin en uzak köşelerinde dahi

Başkenti yönetenlerin keyfine bağlı olacaktı;
Neyin uğrunda savaşılacak,
Zafer hangi unsurlarla kazanılacak.
En iyi niyetlilerin kararsızlığı
Ve hücum ya da savunmada
Ahlaksızlıkları sayesinde
Güçlü olanların düz ayakyolları[7],
– Ruhum derinden incindi; evet, neredeyse
Dua edecektim yeryüzündeki tüm insanlara,
Aklın sabırlı alıştırmasıyla özgürlüğü hak eden.
Gerçeğin kutsal ışığında çoğalan hevesle dolu
Tüm ruhlar için, düşsün diye dillerin armağanı
Ve varsın diye Güç rüzgârların dört bucağından,
Yapmak için Fransa'ya onun bir başına
Yapamadığını, şerefli bir işi; sanma ki
Ülke güvenliği de kattım duama: Tüm şüpheden ya da
İşlerin nereye varacağına dair tüm endişelerden
Melekler günahtan ne kadar uzaksa
O kadar uzaktım.

Üzüldüm ama bununla kalmayıp
Direnişi de düşündüm, çareleri;
Önemsiz bir yabancıydım, silik, kendi dilinde bile
Hitabet gücünden yoksun,
Bildikleri ise karmaşayı ve ayak oyunlarını
Anlatmaya yatkın olmayan, yine de bu zamanda
İçten bir hevesle, böyle bir amaca hizmet
İçin gönüllüydüm tüm tehlikelerine rağmen.
İçimden şöyle geçirdim,
İnsanlığın kaderi daima nasıl da
Bireylere bağlıydı; bütün yerel
Mirasın üstünde tek bir tabiat vardı,[8]
Göklerde nasıl tek güneş varsa; amaçlar büyük dahi

7 Anlam özgün metinde de bulanık.

8 Bölgesel ya da dinsel boyutların ötesinde, bir yabancının bile ülke kaderinde etkisi olabilirdemek isteniyor.

Olsalar, tam da bu yüzden,
En sıradan gözlere görünüyorlardı;
İnsan duyduğu güvensizlik ve müjdeli kutsal
Kanıtlara rağmen umutsuzluk içinde olması
Yüzünden zayıftı;
Ne de gençliğimin tecrübesizliği engeldi,
İnanmaya ki umutları güçlü ve istekleri yüce,
Kendine tamamıyla sadık bir ruh,
Toplumun sorgulamayan sürüsü için
Hükmeden bir içgüdüdür, hem yoldur
Hem kılavuz, akışkan bir haznedir
Güvenli boyun eğmişlik içinde yuvarlanmaktan hoşnut
Her bir kayıp küçük dereyi, su damarını toplayan;
Doğru yere, kendini kontrole,
İhtiyata ve sadeliğe yaslanan akıl
Nadiren bozguna uğrar ve hedefinin altına düşer,
Ne de kendisini yenilgiye uğratacak
Harici bir ihanetle karşılaşır;
Son olarak, eğer insan iradesi, zayıf insan
İradesi, üzerindeki yandaşları ihanet ederse
Kendilerine fazlasıyla güvenen kişiye,
Hissediyordum ki dünyada
Ayartan onca gürültü arasında hâkim bir ses
Barınmaktadır ruhun içinde,[9]
Ve tarafsızlık içinde arabuluculuk etmektedir
Doğruyla yanlış, hayatla ölüm arasında,
En iyi destekleyecek şekilde amaçlarını
Doğruluk ve adaletin, bir araya getirmektedir
En tavizsiz şekilde iki fedakârlığı,[10]
Kaygılarımızın ya da kötürüm ilgilerimizin
Neresinden isterse Tabiat oradan,
İçten ve kör, katı hükme karşı.

9 Vicdan
10 Ölüm ve hayat ikisi de, ihanet halinde, vicdanın katı hükmüne feda edilecek şeyler olarakgörülüyor.

Diğer taraftan, hatırladım
Okulların zaten bildiği o doğruları –
(Minikler için bir yazma ödevi konusu,
Daha büyüklere fazla sıradan,)
Ama bir vahyin canlılığıyla eski filozofların
Tüm geniş boyutlarıyla görebildikleri,
Fani işlerin acemisi olan,
Gölgede yaşayan adamların; Harmodius'un bildiği
Ve onun akranı Aristogiton'un ve Brutus'un bildiği –
Tiranlık gücünün zayıf olduğunu ,
Ne minnet, ne inanç, ne sevgi barındırdığını,
Ne de iyi-kötü güvenebilecek kimse
Tarafından desteklenmediğini; kendi tanrımızın
Asla etki altına alınmadığını ya da
Etkisiz kılınamadığını; eşitlik ve akıl dışında
Hiçbir şeyin devam etmek gibi doğal hakkı
Bulunmadığını; başka her şeyin barıştırılamaz
Düşmanlarla karşı karşıya geldiği ya da
En iyi durumda çeşitli hastalıklarla yaşadığını.

Arzularım fazla şiddetli, düşüncelerim
Yoğun ve huzursuz olabilir, çünkü o günlerde
Hiç şüphem yoktu ki tek bir yüce aklın gücü
Utandırırdı bu günahkâr sorguçları –[11]
Vahşeti ve kanlı şiddeti yatıştırır,
Ve bunu olgunlaşmamanın
Daha üzücü kanıtları olan cehalet
Ve yanlış eğitim sonucu insanların
Uzun zamandır düştükleri hale
Ve dışarıdan ısrarla karşı çıkışa rağmen yapardı –
Ve açardı iyi yönetim için bir yol,
Ve devlete, eski kanun yapıcılardan örnek alınarak,
Saygınlığı iade edilmiş somut bir hak bırakırdı.[12]

11 Jakobenler
12 Wordsworth daima, halkın güç sahibi olabilmek için eğitilmesi gerektiğini düşünürdü.

Bu düşüncelerle
Acımasız zorunluluğun zinciriyle sürüklenerek,
O zaman öyle görünüyordu, – Şimdi minnetle
Anlıyorum ki Tanrı'nın lütufkâr yardımıyla –
Britanya'ya döndüm, yoksa (Korkunç bir fırtınanın
Ortasında bir tekne güvertesinde çabalayıp duran
Bir kara adamından daha fazla bir ağırlığım
Olmadığından emin olsam bile,)
Kuşkusuz yok olan, hem de gönül rızasıyla
Yok olan bazılarıyla birlikte, zavallı, yanılmış,
Şaşkın bir kurban olurdum, ortak davaya;
Toprağın bağrına gömülürdüm,
Bütün kararlarım, umutlarımla,
Yalnızca kendine ozan, insanlara yararsız[13]
Ve hatta Sevgili Dostum! Senin bile tanımadığın
Bir ruh olurdum.

İki kez yaprak döktü ağaçlar, kış
Ağarmış tacını sık sık giydiğinden, Albion
Kıyılarını dalgaların dövüşünü gördüğümden beri ben,
Kulağıma çalındığından beri ana dilimin aksanları
Memleketimin kutsal topraklarında.
Bir dünyasever olarak, onun yeşil gölgesiyle
Nasıl muhabbete girerdim usulca,
Uyumlu melodilerle dolu yurdumdan önce?
Büyük şehirde kalmak daha çok
Hoşuma gidiyordu, orada genel havaya hâlâ
Bir karmaşa hakimdi, zenci ticaretine karşı
Çok kişinin katıldığı o ilk unutulmaz
Karşı çıkışla başlatılan;[14]
Yenilmiş olsa da eski unutulmuş prensipleri
Hatırlatan bir girişim ve ülke boyunca
Yeni bir güç dalgası estiren. Kendi adıma,

13 O zamana kadar iki şiir dışında hiçbir şeyyayımlamamıştı.
14 Köle ticaretini yasaklayan bir kanunun kabulü için yapılan girişimler Fransa'da durumun kötüye gitmesiyle gelişen tutucu tavır nedeniyle sonuçsuz kalmıştı.

Bu özel mücadele benim sempatimi kazanacak
Kuvvette değildi; ne de şimdi onun başarısız
Sonucu çok üzüyor beni; çünkü beraberimde
Getirdim inancımı ki eğer Fransa gelişirse
İyi insanlar uzun süre tapınmazdı
Kuru insanlığa ve bu en çürümüş dalı insan
Utancının, aşırı acıların nesnesi
Yıkılırdı ağacıyla birlikte.
Öyleyse neydi duygularım, Britanya
Yeni doğmuş gücünü –Ah yazıklar olsun!
Konfederasyon Güçlerinin yanında devreye
Soktuğu zaman, yalnızca kendimde değil
Bütün akıllı gençlerin kafalarında gördüğüm,
Dönüşüm ve saf değiştirme oldu o andan itibaren!
O zamana kadar ahlaki açıdan bir şok
Yaşamamıştım; ne bir kayma, ne devrim
Sayılabilecek bir duygu dönüşümü;
Başka her şey ilerlemeydi aynı patikada, ki üzerinde
Değişen hızlarda yürüyordum: Bu ise
Bir başka bölgeye geçiş demekti bir adımda. –[15]
Hafif ve esnek bir çan çiçeği, doğum yeri olan
Kır kayanın üzerinde nasıl salınırsa esintiyle,
Ben de öyle bir istekle sıkı sıkıya bağlıydım
Eski kulesine sevgili ülkemin,
Başka bir arzum yoktu orada solup
Gitmekten başka: Şimdiyse o mutluluktan
Sökülüp alınmıştım bir kasırgayla.
Evet, sonradan itiraf etmesi zor! – Ama sevindim,
Ruhumun kazandığı zaferden dolayı coştum,
Binlerce İngiliz püskürtülünce geri, yenilip
Terk edince savaş alanını ya da cesur yürekler!
Utanç verici bir şekilde kaçınca. Kederlendim,
Keder demeyelim buna, başka her şeydi,
Adsız bir duygular karmaşasıydı, ki beni yalnızca
Bir köy kilisesinin kulesini benim kadar

15 Wordsworth'ün kişisel devrimine İngiltere'nin savaşagirmesinedeu oluyor.

Seven biri anlar; Yüce Baba'nın önünde herkes
Eğilmişken duada ve övgüler düzülürken ülkemin
Kazandığı zaferlere ve basit müminler arasında
Belki de sadece ben kimsenin sahip çıkmadığı
Davetsiz bir misafir gibi sessizce oturuyordum,
Ha bir de, gelecekteki intikam günüyle besleniyordum.

Ah! Hesapları kabarık, zorla, tek bir sert çekişle
İngiltere'nin en iyi gençlerinden, ülkelerine dair
Yüksek övünçlerini, mutluluklarını yırtıp alanların,
Hem de en kötü kayıpların en iyi isimleri alabildiği,[16]
Tanrı'nın kendisi geldiğinde müjdecisinin yaptığı gibi,[17]
Vatan sevgisinin alçakgönüllülükle bir kenara çekildiği;
Eski dinden vazgeçmenin daha yüce bir
İnanca dönmek gibi göründüğü böyle bir zamanda; [18]
Üstelik tehlikelerle dolu ve vahşi bir mevsimde,
Bilge tecrübe önüne gelen çitten çiçekler koparırken
Beyaz buklelerine inat, bir çelenk yapmak için.[19]

Kızılhaçlı bayrağını taşıyan gururlu donanma[20]
O değersiz yolculuğa hazırlanırken, gemilerin
Yattığını gördüm, gösterişli bir grup yaratık,
Derinde; dinlenirlerken gördüm, sakin ve
Parlak günlerden oluşan bir ay boyunca
Konaklayacak bir misafir, o hoş adada
Toplantı yerlerini koruyan –orada duydum,
Her akşam, sakin deniz kıyısında dolaşırken
Güven verici bir ses, hiç aksamayan–
Gün batımını haberleyen top atışı. Güneş

16 Kayıplar insanlık açısından kazanç olarak görülebilir.
17 Vaftizci Yahya'nın İsa'ya yol vermesi imgesine rağmen Wordsworth'ün tavrı alaycı, vatan sevgisi, savaşta zafer kazanma hırsı savaşın haksızlığını unutturuyor.
18 Muhtemelen bu durumda devrime olan inanç ironik bir şekilde soyluların Hükümete olandaha yüksek inancıyladeğiştiriliyor.
19 Daha iyisinibilmesi gereken tecrübeliler kötü amaçlar için gençlik coşkusuylaçalışıyorlar.
20 Kızılhaçlı bayrağı: İngiliz donanmasının taşıdığı bayraklar.

Tabiatın sessizliğine gömülürken geliyordu o ses,
Kötü ağıt! Onu, karanlık hayallerle kaplı
Bir ruha bürünmeden, gelecekteki felaketleri
Hissetmeden, üzülmeden insanoğlu için
Ve yürek sızısı duymadan işittiğim nadiren
Oluyordu.

Fransa'da zavallı amaçları doğrultusunda
Acımayı kökünden koparıp alan insanlar
Memnundular bu yeni düşmandan.
Kötücül isteklerinde güçlü olan tiranlar
Güçlü şeytanlara dönüşmüşlerdi şimdi;
Ve böylece her yandan düşmanlarla sarılı,
Kışkırtılan ülke çıldırdı; birkaç kişinin suçları
Yayılıp kalabalıkların çılgınlığına dönüştü;
Cehennem dalgaları göklerin kutsadığı rüzgârlar gibi geldi.
Adil olanların katılığı, Tanrı'nın zaman zaman
İntikam için cezalar verdiği konusunda
Şüphesi olmayanların inancı, insan idrakını
Tahta çıkarıp ona tapanların, kısa ömürlü[21]
Sancıları Cennet Bahçesi'nde geçecek yıllara
Değişmeye hazır olanların umutları,[22]
Kör öfkesi küstah yaratılışlıların,
Hafif kibri müdahalecilerin, değişmeyen amaçları
Şüphecilerin, gevezelerin dil sürçmeleri
Ve bütün kazaları hayatın tek bir hizmete
Koyulmuştu, tek bir işle meşguldü.
Senato ağzı açık kalmıştı, basireti bağlanmış,
Bilgeliği boğulmuştu ve korkmuştu adaleti,
Cinneti sadece geçmişteki zulümleri övmek
Ve biçimlendirmek için harekete geçmişti,
Zaten kimse karşı çıkmaya ya da azaltmaya
Cesaret edemiyordu yenilerini.

21 Notre Dame katedrali 1793'te Akıl Tapınağı olarak kutsanmıştı.
22 Wordsworth terörü gelecekteki mutluluk için gerekli bir temizlik olarak görmese de şiddetin devriminbir safhasıolduğunuda unutmuyordu.

Ülkedeki kıyım bütün bir yılı
Şölen günleriyle doldurmuştu;
Yaşlı adam ocak başından,
Genç kız sevgilisinin koynundan,
Anne beşiğinin dibinden,
Asker savaş alanından, –yok oldular, herkes–
Tüm dostlar düşmanlar, bütün gruplardan,
Yaşlardan, makamlardan, kelle ardına kelle,
Ve düşmesi emrini verenlerin asla yeterli
Bulmayacağı sayıda kelle.
Eğlencelerini bulmuşlardı ve masum miniklerin
Arzuları böyle sırtlansı iştahlara benzetilebilirse,
Gayretlerini bir çocuk gibi gururla sergiliyorlardı.
Açık bir arazide dönen kanatlarıyla
Yel değirmeni modeli bir oyuncakla
Oynamaktan büyük zevk duyan bir çocuk.
Rüzgâr kendiliğinden esip kanatları döndürse de
Bu onu mutlu etmez, ama oyuncağı bir kol
Mesafesinde önde tutarak koşar bir de
Rüzgâra karşı, pervane daha da hızlı dönsün diye.

Bu iğrençliklerin derinlikleri arasında,
Düşünen beyinler bile, zaman oldu, unuttular
Varlıklarını borçlu oldukları şeyi, unuttular
Yeryüzünde özgürlük diye bir kelimenin
Duyulduğunu: Fakat onun masum otoritesi
Altında yapıldı her şey ve onun kutsal
Adı olmasa yapılamazdı.
Roland'ın meşhur karısı, sukûna kavuşunca[23]
Hissetti o acıyı ve kelimelere döktü. Ey Dostum!
Yas tutulacak bir zamandı insanlık için,
Eğer bir umut var olduysa hiç
Acı dolu bir zamandı umutları şoktan
Sağ çıkabilenler için – en çok da hâlâ

23 Jeanne Marie Roland'ın giyotine gitmeyi beklerken yazdığı kitap devrim sırasında çekilen acıları birinci elden en iyi anlatan kaynak olarak değerlendiriliyor.

Mesnetsiz umut ve insanoğluna güven
Duyanlar için: Onlar acılarını en derinden hissettiler.
İşgalciler hak ettikleri sona giderken:
Herkülvari Commonwealth'ciler kollarını uzatmış
Bir çocuk tanrının kollarındaki kuvvetle
Boğmuştu beşiği kuşatan yılanları;[24]
Bu iyiydi, olması gereken şeydi,
Fakat hiç çare yoktu ruhları bundan sonra
Dünyanın neyle suçlanacağını düşünüp acıdan
Hasta olanlar için.
Müthiş kederliydi o sıralar, ah Dostum
Gündüz düşüncelerim, – gecelerim berbattı;
Aylar, yıllar boyu, bu caniliklerin son
Vuruşu ardından, uyku saati bana nadiren
Doğal hediyeler getiriyordu,
Yeisin ve zorbalığın o denli korkunç hallerini
Ve ölüm araçlarını gördüm;
Ve en masum kurbanların korkunun altında ezildiğini,
Ve anlık umut ve yorgun duanın,
Herkes kendi hücresindeyken, ya da kurban
Edilmek üzere topluca kapatılmışlarken bir yere,
Ve mücadele içtenliği, neşesi ve hafifliği
İçindeyken, tozun gözyaşlarıyla yatıştığı zindanlarda.
Sonra aniden sahne değişti ve kesintisiz rüya
Alıp yuvarladı beni uzun nutuklar arasına,
Ki orada ben, adaletsiz bir jüri önünde sesimi
Duyurmaya çırpınıyordum – zorlanan bir sesle,
Karışık bir kafayla ve ölüm gibi hain
Bir yalnızlık hissi içinde –kendi ruhum olan–
Son sığınağımda.

Gençliğin hazlarla dolu zirvesinde
Kendimi Tabiata vermeye başladığımda
O güçlü ve kutsal tutku ilk ziyaret

24 Bebek Herkül'ün iki yılanı elleriyle boğması gibi genç Cumhuriyet de hem dış düşmanlarla, hem de iç savaşla başa çıkmak zorunda kalıyor.

Ettiğinde beni, ne gece ne gündüz,
Ne akşam ne sabah muaftı onun baskısından.
Ama ah, Yüce Güç! Senin davetin
Olmasa dünyanın nefesi kesilir,
Kendi lütuf pınarından doldurursun
Hayatın her yanına yayılan damarları,
İnsanı oldurursun, kutsal bir varlık olarak,
Tek başına ya da toplum içinde önemli,
Diğerlerinin üzerine yükseltilmiş, sonsuzca,
Ondan esirgenmediğinde gerekli akıl –
Nasıl da bir değişim var burada!
Ne kadar farklı bir ek ibadet,
Nasıl bir yüz bu ikinci aşkı beslemeye!
İlki senin iradenin sinesinde korunmuş yatan şeylere
Yapılan ibadetti. Bu yüzden ibadet yüce
Güzellikti; uğultu hoşnutluktu bu nedenle
Ve korku soylu kılandı, saygıdeğer;
Uyku emniyetliydi ve uyanıkken düşünceler
En mutlu düşlerden daha zengindi.

Ama eski peygamberler, nasıl,
Yükselirler hayalle ama tabiat kanunlarıyla
Sınırlandıkları için sancılı bir insan
Kalbini de beraberlerinde götürmek zorundadırlar,
Ve onlar nasıl teselli istemezler, ne de
Uzlaşmaya yanaşırlar, itham ederken, günahlarının
Uçurumunda debelenen şehirleri, kasabaları
Ve duyururken gelecekteki cezalarını;
Ya da görürler öteki insanlar gibi vücut gözleriyle
Önlerinde, viran bir yerde, yerini bulan öfkeyi,
Yerine getirilen tehdidi; aynı şekilde,
Gönülden duyulan tevazu ile, diyelim,
Aynı şekilde düştü benim de üzerime
O ruhun bir parçası, kaldırdı da beni acınası
Ve hüzünlü bir mevkiden, vahşet artarken,
Tüyler ürperten infaz görüntülerini
Yücenin katında gördüm.

Ama o olmasaydı dahi, dehşeti içinde
Anlaşılmaz cezalandırmanın,
Sadece imanın kabulleri olmazdı hayatta kalan,
Fakat güce karşı, haince ya da hürmetsizce
Olmayan hareketlere karşı uyanan sempati de,
Yoksa yumuşak göğüslerin kıvrımlarında ne diye
Uzasın da bu güne onların korkunç titreşimleri?
Şiddetli müzik dalgaları böylelikle
Bir yol buluyorlardı kargaşalar arasında;
Öyle ki en kötü fırtınalara bile kulak verilebilsin.
Sonra gerçeği anladı kalbim,
Dünyada mevcut en ağır üzüntünün altında
Bir yerlerdeki dertten, başka türlü doğamayacak
Bir şeref boy atmıyorsa, bir iman, bir yücelme
Ve kutsallık, yeni bir kuvvet verilmiyorsa,
Ne de eski tamir ediliyorsa,
Kabahat bizimdir, tabiatın değil.
Kibirli alaycılar söylenirlerse:
"Halk hükümeti ve eşitlikten biçtiğimiz hasada bak," diye,
Açıkça gördüm ki ne bunlar, ne
Onların isimlerine sahte felsefe tarafından
İşlenmiş inançlar sebep olmuştu felakete,
İşin aslı, müthiş bir suç ve cehalet haznesi
Dolmuştu çağdan çağa, iğrenç yükünü daha fazla
Taşıyamayacak olan, fakat taşan seller gibi
Akacak olan ülke üzerinde.

Ve nasıl ki yeşil bölgeler bulunur çöl üzerinde,
Denizde fırtınalı dalgalar arasına serpiştirilmiş
Küçük adalar bulunur ve aynı şekilde
Felaketler döneminde eksik olmaz parlak
Damlaları da insan mükemmeliyetinin,
Ve cennetteki azizlerin gümüş asaları
Onları işaret eder coşkun bir neşeyle.
Ama daha az heyecan duymadım
Metanet, enerji ve sevgide

Hiçbir çağın aşamayacağı örnekler karşısında
Ve en kötü şartlarda dahi kendine sadık
İnsan doğası karşısında, sık sık döndüm genç bir
Hacı olarak Fransayı ilk dolaştığım zamanlardaki
O mutlu günlere; hepsinin ötesinde de,
Gözden geçirdim o akşam vaktini,
Mutlu yüzlerle çelenklerin asılı olduğu
Aydınlık camların altından,
Ve caddeyi örten bir gökkuşağı kavsinin,
Garantilenmiş özgürlük için yapılan zafer
Kutlamasının içinden yürüyerek geçtim,
Arras kasabasından, sevdiğim biriyle,
İnsanlığa ve doğruluğa vekalet etmek için
Robespierre çıkmıştı buradan
Ve ne kadar kısa sürede!
Eline almıştı ateistlerin asasını.[25]
Felaket dört bir yana yayıldığında –
Ve heyecanıyla tüm öbürlerini koyup geçen
Bu, aynı şehir, inlerken acımasız oğlunun
İntikamı altında, Lear'in paylaması gibi rüzgârları –
Neredeyse kavgaya tutuşabilirdim o suçsuz hayaletle
Kafamda bir imaj olarak kalmayı sürdürdüğü için,
Alay etmek için benimle
Böyle tuhaf bir tersine dönüşle.

Ah, dostum! Pek az şeye sevinmişimdir
Onca korkulan, dehşet duyulan bu kabilenin
Düşüşünü müjdeleyen ana olduğu kadar.
O gün ayrıca anlatılmayı hak ediyor.
Leven'in geniş ağzının düz kumları üzerinde
Uzanıyordu seyahatim sevecen bir güneş altında,
Uzakta parça parça gökyüzü ve bulutlar
Ve araya giren dağ dorukları arasından,
Onlardan ayrılamaz bir görkem içinde,
Havadan mürekkep yaratıklardan bir tür,

25 Robespierre ateistlerdennefretediyordu veçoğunu giyotineyolladı.

Bir toplantı için buluşuyordu,
Yanan perilerden oluşan bir taç gibi,
Ateş göklerinde otururlarken.
O göksel şatafat altında, görülmeyen
Yeşil vadiler uzanıyordu, çocukluğumdan
İtibaren şen çayırlarında büyüdüğüm.
Ne geçip giden, ne değişen,
Parlak görüntünün üzerinden
Kendimden geçerek baktım uzun uzun,
Ama en parıltılı şeyler genellikle
Mutsuz karşıtlarını çeker alırlar kalbin derinlerinden,
Tıpkı onların çekip aldıkları gibi benden.
Başka nasıl olabilirdi? Ne olsa boşuna
Dönmemiştim o sabah aramak için
Mezarlar arasında gençliğimin saygıdeğer bir
Öğretmenimin yattığı yeri,
Ve taşın üzerine onun vasiyetiyle kazınmıştı
Gray'in kilise avlusu ağıtından dizeler.
Bu sadık rehber ölüm döşeğinden seslenerek,
Hiçbir veda eklemeden son öğütlerine,
Şöyle demişti bana: "Birazdan düşecek başım"
Ve onu örten otları gördüğümde
Sekiz uzun yıldan sonra, bu sözler
Onun sesi ve yüzüyle dönüp geldiler bana,
Öyle ki istemeden, birkaç damla gözyaşı döktüm.
Ama şimdi, diye geçirdim aklımdan, hâlâ o geniş
Araziyi kat ederken, mezar taşına kazınmış dizelerin
Hoş hazzıyla, kendi kendime mırıldanıyordum:
Severdi şairleri ve şimdi hayatta olsa
Severdi beni de, gelecek vadeden biri olarak,
Ve onda yeşeren umudu yalanlamayan
Onun emrindeyken örmeye başladığım,
Güç bela, ilk şarkılarımla.

Yola devam ederken, tek gördüğüm
Ya da hissettiğim yumuşaklık ve huzurdu.
Yakındaki küçük ve taşlık bir adanın
Üstünde, bir yığın duruyordu,
(Bir deniz taşına benzeyen) son kalıntıları
(Etrafına midyeler yapışmış, tuzlu otlarla rengi kararmış)
Viran bir yapının, bir zamanlar bir Katolik
Kilisesi olan, atanmış papazın ayinler okuduğu
Sabah suların çekilmesiyle kumları aşıp gelenlere
Uygun saatlerde.
O durağan harabenin az uzağında
Arabalar, yolcular, atlar ve yayalardan
Bir kalabalık görülüyordu
Rehberlerinin ardı sıra bir derenin sığ
Yatağından geçiyorlardı ağır ağır,
Büyük deniz güvenli bir mesafede
Soluk alıp veriyordu.
Böyle pırıltılı ve neşe dolu
Bir manzarayı resmetme becerim yok diye
Hayıflanarak durakladım
Fakat grubun en önde gideni
Yaklaşarak selam sabah demeden
"Robespierre öldü!" diye seslendi
Sıkı bir sorgudan sonra emin oldum ki
Doğruydu, o ve yandaşlarının hepsi
Devrilmişlerdi.

Sevincim müthişti,
Derindi minnettarlığım Ebedi Adalet'e,
Bu şekilde ortaya çıkan. "Gelin ey altın günler"
Dedim bu geniş kumlar üstünde
Bir zafer şarkısı tutturup, "gecenin koynundan
Çıkıp gelen sabahla gelin:
İşte güvenimiz boşa değilmiş, bakın!
Beceriksiz bir umutsuzluk içinde
Kandan bir nehir akıtanlar

Ve Augeas'ın ahırını başka bir şeyin
Temizlemeyeceğini vaaz edenler[26]
Gecenin bir yarısı kendi yardakçıları
Tarafından süpürüldüler;
Delilikleri ortada,
Güvenli yaşam artık başka
Bir yerde aranacak ve Dünya
Kararlı adımlarla yürüyecek
Doğruluğa ve barışa."
– Sonra çareler aradım sakince
Ne zaman ve nasıl yatıştırılabileceğine dair
Çılgın hizipçilerin ve çok sayıda ve uzun
Güçlüklerden sonra nasıl ilerleyeceğine
Muzaffer devrimin.
Böyle huzursuz edici sevinç patlamalarıyla
Sarsıla sarsıla arada bir, devam ettim
Eskiden de izlediğim rotada,
Salıp kendimizi Nightshade vadisi boyunca,
Ufalanan Azize Meryem kilisesinin ve taştan keşişin
Yanından geçerek neşeyle bir daire çizdikten sonra
Bir grup okullu hayta,
Gök gürültülü toynaklarla döverek kumları
Yürüyüp gittiğimiz ay ışıklı denizin kıyısında.

26 Herkül'ün Kral Augeas'ın ahırlarını temizlemek için iki nehrin yönünü değiştirmesi gibi Robespierre de bir kan nehrini Cumhuriyet'in üzerine yönlendiriyor.

ONBİRİNCİ KİTAP

Fransa (son)

O günden sonra Fransa'da yetke
Daha yumuşak bir yüz takındı; terör durmuştu,[1]
Ama her şeyde aklın ışığıyla iyiyi arayanlara,
İkinci bir baharın umutlu tomurcuklarının
Sürgünlerini arayanlara cesaret verecek şey eksikti:
Oysa benim güvenim tamdı;
Senatonun dili ve hükümetin icraatları ve önlemleri
Birbirinden zayıf olsa da ve cesaret kırıcı belirtiler
Gösterse de beni ürkütecek güçte değildiler;
Halka inanıyordum: ve gözlerimle gördüğüm erdemlere,
Biliyordum ki harici yara genç cumhuriyeti
Öldüremezdi; yeni düşmanlar takip ederlerdi sadece,
Utanç yolunda kardeşlerini,
Ve cumhuriyetin zaferleri, sonunda, büyük,
Evrensel ve karşı konamaz olurdu.
Bu sezgi beni bir zaferi bir diğer, daha yüksek
Olanla karıştırmaya götürüyordu, ülkedeki
İddiasız barışın ve sessiz tahammülün zaferiyle.
Buraya kadar sessiz direnişin güçlü olduğunu
Görerek, derecesi aynı olanın niteliği de aynıdır
Diye düşündüm – o sıra kapışan iki ruhtan

1 Robespierre günden güne güç kaybediyordu, ekonomi kötüye gidiyor, açlık her yerde hüküm sürüyordu. Bu kötü yönetim birkaç yıl içinde Napoléon'un diktatörlüğüne giden yoluaçacaktı.

Daha kötü olanın daha dinç çıkmasından dolayı,[2]
Daha iyi olan elbette onu ilk ateşleyen duyguları
Muhafaza edecekti. Gençlik, toplum ne şartlar
Altında olursa olsun korur, Tabiatla – böylece
Çoğu zaman, akılla da – daha doğrudan bir arkadaşlığı,
Yaşlılara ya da erişkinlere göre daha çok korur hatta.
Öyleyse Tabiata dönmüştü güç: alışkanlık, töre, yasa
Terk etmişlerdi bir ara rejimin açık alanını
Cumhuriyetin gelip yerleşmesi için, kontrolsüzce.
Bu yüzden görebiliyordum, yaptıklarının nasıl
Babil'i andırdığını son tufandan şaşkın,
Tüm ruhlarıyla günün önemsiz vaatlerini toplayıp,
Kendi güvenlikleri için bir kule inşa etmeye çalışanların;[3]
Gülüyordum akranlarımla birlik olup,
En ciddi kafalara, Fransa'ya düşmanlıklarından,
Sokaktan gelen her dalgada Fransa'nın
Büyük davasının tamamen çöktüğünü
Ya da çökeceğini bildiren kötü haberleri duyan, –
Nasıl inanabilirdik ki bilgeliğin herhangi bir şekilde
Bu kadar çılgın yanılsamalara bunca sıkı sarılan
İnsanların yanına gelebileceğine?
Ve böylece düşüncelerimizin pek çoğunun doğru
Olduğu tecrübeyle kanıtlanınca,
Bundan kendimize pay çıkartıyorduk, fazla fazla.
Ve öteki ulusların da bu kadar akıllı olduğunu
Düşünüyorduk, evet, mutlaka haklıydık, çünkü onlara
Aptal kişilerin karşı çıktığını görüyorduk.

Daha canlı bir damara girip burada
Anlatabilirim, gençlik yanılgıları madem konum,
O günlerde İngiltere de yapılanları
Bütün kararları doğru yolundan çıkarmak için,
Fakat bu bize fazla yakın bir tutku,

2 İngiltere ve yandaşları kötü, Fransa iyi ruhu temsil ediyor.
3 Şiddetten korkarak kendilerine görünüşte iyi haberlerden bir kule kurmak isteyenler Babilkulesiniinşa edenlerkadaryanılgı içindeydiler.

Fazla yakın ve fazla yoğun bir gerçek,
Ve yergi ve kişisel hiciv gibi
Bir şeyle karışıyor aklımda,
Şiirin kutsallığını bozacak bir şeyle.
Başımızdaki çobanlar, bunu diyelim sadece,
O dönemde yasanın koruyucu asasını
Bir cinayet aleti olarak kullanan insanlar gibi
Hareket ediyor ya da öyle görünüyorlardı;
Ülkeyi yönetenler, gözlerinin önünde
Böylesi korkunç bir kanıt olmasına rağmen,[4]
Ölüm eken ölüm biçer ya da daha vahimi
Daha iyi bir şey biçemezken, çocukça taklit etmeye
Can atıyorlardı bu örneği, uzak duracak kadar
Akıllı değildiler; ya da (sırf korkaklıklarından)
Saparak düz doğru yoldan, niyetleri adaletin
Altını oymak ve özgürlüğün sonunu getirmek olsa
Seçecekleri bir başka yola giriyorlardı.

Ama bu acı gerçeklerden kendi hikâyeme dönmeliyim.
Demiştim, coşkuyla katılmaya yöneldim
Yönetim konusunda tartışmaya, aniden
Ve aslına bakılırsa zamanından evvel.
İnsan doğasının kalkanına, öteki gençler gibi,
Altın tarafından yaklaşıyordum ve ölümüne
Savaşmaya hazırdım gördüğüm metalin
Niteliğini savunmak için, tek insanın[5]
En iyi özellikleri, tutkudaki bilgelik,
Güçteki yüce, küçük cemaatteki iyilik,
Ve geniş alanlardaki büyüklük için,
Sık sık dönüp gelmiştim bu konulara,
Derinden hissetmiş fakat tamamen anlamamıştım
Aklımla, nerdee, yanına bile yaklaşamamıştım!

4 Giyotinle yaşayıp giyotinle ölen Robespierre örneğine rağmen İngiliz Hükümeti baskı rejimi uyguluyordu.

5 Efsaneye göre bir yol kavşağında asılı çift yüzlü kalkana iki yandan yaklaşan şövalyeler onu birbirlerinden farklı görmektedirler.

Onlar henüz, öğrenme fırsatı sonradan geçtiği
İçin elime, günün yaralarına karşı korunmuş
Değildiler, tapınağın sadece eşiğine bırakılmışlardı,
İçeride, güvende değildiler. Böylece hazırlıklı,[6]
Ve kötülük ve onu iyiden ayıran sınırlarla ilgili,
Böyle genel bir iç görüyle donanmış olarak,
Kitapların ve hayatla günlük temasın kazandırması
Gerektiği üzere – dünya çiğnenmiş bir yolda ilerliyorken
Toy bir aklın ihtiyaç duyacağı sadık bir rehber –
Kafa yormaya başladım, hevesle, ulusların yönetimi
Konusunda; nasıl olduğu ve olması gerektiğine dair;
Ve öğrenmeye çalıştım, yasalarına ve geleneklerine
Ne derece bağlıdır güçleri, zayıflıkları, zenginlik,
Yoksullukları, mutluluk ve sefaletleri Devletin.

Ey güzel Umutlanmak, ey güzel neşe!
Uluydu çünkü o vakit bizi destekleyen yardımcılar
Ve biz âşıktık delice!
O şafak sökerken hayatta olmak bir lütuftu
Ama Cennette olmak gibiydi genç olmak!
Cılız, bayat ve yasaklayıcı yönleri Geleneğin,
Kanunların, Anayasanın ansızın bir romans ülkesinin
Cazibesine büründüğü günler ey!
Akıl kendi haklarını şiddetle savunuyor gibiyken,
Kendini baş büyücü yapmaya en çok hevesliyken, –
O günlerde onun adına yapılan işlere yardım etmek için!
Sadece gözde yerler değil fakat bütün dünya –
Vaadin güzelliğini kuşanmışken, – ki o
(Bizzat Cennetin çardakları altında da
Hissedilebileceği gibi bazı anlarda)
Yeğ tutar bir tomurcuğu tamamen açmış güle.
Bunları düşününce, kim hayal bile
Edilmemiş bir mutluluğu yaşamazdı ki?
Uyuşuklar kımıldandı, canlılar kendinden geçti!
Çocukluklarını düşlerle beslemiş olanlar,

6 Sivil infazdan kaçan herkesin güvenle sığınabileceği kilise avlusunda değildiler.

Hayal gücünün oyun arkadaşları,
Çabukluk, maharet ve gücü
Kendilerine vekil kılmış olanlar,
– En yüce duyu nesneleri arasında krallar gibi
Hareket eden ve orada bulduklarıyla
Onları kullanmak için kazanılmış hakları
Varmış gibi davranan; –
Tüm devrimleri uysal bir havada
İzleyip düşüncelerini onlara uyduranlar,
Daha ılımlı plancılar, barışçıl kişiliklerinin
Gölgesinde onlar da; –
Şimdi bulmuş oluyorlardı, *ikisi de*,
Sade ve gösterişli olanlar, yardımcılar bulmuş
Gibiydiler kalplerine göre
Ve elde diledikleri şekli verebilecekleri malzeme,
Becerilerini göstermeye çağrılıyorlardı
Ütopyada değil, –toprağın derinlerinde–
Ya da adı sır bir adada değil,
Fakat hepimizin ortak dünyası olan
Bu dünyada, – mutluluğu bulacağımız
Ya da hiç bulamayacağımız tek yer olan, sonuçta!

Neden saklayayım, Dünya o zaman bana,
Yeni devraldığım bir miras gibi geliyordu, onu evim
Yapacaktım ve bu ilk ziyaretimdi. Nasıl dolanır ortalıkta
Böyle biri, içten bir ilgiyle bakınır çevresine,
Şekil verir, bozar ve yüzü asılır bulduğu kusurlardan.

Aktif bir partizan olarak, böylelikle,
Her nesneden kendi amaçlarıma uygun
Bir durum çıkarıyordum; insanlar arasında
Hala devam eden samimi duygularla dolaşıyordum;
Hata yapıyorsam iyi niyetimdendi,
İyilik olsun derken; yumuşaktım, hoşgörülü,
İnsanların nasıl öğrenirlerse öyle gördüklerini
Bildiğim için –ve klasik ustaların hataya pay

Tanıdığını ve zorbayı devirmenin özgürlük kadar
Bir yetki meselesi de olduğunu fark ettiğim için;
Ve hepsinden önemlisi, çünkü hepsinden
Fazlasıydı bu, umursamıyordum rüzgârın
Zaman zaman sert esmesini gelecekteki
Böyle uzak bir ufku gösteren bir tepede;
Kısaca, Tabiatın bir çocuğu olarak
Önceleri, sadece daha geniş bir alana
Yayıyordum doğuştan içimde büyüyen sevgileri,
Ve birbiri içinde eritiyordum
Zayıf ve baskın olanları, tıpkı ışığın
Yine ışık içinde erimesi gibi.[7]

Kabaca özetlersek, durum işte böyleydi,
Açık savaşla Britanya karşı çıkana kadar
Fransa'nın özgürlüklerine. İçimi bu soğuttu ilkin,
Ekşimiş, bozulmuştu ta baştan sona duygularım;
Bu güne değin olduğu gibi,
Küçük şeyler büyüklerin içinde eritilmiyor,
Fakat değiştirilip tam tersi kılınıyordu:
Böylece bir yol açıldı hatalara ve yanlış
Çıkarımlara, devasa boyutta ve daha tehlikeli.
Önceden gurur verici olan, utanılacak bir şeye
Dönüşmüştü şimdi. Zevk aldığım ve hoşlandığım şeyler
Yeni kanallardan akıyordu, eski kanalları kurumaya
Terk ederek ve bu yüzden olgun bir çağda
Sağduyuya dokunup geçecek olan bir darbe
Daha şiddetle vuruyordu kalbe yakın sinirlere:
Bu arada, ilkinde olduğu gibi, akla hayale[8]
Gelmez varsayımlar uçuşuyordu havada,
Israrla dayatılan iddialarına pek kulak asmıyordum,
Biliyordum ki zaman her şeyin çaresiydi,
Ve bunca süredir baskı görmüş olan kalabalık
İzin vermezdi daha fazlasına.

7 Çocukluk duygularının daha geniş bir zemin bulmuş olsalar da aslında değişmediğini belirtiyor.

8 "İlkindeolduğugibi": Muhtemelendevrimin ilk safhalarındansöz ediliyor.

Fakat olaylar daha az cesaret verici şekilde gelişince
Ve kuralların anında kanıtlanması
Konusunda onlara güvenilmeyeceği için,
Olayların kendileri yüceliklerini yitirip
Yeni olmaktan çıkmış, kafalarda daha az
Yer tutar olmuşken,
Ve anlayışımın doğal gelişimi sırasında
Duygular yerlerini muhafaza edemediklerinden,
İçsel bilince duyulan iman ve nesnesine
El koymuş olan umut sayesinde,
– Evrensel uygulanabilirliğin
İtham edilemeyecek türde kanıtı
Başka yerde arandı.

Fakat şimdi sıra onlara gelmiş ve Fransızlar
Bir savunma savaşını bir fetih savaşına çevirmişlerdi,[9]
Uğruna mücadele ettikleri her şeyi unutarak;
Ve kaldırıp bir kenara asmışlardı özgürlük terazisini
Yerin ve göğün gözlerinin önünde.
Başına gelenleri üzgün bir öfkeyle, buruk bir hayal
Kırıklığıyla izliyordum ama hiç kapılmadan
Umutsuzluğa ve ortak olmadan sahte bir peygamberin
Utancına. Memnuniyetsizlik başladığında
Saklamaya çalışarak hiçbir şeyin iyileştiremeyeceğini,
Küstahlığın aldığı ölümcül yaraları,
Eski değerlere daha sıkı sarıldım ve onların gücünü
Tartmak için onları daha bir zorladım, böylece
Yarışmanın hızıyla, fikirler günden güne somutlaştı,
Sonunda yapıştılar beynimin çevresine,
Sanki onun canıydılar, dahası kendisiydiler
Ölümsüz ruhun.

9 Sınırları ve korumak ve rejim karşıtlarını bastırmakla görevli Fransız ordusu yasaya rağmen saldırıya geçmiş, 1794'ün sonuna kadar Belçika ve Hollanda, İspanya ve Kuzey İtalya işgal edilmişti. Napoléon hızla yükseliyordu.

Yoksunluğa çare sunan spekülatif tasarıların –
İnsanın umutlarını duygularından soyutlayarak
Onları daha saf bir maddenin içinde onaran – [10]
Her şeyin hazır kabul gördüğü bir zamandı.
Gayret'in içine girip kendini yenileyebileceği
Cazip bir bölge, tutkuların çalışma ayrıcalığı
Vardı orada ve asla kendi adlarını duymadan.
Ama, yardımseverlikten biraz daha bahsedersek, rüya
Gençlerin gururunu okşuyordu, aşırılıklardan hoşlanan,
Ve bir o kadar da aklımızın çıplak kendini
Gayretinin nesnesi yapan: Ne mutluluk! Ne şeref!
Kendini bilerek, kendi kararınla bakmak yeryüzündeki
Tüm zayıflıklara ve kararlı bir hakimiyetle
Silkelemek tabiatın sakatlıklarını, zamanı
Ve mekânı sosyal özgürlüğü bireysel özgürlüğün
Üstüne inşa etmek, ki genel kanunların kör
Sınırlılıkları onda yoktur, amirane bir üslupla
Tek bir kılavuz kabul eder, şartların aydınlığı,
Bağımsız bir zekânın üzerine yansıyan.

Böylece beklentiler bir kez daha uyandı;
Böylece ilk yurdundan sürülmüş olan umut,
Bir kez daha gururlandı. Çoğu zaman, insan soyu
Aklıma düşünce kayıtsız kalamazdım, fakat
Güvenilir bilgi açlığı içinde ve öteki özlemlerden,
Bıkmış usanmışken, daha yüce görünen bir yolu izledim;
Diledim ki insan toprak, tırtıl halinden başlasın;
Ve özgürlüğün kanatlarını geniş açsın,
Kendi kendisinin efendisi olsun, katıksız bir hazda –
Soylu bir heves! Hâlâ da hissediyorum
(Daha akıllı ve daha değerli düşüncelerle desteklenen)
O hevesi ve hep hissedeceğim – ama konumuza dönelim.

10 Godwin insanın gelecekteki mutluluğunun duygulardan ayrışmış bir aklın egemenliğinde mümkün olacağını belirtiyordu. "saf bir madde": akıl

Yeter, elbette, böyle bir istek mazeret olabilir mi bu
Sapmalara? – eski kurumların yaygaracı taraftarları
Sözleri, yaptıklarıyla gölge düşürmüşlerdi kendi adlarına,
Utanç, ki gelenek ve yazılı yasaları ve bu kurumların
Kaideleri ya da uzantıları olan ahlaki duyguların,
Hepsinin inkar edilemez bir parçasıydı.
Bir tül kaldırılmıştı; ne diye kendimizi kandıralım?
Gerçekten böyleydi;
Ve acı bekliyordu görecek gözleri olmayan ya da
Görmüşseler bile unutmuş olanları!
Güçlü bir sarsıntı yaşatıldı eski fikirlere;
İherkesin aklı hissetmişti onun gücünü ve benimki
Serbest bırakılmış ve dürtüklenmişti aynı zamanda.[11]
Devrimci duygularımdan yeterince söz ettim,
Burada, bu yüzden, şu kadarını ekleyelim, biraz inatçı
Huylu ama mutlu bir adamdım ve bu nedenle
Cesaret edebiliyordum acı verici şeylere
Dış dünyadan bağımsız olarak bakmaya,
Sonra daha cesur bir şekilde,
Elimden gelenin en iyisini yaparak çabaladım,
Toplumsal hayatın çerçevesini
Evet, toplumun bütün yapısını incelemeye.
Katıl dostum, dileğime:
Daha canlı şekiller alan ve bizim tasarladığımız işe
Uymak yerine daha rahat sözlerle anlatılan
Sohbet tadında bir hikâye, koyabilsin ortaya o zamanlar
Öğrendiğim ya da öğrendiğimi sandığım şeyleri,
Gerçek hakkında, düştüğüm hataları,
Mevcut nesnelerin ihanetiyle,
Ve baştan yanlış çıkarımlarla, Tabiatın
Yolundan sapmış ve böylece ufku daralmış,
Giderek daha yanlış yönlendirilmiş,
Ve yönlendiren bir kalbin yapabildiği kadar.

11 Devrim Wordsworth'ün aklını eski düşüncelerden özgür kılmış fakat sonrasında ba; gösteren karmaşanın sebep olduğu yabancılaşma nedeniyle üvendireyle dürtüklenen bi öküzgibi acı da çekmişti.

İşte bu hallerdeydim, tüm varsayımları, hükümleri,
Özdeyişleri, inançları, birer suçlu gibi
Mahkeme önüne sürüklüyordum;
Aklı çağırıyordum şüpheci bir şekilde,[12]
Gün ortasında sergilesin diye unvanları,
Madalyalarını, göstersin diye gücünü, bir inanıyor,
Bir inanmıyordum, dürtü, tahrik, doğru yanlış,
Mecburiyet hali, kural ve yetki
Konularında sürekli şaşalıyordum;
Resmi kanıt ister ve onu her şeyde
Arar oldum, öyle ki sonunda, kayboldu bütün
İnancım, heyecanım ve yorgun düşüp çelişkilerden
Hastalandım, umutsuzluk içinde terk ettim
Ahlaki sorgulamayı.

O şiddetli hastalığın doruk noktasıydı bu,
Ruhun son ve en dibe vuruşuydu,
Yığılıp kaldım kutlu aklımızı en az kullanışlı bularak
En gerektiği zamanda. "İrade ve seçimin tanrısal nitelikleri"
Diye haykırdım acı acı "nedir ki onlar alaya
Alınmasından başka, hiçbir işinde iyiyi kötüden
Ayıramayan bir varlığın,
Neden korkup neden umutlanması, neyi isteyip neden
Sakınması gerektiğini bilmeyen;
Bunları görebilecek olsa bile pek az fayda
Görecek olan, kendisini onları uygulamaya
Zorlayacak bir güdünün yokluğunda?
Kabul görmüş kanunlara isyankâr, hâlâ,
Bencil tutkularının kışkırtmasıyla kural dışı
Davranan; aptallığın kurbanı ya da kölesi suçun."

Çökkün ve böylesine şaşırmış haldeyken,
Dudak bükenlerle yürümedim, hafif ve şen
Bir intikam umarak olur olmaz gülüşlerden, ne de
Uzlaşıp oturdum zekânın sonuna kadar israf edilmesiyle;

12 Godwin'in savunduğu "akıl" duyguların yargılandığı davada savcı görevinde.

Böyle bir tembelliğe dayanamazdım, (Çok düşkündüm
Hayatımın o baharında, can yakan düşüncelere ve onların
Ödülü olan gerçeğe) fakat soyut bilime yöneldim ve
Orada, tahta kurulmuş düşünme yetisine bir uğraş aradım,
Orada, mekânın ve zamanın, çeşitli konularda,
Yapısal özelliklerinden ya da insanın irade ve gücünden
Kaynaklanan – tacizlerinin içeri alınmadığı o yerde.
İşte o sıra, tüm iyiliği bahşedenin şükürler olsun cömertliğine –
O günleri gözlerinin önünde yaşadığım
Sevgili kızkardeşim, bu kez ani bir azarlama
Tonuyla konuşarak – ıssız bir yolu kesen bir çay nasıl
Bir görülür, bir duyulur ve her dönüşte karşımıza çıkar,
Asla yanımızdan ayrılmaz kilometreler boyunca, –
Öyle kurtarıcı bir temasa geçmemi sağladı gerçek
Tabiatımla; ne de olsa çünkü çok solmuş
Ve değişmiş olsam da görünüşte,
Daha fazla değişmiş değildim bulutlu ya da
Solgun bir aydan: Işıltının yeniden döneceğini
Hatırlatarak bana, kız kardeşim, benim bir ozan
Olduğumu söylüyordu durup her şeyin ortasında.
Bir ozan, bu ismin altında, yalnızca onun,
Aramaya zorluyordu yeryüzündeki yerimi;
Ve son olarak, bundan sonra görüleceği gibi,
Hevesini yitirmezse dinleyicim,
Tabiatın kendisi, insan sevgisinin tüm
Çeşitlerinin de yardımıyla, aydınlık günün
İçinden kalple beyin arasındaki
O hoş muhabbete götürdü beni,
Huzurla dolu gerçek bilgiye kaynaklık eden,
Ki bu davanın sonraki batışları sırasında
Ayakta tutmuştur beni, tutuyor şu anda da,
Olayların bu dönüm noktasında, (Çünkü öyle
Düşlüyorlar ve daha azını değil) nihayet
Fransa'nın bütün kazanımlarını kilitleyip
Üstüne mühür vurmak üzere, bir papa

Davet ediliyor bir imparatora taç giydirmeye. –[13]
Bu son utanç, bir zamanlar bir cennet meyvesi
Bekler gibi bir imanla bakan bir halkın, şu anda
Örnek aldıklarını görüyoruz kusmuğuna
Geri dönen bir köpekten: İhtişamla yükselen
Güneşin, canlıyken, etrafında doğal refakatçileri olan
Küme küme bulutla gururla ilerlerken – döktüğünü
Görüyoruz tanrıların bahşettiği bütün
Yeteneklerini ve bir oyuncağa döndüğünü, bir sahne
Dekoruna, battığını görüyoruz bir hayalet gibi
Bir operada.

Böylece ey Dostum! Şeref ve utanç dolu günler
Arasından inerek, sadık bir şekilde izledim
Toy bir aklın heyecanlarını büyük olayların
Uzun süren fırtınası altında. –
Sen duyasın için yazıldı bu hikâye, ki sen şimdi
Irkların en düşkünü olanların arasında yaşıyorsun, orada[14]
Etna, dere tepe üzerine düşürerek gölgesini uzanır
Syracusa'ya doğru, Timoleon şehrine! Hak bilir tanrım!
Nasıl da yüz üstü yatmaktadır onca azamet sahipleri!
İlkin onlar, ilkin onlar uyanmalıydı
Nefes alanlar içinde, eski kahramanların mezarlarından
Ulu ses duyulduğunda.
Keder duyduysam eğer kötü cezalandırılmış
Fransa yüzünden, en gurur verici gününde
Pek çoklarının önemsiz gördükleri; onun bir zamanlar
Vaat ettiği, bir de şimdiki halini düşünüp acı çektiysem;
Daha ciddi bir sebep işte sana, üzülmek için,
Hafızanın yeniden hayat verici etkisinden mahrum kalmış,
Gücünü ve umudunu kaybetmiş bir ülkede,
Arada daha görkemli yılların enkazı yığılı dursa da.

13 Mayıs 1804'te kendini imparator ilan eden Napoléon Papa VII. Pius'u kendisini kutsaması için Paris'e çağırmıştı.

14 Coleridge Sicilya'da, şanlı geçmişine rağmen, o zamanlar çok geri olarak bilinen bir bölgedeydi.

Fakat öfke işe yarar umudun olmadığı yerde,
Ve sen, ey dostum, hafifleyeceksin:
Bir tek büyük topluluk vardır yeryüzünde:
Soylu yaşayanlar ve soylu ölenler.

Senin olsun böyle güçlü ve şifalı bir söyleşi,
Ruhun tırmanıp yeniden sağlığa ve saf tatmine
Ulaşacağı bir merdiven; bana üzülmek düştü,
Özgürlüğün şimdi tek sığınağında yalnız başına
Dikildiği yeryüzündeki son noktadan gittin diye sen;[15]
Yalnız bir yolcu gitti, acı ve hastalık nedeniyle,
Bu son günlerde, tüm insanlık için, bu hüzün
Verici gerileme. Senin için üzülüyorum,
Hissettiklerimi söylemeliyim:
Önceden kısmen ifade edilmiş sevgi
Yeniden birikir ve bir çıkış bulur:
Benim zevklerim şimdi benim değiller sanki;
Ulu Alplerin kendileri, sabahın çıkıp uzaklardaki
Birçok ırktan insanı seyrettiği bu gül pembesi doruklar,
Artık, saf bir mutluluk simgesi değil bana,
Eskiden olduğu gibi. Benzer manzaralar içinde,
Ne değişik bir amaçla! Aynı anda yürüyüp gidiyorsun,
Tabiatın ozanlara verdiği kalbi ve ruhu taşıyarak,
Şimdi düşüncelerin olgun, güçlerin yaz mevsiminde.
Ah! Sarın onu gölgelerinizle ey Etna'nın kıyısındaki
Dev ormanlar, sen ey çiçekli kırları Enna'nın!
Kutsal bir köşen yok mu çocuk dünyanın ilk oyun
Günlerinden itibaren sağaltıcı coşkuya ayrılmış,
Uzaklardan seslenen kaygılı bir yüreğin duasıyla?

Dağların çocuğuyum, çobanlar arasında büyümüş,
Klasik sayfalarla tanışmadan evvel öğrendim
Sicilya'yı hayal etmeyi, ve hey, bir dakika
Geçmeden senin emrinle derinleşen kasvet,
Dağılıyor onun emriyle; onun kıyılarından esen hoş
Bir vaat geliyor kalbimin üzerine: Hayalimde

15 İngiltere epeydir Napoléon'la tek başına savaşıyordu.

Gülümsediğini görüyorum denizlerinin,
Bir zamanlar mutlu vadilerinin; o şerefli adaya ait
İsimler arasından aklıma gelen bir tanesi yok ki
Hüznümü teselli etmesin, filozof ya da ozan,
Empedokles ya da Arşimet, saf soyut ruh!
Ve ey Theocritus, evet bazıları çıkmış yerin ve göğün
Güçleri arasından, iyi ve yüce yetenekleriyle
Eski zamanda onlar için mucizeler yaratılmış
Senin söylediğine göre. Evet, etkilenmedim değil,
Kendi sevgili Dostum'u düşününce,
Senin anlattığını duyuyorum arıların nasıl beslediklerini
Kutsal Comates'i, kafir efendisi tarafından
Bir kafese kapatılan; tomurcuklu korudan
Ya da çiçekli kırdan nasıl yüklü geldiklerini ve onu
Aylarca yaşattıklarını, çünkü kutsanmış adamın
İlham perilerinin nektarıyla ıslanmıştı dudakları.

Böyle yatıştırıyorum düşünceli anları,
Bu sakin ateşin başında ve bin tane cömert resim
Buluyorum sevdiklerimin ve kendimin düşüncelerini
Şenlendirecek. Dualarımız kabul oldu, sen Etna'nın
Doruğunda dikileceksin, toprağın ve denizin üzerinde,
İhtişamla, işgal altındaki göklerden sınırsız düşünceler
Kazanarak, harika planlar, bir koruda ya da yankılı
Bir mağarada kahramanların eğitimi için
Harplarını akort eden ozanlara yakışır şekilde;
Ya da tanrılara saygı olarak,
Bilge rahiplerin ve güllerle taçlı bakireler korosunun
Hizmet ettiği tapınaklarda. Boşuna değil
Yıkıntılar arasında hâlâ ayakta duran bu tapınaklar,
İlham vermek için, senin yalnız adımlarını kendilerine
Çekecekler ve kenarına yaslanacaksın
Pastoral Arethus'un, ya da o çeşme gerçekten
Yoksa da artık, başka bir kaynağın yanına,
Adıyla selamladığın, rızanla aldanıp,
Seni memnun bir hizmetkâr olarak görüyorum,
Sıla hasreti çeken bir tutsak değil.

ONİKİNCİ KİTAP

Hayal Gücü ve Beğeninin Yaralanması ve İyileşmesi

İnsanoğlunun cehaleti ve suçluluk
Uzun süre alıkoydu bizi,
Dışarıda berbat manzara,
İçimizde hüzün ve hayal kırıklığı,
Karışık duygular, kasvetli düşünceler, akıl karışıklığı
Çürümüş heves ve nihayet umudun
Temelli yitirilişi ve umut edilecek şeylerin![1]
Bunlarla başlamadı şarkımız
Ve şarkımız bunlarla bitmemeli. –
Ey haz veren kıpırtılar, yeşil
Tepelerin eteklerine dadanan;
Ey meltemler ve yumuşak esintiler,
Soluyan çiçeklerle karmaşık
İlişkileriniz, hissederek gözlenirse,
Öğretebilir kibirli insan soyuna
İncitmeden almayı, gücendirmeden vermeyi;
Sizler ey, yumuşak gücün
Eşsiz etkisini göstermek ister gibi
Azametli çamların başını eğdiren;
Ve bir dokunuşla koca koca bulutları
Göğün bir ucundan ötekine süren;
Ve siz, taşlar arasında mırıldanan çaylar,

1 Denizci kardeşi John'un ölüm haberi 1805'te Wordsworth'e ulaşır ve Prelüd'ün durur. İlk on kitap aşağı yukarı hazırdır.

Gündüz telaşla gürültülü,
Suskun gecede sakin bir ses;
Derin diplerden kaçıp tenha saatte
Çakıllı kıyıyı öpmeye gelen, ey dalgalar
Susmak bilmeyen ve sonra çekilen, fırtınadan korkmadan.
Ve siz ormanlar, gölgelerini uyku yapıp
İnsanın kalbi ve harici sorunlar,
Ve çoğun, insanın kendi ve huzursuz
Kalbi arasına seren:
Ah! Keşke sizinki kadar ahenkli bir
Şarkım ve sesim olsaydı da
Benim için yaptıklarınızı anlatabilseydim.
İnsanın kaprislerine aldırmadan ışır gün,
Bahar döner gelir, – baharın yeniden
Gelişini gördüm ve sevindim
Onun aşkından doğan çocuklarla birlikte,
Dalların üstünde şakıyan ya da hoplayıp zıplayan
Taze kırlarda ya da cesurca eğlence
Arayıp mavi göklerde, kanat kanat süzülen.
İşte böyle, hep yetinme, iç huzuru ve hafif
Arzular eşlik etti bana karmaşık günlerde;
Hala değerliydi benim için Tabiat,
Onda bir denge vardı,
Kötülük ruhu hepten coştuğunda,
Koynunda bana özel bir mutluluk saklardı.

Bu anlatı Dostum! şimdiye kadar,
Manevi gücünü övdü, besleyerek aşkı,
Yayarak gerçeği ve zekânın hâlâ gitmekte tereddüt
Edebileceği yerlere, insanların ve nesnelerin üzerine,
İçtenlikli bir peygamber şefkati serpti:
İşte böyle kayrılıyordum –böyle şanslıydım–
Ta ki aklın o doğal zarafeti direnemez
Oluncaya kadar zamanın ve felaketin baskısına.
Karaya çıkmasına izin vermedikçe büyüler,
Birçok kutsal minnet ve korkusuz sevgi

Çardağından, hoş bir kıyının
Kesik kesik gelen kokularını
Fark etse de gezgin neye yarar?
İtiraf edebilir miyim? Görmek dileğimdi
Ve gelecek zamanların da mutlaka görmesi,
Gelecekteki insanın ayrılışını,
Sanki bir akıntı araya girmiş gibi,
Eski kimliğinden; artık bel bağlayamazdım
Beni bir kılan yükselişe büyük aileyle,
Geçmiş çağların uçurumunu aydınlatmak için
Hâlâ hayatta olan, bilge, savaşçı, vatansever, kahraman;
Çünkü görünen oydu ki
En iyi erdemleri yanlış ve zayıf şeylerdeki
Lekelerden muaf değildi, Aklın açık gözüne
Tahammül edemeyecek olan.
Sonra dedim ki, "Ozanlara git, onlar daha iyi
Anlatır daha saf varlıkları; – fakat eğer akıl[2]
Soyluluk demekse insan için,
Daha soysuzu olabilir mi onların
"Önyargıyla kör, alçak tutkuların
Ve marazi aşkın zavallı kölesi"
Diyerek tarif ettikleri kimseden?

Böyle tuhaf bir tutkuyla,
Bir kez daha gözden geçirecek olursam
Geçmişi, kendimle savaşıyordum –
Yeni bir putperestliğe bağlı bir bağnaz –
Dünyadan vazgeçmiş kukuletalı bir keşiş gibi,
Canla başla çalışıyordum ayırmak için
Kalbimi önceden ona kuvvet veren kaynaklardan,
Ve bir yelpazenin hafifçe sallanmasıyla olur gibi,
Büyücü aniden eritir gibi sarayı ve ormanı,
Aynı şekilde cansız kılabilirdim kolayca,
Mantıklı gibi görünen kelimelerle
O varlık gizemlerini, ki onlar birleştirmişlerdir

2 "daha saf varlıklar": Hayal gücünün idealize ettiği insanlar.

Şimdiye dek ve devam edeceklerdir buna,
Bütün bir insan ırkını kardeşlik duygusu altında.

Neden şaşmalı öyleyse,
Bu zamana kadar sapkınca yaşayan
Bir akıl uyarınca, görünen Evren bile
Daha az tinsel bir beğeninin etkisi altında
Duruyorsa, benim ahlaki dünyayı incelediğim gibi
Mikroskop altında bakıldığında

Ey Tabiatın Ruhu! Muhteşem ve adil!
Benimle sevindin, ben de seninle
Gençliğimin ilk yılları boyu, rüzgârların
Ve çağıldayan suların önünde ve
Tepeler arasında harika bir görünümle
Gidip gelen ışıklarla ve gölgelerle, bazen göz
Bazen kulak kesilerek her gün beklediğim
Güçler; ama mutlaka kalpten severek ve
İnsanoğlunun gelişen aklıyla:
Ey tabiatın Ruhu! Kutsal kanunlarla
Ayakta duran ve hareket eden,
Ve yine de sabırsız bir hayatla taşan,
Ne zayıflar var şu yeryüzünde! Ne kadar da
Zayıftım sen gücünün doruğundayken!
İhmali ya da aklın beceriksizliğini haklı
Kılacak insani acıların bir vurgunu yüzünden
Değildi fakat bu, küstahlıktandı;[3]
Sevincimi bile layık olduğu şekilde
Yaşayamıyordum, orayı seviyor, burayı
Sevmiyordum, sanatın tüm sanat üstü şeylere
Aktardığı mimiklerle; ama daha çok, –
Bu çağın şiddetli hastalığı olsa da
Benim huyum değildi pek –

3 Wordsworth küstahlığının onu tabiatın ruhuna karşı duyarsız kıldığını düşünerek kendisini üç konuda suçluyor: Sırf tablo gibi tasvirler yapmak için bakınması, estetik karşılaştırmalaryapması, gözün tiranlığına izin vermesi.

Bir manzarayı başka bir manzarayla
Karşılaştırıyordum, suni şeyler üzerine
Fazla eğilmiştim, renk ve oran konularında
Önemsiz yeniliklerle kendimi pışpışlayıp
Duruyordum; zaman ve mevsimin değişik ruh
Hallerine, ahlaki güce, mekânın ilginçliklerine
Ve ruhuna kayıtsız kalıyordum.
Ne de sadece böyle oturup yargılama
Düşkünlüğüydü daha derin duygularımın
Önüne geçen, fakat başka bir neden,
Daha karmaşık ve daha zor açıklanan
Bir neden vardı, nerdeyse sanki insanda
Doğuştan gelen bir beden ve akıl ikilemi
Gibi görünen.

Duyularımızın en zorbası olan
Beden gözünün aşırı güçlenip içimde
Aklımı mutlak kontrolüne aldığı bir zamanı
Hatırlayarak konuşuyorum. Memnuniyetle
Burada, anlaşılması daha güç tartışmalara
Girerek göstermeye çalışabilirdim Tabiatın,
Bu zorbalıkların önünü kesmek için
Hangi yollarla ve nasıl canla başla çalıştığını,
Bütün duyulara nasıl, hem tüm öteki
Duyulara hem de kendilerine karşı çıkmalarını
Emrederek ve hepsini ve onların ilişki içinde
Olduğu her şeyi sırası geldikçe
Özgürlük ve Gücün yüce amaçlarının
Hizmetine sokarak, ama burada duralım:
Bu türden zevkleri susuzlukla
Aradığımı bilelim yeter.
Yoğun ama derin olmayan bir vecd ile
Dolaşıyordum tepeler, kayalar arasında,
Hala yeni biçimlerin kombinasyonlarını arıyordum,
Yeni haz, daha geniş bir göz imparatorluğu,
Kendi yetenekleriyle ve içsel yetenekleri

Uyutmuş olmaktan dolayı gururlu ve sarhoş.
Dönüşler ve karşı dönüşler, mücadeleler
Ve karmaşık benimizin geçtiği türlü sınavlar
Sırasında, bizler büyürken, o duyunun esiri
Olmak engellenemez gibi. Fakat tanıdığım
Bir kız vardı, bu sınırları aşabilmiş,[4]
Genç bir hevesli; gözü kalbinin efendisi değildi;
Edilgin zevkler ya da olur olmaz araya giren
Çorak ayrıntıların öngördüğü kurallar aklını
Karıştırmıyordu, ama şansları yaver gittiğinde
Kadınların sahip oldukları bir bilgelikle
Verileni minnetle karşılıyor ve fazlasını
İstemiyordu; önüne çıkan her manzara
En iyisiydi, ona alışkındı iyicil, sade hayatıyla.
Çardaktaki kuşlar ve yeşil kırlardaki
Kuzular tanısa, severlerdi onu;
Bana göre onun varlığı öyle bir tatlılık
Soluyordu ki çiçekler, ağaçlar ve hatta
Sessiz tepeler, gözünün değdiği her şey
Hissederdi onun onlara ve öteki tüm
Varlıklara yakınlığını. Tanrı sever böyle
Bir varlığı; çünkü onun sıradan düşünceleri
İbadettir ve şükür duasıdır hayatı.

Tıpkı bu kız gibi, doğup büyüdüğüm
Tepelerdeki istirahatimden çağrılmadan önce,
Gördüğüm her şeyi severdim: Öyle böyle değil hem,
Şiddetle; mutlu ayaklarımın gidebildiği birkaç
Köşeden daha büyük, daha güzel ve daha zarif
Bir yer düşleyemezdim.
Yeterince yaşamamıştım o zamanlar,
Ne de bu dünyanın daha kutsal etkisini
Hissetmiştim azıcık da olsa,
Alışkın olmayan gözlere göründüğü gibi.
İbadet ederken o sıra, şeylerin derinlikleri

4 MaryHutchinson

Arasında, dindarlığın icabınca, boyun
Eğebilir miydim hesaplı hayranlığa, ya da
Alçakgönüllülüğe ve sevgiye engel
Olabilecek başka bir şeye?
Hissediyor, gözlüyor ve düşünüyordum;
Yargılamıyordum, evet, bunu aklımdan bile
Geçirmiyordum; bu armağanı almış
Olmanın mutluluğuyla doluydum, hoşnuttum.
Sonrasında, harika Alplerde gezinirken
Aynı kalbi taşıdım yanım sıra: Doğrusu, düşüş –
Ne derece etkiliydi, nereden geldi,
Belki azın çoktan daha ağır bastığı taraflı
Teraziyi yapan gelenekten ya da başka
Herhangi bir nedenden ya da son olarak,
O günlerin kır şarkılarının mütevazı seslerini
Duyulmaz kılan hırs dolu seslerinden –
Geçiciydi, bunun fazla süremeyeceği kadar
Etkili bir tanışma yaşamıştım, ta küçükten
Beri, hayal gücünün ziyaretleriyle,.
Silkindim bu davranışlardan tamamen,
Ve temelli ve Tabiatın huzuruna yeniden
Dikildim şimdi olduğu gibi,
Duyarlı bir ben olarak, yaratıcı bir ruh.

Hayatımızda zaman lekeleri vardır,[5]
Belirgin bir üstünlükle yenileyici güç barındırırlar,
Yanlış bir fikir ya da kavgacı bir düşüncenin
Ya da ölümcül bir ağırlığın altında bunalmışken,
Önemsiz işlerimiz ve günlük ilişkilerimiz
Sırasında, beyinlerimiz oradan beslenirler
Ve görünmez bir şekilde iyileştirilirler;
Mutluluğu pekiştiren bir erdem,
İçe işleyen, yukarılara daha yukarılara
Çıkmamızı sağlayan ve kaldıran, düştüğümüzde.

5 Zaman lekeleri erişkin aklı çağrışım yoluyla biçimlendirir, akıl bunun farkında olmasa da.

Bu şifalı ruh esas olarak hayatın,
Aklın ne derece ve nasıl efendi – dış duyular
Onun sadık kölesidir – olduğuna dair
En derin bilgileri veren geçitlerinde bekler.
Böyle anlar serpilmiştir her yere,
İlk çocukluğumuzdan itibaren.
Hiç unutmam, bir seferinde, tecrübesiz elim
Daha dizgin tutmayı bile beceremezken,
Daha gururlu bir umutla çıktım atın sırtına,
Tepelere vurdum: Babamın yaz evinden emektar
Bir uşak benimleydi, hem cesaret veriyor
Hem yönlendiriyordu beni. Fazla yol almamıştık ki,
Bir talihsizlik sonucu ayrı düştüm yoldaşımdan;
Ve korku içinde inip, yular elimde, sert ve taşlı
Arazi boyunca yürüdüm, tökezleye tökezleye
Nihayet aşağıda bir yere vardım,
Eski zamanlarda eli ayağı zincirli
Bir katili astıkları yerdi burası. Darağacı ufalanmış,
Kemikler ve demir kelepçe yok olmuştu; ama çimli
Toprağa, hemen oracıkta, kötü işin yapılışından
Az sonra, bilinmez bir el tarafından katilin ismi
Kazınmıştı; dev harfler çok çok önceden yazılmıştı
Fakat hâlâ yıldan yıla civardakilerin batıl
İnançları yüzünden çimler temizlenir ve harfler
Taze ve görünür haldedir bugün de.
Onlar tesadüfen gözüme ilişmişti ve kaçtım
Sendeleyerek, bitkin, bilmeden yolumu: sonra yeniden
Tırmanıp çorak araziyi, tepeler arasında çıplak
Bir havuz gördüm, zirvede bir işaret, ya da
Daha yakından bakınca, bir kız, başının
Üstünde bir testi taşıyan ve esen yele karşı
Güçlükle ilerleyen. İşin aslı, sıradan bir
Görüntüydü bu, fakat insanın bilmediği renklere
Ve kelimelere ihtiyaç duyuyorum
Resmetmek için, kayıp rehberimi
Arayıp dört yana bakınırken, çorak araziyi ve

Çıplak havuzu, ıssız yükseltinin
Doruğundaki işareti, giysileri sert rüzgârda
Uçuşan kızı saran düş kısırlığımı.
Kutsanmış saatlerinde gençlik aşkımın,
Sevgilim yanı başımda,
Her gün bu manzarayla dolaştım; çıplak
Havuzun, kasvetli tepelerin üzerine ve hüzünlü işaretin
Üzerine, bir mutluluk ruhu indi,
Ve gençliğin altın pırıltısı;
Ama sanma ki bu anılardan yayılandan daha yüce
Ve etkileri açısından daha güçlüydü bu pırıltı.
Böylece duygu duyguyu çağırır,
Ve güç çeşitliliği eşlik eder bize, ama güçlü
Olmuşsak en azından bir kere.
Ah! İnsan denen muamma, ne derin
Kaynakları var ihtişamının.
Kayboldum ama basit çocuklukta
Yüceliğinin üzerinde durduğu kaidenin
Bir parçasını görüyorum; ama şunu hissediyorum,
Senden geliyor bu, kimse alamaz sen vermedikçe.
Geçmiş günler dönüp geliyor bana
Hayatın şafağından: İnsan gücünün
Sığınakları açık; yaklaşıyorum, kapanıyorlar.
Kopuk kopuk görüntüler var şimdi
Gözlerimin önünde;
İlerleyen yaşta görünmez olacaklar tamamen;
Ve elimden geliyorken, kelimeler yettiğince
Cisim ve hayat vermek isterim hissettiklerime,
Geçmişin ruhunu kutsayarak (umudum böyle)
Gelecekteki yenilenme için – İşte bunu anlatan
Bir başkası daha: –

Bir Noel zamanı,
Sevgili tatil günlerinin mutlu arifesinde,
Ateşli, yorgun ve huzursuz, kırlara
Açıldım, bizi, kardeşlerimle beni eve

Götürecek atların geçişini görmeye
Heves ederek. Bir kaya dikiliyordu
İki ana yolun birleşme noktasından başlayarak
İki yolu da görüyordu boylu boyunca; oraya
Hangi yola bakmam gerektiğini bilmediğimden
Oraya gittim, bir izci gibi ve tırmandım
Zirveye; fırtınalı, karanlık ve vahşi bir gündü
Ve çimenleri üzerine yarı çıplak
Bir duvarın, kısmen siper alarak oturdum;
Sağ elimin yukarısında yalnız bir koyun yatıyor,
Sol elimin yukarısında çiçek açmış bir alıç duruyordu;
Yanımda bu refakatçilerimle baktım,
Gözlerimi epeyce zorlayarak, aşağıdaki koruyu
Ve düzlüğü ancak yer yer gösteren sis yüzünden.
Okula dönmeden önce – o kasvetli zaman, –
Babamın evine daha on gün olmamışken geleli,
Öldü babam, yetim kalan bizler, ben ve kardeşlerim
Mezara kadar takip ettik bedenini. Getirdiği
Büyük acıyla bir ceza gibiydi bu olay;
Ve üzerinden bunca zaman geçmişken
O günü hatırladığımda;
Öyle endişe ve umutla bakarken kayanın üzerinden,
Ahlak üzerine önemsiz düşüncelerle
Ama en derin bir tutkuyla, başımı eğdim
Tanrı önünde, böylece arzularımı düzeltti O da;
Ve sonra, rüzgâr ve sulusepken,
Ve bütün marifetleri yağışların,
Yalnız koyun, çiçek açmış tek ağaç,
Ve o eskil taş duvardan gelen kasvetli müzik,
Odun ve suyun sesi ve iki yol boyunca
Tartışma götürmez biçimlerde ilerleyen sis,
Hepsi sık sık başvurduğum yakın görüntülerdi,
Bir pınar gibi yanaşıp kana kana içtiğim;
Ve kış gecelerinde, bu güne değin,
Fırtına ve yağmur döverken çatımı,
Ya da öğlen vakti sevinçle yürürken

Yazın en koyu yapraklarıyla yüklü dev ağaçları
Sert rüzgârda sallanan bir koruda,
Ruhun bir işleyişi, bir iç çırpınışı kanat vurur
Oradan, belki çıktıkları yolda aşırı meşgul
Düşünceleri çelmek, belki aylak aylak
Geçecek bir saati canlandırmaktır görevleri.

ONÜÇÜNCÜ KİTAP

Hayal Gücü ve Beğeninin Yaralanması ve İyileşmesi (son)

Coşku Tabiattan gelir ve sakin haller
Aynı şekilde, hediyesidir Tabiatın:
Bu onun zaferidir; bu iki özellik
Onun gücünü teşkil eden kardeş boynuzlardır.
Bu yüzden deha, sükûn ve heyecanın
Devridaiminden beslenmesi dolayısıyla,
En iyi ve en saf arkadaşıdır onun;
Doğruyu aramak için gerekli enerjiyi ondan alır,
Aklın o durağanlığını, aramadan bulduğu.

En mütevazı beyinlerin paylaştığı
Böyle bir faydadır, herkes kendi seviyesince;
Bana düşen kendimin ne bildiği, ne hissettiği;
Kolay iş! Çünkü kelimeler kolayca yol buluyor
Minnet duygusundan ve gerçeğe olan güvenden
İlham alarak. Uzun süre bilgiyi arayarak
Dolaştım durdum insan hayatının coğrafyasında,
Kalbim ve aklım gecede; ama şimdi şafak
Yeniden sökmeye başladığına göre,
İspat edildi saygı göstermeyi boşuna
Öğrenmediğim doğru aklın görünen özelliği[1]
Resmi ve şekli olan bir Güce; [2] süreçlerini

1 "Doğru akıl": "Aklın en heyecanlı hali," "aklın yüceliği."
2 Tabiata

Değişmez kurallara göre olgunlaştıran;
Hiçbir sabırsız ve yanlış umut, tutkunun ateşi
Ya da aşırı heves, boş kendini beğenme doğurmayan;
Aklı çabuk dönüşlerle kendini
Alkışlamaya kışkırtmayan; fakat yumuşaklığı
Öğreten ona ve mütevazı inancı yücelten;
Bu güç mevcut nesnelerle ve geçici şeylerin
Çılgın dansıyla sarhoş aklın önünde[3]
Kalıcı nesnelerin daha ılımlı bir gösterisini sunar;
Böyle yaparak güçlükleri sırtından atmaya
Fazlaca kapıldığında ise aramaya yöneltir onu,
İnsanda ve sosyal hayatın bünyesinde
Ne varsa aynı derece güzel,
Biçimi ve işlevi değişmemiş, ya da dönüp duran
Hayat ve ölümün katı döngüsü içinde.
Her şey bir yana, yeniden yerleşmişti
O temkinli düşünceler ki, Tarihçi kaleminin
Yere göğe konduramadan anlattığı şeylerde
– Ahlaki amaçtan soyutlanmış güç ve enerji –
Pek az kayda değer ve yüce yan olduğunu
Göstererek, erken vakitte öğretmişlerdi bana
Kardeşçe duygularla bakmayı gösterişsiz
Şeylere, sessiz bir yer işgal eden, bu güzelim
Dünyada.

Bu şekilde durulmuş, bu şekilde sakin,
Yeniden sevinç duyulacak bir öz, saf hayal gücü,
Ve sevgi buldum insanda; genişledikçe aklımın ufku,
Yeniden hocam kıldım akıl gözünü,
Küçükleri evirip çevirmektense
Büyük gerçekleri görmek için çabalıyordum.
Ona göre de bilgi verildi; öyle bir testi
Geçen nesnelere olan güvenim daha da güçlendi;
Çok daha netleşti mükemmellik duygum
– Doğru ve yanlış konusunda:

3 Londra'daki "renklerin, ışıkların, biçimlerin/hızlı dansı"

Yaşanan günlerin vaadi doğru boyutuna çekildi;
Gayretli planlar, iddialı projeler daha az
Çeker oldu beni; mevcut iyiyi
Hayatın tanıdık yüzünde arıyordum ve umutlarımı
Gelecekteki iyi üzerine kuruyordum.

Düşüncelerim oturmuştu, artık biliyordum
Neyin kalıcı neyin geçici olduğunu;
Kendilerini pasif dünyaya yönetici olarak
Dayatan insanlarda küstahlık, aptallık, delilik
Bulmaya hazırdım; toplumun refahını amaçlıyor
Bile olsalar bunlarda iyi düşünülmemiş ya da
Boş ve mantıksız teoriler üzerine kurulmuş planlar
Görüyordum; modern devletçilerin kitaplarını
Uygun testten geçirmiştim, hayat, insan hayatı,
Seks, yaş ve ölümlü ya da ölümün
Ulaşamayacağı bir noktadaki
Kutsal haklarla ilgili bütün iddiaları;
Ve böylece görmüştüm ne zavallı bir şeye
Tapılıyordu gururla "Milletlerin Refahı" denen
O tanrının kimliğinde, oysa yalnızca mal
Saklanır ve çoğaltılır orda; daha mantıklı
Bir bilgiye varmıştım bireyin yeri ve
Onuru hakkında, beynin yarattığı değil,
Okuduğumuz, kendi gözlerimizle gördüğümüz,
– İşte bu nedenlerle, sormadan edemiyordum
En az eskisi kadar yoğun bir ilgiyle,
Hatta daha yoğun bir şekilde,
Ruhum çok daha yatışmış olsa da –
"Neden böyle şanlı varlık ancak binde bir
Bulunur?" diye. Biri neyse neden milyonlar da
Olmasın onun gibi? Tabiat ne gibi engeller serpiyor
Bu umudun yoluna? Hayvani iştahlarımız
Ve günlük isteklerimiz, bunlar aşılamaz
Engeller mi? Değilse, uçar gider ötekilerin hepsi.
"Toplumsal yığının temelini denetle:

Sorgula" dedim, "Ne kadar zihin gücü
Ve gerçek güç sahibidir bedenleriyle çalışanlar,
Paylarına düşenden kat kat fazlasını yapanlar,
Kendimize kendimizin yüklediği adaletsizliğin
Bütün yükü altında." Böyle bir tahminde
Bulunabilmek için esas olarak (ötelere bakmaya ne gerek?)
İnsanın doğal yaşam yerlerine baktım,
Tarla tapan işlerinin yapıldığı yerlere;
Önceki gözlemlerimi hatırladım; bunlarla
Sonraki gençlik yıllarımda edindiklerimi,
Bu güne kadar elde ettiklerimi karşılaştırdım.
– Çünkü azametli devletlerin sancıları, kargaşası
Hiçbir zaman tamamıyla tatmin etmemişti beni;
Hâlâ kesin fikirlerle bireysel doğruların
Kendimize daha yakın bir bireşiminin peşindeydim.
Büyük şehirde böyle bir şey bulunabilirdi, yoksa
Benim için yürek ezen ıssız bir yer olurdu orası;
Yine de çok eksik vardı: Bu nedenle yüzümü
Size döndüm, siz patikalar ve ıssız yollar;
Değer verdiğim her şeyi sizde arıyordum,
İnsani şefkat ve basit mutlulukları.

Ah! Şu huysuz dünyada heyhat, pek az kişiye
Nasip olan o tek mutluluktan,
Hayatın baharında her gün sevgiliyle el ele
Gezip dolaşma mutluluğundan, kırda bayırda,
Kalplerimiz gençken, sevinçten başka
Bir şey değilken soluduğumuz, kuytu bir köşede,
Derin bir vadide, ya da oradan ayrılmanın
Felaket olacağı ikimize de ait bir yuvada:
Ah! Gençliğimizin bu zevkinden sonra,
Bu lütuftan hemen sonra gelen, kanımca,
Gün be gün dolaşmaktı, huzur içinde
Düşünebileceğim ve beni adım adım
Bilgeliğe götürecek bilgiler edinebileceğim yerlerde;
Ya da uzaklardan gelen rüzgâra binmiş

Bir kuş hafifliğinde, yabancı kırlara, ormanlara
Neşeyle selam verdiğim ve onların da
Selamımı alacak sesten yoksun
Olmadıkları yerlerde: Bu hoş uğraş
Tat vermez olduğunda, insanlarla konuştuğum,
Karşılaştığım her yüzün bir dosta ait
Olduğu, önümüz sıra bir yolun
Uzanıp gittiği çorak çalılıklarda,
Kulübenin yanındaki bankta, ya da
Yorgun yolcunun soluklandığı kaynak başında.

Kim sevmez anayolun kıvrılıp gidişini
İzlemeyi çıplak gözle? Tanıdık olsa da,
Her gün gözlerimin önünde, uzak bir tepenin
Çıplak ucunu aşarak ayağımın değmediği mesafelere
Uzanan bir hattın ufukta kayboluşu
Çocukluğun ilk yıllarından beri
Hayalime kazınmış bir davetiye gibiydi sınırsız uzaya,
Ya da bir rehberdi sonsuzluğa.
Evet, karanlık fırtınanın içinden geçerek
Kükreyen denizi gezen denizciyi saran görkem
Sarar yeryüzü gezginlerinin de düşüncelerini;
Aynı derecede görkemli ama çok daha sevimli.
Ürkmüştüm ortalıkta dolaşan delilerden,
Başka bir sürü tuhaf serserilerden (korkuyla
Yanlarından geçtiğim) adımlarımı hızlandırmıştım;
Ama bunları neden anlatayım?
Sorular sormaya, rastladıklarımı gözleyip
Sorgulamaya ve çekinmeden onlarla konuşmaya
Başladığımda, ıssız yollar, insanların tutkularını
Kelimeler, bakışlar, iç çekmeler ya da gözyaşları
Yoluyla her gün zevkle okuduğum
Açık okullara dönmüştü;
Orada insan ruhunun derinliklerini gördüm,
Dikkatsiz gözlere derinliği yokmuş gibi görünen
Ruhların. Ve – artık yürekten ikna olduğum için

Gururlu bir kesinlikle eğitim adını verdiğimiz
Formalitelerin ne az ilişkisi olduğuna
Gerçek duygu ve adil düşünceyle;
Çoğunun konuşan dünyayla boş bir gevezelik içinde
Olduğuna ve iyice araştırmak istediğim için
İnsanın konumunu, Tabiatın hükmüyle çile
Çekmeye değil yalnızca, bu yüzden
Cehalete de mi yazgılı olduğunu,
Erdem kazandırmak gerçekten bu kadar zor mu,
Ve zihinsel güç bu kadar ender bir lütuf mu diye
Daha çok değer verir oldum bu yürüyüşlere,
Çünkü orada umut buluyordum umutlarım için,
Mutluluğum için huzur ve istikrar,
Ve her tür öfkeli tutkuya deva. Orada duydum,
Silik ve alt tabakadan adamların ağzından
Şeref dolu gerçekleri; iyilik ve adalete dair
Vaatlere eşlik eden sesleri.

Güçlü sevginin ya da başka hangi adla biliniyorsa,
Onların kullandıkları bir ifadeyle, kaba tabiatlı bir yetenek
Olduğunu düşünür bazıları; büyümesinin
Bir köşeye çekilme, boş zaman ve çalışılmış gösterişli
Tavırların arıttığı bir dili gerektirdiğini;
Kim bu tutkuyu şiddetle hissederse onun sanat
Tarafından süzülmüş kibar hava ve ışığın içinde
Yaşaması gerektiğini; yanılıyorlar.
Doğrudur, ölümden beter bir baskının canlıyı
Daha doğar doğmaz selamladığı, kültürün
Zarafetinin hiç mi hiç bilinmediği;
Ve yoksulluk ve aşırı çalışmanın günden güne
Sevgilerin yerini işgal ettiği yerlerde,
Evet, oralarda aşk barınamaz gerçekten;
Ne de kolaydır yaşaması kapalı ve tıklım tıklım
Kentsel mekânlarda, insan kalbinin hasta olduğu,
Gözün onu besleyemediği ve beslenemediği.
– Evet, bu gezilerimde derinden hissediyordum

Birbirimizi nasıl yanlış yönlendirdiğimizi,
En kötüsü de kitapların bizi nasıl yanlış yönlendirdiğini
Mükâfatlarını suni ışıkla gören zengin azınlığın
Beğenilerinden bekleyerek;
Bu azınlığın zevki için çoğunluğu nasıl
Küçümsediklerini; kadınsı bir şekilde gerçeği
Birtakım genel kavramlara indirgediklerini,
Hemen anlaşılmak hatırına, ya da yazarlarının
Kafalarında kaliteli bilginin kıtlığından;
Kelimelerle kibri nasıl okşadıklarını, büyük bir
Gayretle harici farklılıkları, toplumun insanları
Birbirinden ayırmakta kullandığı maddi
İşaretleri ortaya sererlerken nasıl ihmal ettiklerini
Evrensel yüreği.

Burada, genç bir gezgin olarak o zamanlar,
Ve evimin civarında hâlâ günlük olarak gördüklerimi
Hatırlayınca, bir soluk alıp Tabiatı, insan aklının gücünü,
Ve insan oldukları için insanları saygıyla selamlayabilirim.
Az mı rastlanır, dışarıdan kaba görünen bir insan
Aslında içten içe ince bir ibadet yapmaktadır –
Şatafat ve altınla kaplı zengin bir tapınak değil,
Sadece bir dağ kilisesi, cemaatini güneşten ve
Yağmurdan koruyan.
Bunların dedim şarkısını söyleyeceğim,
Önümdeki yıllar beni bu işe hazırlarsa,
Bunlara övgü düzeceğim, şiiri kayda değer konularla
Meşgul edeceğim; dürüstlük ve Kutsal tutkular içinde
Bunlardan söz edeceğim, adalet yerini bulsun
Hak eden makama saygı duyulsun diye:
İşte böyle sevinçle, kirlenmemiş kulaklara seslenip
Aşkla kendinden geçmeyi, şefkati ve umudu
Öğreteceğim, ilham edeceğim.
İnsan yüreğinin taa kendisi olacak konum,
En iyilerde bulunan, dini duygulardan
Habersiz kalmamış, kitap yüzü görmüş,

Az sayıda da olsa iyi kitaplar,
Böylelerinde bulunan tabiatın huzurunda:
Oradan seçeceğim hüznü, hüzün değil,
Mutluluk olan; ve sefil aşkı, ondan yankıyan
Şan sayesinde insan ırkına ve asıl benliğimize,
Dinlemesi yürek yakmayan.
Bana düşen korkusuz adımlarla gitmek
Bilginin götüreceği yere: Bu kutsal noktaya
Ayak basma cesaretimle övüneceğim, rüyalardan değil,
Kehanetlerden söz edişimle; ki kolay kolay
Duyamazlar bunu harici harflerden
Görünmez ruhu okumaya çalışanlar; ağzı iyi laf yapan,
Dünyayla iletişimde başarılı;
Ne kadar akıcı konuşurlarsa beyinleri
O kadar iyi işleyen ve düşünceleri
Takdir edildikleri ölçüde yücelen.
Bunlardan farklı nitelikte insanlar bulunabilir,
Kendi kendilerini ayakta tutan, cesaretleri,
Enerjileri, azimleri kendilerinden, içlerindeki tutku
Uyarınca en canlı düşünceleri en canlı kelimelerle
Dile getiren. Sıradan hayattaysa başka
Daha yüksek mertebede olanlar vardır, düşünmek için
Yaratılmış olanlar, çekingen ve ağız dalaşında
Tecrübesiz; yumuşak başlı adamlar, böyle bir ortama
Girmeleri gerekse ruhları belki batar:
Onların dili göklerin dilidir, kudretin, düşüncenin,
Görüşün ve sessiz mutluluğun:
Kelimeler yalnızca ikincil öğelerdir onların ruhunda;
Olanca güçleriyle idrak ediyorlarken nefes almazlar
Onların arasında: Bunları Tanrı'ya şükranla
Söylüyorum, kalplerimizi ona ibadet edelim diye
Besleyen; bilen ve seven bizi başka kimsenin
Umurunda olmadığımız anlarda.

Yine bu sıralarda çok daha fazla güçlendi inançlarım
Öncesine göre, sadece içsel yapı iyi ve
Zarif yaratılmış değildi fakat Tabiatın her şart altında
Kutsama gücü vardı, görmek için gözlerimiz varsa eğer
Varlıkların dış hatlarını ve insan hayatının en mütevazı
Yüzünde bir görkem soluyorsak.
Olaylar ve dış şartların ve görünen biçimin esasen,
Tutkunun aklı tatmin etmek için yarattığı şeyler
Olduğunu hissediyordum;
Bu arada Tabiattaki biçimlerin kendi içlerinde
Bir tutkuya sahip olduklarını ve bunun tabiatın
Uygun gördüğü insan işleriyle harmanlandığını;
Bu işler adi nitelikte olsa, hiçbir yücelik barındırmasa da;
Ve yine ozanın dehası, bu yüzden, Tabiat nereye
Yöneltirse gidebilirdi insanlar arasında; eski insanlar
İçinde tabiatın yanından durmuştu hep,
Öyle yapmalıydı bundan sonra da. Sevgili Dostum!
Ozanlar da peygamberler gibidir,
Azametli bir gerçeklik planında hepsi birbirine
Bağlıdırlar, her birinin kendine özel bir yeteneği vardır,
Tanrı'nın hediyesi, önceden görülmemiş şeyleri
Görmelerini sağlayan, bu heyecan verici inancı
Paylaşıyorsan eğer, insanların bu en sıradan olanının
Kendisine de, öğretilmemiş, yaratıcı,
Ve kalıcı şeylerden doğan çalışmasını tabiatınkiler gibi
Bir güç kılacak benzer bir içgörü
Bağışlanmış olduğunu ummasını mazur görürsün.
Genç ruhum Sarum ovasında bir kez böyle ateşli
Bir umuda kapılmıştı: Orada, yolu izi olmayan
Yemyeşil arazide yürürken gönlümce, ya da kasvetli
Çizgilerini sessizce uzatan çıplak beyaz yollarda yürürken,
Zaman, yanında çağlardan avanesiyle,
Geriye doğru akıyordu hızla, işte o ara,
Uzak atalarımızı gördüm duru bir resimde;
İnsan yığınları gördüm ve orada burada
Tek bir İngiliz, kurt derisinden bir yelek giymiş,

Elinde kalkan ve taş baltayla dolaşıyor yaylada;
Mızrak sesleri duyuldu kunt kemikli, barbar güzellikte
Çoktan toprak olmuş kolların salladığı mızrakların
Şakırtısı. Seslendim karanlığa: – fakat daha ağzımı
Açar açmaz, gece yarısı karanlığı
Bütün nesneleri çekip aldı sanki
Gözümün önünden; ve heyhat! yeniden çölü gördüm,
Hüzün verici alevlerin ışığında.
İnsanların kurban edildiği sunak bu –
Ne derin inlemeler! Devasa çitin içini dolduran
Kalabalığın sesi anıtsal tepeleri titretiyor,
Ve bütün bu şatafat her iki dünya için,
Hem yaşayanlara, hem ölülere.
Öteki anlarda (O geniş kırlarda üç yaz günü
Dolaştığımdan) ovanın üzerinde hâlâ belirgin
Daireler, çizgiler ya da tümsekler görülen her yerde;
Rivayete göre Druidler tarafından yapılmış,
Gökler konusundaki bilgilerini ve yıldız kümelerini
Temsil etmek üzere; usulca bir sihirle
Bir gündüz düşüne daldım, öyle bir hayal ki
İnanan gözlerle, ne yana baksam,
Uzun sakallı öğretmenler görüyordum, beyaz
Asalarıyla, bir yıldızlı göğü işaret ediyorlar,
Bir aşağıdaki düzlüğü; bu arada
Müziğin kattığı neşeyle sallanıyorlar ve
Her yer bu hoş nağmelerle coşuyor
Onlarla ve benimle birlikte.

Geçmiş günlere dair bu kadar,
Ve yılların bulanıklığı içinde
Anıtsal ipuçlarından görülebilen
Ya da hayal edilebilenler bunlar.
Ve sen ey Dostum! O geziler sırasında oluşan
Ve eğlence maksatlı doğaçlama bir takım
Ezgiler hoşuna gidince demiştin ki,
O zaman ve orada, günlük hayatın,

Gerçekler dünyasındaki mevcut nesnelerin
Üzerine daha yüce bir güç uygulamış aklım;
Onlardan o ana kadar hiçbir kitaptan
Yansımayan bir tını, bir resim ve bir harf
Çekip almış. Buna yanlı değerlendirme diyebiliriz –
Ama neden öyle olsun? O sıra, iki yabancıydık aslında;
Ve senin şehirde yetişmiş genç hayal gücün üstüne,
Kaba saba da olsa, uzaktan bir ışık gibi düşen
Bir şiire haksızlık etmek istemem.
Ayrıca, herkesin aklı kendi tanığıdır ve yargıcı,
Ve iyi hatırlıyorum ki yine bu günlere rastlar
Günlük hayatın sahneleri arasında
Yeni bir dünyayı net bir şekilde
Görmeye başlamam. – anlatılmaya, başka
Gözler için de görünür kılınmaya uygun bir dünyayı;
Ruh asaletini doğuran sabit kanunlarla yönetilen,
Onu var etmekle kalmayıp bir denge ,
İç ve dış olaylar arasında yüce bir alışveriş de sağlayan;
Kusursuzluk, saf işlev, en iyi gücünü sağlayan,
Görülen nesneye de, gören gözün yanında.

ONDÖRDÜNCÜ KİTAP

Bitiriş

Bu gezilerden birinde (hatıraları hiç solmasın)
Cambria'nın yüksek bölgelerinde,[1]
Yanımda genç bir arkadaşımla,
Bethgelert'in kulübelerini herkes uyurken daha
Gerilerde bırakıp batıya doğru yürüdüm, güneşin
Snowdon üzerinden doğuşunu görmeye.
Dağın dibinde kaba bir evin kapısına vardık
Ve macera peşindeki yabancının adımlarına
Eşlik eden çobanı, o güvenilir kılavuzu kaldırdık;
Sonra, kısa bir molayla tazelenmiş
Olarak yeniden çıktık yola.

Basık, sıcak, esintisiz, soluk, sıkıcı ve kızıl
Bir yaz gecesiydi, çiseleyen bir sis
Kalın bir tabaka halinde tüm göğü kaplıyordu;
Fakat yılmayıp bundan, tırmanışa geçtik
Dağın yamacını. Sis kısa sürede yuttu bizi
Ve kılavuzumuzla sıradan bir sohbetten sonra
Hepimiz kendi düşüncelerimizle
Baş başa kaldık: Yokuşu böyle göğüsledik,
Kendi adıma bu dalgınlığımı etkileyen
Ya da bozan hiçbir şey görmedim
Ya da duymadım, yalnızca bir keresinde

1 Cambria:Galler

Çobanın köpeği kayalar arasında bir kirpi buldu,
Ve yumak olmuş avına havlayıp durdu
Sevinç içinde. Bu küçük macera,
Öyle denebilirdi o ıssız yerde,
O gecenin sessizliği içinde, geçip unutulunca,
Konuşmadan devam ettik yine yolumuza.
Başım bir düşmana karşı yürür gibi eğik,
Hızlı hızlı nefes alıp gayretli adımlarla yürüyordum,
Düşüncelerim gayrette aşağı kalmıyordu.
Gece yarısında belki bir saati böyle geçirdik,
Aramızda mesafeyle tırmanarak ve tesadüfen
Ben varken önde; ayaklarımın ucunda
Toprak ağarmaya başladı ve daha da ışıdı
Bir iki adım sonra; sebebini ne sormaya,
Ne öğrenmeye vakit bırakmadan
Şimşek gibi ani bir ışık düştü çimenlerin üstüne.
Ve hey! Başımı kaldırdığımda, ay bulutsuz, mavi
Bir gökte çırılçıplaktı ve köpüklü sisten sessiz
Bir deniz uzanıyordu ayaklarımın altında.
Bu sessiz okyanusun üzerinde yüzlerce tepenin
Esmer sırtları yükseliyordu; ötedeyse,
Çok çok ötelerde, elle tutulur buharlar uzanıyordu,
Burunlardan, dillerden ve sıradağlardan
Gerçek Atlantik'e,
Ufalanıp, görkeminden vazgeçmiş görünen,
Gasp edilmiş haldeyken göz alabildiğine.

Gökkubbe böyle değildi; sınır tecavüzü yoktu orada,
Kayıp da yoktu; sadece küçük yıldızlar silinmişti, ya da
Dolunayın varlığında daha sönüktü ışıkları, Ay
Hükümran mevkiinden seyrediyordu kaba
Dalgalı denizi, şimdi uysal ve sessizce yatan,
Yalnız, bir geçitte, bizim dikildiğimiz kıyının
Az uzağında, sabit, koyu, kasvetli, nefes alıp veren
Bir yer – üstünde suların sellerin, sayısız derelerin,
Tek bir sesle kükreyen! ki duyuluyordu
Karada ve denizde ve o saatte yıldızlı göklerde bile.

Gecenin ruhlarına ve tesadüfen oradan geçen
İnsanlara gösterilen bu resim kısmen
Eriyip havaya karışınca, sakin kafayla düşündüm,
Onun yüce bir aklın tezahürü olduğu kanısına
Vardım, eyledikleri, sahip oldukları, olmak istedikleri,
Kendisinin o anda olduğu ve sonra olacağı her şeyle.
Orada sonsuzlukla beslenen bir aklın
İşaretini gördüm, karanlık uçuruma eğilip
Kesintisiz bir akış halinde sessiz ışığın içine
Boşalan sesleri dinlemek üzere kulak kesilmiş;
Aşkın güçlü çakımlarıyla beslenen bir akıl,
İdeal biçime götüren duyu,
Ölümlülere verilenin ötesinde bir ruh.
Yüce bir aklın işlevlerinden birini
Bir benzetmeyle göstermişti Tabiat orada,
Korkunç ve yüce şartların ortasında
Harici şeylerin yüzüne
Uygulamayı sevdiği o karşılıklı egemenliği;
Ki onunla biçim verir, birleştirir, soyutlar
Varlıkları, hepsine birbirlerini etkileme gücü
Verir, öyle ki en duyarsız insanlar bile duyar,
Algılar ve hissetmeden edemez. Böyle bir etki
Altındayken farkına vardığımız, Tabiatın
Bu şekilde bedensel algılara duyurduğu güç
Daha yüce akılların sahip olduğu
O muhteşem yeteneğin aynısıdır.
Bu onların koca evrenle alışverişe girdikleri
Ruhun ta kendisidir: Onlar kendi içlerinden
Yayılan bir güçle benzer değişimler,
Benzer varlıklar yaratabilirler;
Ve kendileri için yaratılmış olanı yakalayabilirler
Kaçınılmaz bir şekilde tutsağı olabilirler onların,
Tıpkı uçarken duruveren melekler gibi,
En derin göklerden gelen müziğin ahengiyle.
Onları övmeye hizmet eder kalıcı
Ve geçici olan; en küçük sezinlemelerden

En büyük şeyleri kurar onlar; sürekli
Gözlemektedirler, etkilemeye ve etkilenmeye
İstekli, heyecanlanmak için
Dışarıdan uyarılara ihtiyaçları yoktur;
Zaten kıpır kıpır bir dünyada yaşarlar,
Duyusal algıların esiri olmadan,
Fakat onların canlandırıcı itisiyle uygun
Bir muhabbete girmeye hazır kılınmışlardır
Manevi alemle ve zamana yayılmış insan
Nesliyle, bir çağdan öbürüne,
Geçmişte, şimdide ve gelecekte,
Zaman var olduğu sürece.
Böyle akıllar gerçekten tanrısaldır,
Kutsal Güçlerdir çünkü onlar; bedenin
Tadabileceği en güzel mutluluk onlarındır bu yüzden –
Kim olduklarının bilinci, her resim, her düşünce
Ve tüm sevgilere sinmiş olan, paylaşılarak
Yükselmiş olan yerden göğe, insandan Tanrı'ya;
Bu sayededir sonsuz uğraşı Ruhun,
Akıl yoluyla olsun, ya da sezgi yoluyla;
Bu sayededir günlük faaliyetlerin kattığı neşe,
En keskin öngörünün korkmasını gerektirmeyen
Duyular, en yoğun anlarında en güvenilir olan.
Bu sayededir ki, bezdiren hastalıklar, yürek ezen
Haksızlıklar arasından – Kutsal Kitabın sözlerini
Buraya uygulamak hürmetsizlik olmazsa –
O anlaşılmaz iç huzuru, bu saf kaynaktan
Gelmedikçe boşuna aranacak olan
Ahlaki kararlardaki o güven.

Ah! Kim hayatı boyunca muhafaza etmiş,
Büyütmüştür kendi içinde bu özgürlüğü?
Çünkü özgürlük ancak budur:
O ayrıcalıklı kişi nerededir, o yolu
Engellenmeden, şaşırmadan, yorulmadan
Sürekli pürüzsüz ve parlak bir ilerleyiş

Halinde gören? – Buraya kadar,
Daha mütevazı bir yolu tersinden izledik,
Gecikmelerden, kararsız seçimlerden söz ettik,
Dikenli yollardan, geriye gidişlerden:
Fakat – oturaklı tapınaklarında,
Bana sunulan şeyin farkına varmadan
İlk ziyaretlerimi yaşadığım ve şimdi düşünceli,
Sancılı bir adam olarak dolaştığım
Dağların sükûnu ortasında –
Duysun sesimi dünya – Gerçek olandan aldığı
Şen güvenle bu konuşan derelere
Eşlik edecek bir dille –Mevcut aklım
Hayatın hangi kazalarına uğramış olursa olsun,
Doğruyu ve yanlışı ararken ne çok yanılmışsam da,
Asla kişisel bir kaygıyla tahrifat yapmadım;
Ne popüler olma umuduyla bencil
Tutkunun kurbanı oldum, ne de bile isteye
Meylettim küçük çıkarlara, adi işlere.
Fakat endişeli bir kıskançlık içinde kaçındım
Alışkanlıkların ve törelerin ruhu kaba duyunun
Giderek artan ağırlığı altına sokma ve gerçek,
Tanrısal ve doğru olanın, ışık ve hayatın bilgisiyle
Hareket edenin yerine bir ölüm evreni koyma
Eğilimine (kendi içinde fazla güçlü)
Destek olacak her türlü birleşmeden.
Korkmaya ve sevmeye, – ama önce ve esas olarak
Sevmeye, çünkü korkunun bittiği yerdir, unutulmasın;
Adansın bu; erkenden tanışmaya
Yüce ve güzel biçimlerle, acının
Ve hazzın zıt prensipleriyle,
Kötü adı verilir hani ne söylediğini bilmeyenlerce.
Aşkla ayakta durur bütün kalıcı görkem,
Her yere yayılmış aşkla, onun yokluğunda
Neyiz ki topraktan başka? –
Kırlara bak, mis gibi baharda, boy atan çiçeklerle
Ve neşeli canlılarla dolup taşan; şu çifte bak,

Kuzuyla annesine, onların uysal halleri
Yüreğine dokunur; buna aşk dersin,
Yanlış da değildir, aşktır bu
Seni etkilediği sürece.
Yeşil bir gölgede dinlen ama yalnız olma,
Tüm dünya içinden seçtiğin kişi olsun yanında:
Eğlen orada, dinle, bak, heyecan veren bir hazla,
Ama ne acıklı bir haz!
Bu aşk daha yüksek bir aşkla kutsanmadıkça,
Ürperti duymadan soluk alamayan bir aşkla;
Hayranlık dolu bir aşk,
Fakat dizleri üstünde duada,
Göklerden aldığı ilhamla;
Ruhu zincirlerinden kurtaran,
Yükselen dünyevi tutkuların
En saf, en iyi olanlarının yanı sıra,
Kadir-i mutlak'ın makamına
Düzülen övgünün kanadında.

Bu manevi Aşk eyleyemez,
Ne de var olabilir
Hayal Gücü olmazsa;
Doğrusu, diğer bir adı olan
Mutlak gücün, en duru içgörünün
Akıl yüceliğinin ve en heyecanlı
Anındaki Mantığın.
Bu özellik uzun çabamızın
Beslendiği kaynak oldu:
Dereyi, yeni doğanın
Mırıltılarının cılızca duyulduğu
Kör mağaradan itibaren takip ettik;
Işığa ve açık havaya çıktık peşi sıra;
Eşlik ettik ona tabiattaki yollar arasında,
Bir ara gözden yitirdik, şaşırdık, yutulduk:
Sonra selamladık onu yeniden ortaya çıkınca
Güçlü bir şekilde, uysal göğsünden yansıtarak

İnsanın işlerini ve insan hayatının yüzünü;
Ve nihayet, onun ilerleyişinden
İman dağıttık sonsuz hayata,
Diri tutan düşüncesine Varlığın, Sonsuzluğun,
Tanrı'nın.

Hayal Gücüydü konumuz, manevi Aşk bir de,
İkisi iç içe olduklarından,
Ve duramadıklarından bir başlarına. –
Burada olmalısın sen ey İnsan!
Topla kendini; burada sana yardımcı olacak kimse yok!
Burada varlığın tek başına:
Kimse koparamaz seni işten:
Hiçbir ikincil el araya girip
Bu beceriyi gösteremez,
O senin öncelikli ve yaşamsal prensip senin
Tabiatının koyaklarında, harici tüm dostlukların
Ulaşamayacağı yerde, ya da asla senin değil.
Ama ne mutlu, ah ne mutlu ona
Her kim buraya ekmişse, kim atmışsa buraya
Gelecek yılların temellerini!
Çünkü bütün o dostluk, aşkın tüm yapabilecekleri,
Güzel bir yüzün bakabileceği
Ya da sevilen bir sesin söyleyebileceği,
Tamamlamak içindir insanı,
Kusursuz kılmak içindir kusurlu olanı.
Hepsi onun olsun: Ve o,
Ruhu hisseden zihnin seviyesine yükselen kişi,
Ondaki mütevazı yumuşaklık kimsede olmaz;
Yüreği, emziren bir anneninki kadar
Yumuşaktır onun: Kadınsı bir şefkatle doludur
Onun hayatı, önemsiz kaygılar,
İncelikli istekler, ılımlı ilgi
Ve en yumuşak sevgiler.

Anne babamın çocuğu! Ruhumun kız kardeşi!
İçtenlikli dizelerle başka bir yere akıttım
Erken yaşlarda sende bulduğum şefkati:
Daha azını borçlu olmadığı da doğru
Sonraki yılların; çünkü senin tatlı etkin
Ve çocuklukta içten düşüncemin
Pınarlarını açan sıcak ellerinin dokunuşuna rağmen,
Ve her şeye rağmen, yardımsız,
Hayatın ya da tabiatın içinde olsun,
Fark etmiştim o incecik sihirleri, gizlice kalbe sızan,
(En aklı havada gencin bile kalbine) sızan,
Ben müstesna bir saygı duymuştum o aşka,
O güzelliği aramıştım, Milton'ın söylediği gibi,
Korku içeren. Sen yumuşattın bu aşırı katılığımı;
Ama senin karşında sevgili Dostum!
Yumuşak zarafete çok dikkat etmeyen ruhum
Kendi asıl kimliğinde fazla güvenli durmuştu,
Fazla uzun bir süre sert bir yüzle baktı:
Sellerle kükreyen bir kaya,
Bulutlarla dost ve yıldızların bir gözdesi:
Ama onun çatlaklarına çiçekler diktin sen,
Rüzgârda parıldayan çalılarla süsledin
Ve küçük kuşlara yuva yapmayı
Ve cıvıldamayı öğrettin yuvalarında.
O zamana kadar, sevdiklerim arasında
En önde gelen Tabiat, ikincil bir konuma
Düşmüştü, kendinden daha soylu birine
Hizmetten memnun,
Her geçen gün sıradan şeyler için
Yeni bir bakış getirirken ve tüm yeryüzü
Tomurcuklar açarken, daha duru
İnsanlığın bu hediyeleriyle,
Senin nefesin Sevgili Kız Kardeşim!
Bir tür daha yumuşak bir bahardı
Adımlarımın önünde giden. Ondan sonra,
Seninle çoktan arkadaş olmuş biri geldi:
Yalnızca bir anı taçlandırmaya

Gelmiş bir hayalet olarak değil artık,
Bir can yoldaşı olarak,
Ama yine de bir ruh, benim için kutsanmış,
Nüfuz etmek için yüce ve bayağı olana;
Güçlü bir ışık çekirdeğinin parlaması gibi
On bin yıldızın en parlak olanında,
Ve yalnız lambasını besleyen yumuşak böcek gibi,
Çiğden ıslak çimlerin üzerinde yattığı yerde.

Böyle bir konuyla Coleridge!
Bunları tartışırken senden söz etmeyeyim mi?
Yer yüzüne sevmek ve anlamak üzere gelmiş,
Ey büyük Ruh! senin varlığından yayılırken sevgi ışığı,
Dilsiz mi kalayım sıra sana gelmeden?
Senin dostça etkin de buldu
Kalbimin ta derinliğine giden yolu.
Böylece korku gevşetti kirli ellerini;
Böyle öğrendi düşünceler ve şeyler
Kendine dadanan ruhta daha akla yatkın
Oranlarda kalmayı;
Gizem, zorunlu gizemi duyu ve ruhun,
Hayat ve ölümün, zaman ve sonsuzun,
Yumuşak bir ara mevkii kabul etti. –
Bir şaire ya da daha sade yaratılmış birine,
İnsana yakışır türden, daha kişisel
Düşünceleri edinmekten duyulan
Katıksız bir haz; böylece,
Soluk alan ve var olan her şeyden yükselen,
Derin heves ve coşku, kendinden geçiş ve şükürler olsun
Sesleri kınandı, biçildi ve dengelendi
Acıklı gerçek tarafından,
Umut vaat eden mantığa duyulan güven tarafından,
Kader'e inanca yaslanan ve göreve hürmeten,
Burada gerekirse fırtınalarla mücadele ederek,
Ve orada hayatın en mütevazı toprağını
Otlarla bezeyerek her mevsimde yeşil,
Her zaman tatlı.

Ve artık ey Dostum! Bu tarih hikâyesi tayin edilen
Sona ulaştı: Bir ozanın aklının eğitimi
Ve vuslata ermesi, en önemli bölümleriyle
Sadakatle resmedildi ve işte erdik
(Başından beri hedeflediğimiz) o vakte,
Umarım ki küstahlık olmaz artık
Güçlerimin ve bilgimin kalıcı bir eser
Yaratmama izin verdiğini düşünmek.
Ama pek çoğu dışarıda tutuldu, zorunluluktan,
Kitapların hem kaçı! Ve ormanlarda, kırlarda
Toplanan zenginliklerin daha da fazlası:
Çünkü tabiatın ikincil lütfuna
Burada çok az değindik,
Onun işlerine eşlik eden daha yüzeysel büyüye,
İmgelemin seçimine ahlaki dünyadan uygun
(Bir bakışta görülen ya da tuhaf acılarla ulaşılan)
Resimler sundukça onlar.

Son olarak ve hepsinden önemlisi, ey Dostum!
(Pişmanlık içinde söylüyorum) ne çok şey
Göz ardı ediliyor insan doğası ve onun ince
Yöntemleri hakkında, incelendiği şekilde
Önce kendi kalplerimizde, sonra hayatta,
Nereye gitsek, dikkatli bir göze
Bireysel özelliklerin kendilerini sundukları türlü
Şekillerde, farklı yapılarda ve renkteki
İnsani tutkular dünyasında.
Bu çatal çatal ve zorlu patikada
İlerlemem için gereken ne varsa
Parça parça edinmiştim, çok sayıda
Öğrenciden biri olarak metanetle tek başıma
Dikilmeyi çatışan çıkarların ve değişik huyların
Yarattığı şokun ortasında;
Dayanmaya ve anlamaya anlaşılmayanı
Var olduğu bilindiği halde;
Gizemleri arasında aşk ve nefretin,

Şeref ve utancın, sağa sola bakarak,
Engellenmeden fazla kırılgan masumiyet
Ve fazla hoşgörüsüz ahlaki kavramlar,
Fazla daralmış ilgiler tarafından. Böylece,
İnsanlar arasında yerimi almam gerektiğinde,
Adım atmak daha kolay oldu, geçiş daha güvenli,
Aynı zamanda daha yararlı; çünkü akıl öğrenir
Böyle erken tecrübelerden, sağlıklı
Bir şekilde ayrı tutmayı iki ayrı tabiatı,
Biri hisseden, ötekisi gözleyen.

Ama kişisel bir konuya daha değineyim –
Fransa'dan istemeye istemeye döneli beri
Yersiz yurtsuz bir gezgin hayatı sürüyordum,
Çokluk Londra'da kalıyor fakat
İngiltere kırlarının birçok hoş yerini dolaşıyordum,
Ekilip dikilen vadileri,
Ya da Cambria'nın sakin bölgelerini.
Bir genç – (adı Calvert'ti – yaşayacak bu isim
Kelimelerim hayat verebilirse ona)
Benden esirgenmemiş bazı yeteneklerle
İyinin geliştirilebileceğine olan sağlam
İnancıyla – son günlerinde kendisine
Miras kalan paradan ihtiyaçlarıma yetecek
Bir miktar ile bana seçme ve geçim kaygısı
Taşımadan bir süre özgürce dolaşma
İmkanı sundu. Kendisi bir ozan
Değildi fakat sıradan biri de değildi,
Benim bütün amacım ve çabalarımın
Beni zengin kılmaya, vazgeçtim, hayatımı
Sürdürmeye yetecek şeyler
Olmadığını biliyordu ve bunun sanatsal
Duyarlılığıma zarar vereceğini;
Benim için bir geçit açtı ve dere
Tabiatın eğimine göre çağıldadı.

Söz etmeye en çok değer
Şeylere değindiğimize göre, daha fazla
Çabaya şimdilik gerek yok, hem
Başka işlerim var. Bu uğraşın nasıl
Başladığını hatırla ey Dostum!
Yolumun sonuna vardım sayılır; epeyce vardım,
Ama o zaman bile, o akıl dağınıklığı ve
Yoğun arzu içindeyken, yaşadığım hayata
Seslenip dedim ki Neredesin? Senden kınayan
Bir ses duymayacak mıyım? Hemen kalktım,
Kanatlanmış gibi ve aşağıda
Uzandığını gördüm üzerinde yaşayageldiğim
Koca dünyayı gördüm; sonra da, bu şarkı işte,
Bir tarla kuşununki gibi uzatıp durduğum,
Usanmasız göklere söylenmiş,
Ve çoğun daha şikâyetçi bir sesle,
Dünyaya uydurulmuş ve onun derin iç çekişlerine,
Fakat hepsinin merkezine aşkı alarak,
Ve sonunda şükranla, doğru anlaşılırsa.

Yeterince ömrüm olacak mı ya da
Kayda değer bir şeyler başarma gücüm,
Kendi hikâyemi anlatmamı bağışlatacak
Bu belli değil: Fakat sevgili dostum!
Dönüp bakınca geçmişteki en canlı günden
Daha net bir şekilde o yazı görürsün,
Çimenli Quantock'un havadar sırtlarında
Özgürce dolaştığımız,
Bol ağaçlı tepelerinde eğleştiğimiz,
Sen büyüleyen kelimelerle, şen bir yürekle,
O Yaşlı Adam'ın ışık gözlü Denizci'nin
Şarkısını söylüyordun, ya da Leydi Christabel'in
Hüzünlü hikâyesini; bense, benzer bir işle meşgul,
Saatlerce yumuşak unutuşa gömülmüş,
Ay ışığı altında atıyla ilerlerken yaşadığı
Türlü tehlikelerden sonra, gürültülü

Şelalenin yanında bulunan adamın;
Ya da kötü bir çalı dibinde oturan
Zavallı kadının hikâyesini mırıltıyla;
O yazı hatırladığında
Ve o zamanki halimizi aldığında karşına,
O mutluluğun anısına, anlayacak,
Hiç olmazsa sen, Dostum! hissedeceksin ki,
Bir ozanın zihninin hikâyesi
Kafa yormaya değmez bir şey değildir,
Eser kendini sana kabul ettirecek.

.

Bu armağanın son ve sonraki bölümleri
Çılgın şiire soyunduğumuz ilk günlerdeki
Neşeli ruh haliyle değil, keskin ve kalıcı
Şahsi bir üzüntünün baskısı altında hazırlandı,
Ki bu düşünce tarihinde gözler önüne serilen
Akıl ve kalbin beni bir yandan daha hassas
Kılarken diğer yandan bu üzüntüye karşı
Daha dayanıklı kılması gerekli;
Ve şimdi bir rahatlık doğdu senin yakınlarda
Olman umudundan ve çok geçmeden
Sağlığına kavuşup aramıza katılacağından;
O gün, gözyaşlarımızın birbirine
İlk karışmasının ardından,
Diğer teselliler arasında, bir miktar
Mutluluk devşirebiliriz
Benim bu sevgi sunumumdan.
Ah, fakat verimli birkaç kısa yıl, sonra
Hepsi bitecek, yarışın sona erecek,
Zafer anıtın dikilecek; sonra (gerçeğin
Yolunda yürüyemeyecek kadar zayıf olduğundan)
Çağ eski batıl tapınmasına düşse bile,
İnsanlar köleliğe dönseler bile dalga
Çekilir çekilmez, milletler rezalete batsalar bile
Birlikte, biz hâlâ teselli bulacağız
–Bize lazım olanı öğrendiğimiz için,

Gerçek mutlulukla zengin, izin olursa eğer
Daha güven veren bir günü getirmek için
El ele sadakatle çalışmaya,
(Kader bize böyle bir lütuf bahşederse,)
Onları kurtaracak, ki o gün gelecek mutlaka.
Tabiatın peygamberleri olarak biz
Kalıcı bir ilham vereceğiz onlara,
Akılla takdis edilmiş, imanla kutsanmış:
Neyi sevdiysek başkaları da sevecek
Ve bunun nasıl olacağını öğreteceğiz onlara;
(İnsanın tüm umutları ve korkuları değişirken,
Değişmeden kalan) insan aklının nasıl
Bin kat daha güzel olabileceğini
Üzerinde yaşadığı dünyadan,
Bütün varlıkları aşarak güzellikte,
Daha kutsaldır çünkü kumaşı, dokusuyla.[2]

2 İnsan aklı Tabiatla birlikte Tanrı'nın can katan varlığını paylaşır ama Tabiattan daha kutsaldır çünkü bunun farkındaolma ayrıcalığı yalnızcaona verilmiştir.